

3071/02.02.00.01/2022

Salon kaupunki

Vuoden 2023 talousarvio
Taloussuunnitelma vuosille 2023-2025
Investointisuunnitelma 2023-2027

Kaupunginhallituksen ehdotus

Kaupunginjohtajan katsaus	4
Kaupunginvaltuuston tavoitteet 2023.....	8
Elinvoima.....	8
Palvelut	9
Henkilöstö ja johtaminen	10
Talous	11
Yleisperustelut	12
Talousarvion sitovuus.....	30
Henkilöstösuunnitelma 2023–2026	33
Uudet virat ja työsuhteet 2023–2026	33
Lakkautettavat tehtävät 2023.....	36
Määräaikaiset toimet ja työsuhteet 2023–2026.....	37
Henkilöstösuunnitelman 2023–2026 perustelut	43
Uudet virat ja työsuhteet 2023–2026	43
Lakkautettavat virat ja työsuhteet 2023	53
Määräaikaiset toimet ja työsuhteet 2023–2026.....	54
Konserniyhtiöt	62
Salon Vuokratalot Oy.....	62
Yrityssalo Oy	63
Salon Kaukolämpö Oy	64
Salon Seudun Koulutuskuntayhtymä	65
Salo IoT Park Oy.....	67
Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, toiminnan painopistealueet ja perustelut.....	68
Tarkastustoimi.....	68
Tarkastuslautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen	68
Tarkastuslautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen ja sisäinen	69
Keskusvaalilautakunta	69
Keskusvaalilautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen	69
Keskusvaalilautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen ja sisäinen	69
Kaupunginvaltuusto	70
Kaupunginvaltuuston tuloslaskelma, ulkoinen	70
Kaupunginvaltuuston tuloslaskelma, ulkoinen ja sisäinen.....	70
Kaupunginhallitus	70
<i>Sisäinen tarkastus.....</i>	<i>70</i>
<i>Hallintopalvelut.....</i>	<i>71</i>
<i>Talous- ja henkilöstöpalvelut .....</i>	<i>73</i>
<i>Kaupunginhallituksen tuloslaskelma, ulkoinen.....</i>	<i>76</i>
<i>Kaupunginhallituksen tuloslaskelma, ulkoinen ja sisäinen .....</i>	<i>76</i>
Sivistyspalvelut	76
<i>Sivistyspalveluiden toimintastrategia 2023-2025.....</i>	<i>77</i>
<i>Varhaiskasvatuspalvelut.....</i>	<i>77</i>
<i>Perusopetus- ja nuorisopalvelut .....</i>	<i>79</i>
Perusopetuspalvelut.....	79
Nuorisopalvelut	79
<i>Lukiokoulutus ja musiikkiopisto.....</i>	<i>80</i>
Lukiokoulutus	80
Musiikkiopisto	81
<i>Opetuslautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen.....</i>	<i>82</i>
<i>Opetuslautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen ja sisäinen.....</i>	<i>82</i>
<i>Vapaa-aika palvelut.....</i>	<i>83</i>
<i>Kulttuuripalvelut .....</i>	<i>84</i>
<i>Kirjastopalvelut.....</i>	<i>85</i>
<i>Liikuntapalvelut .....</i>	<i>86</i>
<i>Kansalaisopisto .....</i>	<i>87</i>
<i>Vapaa-ajan lautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen.....</i>	<i>88</i>
<i>Vapaa-ajan lautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen ja sisäinen.....</i>	<i>88</i>
Kaupunkikehityspalvelut	88
<i>Kaupunkikehityspalveluiden toimintastrategia 2023–2025.....</i>	<i>89</i>
<i>Maankäyttöpalvelut .....</i>	<i>89</i>
<i>Yleisten alueiden ylläpito ja kehittäminen .....</i>	<i>91</i>
<i>Tilapalvelut.....</i>	<i>91</i>
<i>Ravitsemis- ja puhtaanapitopalvelut .....</i>	<i>92</i>
<i>Liikennepalvelut.....</i>	<i>93</i>

<i>Kehittämis-, elinkeino- ja työllisyyspalvelut</i>	94
<i>Kaupunkikehityslautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen</i>	96
<i>Kaupunkikehityslautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen ja sisäinen</i>	96
Rakennus- ja ympäristövalvonta	96
<i>Toimintastrategia vuosille 2023-2025</i>	97
<i>Rakennusvalvonta</i>	97
<i>Ympäristönsuojelu</i>	98
<i>Ympäristöterveydenhuolto</i>	98
<i>Maaseutupalvelut</i>	99
<i>Rakennus- ja ympäristölautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen</i>	100
<i>Rakennus- ja ympäristölautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen ja sisäinen</i>	100
Salon kaupungin tuloslaskelma, ilman liikelaitosta, ulkoinen	101
Salon kaupungin tuloslaskelma, ilman liikelaitosta, ulkoinen ja sisäinen	102
Liikelaitos Salon Vesi	103
<i>Liikelaitos Salon Veden tuloslaskelma</i>	104
<i>Liikelaitos Salon Veden rahoituslaskelma</i>	104
Tuloslaskelma perusteluineen ja verorahoitus	105
Ulkoiset (sisältää vesilaitoksen)	105
Ulkoiset ja sisäiset (sisältää vesiliikelaitoksen)	106
Investointisuunnitelma 2023–2027	110
Investointisuunnitelman 2023–2027 perustelut	123
Rahoituslaskelma perusteluineen	141
Liitteet	143
Sisäisten tukipalvelujen kustannusten kohdistaminen	143
Tyhjänä tai vajaakäytössä olevat kiinteistöt	146
Yhdistysten avustaminen	148
Toimintatietokortit	149

Kaupunginjohtajan katsaus

Salon kaupungin vuoden 2023 talousarvio on historiallinen, sillä se on kaupungin ensimmäinen talousarvio, jossa sosiaali- ja terveystalouteen ei enää varata määrärahoja. Vuoden alussa sosiaali-, terveys- sekä pelastuspalvelut siirtyvät kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle, ja suurimmassa osassa Suomen kunnista ollaan uuden aikakauden alussa.

Kaupungin toimintaan ja talousarviovalmisteluun liittyy nyt paljon epävarmuutta, sillä uudistuksessa on vielä avoimia yksityiskohtia esimerkiksi rahoituksen sekä kuntien ja hyvinvointialueen välisten yhdyspintojen osalta. Koska kyseessä on Suomen kuntahistorian merkittävin uudistus, näkyy se selkeästi talousarvion luvuissa – kaupungin talousarvio on suuruudeltaan alle puolet nykyisestä ja kaupungin henkilöstömäärä vähenee reilulla 1 300 henkilöllä.

On tärkeää, että sosiaali- ja terveystalouden siirtyminen hyvinvointialueelle toteutuu palvelujen vaarantumatta, ja että alue kykenee huolehtimaan perustoiminnoista kuten palkanmaksusta, laskutuksesta ja ajanvarauksista sujuvasti heti vuodenvaihteen jälkeen. Olemme kaupunkina suhtautuneet myönteisesti hyvinvointialueen erilaisiin resurssipyynnöihin, jos meidän on sitä ollut mahdollista hyvinvointialueen käyttöön luovuttaa. On kuntalaisten, siirtyvien työntekijöiden ja myös kaupungin etu, että siirtymä tapahtuu mahdollisimman sujuvasti.

Siirtymän hetkellä on tärkeä huolehtia myös kaupunkiin jäävän henkilöstön jaksamisesta ja hyvinvoinnista. Muutos näkyy eittämättä konkreettisesti osana monen arkipäivän työtä. Koska vielä on epäselvää, millaiseksi hyvinvointialueen ja kaupungin yhdyspinnat esimerkiksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi muodostuvat, on vaikea täysin ennustaa millaiset resurssit ja organisaation kaupunki tähän toimintaan jatkossa tarvitsee. Vuosi 2023 tulee olemaan uuden rakentamisen aikaa.

Vuoden 2020 maaliskuussa alkaneen koronapandemian jäljiltä on monin osin päästy palaamaan jälleen normaaliin tilanteeseen. Sen sijaan Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa on tänä vuonna tuonut kaupungille uusia asioita ratkottavaksi.

Tällä hetkellä Salossa on arviolta reilut 900 ukrainalaista joko vastaanottokeskuksissa tai yksityismajoituksessa. Osa ukrainalaista on työllistynyt alueelle ja osalle järjestetään sekä suomen kielen opetusta että muuta koulutusta kotoutumisen ja työllistymisen edistämiseksi. Kaupungin varhaiskasvatus- ja opetuspalveluiden piirissä on noin 160 lasta ja nuorta.

Helmikuun lopulla alkanut Venäjän hyökkäyssota vaikuttaa varsinaisten sotatoimien ja pakolaisuuden lisäksi myös välillisesti erityisesti Euroopan taloudelliseen vakauteen ja energiapolitiittisiin ratkaisuihin. Tämä epävarmuus heijastuu luonnollisesti myös kuntatalouteen.

Kaupungin strategian päivitys

Salon vuodelle 2030 ulottuvaa kaupunkistrategiaa on valmisteltu kunnan uuden roolin näkökulmasta keskittyen keinoihin, joilla turvataan kaupungin ja kaupunkiyhteisön elinvoima, kestävä talous ja hyvinvointi. Keskiöön nousevat niin työvoiman saatavuus, sujuva arki kuin laadukkaat palvelut sekä monipuoliset vapaa-ajanviihtomahdollisuudet. Strategiassa nojataan Salon luontaisiin vahvuuksiin ja niiden edelleen kehittämiseen.

Valmistelun aikana on osallistettu ja kuultu monipuolisesti sidosryhmiä, ja palautteet on mahdollisuuksien mukaan tuotu joko suoraan sisältöön tai niitä hyödynnetään strategian toimeenpanon evästyksinä.

Vuosi 2023 tulee olemaan uuden strategian toimeenpanon kannalta merkittävä. Toimeenpanoon tullaan panostamaan, jotta kaupungin organisaatiossa tunnistettaisiin laajasti kunkin yksilön oman työn merkitys strategian tavoitteiden saavuttamisessa ja toiminnan kehittämisessä. Tulevien vuosien aikana haluaisin nähdä kaupunkiyhteisömme lisäävän vuorovaikutusta ja yhteistyötä, jotta voimme yhdessä rakentaa meille kaikille parempaa kaupunkia ja edetä kohti strategiassa mainittuja päämääriä.

Henkilöstö ja johtaminen

Hyvinvointialueuudistuksen tuomasta muutoksesta johtuvan organisaatiouudistuksen valmistelu on talousarviota hyväksyttäessä vielä kesken, joten talousarvio on laadittu nykyisen, kaupunkiin jäävän organisaation pohjalta. Uusi organisaatio tulee tulevan vuoden aikana rakentaa ennakkoluulottomasti kunnan entisestään korostuva elinvoima- ja sivistystehtävä edellä.

Kuten monet muutkin alat, kamppailee myös kaupunki työvoiman saatavuuden kanssa. Osaavan työvoiman saatavuuden ja pysyvyyden turvaaminen on kriittistä kaupungin palveluiden ja kehittämisen kannalta. On pidettävä erityisen tarkkaa huolta henkilöstön työhyvinvoinnista ja työssäjaksamisesta sekä kehitettävä työnantajamielikuvaa ja rekrytointiprosessia työnhakijalähtöisesti. Johtamisen ja esimiestyön systemaattinen kehittäminen työelämän laadun menetelmin lisäävät mahdollisuuksiamme onnistua tässä tehtävässä.

Toimialojen keskeiset painopisteet

Sivistyspalvelut

Sivistyspalveluissa keskiöön nousee kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen. Valtio on myöntänyt korona-avustuksia kasvatukseen ja opetukseen ja ne kohdennetaan oppimisväijeen paikkaamiseen, lisäohjaukseen oppimisen tueksi sekä yhteisöpedagogien palkkaamiseen lukioihin.

Sivistyspalveluissa jatketaan ICT-hankintoja suunnitelmien mukaisesti. Sen jälkeen, kun nuoret vuoden 2023 elokuussa aloittavat toisen asteen opinnot, ovat käytännössä kaikki laajennetun oppivelvollisuuden ja maksuttomuuden piirissä.

Salo tavoittelee UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -tunnustusta. Tätä varten on huolehdittava lasten hyvinvointia tukevista ratkaisuista arjen palveluissa sekä lasten ja nuorten osallisuuden toteutumisesta.

Varhaiskasvatuspalveluiden henkilöstörakennetta muutetaan asteittain kohti vuotta 2030 ja lainsäädännön vaatimuksia. Merkittävä riskitekijä on työvoiman saatavuus, mikä koskee kaupunkia myös laajemmin.

Varhaiskasvatuksen osalta on odotettavissa maksutuottojen pieneneminen johtuen valtion päätöksistä maksujen pienentämisestä. Valtio on luvannut kompensoida kunnille menetykset täysimääräisenä.

Vapaa-ajan palveluissa salolaisten hyvinvointia tuetaan palveluiden kattavalla saatavuudella ja saavutettavuudella. Vapaa-ajan palveluiden turvaaminen kaikille on yksi hyvinvoinnin edistämisen keskeinen tavoite ja myös uuden kaupunkistrategian keskiössä.

Sivistyspalveluiden suunnitelmakauden investointilista on laaja sisältäen muun muassa koulujen, päiväkotien sekä liikuntapaikkojen peruskorjauksia.

Kaupunkikehityspalvelut

Maankäytöllä ja kaavoituksella on merkittävät vaikutukset kaupungin elinvoimaan ja houkuttelevuuteen. Toimialan keskeisenä tavoitteena on, että Salossa on riittävästi kaavoitettuja tontteja houkuttelevilla sijainneilla. Kaavoituksen pullonkauloihin ollaan puuttumassa merkittävästi panostuksilla lisähenkilöstöön.

Kaupungin tilapalveluiden osalta merkittävä muutos tapahtuu, kun iso osa kiinteistöistä vuokrataan vuoden 2023 alusta hyvinvointialueelle. Kaupungin on seuraavien parin vuoden aikana tehtävä ratkaisu, yhtiöitetäänkö kyseiset kiinteistöt vai myydäänkö ne pois, sillä siirtymäajan jälkeen kaupunki ei voi enää suoraan vuokrata kiinteistöjä hyvinvointialueelle.

Joukkoliikenteen osalta painopiste on ensi vuonna markkinoinnissa, jotta Paikun käyttäjämäärää saadaan nostettua. Lisäksi on tarpeen etsiä alan nousevien kustannusten hillitsemiseksi kestäviä ratkaisuja. Joukkoliikenteen kehittäminen on keskeisessä osassa myös kaupungin uudessa strategiassa. Paikun maksutonta kesäkokeilua on tarkoitus jatkaa ja kokeilua laajennetaan myös hiihtolomaviikolle. Lisäksi lasten kausilippu paikallisliikenteessä halpenee ensi vuonna.

Työllisyyspalveluissa on meneillään useita päällekkäisiä uudistuksia kuntakokeilun jatkuessa tämän vuoden tapaan. TE-palvelut siirtyvät vuoden 2025 alusta kuntien vastuulle, mikäli lakiehdotus hyväksytään. Yhteistyöneuvottelut muiden kuntien kanssa palveluiden järjestämisestä on välttämätön käydä alkuvuodesta 2023. Talousarviossa muutokseen on varauduttu hankkeen projektipäällikön tehtävän perustamisella. Lisäksi vuoden vaihteessa tulee voimaan uusi laki palkkatuesta, mikä osittain vaikeuttaa pitkäaikaistyöttömien työllistämistä.

Venäjänsä Ukrainassa käymän hyökkäyssodan yksi seuraus ovat kohonneet materiaalien, ruuan ja energian hinnat, jotka muodostavat riskin kaupunkikehityspalveluiden talousarvion pitävyydelle.

Rakennus- ja ympäristövalvonta ja liikelaitos Salon Vesi

Rakennusvalvonnassa valmistaudutaan vuoden 2024 alusta mahdollisesti voimaan tulevaan lakiuudistukseen, jonka myötä muun muassa lupakäytännöt muuttuisivat siten, että jatkossa rakennuslupa ja toimenpidelupa sulautuvat yhdeksi lupamuodoksi, rakentamislupaksi. Rakentamislain luonnoksessa esitetään, että alle 30 m² talusrakennusten osalta ei jatkossa enää tarvittaisi rakentamislupaa. Uudistuksen ennakoidaan lisäävän neuvonnan ja ohjauksen tarvetta tämän tyyppisissä hankkeissa, sekä myös jälkivalvonnassa tarvittavan resurssin määrää.

Salo ja Somero ovat päättäneet aloittaa ympäristöterveydenhuollossa yhteistyön, jossa Salo toimii vastuukuntana. Molemmissa kaupungeissa säilyy palvelupiste tai palvelupisteitä, joissa saa terveysvalvonnan ja eläinlääkintähuollon palveluita. Toiminta on tärkeää saada heti alusta alkaen jouhevaksi ja yhdenmukaiseksi. Tämä tarkoittaa muun muassa käytäntöjen yhtenäistämistä.

Liikelaitos Salon Veden osalta merkittävä riski on verkoston korjausvelka, jota on tarpeen kuroa kiinni hukan minimoimiseksi ja kaupungin omaisuudesta huolehtimiseksi. Vesihuollon kehittämissuunnitelma on tarpeen päivittää ajanmukaisen tilannekuvan saamiseksi ja toiminnan suunnitelmallisuuden parantamiseksi.

Lyhyesti talousluvuista

Tuleva vuosi muuttaa olennaisesti kaikkia talouden tunnuslukuja, joten suora vertailu aikaisempien vuosien lukuihin ei ole mahdollista.

Kaupungin vakituisten henkilöstön määrä vuoden alussa on tämän hetkisen tiedon (6.11.2022) mukaan 1.440 ja määräaikaisia arvioidaan olevan 228.

Hyvinvointialueuudistukseen liittyen leikataan vuodelle 2023 kaikkien Manner-Suomen kuntien veroprosenttia 12,64 prosenttiyksiköllä eli Salon kaupungin veroprosentti on ensi vuonna 8,11 prosenttia.

Verotulojen arvioidaan ensi vuonna olevan 110,3 ja valtionosuuksien 28,5 miljoonaa euroa.

Ulkoiset ja sisäiset menot ovat yhteensä 192,3 ja tuotot 76,0 miljoonaa euroa. Henkilöstökustannusten osuus menoista on 94,2 ja ostopalvelujen 55,4 miljoonaa euroa. Investointeihin esitetään varattavaksi 17,2 miljoonaa euroa.

Tilikauden ylijäämäksi arvioidaan 6,2 miljoonaa euroa.

Kaupungin lainakanta asukasta kohti säilyy maan keskiarvoon nähden maltillisena eli 1.809 €/asukas (yhteensä 92,3 miljoonaa euroa).

Salon kaupungin perustehtävä

Perustehtävämme on kehittää alueemme elinvoimaa, edistää asukkaittemme hyvinvointia ja vahvistaa kuntalaistemme osallistumista ja yhteisöllisyyttä.

Arvot

Asiakslähtöisyys, Rohkeus, Vastuullisuus, Oikeudenmukaisuus

Strategiatalo

Visio

Salon kaupungin visio on **Salo - joka päivä parempi**

Kaupunginvaltuuston tavoitteet 2023

Elinvoima

Strateginen päämäärä	Strategiset tavoitteet	Mittarit
1. Elinvoiman lisääminen	1.1. Asukasluku kehittyy positiivisesti.	1.1.1. Väkiluvun kehitys 1.1.2. Nettomuutto
2. Mahdollistava infrastruktuuri tukee työpaikkamäärän kasvamista.	2.1. Kaupungin infrastruktuuri on tasolla, joka mahdollistaa uusien työpaikkojen syntymisen.	2.1.1. Kaupungilla on kaavoitettavaa raakamaata 10 v, kaavoitettuja tontteja 5 v ja luovutettavissa olevia rakentamiskelpoisia tontteja 2 v kysyntää vastaava määrä.
	2.2. Kaupungin saavutettavuus tukee työpaikkamäärän kasvua.	2.2.1. Kaupunki myötävaikuttaa siihen, että nopean ja luotettavan ratayhteyden ja kt 52 parantamisen Salon kohdalla 2. vaiheen toteuttamispäätökset tehdään kulu- van valtuustokauden aikana. 2.2.2. Hankitaan maata, kaavoite- taan ja rakennetaan kunnallistek- niikkaa niin, että asunto- ja yritys- tontteja on tarjolla kattavasti eri- laiseen kysyntään vastaavasti.
	2.3. Salon keskusta-alueen ja muiden keskustaajamien kehittä- minen tukee uusien työpaikkojen syntymistä.	2.3.1. Keskustan kehittämisen kannalta keskeisten sidosryhmien kanssa on muodostettu yhteinen käsitys Salon keskusta-alueen ke- hittämisen tavoitteista ja toteutuk- sesta kulu- van valtuustokauden ai- kana. (Käsiteltäviä aiheita ovat mm. uusien rakentamishankkeiden aloituksen vauhdittaminen, käve- lyn ja pyöräilyn edellytysten kehit- täminen, turvallisuus, esteettä- myys.) 2.3.2. Muissa taajamissa toteute- taan vastaavia toimenpiteitä pai- kallisiin olosuhteisiin sopeuttaen.
3. Kaupunki on vahva kumppani yrityksille ja muille toimijoille	3.1. Toimintatavat ja vuorovai- kutus tukevat yritysten kehitty- mistä.	3.1.1. Säännöllinen vuorovai- kutus elinkeinoelämän (esim. Kauppaka- marin ja yrittäjähdistysten) kanssa. 3.1.2. Yritysilmapiirikyselyjen tu- lokset paranevat. Suomen yritys- ystävällisimmän kaupungin asema valtuustokauden aikana.
	3.2. Hyödynnetään kaupungin elinkeinoelämän ja muiden toimi- joiden vahvuuksia ja mahdolli- suuksia.	3.2.1. Salo IoT Campuksen toi- minta kehittyy monipuolisesti ja tukee kaupungin työpaikkakehi- tystä. 3.2.2. Tunnistettujen kehitystee- mojen ympärillä on koko ajan käynnissä kehityshankkeita, joiden tavoitteena on eri elinkeinoaluei- den taloudellinen kestävyys ja kestävä kehityksen edistäminen. Hankkeet toteutetaan yhteistyössä Yrityssalon kanssa 3.2.3. Yrityssalon myöntämät ja hakemat tuet (euromäärä) salolai- sille yrityksille.

Strateginen päämäärä	Strategiset tavoitteet	Mittarit
	3.3. Kaupunki on mukana turvaamassa osaavan ja ammattitaitoisen työvoiman saantia.	3.3.1. Jatkuvat ja yhteisesti tunnistetut yhteistyörakenteet työnantajien sekä SSKKY:n, AMK:n ja yliopiston kanssa. 3.3.2. Ammattiin valmistuneiden määrä
	3.4. Kaupunki tukee uusien työpaikkojen syntyä sujuvalla toiminnalla.	3.4.1. Työpaikkojen määrä (kaikki työpaikat, yksityisten työnantajien työpaikat) 3.4.2. 18-64 v. työllisten määrä 3.4.3. Yritysmäärän kehitys 3.4.4. Työpaikkaomavaraisuus
4. Salolla on omiin vahvuuksiin nojaava myönteinen maine/imago, jonka kuntalaiset voivat kokea omakseen.	4.1. Tunnistetaan Salon vahvuudet, mitkä toimivat kaupungin markkinoinnin perustana.	4.1.1. Viestinnän ja markkinoinnin suunnitelmat hyväksytyt 4.1.2. Mielikuvamittaukset
5. Ekologinen ja sosiaalinen kestävyys	5.1. Kaupunki ottaa elinkeinopoliittikassaan ja päätöksenteossaan huomioon sosiaalisen ja ekologisen kestävyuden, esim. vajaa-työkykyisten työllistämisen.	5.1.1. Ilmasto- ja ympäristöohjelman toteutus 5.1.2. Kestävän kehityksen mittarit (SDG) valittu ja seuranta käynnistynyt

Palvelut

Strateginen päämäärä	Strategiset tavoitteet	Mittarit
1. Asiakaslähtöiset ja saavutettavat palvelut	1.1 Tyytyväisyys palveluihin ja niiden saatavuuteen parantunut	1.1.1.NPS-mittaukset
	1.2. Sähköisen asioinnin ja digitaalisten palveluiden käytön lisääminen heikentämättä kuntalaisen mahdollisuutta saada tarvitsemansa palvelu.	1.2.1. Digitaalisten palvelujen määrä suhteessa palvelujen kokonaismäärään 1.2.2. Digitaalisten palvelujen käyttöaste 1.2.3. Digitaalisten palvelujen käyttäjien tyytyväisyys
	1.3. Reuna-alueiden kuntakeskuksissa säilyy vuosiluokkien 1-6 koulu, päiväkotit, liikunta- ja nuorisotilat sekä kirjastopalvelut	1.3.1. Koulun, päiväkodin, liikunta- ja nuorisotilojen sekä kirjastopalvelujen säilyminen reuna-alueiden kuntakeskuksissa.
	1.4. Joukkoliikenteen parempi saavutettavuus	1.4.1. Kuntalaiskysely
	1.5. Palveluita tuotetaan yhteistyössä yritysten ja kolmannen sektorin kanssa	1.5.1. Peruspalveluiden saatavuus
	1.6. Liikuntarajoitteisten ja vammaisten mahdollisuuksia liikkua turvallisesti lisätään	1.6.1. Suoritetut toimenpiteet
2. Kuntalaisten osallistaminen	2.1 Kokeilujen ja osallistavan budjetoinnin lisääminen	2.1.1. Asukaspalaute 2.1.2. Äänestysaktiivisuus 2.1.3. Alueiden kuulemiset
3. Hyvinvoiva kuntalainen	3.1. Hyvinvointikertomuksen pohjalta laaditun toimenpideohjelman käyttöönotto	3.3.1. Hyte-mittarit 3.2.2. Terveysten ja hyvinvoinnin edistämisen aktiivisuus (TEA-vii-sari)

Henkilöstö ja johtaminen

Strateginen päämäärä	Strategiset tavoitteet	Mittarit <i>Työelämän laadun kokonaisuuteen kuuluva henkilöstökysely (QWL) ja esimiesten osaamisen itsearviointi (EOI)</i>
1. Asiantunteva johtaminen, joka mahdollistaa perustehtävän tekemisen laadukkaasti ja asiakaslähteisesti	1.1. Johtaminen /esimiestoiminta on johdonmukaista, avointa, vuorovaikutteista ja oikeudenmukaista	1.1.1. Johtamisen alaindeksi vähintään tasolla 60% ja esimiestoiminnan alaindeksi vähintään tasolla 65 % (QWL) 1.1.2. Fyysistä ja emotionaalista turvallisuutta (FE) luovien HR käytäntöjen osaamisteho vähintään tasolla 70 % (EOI)
2. Hyvinvoiva ja työhönsä sitoutunut henkilöstö	2.1. Henkilöstö saa nykyistä enemmän vaikuttamismahdollisuuksia ja osallistuu oman työnsä ja työyhteisönsä kehittämiseen	2.1.1. Työelämän laadun kokonaisindeksi (QWL) vähintään tasolla 66% 2.1.2. Kehityskeskustelujen kattavuus palvelualueittain vähintään 80 % Kehityskeskustelujen yhteenvedossa tiedon oikea-aikaisuus ja riittävyys ja vuorovaikutteisuus vähintään tasolla 3,5 2.1.3. Yhteenkuuluvuutta ja identiteettiä (YI) sekä päämääriä ja luovuutta (PL) tukevien HR käytäntöjen osaamistehot vähintään tasolla 70 % (EOI)
	2.2. Henkilöstön fyysinen ja henkinen hyvinvointi paranee	2.2.1. Toimintakulttuurin ja prosessien alaindeksit vähintään tasolla 70 % ja fyysisen ja emotionaalisen turvallisuuden (FE) indeksi vähintään tasolla 77% (QWL) Työajan riittämistä koskevan kysymyksen indeksi vähintään tasolla 75% (QWL) 2.2.2. Sairauspoissaolot Kunta 10 -tutkimuksen vertailukuntien keskiarvon tasolla tai sen alle
	2.3. Henkilöstö kokee oman roolinsa tärkeänä kaupungin palvelukokonaisuudessa	2.3.1. Päämäärät ja luovuus (PL) indeksi vähintään tasolla 80 % (QWL) 2.3.2. Henkilöstön vaihtuvuus / vuosi
3. Muuttuvan toimintaympäristön ja työelämäkulttuurin edellyttämät valmiudet ja ammatillinen osaaminen	3.1. Esimiesten ja henkilöstön osaamisen varmistaminen hiljaisen tiedon siirtymisen, aktiivisen koulutautumisen ja ketterän rekrytoinnin avulla	3.1.1. 6 tuntia tai sen yli koulutusta saavien työntekijöiden osuus koulutusseurannassa vähintään 75 % 3.1.2. Kehityskeskustelujen yhteenvedossa osaaminen vähintään tasolla 3,5 3.1.3. Osaamisen alaindeksi vähintään tasolla 65 % (QWL) Voimavaroja koskevan kysymyksen indeksi vähintään tasolla 77% (QWL)

Talous

Strateginen päämäärä	Strategiset tavoitteet	Mittarit
1. Toiminta ja talous on tasapainossa	1.1. Tasapainosuunnitelman laatiminen	1.1.1. Tilikauden tulos 1.1.2. Taseen yli-/alijäämä 1.1.3. Kriisikuntakriteerit 1.1.4. Vuosikate/poistot + konserni
	1.2. Taloudellinen kestävyys on tasapainoista kasvua, joka ei perustu pitkällä aikavälillä velkaantumiseen.	1.2.1. Lainakanta /asukas + konserni 1.2.1. Investointien määrä
	1.3. Tuottavuus on parantunut	1.3.1. Nettomenojen kasvu 1.3.2. Palvelujen kustannukset verrattuna muihin kaupunkeihin (verrokki)
2. Omaisuudenhallinta on kestävä ja tehokasta	2.1. Korjausvelan hallinta ja kiinteistöjen kunnossapito	2.1.1. Tilamäärän muutos 2.1.2. Korjausvelan määrä
	2.2. Laaditaan kiinteistöohjelma, jonka tavoitteena on tilojen vähentäminen	2.2.1. Omien tilojen käyttöaste
3. Omistajaohjauspolitiikkaa kehitetään	3.1. Laaditaan omistajaohjauksen periaatteet	3.1.1. Omistajaohjauksen periaatteet on laadittu

Yleisperustelut

Kaupunginvaltuuston strategiset tavoitteet vuosille 2023 – 2025

Kuntalain 110 §:n mukaan talousarvio ja –suunnitelma on laadittava siten, että ne toteutuvat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Kaupunkistrategia luo kaupungin toiminnalle keskeiset linjaukset, jotka toteuttamalla viime vuosien haastava taloudellinen ja kaupunkirakennetta koskeva kehitys saadaan myönteiseksi ja uutta kasvua tukevaksi. Tämän talousarvioehdotuksen pohjalla on kaupunginvaltuuston 16.4.2018 § 48 hyväksymä Salon kaupunkistrategia 2026.

Kaupunkistrategiaan on kirjattu ne isot hankkeet, jotka edellyttävät vahvaa sitoutumista seuraavan kahden valtuustokauden aikana. Kaupunkistrategian mukaan kaupungin perustehtävä on kehittää alueen elinvoimaa, edistää asukkaiden hyvinvointia ja vahvistaa kuntalaisten osallistumista ja yhteisöllisyyttä.

Uusi kaupunkistrategia hyväksytään joulukuussa 2022, ja se ulottuu vuoteen 2030. Hyväksymisaikataulusta johtuen talousarvio on edelleen jouduttu laatimaan vanhan strategian pohjalle, joskin valtaosa tavoitteista tukee myös uuden strategian päämäärien tavoittelua. Aikataulu mahdollistaa suunnitelmallisen toimeenpanon vuoden 2023 aikana ennen 2024 talousarvion laatimista.

Kaupungin arvot ovat se perusta, jolle toiminta rakentuu. Salon kaupungin arvot ovat vanhassa strategiassa olleet asiakaslähtöisyys, rohkeus, vastuullisuus ja oikeudenmukaisuus. Uudessa strategiassa asiakaslähtöisyys on muuttumassa arvoksi ystävällisyys. On perusteltua, että tämä uusi arvo on mukana heti vuoden 2023 alusta myös talousarvon näkökulmasta.

Salon kaupungin visio on Salo – joka päivä parempi. Visio tarkoittaa, että Salo on joka päivä parempi kaupunki asukkaille, henkilöstölle ja yhteistyökumppaneille. Uudessa strategiassa myös visio on muuttumassa.

Strategiaa 2026 on seurattu erityisesti strategiatalon avulla, johon strategian keskeinen sisältö on kuvattu. Seuranta ja arviointi toteutetaan kaupungin tavoitteiden seuraamisella ja kuukausittaisella kaupunginjohtajan johtoryhmän ja palvelujohtajien tapaamisella, jossa käydään läpi strategian toteutumista. Strategia 2030 on rakennettu eri muotoon, joten sen toimeenpanoon, johtamiseen ja seurantaan tultaneen tarvitsemaan erilaisia työkaluja.

Kaupungin strategiset tavoitteet on nyt jaettu neljään teemaan: **elinvoima, palvelut, henkilöstö ja johtaminen** sekä **talous**. Tulevassa strategiassa päämääriä on kolme **Elinvoimainen Salo, Kestävän talouden Salo** ja **Hyvinvoiva Salo**.

Talousarvion yhteydessä hyväksytään myös merkittävien ja strategisten konserniyhtiöiden tavoitteet, jotka on laadittu siten, että ne tukevat kaupunginvaltuuston asettamia strategisia tavoitteita.

Talouden ja toiminnan lähtökohdat vuodelle 2023

Vuoden 2023 talousarvion valmistelua on tehty historiallisen muutoksen edessä, kun vuoden 2023 alusta sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta hyvinvointialueille. Talousarvion laadinnan hetkellä kaikkiin talouden ennusteesiin sisältyy poikkeuksellisen paljon epävarmuutta. Venäjän keväällä aloittama hyökkäys Ukrainaan jatkuu edelleen eikä myöskään covid-19-virukseen liittyvät uhkakuvat ole täysin poistuneet. Lisäksi sote-uudistuksen lopulliset vaikutukset kuntatalouteen selviävät vasta vuoden 2022 tilinpäätöstietojen valmistuttua.

Valtiovarainministeriön syksyllä julkaiseman kuntatalousohjelman 2023 mukaan kuntatalouden tilanne oli vuonna 2020 poikkeuksellisen vahva ja vuonna 2021 kuntataloudessa koettiin toinen peräkkäinen vahva vuosi. Vaikka vuosikate ja tilikauden tulos heikkenivät hieman, säilyivät ne kuitenkin poikkeuksellisen hyvällä tasolla. Kuntien toimintamenot kasvoivat nopeasti verrattuna vuoden 2020 hitaaseen kasvuun, mutta toimintatuottojen kohdalla kasvu oli vieläkin voimakkaampaa. Tuottojen kasvun takana on valtion koronatuukien kohdentamisen muuttuminen valtionosuuksista valtionavustuksiin, joka tuloslaskelmassa kirjataan toimintatuottoihin. Muutoksesta johtuen valtionosuudet vähenevät lähes 10 prosenttia. Toimintatuottojen lisäksi myös verotulot kasvoivat ennakoitua paremmin, erityisesti yhteisöverotulojen ja kiinteistöverotulojen osalta. Yhteisöveron jako-osuuden 10 prosenttiyksikön määräaikainen korotus jatkui vielä vuonna 2021. Kunnallisverojen osalta kasvu jäi noin 2 prosenttiin. Vuonna 2021 kaupungin tulot ja menot olivat tasapainossa ja tilinpäätöksen positiiviseen tulokseen vaikuttivat olennaisesti valtion tukitoimenpiteet. Vaikka vuoden 2021 hyvää tulosta selittää osaltaan sosiaali- ja terveyspalveluiden valtiolta saama korona-avustus, vaikutti hyvään tulokseen myös verotulojen ennakoitua suurempi kertymä sekä toimintakulujen toteutuminen arvioitua pienempinä. Koronatilanne vaikuttaa vielä tänä vuonna kuntien toimintaan ja talouteen ja myös valtion tukitoimet jatkuvat, vaikkakin merkittävästi viime vuotta pienempinä. Lisäksi kuluvana vuonna kunnille korvataan Ukrainasta tulevien lasten varhaiskasvatuksen järjestämisestä syntyä kustannuksia valtionavustuksella.

Kaupungin investointitasot ovat viime vuosina olleet erittäin alhaisia johtuen taloudellisesti haastavista vuosista. Tulevina vuosina investointitasot tulevat vääjäämättä kasvamaan korjausvelan kasautuessa alhaisten investointivuosien jälkeen. Kasvavien investointien vaikutus rahoitukseen ei kuitenkaan tällä hetkellä uhkaa kaupungin taloutta keskimääräistä alhaisemman lainakannan takia, mutta investointitasojen noustessa tulee varautua myös poistotason kasvuun, joka vaikuttaa tilikauden tuloksen muodostumiseen.

Vuonna 2023 kunnat ovat suuren muutoksen edessä, kun sosiaali- ja terveyspalvelut sekä pelastustoimi siirtyvät hyvinvointialueiden vastuulle. Tällä muutoksella on suuria vaikutuksia kuntien tehtäviin ja talouteen. Sote-uudistuksen myötä nopeimmin kasvavat menot siirtyvät pois kuntien vastuulta, tämä ei kuitenkaan poista kuntien tulojen ja menojen välistä epäsuhtaa. Lisäksi sote- ja pelastustoimen palveluiden siirtyessä hyvinvointialueille, kuntien mahdollisuudet tasapainottaa talouttaan menoja sopeuttamalla kaventuvat. Samaan aikaan investointitarpeet pysyvät korkeina.

Kuntien käyttötalousmenoista arvioidaan siirtyvän sote-uudistuksen seurauksena pois noin 54 prosenttia vuonna 2023. Sote-uudistuksen lisäksi vuoteen 2023 ajoittuu myös hallituskauden päätyminen ja monet hallituksen määräaikaiset toimet lakkaavat ja kuntataloudesta poistuu merkittävä määrä esimerkiksi covid-19-avustuksia ja opetuksen laatu- ja tasa-arvohankkeita. Oppivelvollisuuden laajentaminen etenee ensivuonna uudella ikäluokalla. Lisäkustannuksia aiheuttaa myös Ukrainan sotaa paenneiden maahanmuutosta, josta syntyviä kustannuksia hallitus on sitoutunut kunnille korvaamaan.

Valtiovarainministeriön kuntatalousohjelman mukaan kuntien verotulojen ennustetaan alentuvan 46,5 prosenttia vuonna 2023 johtuen pääosin sote-uudistukseen yhteydessä tehtävästä verouudistuksesta. Kunnallisveroprosenttia alennetaan kaikissa kunnissa 12,64 prosenttiyksikköä, jotta kokonaisveroaste ei kasvaisi. Tämän lisäksi yhteisöverotulojen jako-osuutta pienennetään kolmanneksella ja valtion jako-osuutta kasvatetaan vastaavasti. Sote-uudistus ei vaikuta kiinteistöveroon ja sen suhteellinen osuus kuntien verotuloista kaksinkertaistuu nykyiseen verrattuna. Kuntaliiton verotulojen ennustekehikon perusteella kaupungin verotulojen arvioidaan vuonna 2023 laskevan 103 miljoonaa euroa verrattuna vuoden 2022 muutettuun talousarvioon.

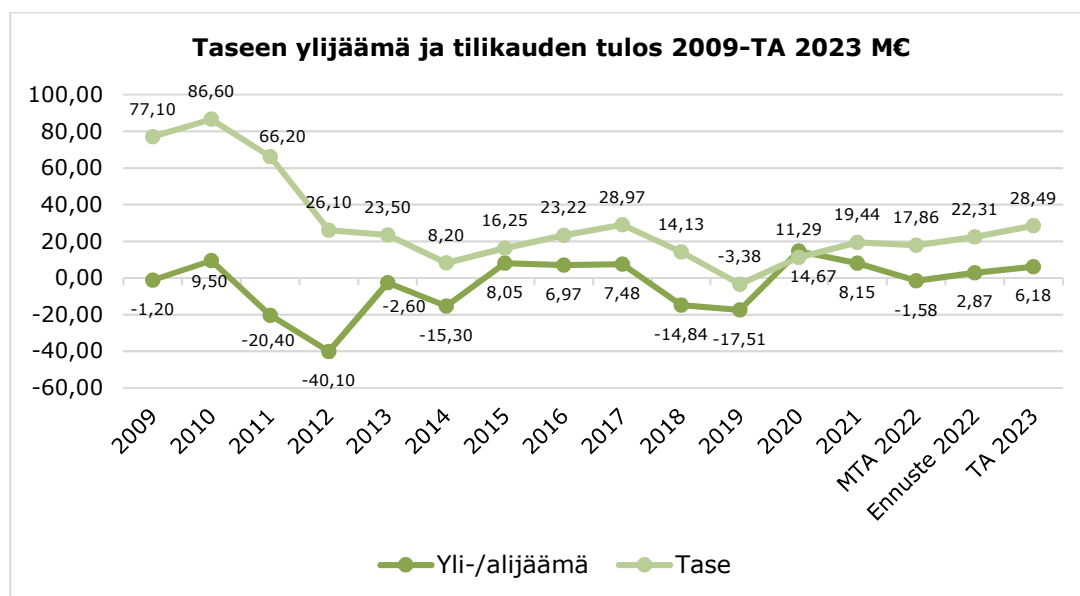
Toimintatuottojen arvioidaan kuntataloudessa laskevan noin 31 prosenttia vuonna 2023. Sote-uudistuksen myötä merkittävä määrä esimerkiksi asiakasmaksutuottoja siirtyy kuntataloudesta hyvinvointialueille. Lisäksi varhaiskasvatusmaksuja alennetaan, mikä myös osaltaan laskee maksutuottoja. Toimintatulojen laskua hidastaa kuitenkin kuntien sote-kiinteistöistä saamat vuokratulot.

Kaupungin kustannuskehitys on ollut vaihtelevaa kahden viimeisen vuoden aikana. Vuosi 2020 oli menokehityksen osalta negatiivinen, mikä on hyvin poikkeuksellista. Poikkeukselliseen kehitykseen vaikutti olennaisesti, se että kaupungin henkilöstökustannukset laskivat vuonna 2020 merkittävästi. Vuoden 2021 osalta toimintakulujen kasvu johtui erityisesti

henkilöstökulujen ja palvelujen ostojen (mukaan lukien erikoissairaanhoidon) voimakkaasta vuotuisesta kasvusta. Sote-uudistuksen jälkeen kuntien tehtävät painottuvat entistä vahvemmin varhaiskasvatukseen ja koulutukseen, joiden yhteenlaskettu palvelutarve on laskeva koko 2010-luvun jatkuneen syntyvyyden alenemisen vuoksi.

Vuoden 2021 tilinpäätöksen mukaan kaupungin taseen ylijäämä on 19,4 miljoonaa euroa. Valtuuston hyväksymän muutetun talousarvion 2022 alijäämä on 1,6 miljoonaa euroa.

Tämän hetkisten uusien verotuloennusteiden, mahdollisten Ukrainan sotaa pakenevien henkilöiden palveluista aiheutuvien ja koronaan liittyvien kustannusten korvausten ja päätetyn lisätalousarvion valossa tilikauden tulos saattaa päätyä ylijäämäiseksi noin 2,9 miljoonaa euroa. Vuoden 2022 talouden ennusteisiin liittyy vielä epävarmuutta erityisesti verokertymien ja erikoissairaanhoidon kustannusten osalta. Epävarmuutta aiheuttaa myös Ukrainan kriisin aiheuttamat vaikutukset mm. hintoihin, turvallisuusympäristön muutokseen, rahoituskustannuksiin sekä työllisyyteen. Kriisin aiheuttamia kokonaisvaikutuksia on toistaiseksi mahdotonta arvioida.

Vuosikate muodostuu positiiviseksi 22,0 miljoonaa euroa. Poistot on arvioitu 16,3 miljoonan euron tasolle. Tilikauden ylijäämäksi muodostuu 6,2 miljoonaa euroa. Talousarvioesitys vuodelle 2023 on 6,2 miljoonaa euroa ylijäämäinen ja kestävän talouden määritelmän mukaisesti vuosikate kattaa poistot.

Seuraavina vuosina suurimmat muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa liittyvät sote-uudistukseen. Vuodesta 2023 alkaen muutos vaikuttaa merkittävästi kuntien toiminnallisiin vastuisiin, kun sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestäminen siirretään kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle. Tulevan sote-uudistuksen taloudelliset vaikutukset ovat vielä hyvin epäselvät ja uudistuksen jälkeisiin vuosiin liittyy useita epävarmuustekijöitä.

Taloussuunnitelma vuosille 2024–2025 on laadittu kunnallisveroprosentin 8,11 perusteella. Kuntaliiton kuntakohtaisen veroennustekehikon mukaan tuloveroa arvioidaan nykyisen tuloveroprosentin perusteella kertyvän vuonna 2023 noin 110,3 miljoonaa euroa, vuonna 2024 noin 109,6 miljoonaa euroa ja vuonna 2025 noin 111,1 miljoonaa euroa. Sote- ja pelastustoimen uudistus vaikuttaa kunnan tuloveroprosentin määräämiseen sekä verorahoitukseen. Laissa sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaansaattamisesta annetun lain 55 §:n muuttamisesta (702/2022) määritetään, että kunnanvaltuuston on määrättävä vuoden 2023 tuloveroprosentiksi vuoden 2022 tuloveroprosentti vähennettynä 12,64 prosenttiyksiköllä. Sote-uudistuksen yhteydessä myös valtionosuusjärjestelmä uudistetaan, mutta nykyisen järjestelmän keskeiset määräytymisperiaatteet on tarkoitus säilyttää. Sote-uudistuksen jälkeisten vuosien valtionosuudet on arvioitu ennakkollisten valtionosuuslaskelmien mukaisesti. Valtiovarainministeriö tarkistaa kunnilta hyvinvointialueille siirrettävien tulojen määrän

koko maan tasolla eurolleen siirtyviä kuluja vastaaviksi vuoden 2022 taloustietojen valmistuttua syksyllä 2023. Tarkistus otetaan huomioon kuntien valtionosuudessa vuodesta 2024 alkaen. Koska kuntien veroprosenttien leikkausta ei enää muuteta, mahdollinen kulujen ja tulojen epäsuhde kuitataan valtionosuuksista.

Taloussuunnitelmassa vuosille 2024-2025 on otettu huomioon sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastustoimen siirtyminen vuoden 2023 alusta hyvinvointialueiden vastuulle. Sosiaali- ja terveyslautakunnan sekä pelastustoimen kustannusten lisäksi huomioon on otettu myös muiden sote-uudistukseen liittyvien kustannusten siirtyminen hyvinvointialueelle, kuten mm. opetuslautakunnasta oppilashuollon kustannukset ja kaupunkikehityspalveluista sosiaali- ja terveyspalveluiden kuljetus- ja ravitsemispalveluihin liittyviä kustannuksia. Sote-uudistus vaikuttaa erittäin paljon taloussuunnitelmavuosien tuloslaskelmiin. Uudistuksen lopulliset taloudelliset vaikutukset ovat syksyllä 2022 vielä hyvin epäselvät, mikä vaikeuttaa taloussuunnitelman laadintaa. Taloussuunnitelmassa ei ole otettu huomioon mahdollista TE-palvelujen siirtämistä kunnille vuonna 2025, koska uudistuksen valmistelu on vielä kesken.

Taloussuunnitelmavuosista vuosi 2023 näyttää muita vuosia paremmalta. Tällöin kuntien rahoituksen tasapainoa parantaa huomattavasti se, että sote-uudistuksen kuntien verotuloja leikkaava vaikutus ei näy vielä täysimääräisesti kunnallis- ja yhteisöverotuloissa. Kunnille kertyy vielä vuonna 2023 korkeamman veroprosentin ja jako-osuuden kunnallis- ja verotuloja aiemmilta verovuosilta. Taloussuunnitelmavuosien haasteena on sote-uudistus ja erityisesti valtionosuuksien määrä on epävarmaa ja vaikeuttaa poikkeuksellisen paljon suunnitelmavuosien tuloksen arvioimista. Sote-uudistukseen liittyvät laskelmat ovat vielä alustavia ja lopulliset siirtolaskelmat valmistuvat vasta syksyllä 2023.

Vuodesta 2023 lähtien kaupungin kustannuksista suurin osa syntyy sivistyspalveluista ja kaupunkikehityspalveluista. Omat haasteensa taloudelle ja toiminnalle luovat toimintamenojen kasvu, joka aiheutuu pääasiassa hintojen noususta, työvoimapula tietyillä aloilla ja palvelutarpeen laskeminen varhaiskasvatukseen ja koulutuksen osalta, joka johtuu koko 2010-luvun jatkuneesta syntyvyyden alenemisestä.

Salon kaupungin strategian mukainen kestävä talous tuleville suunnitelmakausille lähtee siitä, että talous pidetään tasapainossa eli vuosikate on vähintään poistojen tasolla. Vetovoimaisen kasvukaupungin elinvoiman ylläpitäminen edellyttää merkittäviä infra- ja palvelurakennelainvestointeja. Korvausinvestoinnit rahoitetaan poistoilla, mutta elinvoimainvestoinnit voidaan rahoittaa pitkäaikaisella lainalla. Kaupungin lainamäärä asukasta kohti on maan keskimääräistä tasoa alempi. Korkotaso on muutaman vuoden pysynyt alhaalla, mutta talousarviovuodelle 2023 on varauduttu korkotason nousuun.

Toiminnalliset ja rakenteelliset muutokset vuonna 2023

Sote-uudistuksen myötä hyvinvointialueelle siirtyvät henkilöt, joiden työtehtävistä tosiasiallisesti vähintään 50 prosenttia kohdistuu sosiaali- tai terveyspalveluihin tai pelastustoimeen. Myös kuntien yhteisten tukipalvelujen osalta henkilö siirtyy hyvinvointialueen palvelukseen, mikäli henkilön tehtävästä vähintään puolet kohdistuu sosiaali- tai terveyspalveluihin tai pelastustoimeen. Tukipalveluiksi katsotaan kaikki sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen toimintaa tukevat tehtävät, kuten esimerkiksi keskitetty ruokahuolto, siivous, laitehuolto, toimisto- ja hallintopalvelut, palkanlaskenta-, talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut, ICT-palvelut ja kuvantamispalvelut. Hyvinvointialueelle siirtyy henkilöstä tukipalveluista, ravitsemispalveluista, sivistyspalveluista sekä sosiaali- ja terveyspalveluista. Hyvinvointialueuudistuksen myötä kaupungin palveluksesta poistuu yli 1.200 vakituista ja kymmeniä määräaikaisissa palvelussuhteissa olevia työntekijöitä.

Salon kaupungin ja Someron kaupungin kesken on muodostettu sopimusperusteinen yhteistoiminta-alue ympäristöterveydenhuollon palvelujen tuottamiseksi alueella siten, että Salon kaupunki toimii 1.1.2023 alkaen alueen palvelut järjestävänä ns. vastuukuntana.

Sote uudistuksen myötä kaupungin organisaatiota ollaan uudistamassa. Organisaatiouudistuksen toteuttamiseksi on nimetty viranhaltijoista koostuva työryhmä ja organisaatiouudistukseen liittyvistä linjauksikysymyksistä vastaava ohjausryhmä. Päätöksiä uudesta organisaatiosta ei ole vielä talousarvion laadinnan aikaan tehty.

Sote-uudistuksen yhteydessä kunnalle jäävistä tehtävistä edunvalvonta sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvät toiminnot, jotka aiemmin ovat olleet sosiaali- ja terveystalouden talousarviossa sisältyvät kaupunginhallituksen talousarvioesitykseen. Kaupunkikehityslautakunnan talousarvioesitykseen on lisätty sote-uudistuksen yhteydessä kunnalle jäävistä tehtävistä Salon seudun työkeskus (Kolmituote) ja y-säätiöltä vuokratut tilat, jotka aiemmin ovat olleet sosiaali- ja terveystalouden talousarviossa.

Yleinen taloudellinen tilanne

Valtionvarainministeriön syksyn 2022 taloudellisen katsauksen mukaan Venäjän hyökkäys Ukraina on kasvattanut talouden tilannekuvaan liittyvää epävarmuutta voimakkaasti tänä vuonna. Suomen ulkomaankaupan näkymät ovat heikentyneet merkittävästi sodan myötä. Vaikka tämän vuoden alussa tuotanto on kehittynyt suotuisasti ja työllisyys on kasvanut nopeasti, arvioidaan kuluttajahintojen nousun leikkaavan kotitalouksien ostovoimaa, kulutusta ja talouden kasvua selvästi tämän vuoden lopulla ja ensivuoden alkupuolella. Kuluvana vuonna bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan 1,7 prosenttia ja vuonna 2023 kasvun arvioidaan hidastuvan 0,5 prosenttiin. Alkuvuonna kasvu on pysähdyksissä, mutta loppuvuonna kotimainen kysyntä alkaa elpyä, kun hintojen nousu hidastuu ja reaali-palkat kääntyvät hienoiseen nousuun. Vuonna 2024 kasvun arvioidaan olevan 1,4 prosenttia.

Maailmantalouden näkymät ovat synkentyneet nopea inflaation, Euroopan energiakriisin sekä Venäjän hyökkäyssodan jatkumisen takia. Geopoliittiset jännitteet suurvaltojen välillä ovat kasvaneet ja kehittyviä maita uhkaa edelleen ruokapula. Maailmantalouden kasvu hidastuu viime vuoden nopean kasvun jälkeen 2,7 prosenttiin kuluvana vuonna ja edelleen 2,5 prosenttiin vuonna 2023. Rahapolitiikkaa on kiristetty Yhdysvalloissa sekä euroalueella ja korkotasot ovat olleet nousussa. Vaikka Yhdysvaltojen inflaatiossa on näkyvillä jo hidastumisen merkkejä, inflaatio ei ole vielä pysyvästi hidastunut. Valtiovarainministeriön syksyn 2022 ennusteessa oletetaan, että pitkät ja lyhyet markkinakorot nousevat vuoden 2024 loppuun saakka.

Julkisen kulutuksen määrä supistuu vuonna 2023, kun vaalikausi päättyy ja määräaikaiset menolisäykset lakkaavat. Kulutusmenojen kasvu jää maltilliseksi vuonna 2024, kun hyvinvointialueiden aloittamisesta ja järjestäytymisestä aiheutuvat muutuskustannukset pienevät. Työllisyyden kasvu hidastuu alkuvuoden nopean kasvun jälkeen, tästä huolimatta työllisyys kasvaa noin kaksi prosenttia vuonna 2022. Niukka talouskasvu vähentää työvoiman kysyntää ja työllisten määrä supistuu hieman vuonna 2023. Työllisyyden kääntyminen laskuun lisää työttömyyttä etenkin jalostustoimialoilla ja työttömyysasteen ennakoidaan kohoavan hieman tästä vuodesta. Talouden elpymisen lisää työllisten määrää vuonna 2024 varsinkin palvelutoimialoilla. Työllisyysaste nousee 74,1 prosenttiin vuonna 2024, osin koska työikäinen väestö supistuu.

Veroperustemuutokset

Maan hallitus on linjannut talousarvioesityksessä veroperustemuutokset vuodelle 2023. Muutosten arvioidaan kokonaisuutena lisäävän kuntien verotuloja yhteensä 70,5 miljoonalla eurolla.

Ansiotuloveroperusteisiin tehdään vuonna 2023 hallitusohjelman mukaisesti indeksitarkistus ansiotasoindeksiin muutosta vastaavasti, joka vähentää kunnallisveron tuottoa 38 miljoonaa euroa. Progressiivisen tuloveroasteikon euromääräisiä rajoja korotetaan ja sen arvioidaan pienentävän kunnallisveron tuottoa 1 miljoonalla eurolla vuonna 2023. Työtulovähennyksen korotuksen arvioidaan pienentävän kunnallisveron tuottoa 12 miljoonalla eurolla ja perusvähennyksen korotuksen 25 miljoonalla eurolla vuonna 2023. Muut muutokset liittyvät ikääntyneiden korotettuun työtulovähennykseen (-3 miljoonaa euroa), matkakuluvähennyksen korotuksen jatkamiseen (-6 miljoonaa euroa), perhevapaalta palaavien hujennetun matkakuluvähennyksen omavastuuseen (-1 miljoonaa euroa), tutkimus- ja kehittämistalouden lisävähennykseen (1- miljoonaa euroa), kotitalousvähennyksen yhteydessä myönnettävään määräaikaiseen sähkövähennykseen (-27 miljoonaa euroa) sekä varhaiskasvatusmaksujen alentamisen kompensointiin yhteisöveron jako-osuuden kautta (+100 miljoonaa euroa) ja aiemmin voimaan tulleiden veroperustemuutosten vaikutuksiin (+46,5 miljoonaa euroa).

Hallitusohjelman mukaisesti veroperustemuutosten verotuottovaikutukset kompensoidaan nettomääräisesti kunnille. Kompensaatio toteutetaan muuttamalla yhteisöveron jakosuusia siten, että muutosten verotuottovaikutus kunnille on neutraali.

Vuonna 2023 voimaan tulevan sote-uudistuksen yhteydessä sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta hyvinvointialueille, samassa yhteydessä kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta alennetaan. Tämä pienentää kuntien yhteisöveron kertymää vuonna 2023 noin 763 miljoonalla eurolla ja maksuunpanoa noin 909 miljoonalla eurolla. Verotuksen maksujärjestelyjen huojentaminen vuosina 2020 ja 2021 siirtää kuntien yhteisöverokertymää näiltä vuosilta yhteensä noin 5 miljoonaa euroa vuodelle 2023. Varhaiskasvatusmaksuja alennetaan elokuussa 2023. Varhaiskasvatusmaksujen alentamisen sekä yksityisen hoidon tuen hoitolisän korotuksen vaikutukset kompensoidaan korottamalla kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta. Kiinteistöveroperusteisiin ei tule lainsäädännöstä johtuvia muutoksia vuodelle 2023. Kiinteistöverotuksen arvostamisuudistusta koskevaa hallituksen esitystä ei anneta eduskunnalle tällä hallituskaudella. Verotuksen maksujärjestelyjen huojentaminen vuosina 2020 ja 2021 siirtää kiinteistöverotulojen kertymää arviolta 4 miljoonaa euroa vuodelle 2023.

Kuntaliiton arvion mukaan kuluvan vuoden verotulojen kehitys on aiempaa arviota parempi. Vuodelle 2023 koko maan verotulojen arvioidaan laskevan 47,3 prosenttia. Vuonna 2023 kunnallisverotulojen arvioidaan laskevan 54 prosenttia, yhteisöverojen laskevan 30,5 prosenttia ja kiinteistöverojen laskevan 1,9 prosenttia.

Tuloveroprosentin leikkaus vuodelle 2023 (12,64 prosenttiyksikköä) tehdään samansuuruisesti kaikilta kunnilta. Kunnallisveron tilityksissä vuosina 2023-2025 on syytä huomioida ennen verovuotta 2023 maksuunpannut kunnallisverot, jotka kertyvät vanhoilla veroperusteilla ja korkeammilla tuloveroprosenteilla ja nostavat näin ollen veroennusteen tasoa väliaikaisesti.

Salon kaupungin verotulokertymää vuosilta 2017-2021 on kuvattu erikseen sivulla 19.

Valtionosuudet

Valtionosuuksien laskennan määräytymiseen vaikuttaa suuri määrä erilaisia tekijöitä ja valtionosuudet määräytyvät sote-uudistuksen jälkeenkin pitkälti kunnan väestön ikärakenteen perusteella. Valtionosuuksien laskennassa olennaisin muutos sote-uudistuksen jälkeen liittyy laskennan perusteena olevaan ikäryhmähinnoitteluun; aiemmin korkeimmin hinnoiteltu ikäryhmä on ollut yli 85 vuotiaat, kun jatkossa korkeimmin hinnoiteltu ikäryhmä on 13-15 vuotiaat. Lisäksi sote-uudistuksen myötä valtionosuuteen tulee kaksiosainen järjestelmämuutoksen tasaus: muutosrajoitin ja siirtymätasaus, jotka jäävät pysyväksi osaksi kuntien valtionosuutta. Vuodesta 2020 alkaen kunnille maksettavat verotulomenetysten korvaukset on erotettu peruspalvelujen valtionosuudesta. Kuntien verotulomenetysten korvauksia alentaa voimakkaasti sote-uudistus.

Kuntien valtionosuudet laskevat vuonna 2023 verrattuna vuoteen 2022. Aleneminen johtuu pääasiassa sote-uudistuksesta. Valtionosuutta lisää vuoden 2023 indeksikorotus sekä myös kuntien uudet ja laajenevat tehtävät. Kuntien uusista ja laajenevista tehtävistä taloudellisesti merkittävimmät ovat varhaiskasvatuksen tukea koskevat toimenpiteet sekä sitouttava koulu yhteistyö. Lisäksi valtionosuutta kasvattavat mm. valtionosuuteen aikaisemmin kohdistuneen lääkäri- ja lääkintähelikopteritoiminnan rahoitukseen liittyvän vähennyksen poistuminen sote-uudistuksen myötä, perustoimeentulotuen kuntien maksuosuuden muutos sekä pitkäaikaistyöttömien eläketukeen liittyvän vähennyksen muutos.

Tiedot kuntien lopullisista valtionosuuksista vuodelle 2023 saadaan vasta myöhemmin. Valtiovarainministeriö tarkistaa kunnilta hyvinvointialueille siirrettävien tulojen määrän koko maan tasolla eurolleen siirtyviä kuluja vastaavaksi vuoden 2022 taloustietojen valmistuttua syksyllä 2023. Tarkistus otetaan huomioon kuntien valtionosuudessa vuodesta 2024 alkaen. Koska kuntien veroprosenttien leikkausta ei enää muuteta, mahdollinen kulujen ja tulojen epäsuhta kuitataan valtionosuuksista. Tämän hetken arvion mukaan valtionosuuksien taso on vuosina 2024 ja 2025 matalampi kuin vuonna 2023. Arvio perustuu siihen, että todennäköisesti kunnista hyvinvointialueille siirtyvät kustannukset tulevat olemaan

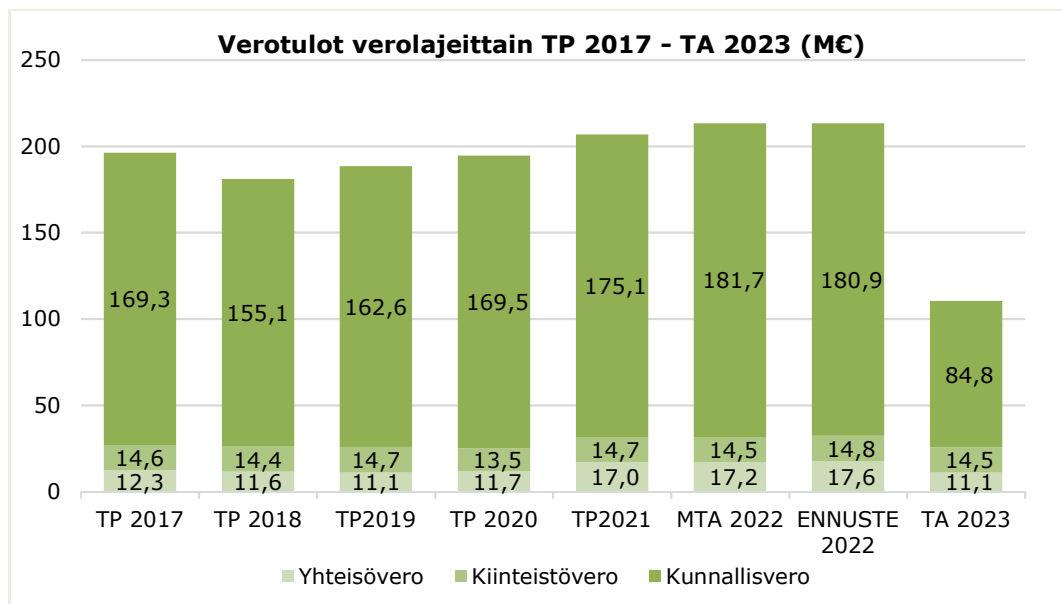

Vuonna 2023 kunnan tuloveroprosentiksi kunnanvaltuuston on määrättävä vuoden 2022 tuloveroprosentti vähennettynä 12,64 prosenttiyksiköllä. Kaupunginvaltuusto on päättänyt 14.11.2022 kokouksessaan, että kunnallisveroprosentti on 8,11 ja kiinteistöveroprosentit ovat nykyisten kiinteistöveroprosenttien mukaiset.

Salon kaupungin kunnallisverotulojen arvioidaan laskevan 53,3 prosenttia, yhteisöverojen laskevan 35,3 prosenttia ja kiinteistöverojen pysyvän samalla tasolla vuoden 2022 muutettuun talousarvioon verrattuna. Sote-uudistuksen yhteydessä tehtävä tuloveroprosentin leikkaus vuodelle 2023 (12,64 prosenttiyksikköä) tehdään samansuuruisesti kaikilta kunnilta. Samassa yhteydessä myös kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta alennetaan, mistä johtuen yhteisövero laskee. Arviot perustuvat Valtiovarainministeriön ja Suomen Kuntaliiton arvioihin tulojen kehityksestä koko maan tasolla sekä muun muassa kuntakoh-taisiin toetutuneisiin vero- ja väestötietoihin. Vuonna 2023 voimaan tulevan sote-uudistuksen yhteydessä sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen järjestämistä siir-tyy kunnilta hyvinvointialueille, samassa yhteydessä kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta alennetaan.

Kuntaliiton tämän hetken arvioiden pohjalta talousarvio on laadittu siten, että verotulot toteutuvat vuonna 2023 yhteensä 110,3 miljoonan euron suuruisena. Vuoden 2022 muute-tussa talousarviossa arvioitu verotulokertymä on noin 213,3 miljoonaa euroa.

Alla on kuvattu toteutuneet verotulokertymät vuosilta 2017-2021 ja vuosien 2022-2023 arvioidut verotulokertymät.

Valtionosuudet perustuvat Kuntaliiton ja valtiovarainministeriön laskelmiin. Valtionosuudet laskevat vuonna 2023 verrattuna vuoteen 2022 ja aleneminen johtuu pääasiassa sote-uudistuksesta. Valtionosuutta lisää vuoden 2023 indeksikorotus sekä myös kuntien uudet ja laajenevat tehtävät. Tiedot kuntien lopullisista valtionosuuksista vuodelle 2023 saadaan vasta myöhemmin. Valtiovarainministeriö tarkistaa kunnilta hyvinvointialueille siirrettävien tulojen määrän koko maan tasolla eurolleen siirtyviä kuluja vastaavaksi vuoden 2022 ta-loustietojen valmistuttua syksyllä 2023.

Valtionosuudet (milj.euroa)	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	MTA 2022	TA 2023
Kunnan peruspalv. valt.osuus	86 925	87 384	81 308	73 044	77 329	4 846
Verotuloihin perust. valt.os tasaus	22 380	25 615	26 754	27 135	26 641	16 358
Järj.muutos tasaus/verotulomen.kom-pens.	0	0	25 137	25 365	28 279	9 410
Opetus- ja kultt.toim.valt.osuus	-2 776	-2 959	-2 360	-2 154	-2 078	-2 094
Harkinnanvaraisen valt.os korotus	0	0	1 200	0	0	0
	106 529	110 039	132 039	123 390	130 171	28 520

Talousarvion toimintatuotot ja toimintakulut

Seuraavassa taulukossa on eritelty talousarvion 2023 ulkoiset ja sisäiset toimintatuotot ja -kulut sekä niiden muutos verrattuna tilinpäätökseen 2021 sekä vuoden 2022 muutettuun talousarvioon.

Ulkoinen laskenta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	TA 2023	Muutos 22-23 (€)	Muutos 22-23 (%)
Toimintatuotot	59 076 507	50 234 975	36 990 288	37 537 068	12 697 907	25,28
Toimintakulut	-365 418 670	-379 044 728	-153 330 735	-153 791 116	-225 253 612	59,43
Toimintakate	-306 342 163	-328 809 753	-116 340 447	-116 254 048	-212 555 705	64,64

Sisäinen laskenta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	TA 2023	Muutos 22-23 (€)	Muutos 22-23 (%)
Toimintatuotot	42 285 232	43 960 990	38 489 520	38 489 520	5 471 470	12,45
Toimintakulut	-42 285 232	-43 960 990	-38 489 520	-38 489 520	-5 471 470	12,45
Toimintakate	0	0	0	0	0	0,00

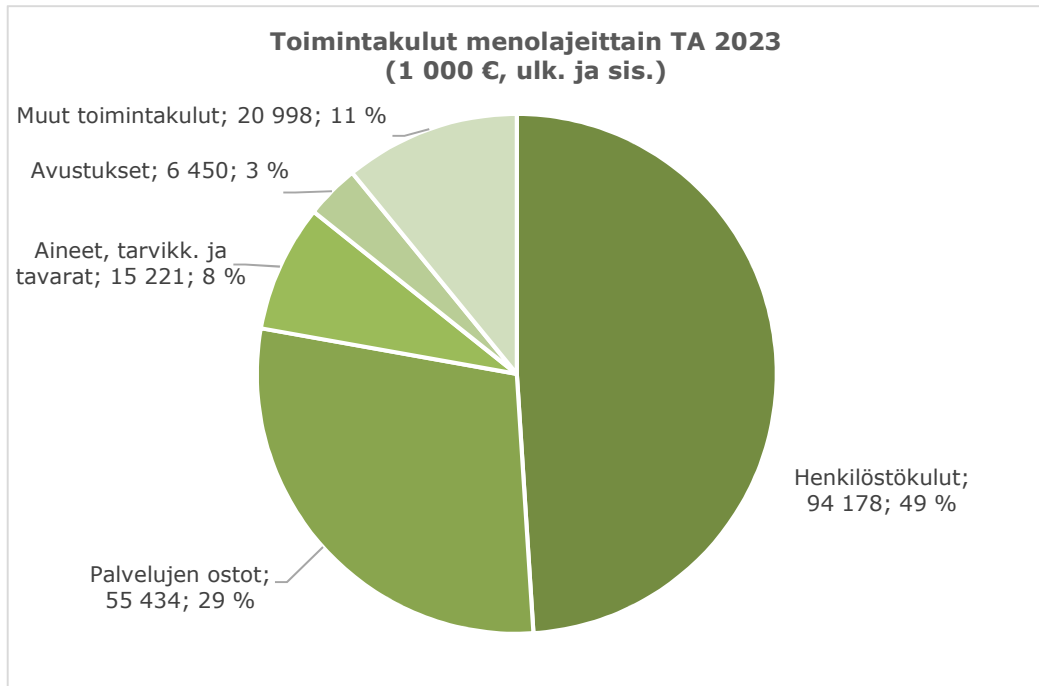
Ulkoinen ja sisäinen laskenta yhteensä	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	TA 2023	Muutos 22-23 (€)	Muutos 22-23 (%)
Toimintatuotot	101 361 739	94 195 965	75 479 808	76 026 588	18 169 377	19,29
Toimintakulut	-407 703 902	-423 005 718	-191 820 255	-192 280 636	-230 725 082	54,54
Toimintakate	-306 342 163	-328 809 753	-116 340 447	-116 254 048	-212 555 705	64,64

Huomioon tulee ottaa sote-uudistuksen myötä hyvinvointialueelle vuodesta 2023 alkaen siirtyvät tehtävät ja niiden vaikutukset toimintaan. Sote-uudistuksen yhteydessä kunnalle jäävistä tehtävistä edunvalvonta sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvät toiminnot, jotka aiemmin ovat olleet sosiaali- ja terveyslautakunnan talousarviossa sisältyvät kaupunginhallituksen talousarvioesitykseen. Kaupunkikehityslautakunnan talousarvioesitykseen on lisätty sote-uudistuksen yhteydessä kunnalle jäävistä tehtävistä Salon seudun työkeskus (Kolmituote) ja y-säätiöltä vuokratut tilat, jotka aiemmin ovat olleet sosiaali- ja terveyslautakunnan talousarviossa. Lisäksi Salon kaupungin ja Someron kaupungin kesken on muodostettu sopimusperusteinen yhteistoiminta-alue ympäristöterveydenhuollon palvelujen tuottamiseksi alueella siten, että Salon kaupunki toimii 1.1.2023 alkaen alueen palvelut järjestävänä ns. vastuukuntana.

Talousarvion ulkoiset ja sisäiset toimintakulut ovat yhteensä 192,3 miljoonaa euroa ja toimintatulot 76,0 miljoonaa euroa. Ulkoinen toimintakate on siten -116,3 miljoonaa euroa, kun se vuoden 2022 muutetussa talousarviossa on -328,8 miljoonaa euroa. Vuoden 2022 muutettuun talousarvioon verrattuna ulkoisten ja sisäisten toimintakulujen lasku on 230,7 miljoonaa euroa eli 54,5 prosenttia.

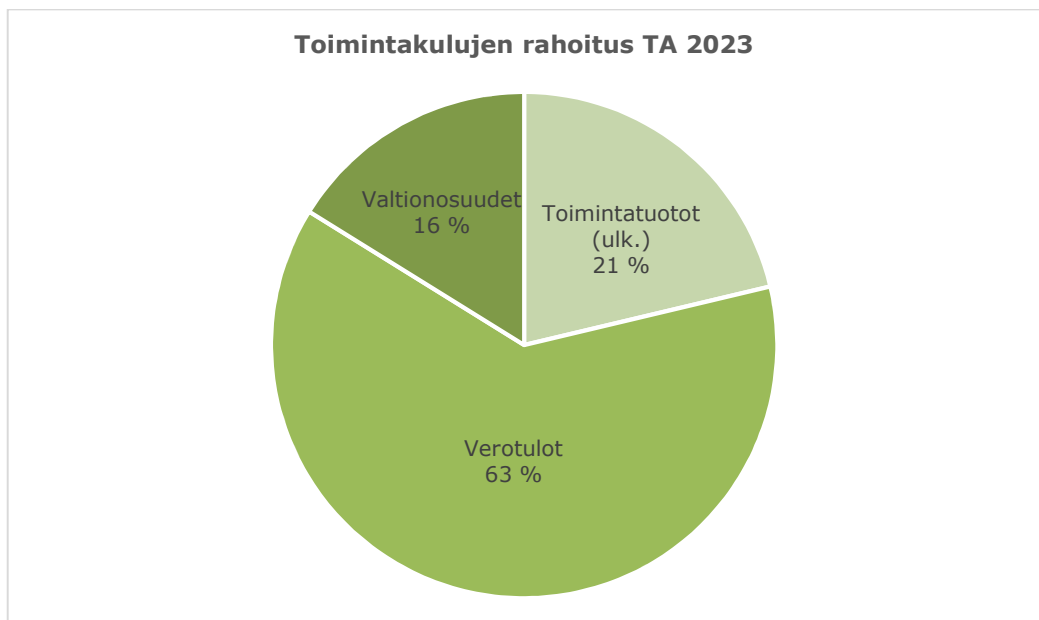
Henkilöstömenot ovat yhteensä 94,2 miljoonaa euroa eli 49 prosenttia kaikista toimintamenoista. Talousarviossa on varauduttu 3,0 prosentin palkankorotuksiin, joka on laskennallinen arvio. Ennusteen mukaan kuluvan vuoden henkilöstömenot tulevat toteutumaan 2,2 miljoonaa euroa pienempinä kuin muutetussa talousarviossa on arvioitu.

Palvelujen ostoihin on varattu 55,4 miljoonaa euroa eli 29 prosenttia kokonaismenoista. Palvelujen ostot laskevat vuoden 2022 muutettuun talousarvioon verrattuna 136,6 miljoonaa euroa eli 71,1 prosenttia.

Verotuloja arvioidaan kertyvän vuonna 2023 yhteensä noin 110,3 miljoonaa euroa. Verotuloista kunnallisveron tuoton arvioidaan olevan 84,8 miljoonaa euroa, yhteisöverokertymä 11,1 miljoonaa euroa sekä kiinteistöveron 14,5 miljoonaa euroa. Valtionosuuksien arvioidaan olevan vuonna 2023 yhteensä 28,5 miljoonaa euroa, missä on laskua kuluvaan vuoteen muutettuun talousarvioon verrattuna noin 101,7 miljoonaa euroa.

Korkotason noususta johtuen rahoituskuluihin on arvioitu hieman kasvua verrattuna kuluvaan vuoteen. Vuosikate muodostuu positiiviseksi 22,0 miljoonaa euroa. Poistot on arvioitu 16,3 miljoonan euron tasolle. Talousarvio on noin 6,2 miljoonaa euroa ylijäämäinen.

Henkilöstö

Alla on kuvattu henkilöstömäärän kehitys palvelualueittain ja palvelusuhteittain vuosina 2020-2022. Henkilöstön kokonaismäärää seurataan kuukausittain. Henkilöstömäärä vaihtelee kuukausittain erityisesti määräaikaisten osalta eli vakituisten osuutta seurataan erityisesti.

	2020	2021	9/2022
Hallintopalvelut	115	50	52
Talous- ja henkilöstöpalvelut	29	34	37
Terveydenhuollon palvelut	616	647	624
Vanhuspalvelut	720	724	705
Sosiaalityön palvelut	232	242	243
Sivistyspalvelut	1 177	1 196	1 303
Vapaa-aikapalvelut	111	116	223
Kaupunkikehityspalvelut	472	461	513
Rakennus- ja ympäristövalvonta	32	86	32
Liikelaitos Salon Vesi	22	21	21
Yhteensä	3 526	3 577	3 753

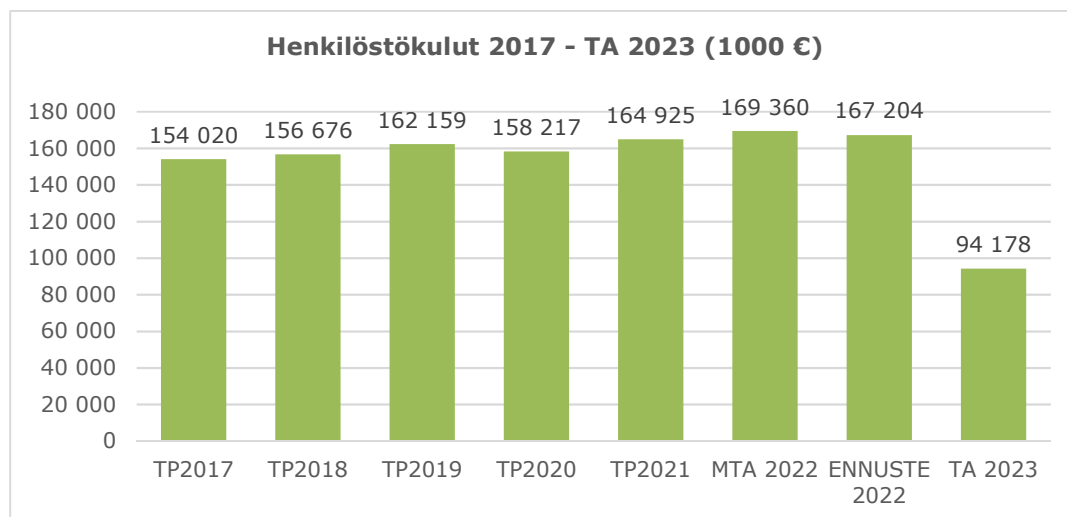
	2020	2021	9/2022
Vakinaiset	2 892	2 859	2 834
Määräaikaiset	148	199	343
Sijaiset	414	459	461
Työllistetyt	72	60	115
Yhteensä	3 526	3 577	3 753

Kunta-alalle solmittiin 8.6.2022 kolmivuotinen sopimusratkaisu, joka on voimassa ajalla 1.5.2022-30.4.2025. Sopimus sisältää seuraavat palkankorotukset: 2 prosentin yleiskorotus 1.6.2022 alkaen ja seuraavina vuosina 1,5 prosenttia 1.6.2023 ja 1.6.2024. Lisäksi 0,5 prosentin keskitetty järjestelyerä 1.10.2022 alkaen sekä paikalliset järjestelyerät 0,4 prosenttia 1.6.2023 ja 1.6.2024. Lisäksi korotusten suuruuteen liittyy ehto, jonka mukaan mikäli verrokialojen (teknologiateollisuus, kemian perusteollisuus sekä auto- ja kuljetusala) työehtosopimusten kustannusvaikutus ylittää korotusten yhteismäärän 1,9 prosenttia, ylimenevästä osuudesta lisätään 70 prosenttia yleiskorotukseen ja 30 prosenttia paikalliseen erään.

Sopimus sisältää myös viisivuotisen palkkaohjelman, joka ajoittuu vuosille 2023-2027. Palkkaohjelman suuruus on yhteensä 5 prosenttia eli 1.6.2023 paikallinen järjestelyerä 1,2 prosenttia, 1.2.2024 keskitetty järjestelyerä 0,4 prosenttia, 1.6.2024 paikallinen järjestelyerä 0,6 prosenttia, 1.6.2025 paikallinen järjestelyerä 0,8 prosenttia, vuonna 2026 paikallinen järjestelyerä 0,8 prosenttia ja vuonna 2027 paikallinen järjestelyerä 1,2 prosenttia. Tästä poiketen on mahdollista, että keskitettyjä järjestelyeriä olisi kaksi yhden sijasta.

Henkilöstökustannukset muodostavat suuren osan kuntien kustannuksista, joten kesän 2022 kunta-alan palkkaratkaisulla on kuntataloudessa suuri merkitys. Palkankorotusten suuruuden on arvioitu vuodelle 2023 olevan keskimäärin noin 3 prosenttia. Arvio perustuu kunta-alalle tehtyyn sopimukseen.

Talousarviossa 2023 henkilöstökustannukset laskevat yhteensä 75,2 miljoonaa euroa verrattuna vuoden 2022 muutettuun talousarvioon. Työllistämistukipalkat on talousarviossa varattu keskitetysti työllisyyspalveluiden talousarvioon, josta ne käytön mukaan siirretään kunkin yksikön talousarvioon vuoden aikana.

Talousarvioesitykseen on liitetty luettelo uusista vakinaisista ja määräaikaisista sekä lakautettavista tehtävistä. Pääosa esitetyistä vakinaisista tehtävistä sijoittuu nykyorganisaation kaupunkikehityspalveluiden toimialalle. Aiempien vuosien mukaisesti edellisen talousarviovuoden aikana vapautuneita tehtäviä tarkastellaan, minkä vuoksi henkilöstösuunnitelmassa esitetään perustettavaksi tehtäviä samalla, kun vastaava määrä esitetään lakautettavaksi.

Täysin uusia vakinaisia tehtäviä on esitetty seuraavasti:

	LTK 2023	TA 2023
Kaupunginhallitus	0	1
Opetuslautakunta	3	1
Vapaa-ajan lautakunta	2	0
Kaupunkikehityslautakunta	7	6
Rakennus- ja ympäristölautakunta	5	2
Liikelaitos Salon Vesi	2	2
Yhteensä	19	12

Kaupunginjohtajan talousarvioesityksen henkilöstömenot on lautakuntien esityksiä matalampi, koska lautakunnan esityksistä on karsittu joitakin esitettyjä henkilöstölisäyksiä. Osa esitetyistä uusista vakinaisista tehtävistä on jo aiemmin käsitelty henkilöstöjaostossa ja ne on tämän vuoksi poistettu henkilöstösuunnitelmasta.

Panostusta työllistämistoimenpiteisiin jatketaan työllisyyden kuntakokeilulla. Työmarkkinatuen kuntaosuuteen vuodelle 2023 on varattu vajaa 3,4 miljoonaa euroa. Arvio vuoden 2022 toteumasta työmarkkinatuen kuntaosuuden osalta on 3,4 miljoonaa euroa.

Työelämän laadun mittaaminen käynnistyi syksyllä 2020. Työelämän laatu (QWL) sisältää johtamisen, esimiestoiminnan, prosessien, toimintakulttuurin ja osaamisen tarkastelun. Työelämän laadun mittaamisen avulla todennetaan työhyvinvointi tärkeäksi kestävästä talouskehityksen mittariksi. Työelämän laadun parantamista tuetaan esimiestyön itsearviointilla.

Osana työelämän laadun kehittämistyötä vuonna 2022 tehtiin henkilöstötuottavuuden laskenta koko kaupungin tiedoista. Kirjanpidosta saatavat tiedot eivät täysin vastaa tuottavuuslaskelman sisältöä, joten tuottavuuslaskelman edellytyksenä on tiedon jalostaminen. Työtä henkilöstötuottavuuden laskennan mahdollistamiseksi jatketaan. Tuottavuuslaskelmassa esille saadaan henkilöstöresurssit, työajan käyttö, toimintalogiikan tuottama asiakasarvokerroin sekä työelämän laatu (QWL). QWL-kyselyn tulokset ja niiden perusteella laadittu kehittämissuunnitelma, esimiestyön itsearviointi, työterveyshuollon tuottama työpaikkaselvitys sekä työturvallisuuslain mukainen riskien arvioinnin toimintaohjelma muodostavat laajan ja kattavan aineiston työyhteisöjen toiminnan kehittämiseksi.

Alla olevassa taulukossa on kuvattu sairauspoissaolot vuosilta 2020-2022:

	2020	2021	9/2022
Hallintopalvelut	1 200	309	289
Talous- ja henkilöstöpalvelut	153	90	81
Terveydenhuollon palvelut	10 878	9 461	9 222
Vanhuspalvelut	14 781	15 382	16 927
Sosiaalitoiminnan palvelut	3 417	3 979	3 786
Sivistyspalvelut	18 575	16 506	16 863
Vapaa-aikapalvelut	1 456	1 535	1 274
Kaupunkikehityspalvelut	8 120	8 103	6 666
Rakennus- ja ympäristövalvonta	302	1 029	106
Liikelaitos Salon Vesi	420	235	115
Yhteensä	59 302	58 650	55 329

Palvelualueiden tuotot ja kulut

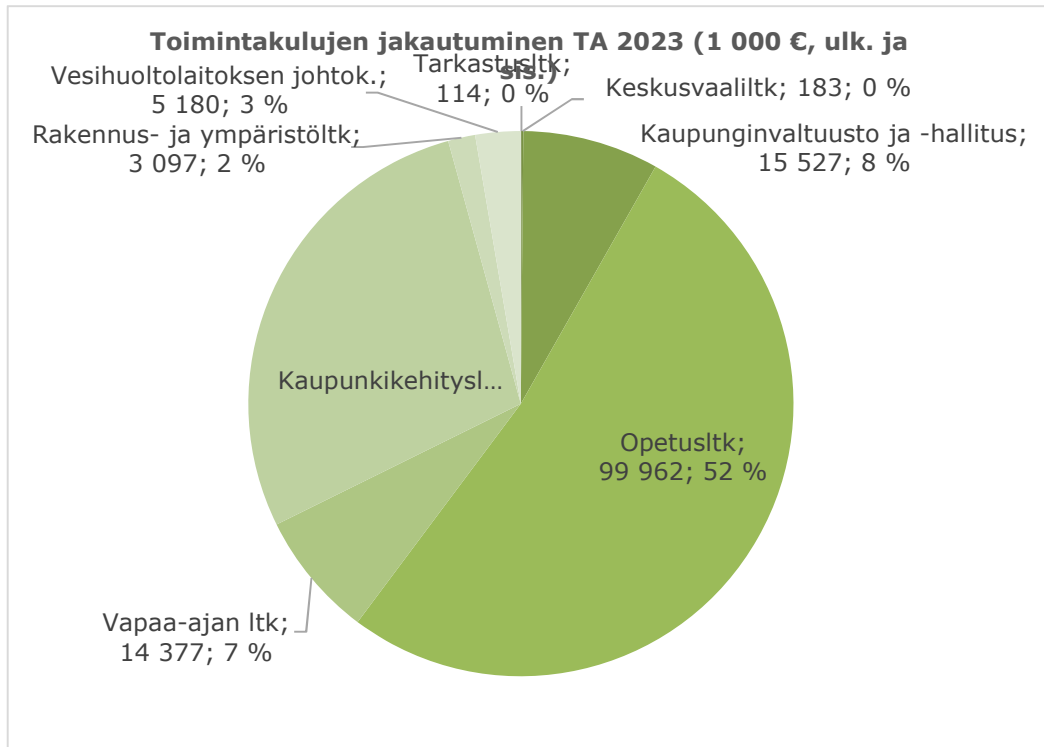
Alla olevaan taulukkoon on koottu palvelualueiden ulkoiset ja sisäiset toimintatuotot, -kulut ja toimintakate.

Ulkoiset	TP 2021	MTA 2022	RAAMI 2023	LTK 2023	TA 2023	Ero %
10 Tarkastusltk						
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0,0
Toimintakulut	-88 164	-106 162	-109 000	-109 000	-109 000	2,7
Toimintakate	-88 164	-106 162	-109 000	-109 000	-109 000	2,7
11 Keskusvaaliltk						
Toimintatuotot	59633	90 000	90 000	200 000	110 000	22,2
Toimintakulut	-198 191	-168 362	-173 000	-205 073	-177 473	5,4
Toimintakate	-138 558	-78 362	-83 000	-5 073	-67 473	-13,9
12 Kaupunginvaltuusto						
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0,0
Toimintakulut	-148 856	-239 235	-245 000	-245 165	-245 165	2,5
Toimintakate	-148 856	-239 235	-245 000	-245 165	-245 165	2,5
13 Kaupunginhallitus						
Toimintatuotot	2 540 905	1 586 320	2 536 000	1 040 880	1 630 880	2,8
Toimintakulut	-20 763 810	-12 748 614	-13 485 000	-11 909 323	-12 568 822	-1,4
Toimintakate	-18 222 905	-11 162 294	-10 949 000	-10 868 443	-10 937 942	-2,0
20 Sosiaali ja terveyslkt						
Toimintatuotot	27 458 307	22 719 032	0	0	0	**
Toimintakulut	-216 279 933	-224 369 953	0	0	0	**
Toimintakate	-188 821 626	-201 650 921	0	0	0	**
31 Opetuslautakunta						
Toimintatuotot	4 912 805	4 297 310	4 244 000	4 611 520	4 611 520	7,3
Toimintakulut	-66 303 542	-68 842 152	-69 458 000	-71 914 042	-71 447 351	3,8
Toimintakate	-61 390 737	-64 544 842	-65 214 000	-67 302 522	-66 835 831	3,5
41 Vapaa aikaltk						
Toimintatuotot	1 423 836	1 807 981	1 715 000	1 675 570	1 675 570	-7,3
Toimintakulut	-8 538 181	-8 794 233	-8 827 000	-9 054 619	-8 899 802	1,2
Toimintakate	-7 114 345	-6 986 252	-7 112 000	-7 379 049	-7 224 232	3,4
50 Kaupunkikehityslautakunta						
Toimintatuotot	8 261 833	9 439 061	12 360 000	18 748 698	18 795 598	99,1
Toimintakulut	-43 384 002	-57 037 918	-52 966 000	-51 750 998	-52 205 962	-8,5
Toimintakate	-35 122 169	-47 598 857	-40 606 000	-33 002 300	-33 410 364	-29,8
70 Rakennus ja ympäristöltk						
Toimintatuotot	4 904 582	1 051 051	1 037 000	1 426 420	1 426 300	35,7
Toimintakulut	-5 796 619	-2 497 471	-2 536 000	-2 957 447	-2 957 509	18,4
Toimintakate	-892 037	-1 446 420	-1 499 000	-1 531 027	-1 531 209	5,9
80 Vesihuoltolaitoksen johtokunta						
Toimintatuotot	9 514 607	9 244 220	9 241 000	9 287 200	9 287 200	0,5
Toimintakulut	-3 917 372	-4 240 628	-4 337 000	-5 185 068	-5 180 032	22,2
Toimintakate	5 597 235	5 003 592	4 904 000	4 102 132	4 107 168	-17,9
Kaupunki yhteensä						
Toimintatuotot	59 076 507	50 234 975	31 223 000	36 990 288	37 537 068	-25,3
Toimintakulut	-365 418 670	-379 044 728	-152 136 000	-153 330 735	-153 791 116	-59,4
Toimintakate	-306 342 163	-328 809 753	-120 913 000	-116 340 447	-116 254 048	-64,6

Ulkoiset ja sisäiset	TP 2021	MTA 2022	RAAMI 2023	LTK 2023	TA 2023	Ero %
10 Tarkastusltk						
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0,0
Toimintakulut	-93 004	-110 914	-109 000	-113 710	-113 710	2,5
Toimintakate	-93 004	-110 914	-109 000	-113 710	-113 710	2,5
11 Keskusvaaliltk						
Toimintatuotot	59633	90 000	90 000	200 000	110 000	22,2
Toimintakulut	-231 633	-178 534	-173 000	-210 433	-182 833	2,4
Toimintakate	-172 000	-88 534	-83 000	-10 433	-72 833	-17,7
12 Kaupunginvaltuusto						
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0,0
Toimintakulut	-242 920	-358 538	-245 000	-367 845	-367 845	2,6
Toimintakate	-242 920	-358 538	-245 000	-367 845	-367 845	2,6
13 Kaupunginhallitus						
Toimintatuotot	4 509 709	4 314 362	2 536 000	3 258 150	3 848 150	-10,8
Toimintakulut	-23 964 284	-15 247 749	-13 485 000	-14 500 053	-15 159 552	-0,6
Toimintakate	-19 454 575	-10 933 387	-10 949 000	-11 241 903	-11 311 402	3,5
20 Sosiaali ja terveyslkt						
Toimintatuotot	28 104 387	22 839 032	0	0	0	**
Toimintakulut	-222 821 788	-231 330 765	0	0	0	**
Toimintakate	-194 717 401	-208 491 733	0	0	0	**
31 Opetuslautakunta						
Toimintatuotot	4 997 026	4 374 740	4 244 000	4 637 390	4 637 390	6,0
Toimintakulut	-91 884 659	-96 109 668	-69 458 000	-100 428 523	-99 961 832	4,0
Toimintakate	-86 887 633	-91 734 928	-65 214 000	-95 791 133	-95 324 442	3,9
41 Vapaa aikaltk						
Toimintatuotot	1 703 567	2 084 011	1 715 000	1 812 300	1 812 300	-13,0
Toimintakulut	-13 707 664	-13 942 328	-8 827 000	-14 531 428	-14 376 611	3,1
Toimintakate	-12 004 097	-11 858 317	-7 112 000	-12 719 128	-12 564 311	6,0
50 Kaupunkikehityslautakunta						
Toimintatuotot	47 543 299	50 198 549	12 360 000	54 858 348	54 905 248	9,4
Toimintakulut	-44 915 996	-58 864 612	-52 966 000	-53 386 458	-53 841 422	-8,5
Toimintakate	2 627 303	-8 666 063	-40 606 000	1 471 890	1 063 826	-112,3
70 Rakennus ja ympäristöltk						
Toimintatuotot	4 929 510	1 051 051	1 037 000	1 426 420	1 426 300	35,7
Toimintakulut	-5 924 583	-2 621 982	-2 536 000	-3 096 737	-3 096 799	18,1
Toimintakate	-995 073	-1 570 931	-1 499 000	-1 670 317	-1 670 499	6,3
80 Vesihuoltolaitoksen johtokunta						
Toimintatuotot	9 514 607	9 244 220	9 241 000	9 287 200	9 287 200	0,5
Toimintakulut	-3 917 372	-4 240 628	-4 337 000	-5 185 068	-5 180 032	22,2
Toimintakate	5 597 235	5 003 592	4 904 000	4 102 132	4 107 168	-17,9
Kaupunki yhteensä						
Toimintatuotot	101 361 739	94 195 965	31 223 000	75 479 808	76 026 588	-19,3
Toimintakulut	-407 703 902	-423 005 718	-152 136 000	-191 820 255	-192 280 636	-54,5
Toimintakate	-306 342 163	-328 809 753	-120 913 000	-116 340 447	-116 254 048	-64,6

Kaupungin kokonaiskustannuksista suurimman osan muodostavat opetuslautakunnan toimintakulut 52 prosenttia ja kaupunkikehityslautakunnan toimintakulut 28 prosenttia.

Talousarvion suurimmat yksittäiset palvelukokonaisuuksien toimintakulut ovat:

	TP 2021 (milj.euroa)	MTA 2022 (milj.euroa)	TA 2023 (milj.euroa)
Perusopetus ja nuorisopalvelut	53,8	55,1	57,2
Varhaiskasvatuspalvelut	29,5	31,7	33,1
Vapaa-aikapalvelut	13,7	13,9	14,4
Ravitsemus- ja puhtaanapitopalvelut	14,7	15,0	13,3
Tilapalvelut	11,3	12,0	12,9
Kehittämisen-, elinkeino- ja työllisyysp.	9,6	9,7	9,7
Lukiokoulutus ja musiikkiopisto	8,4	9,1	9,4

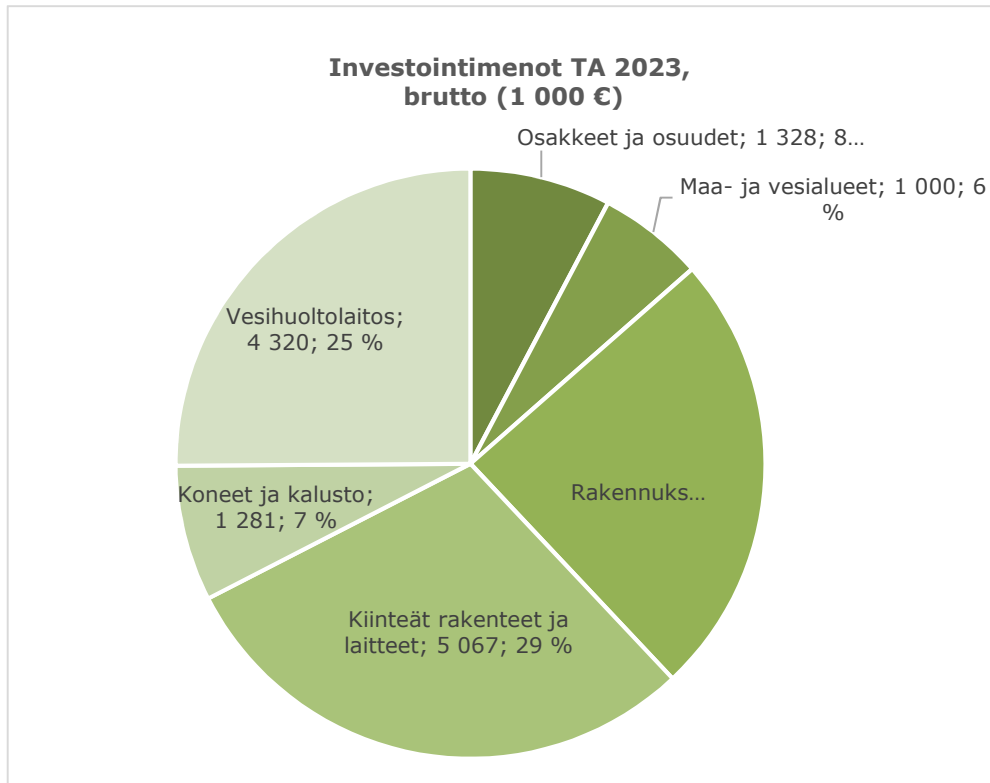
Edellä luetellut muodostavat 78 prosenttia kokonaistoimintamenoista.

Investointisuunnitelma

Salon bruttoinvestoinnit vuonna 2023 ovat yhteensä 17,2 miljoonaa euroa, kun ne vuoden 2022 muutetussa talousarviossa ovat 18,6 miljoonaa euroa.

Rakennushankkeista suurin vuonna 2023 on Armfeltin koulun entisen lukio-osan peruskorjaus 1,0 miljoonaa euroa. Muita investointeja vuonna 2023 on muun muassa koulujen ja päiväkotien pihojen kunnostaminen 0,2 miljoonaa euroa, kirjastojen automatisointi 0,08 miljoonaa euroa, lähiliikuntapaikan rakentaminen Moision koulun pihalle 0,4 miljoonaa euroa sekä lämmitystapamuutokset 0,4 miljoonaa euroa. Tunnin junan hankeyhtiöön on varattu määräraha kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti.

Liikelaitos Salon Veden suurimmat investoinnit ovat keskusjätevedenpuhdistamon saneeraus 1,7 miljoonaa euroa ja vesi- ja viemäriverkoston saneeraukset 0,7 miljoonaa euroa.

Investoinneista 69 prosenttia on korvausinvestointeja, 5 prosenttia laajennusinvestointeja ja 26 prosenttia uusinvestointeja.

Talousarvion liitteenä on yksityiskohtainen investointisuunnitelma talousarviovuodelle 2023 ja suunnitteluvuosille 2024-2027 saakka.

Rahoitus

Lainamäärä vuoden 2021 tilinpäätöksessä oli 101,2 miljoonaa euroa eli 1.969 euroa/asukas. Lainamäärä on lokakuun 2022 tilanteen mukaan 93,1 miljoonaa euroa eli 1.825 euroa/asukas. Talousarvioehdotus on laadittu siten, että lainamäärä on arvion mukaan 92,3 miljoonaa euroa eli 1.809 euroa/asukas. Arvio on laskettu siten, että siihen on otettu huomioon ennustettu velkamäärä vuoden 2022 lopussa lisättyinä lainojen muutoksilla vuodelle 2023. Ennusteen mukaan vuoden 2022 lopun lainamäärä on 97,5 miljoonaa euroa eli 1.910 euroa/asukas.

Kuntakonserni

Valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon mm. omistajapolitiikka. Kuntalain 47 §:n mukaan omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus. Talousarviosta ja -suunnitelmasta säädetään 110 pykälässä, että valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Tytäryhteisön tulee laatia vuosittain talousarvio omaa toimintaansa varten. Tytäryhteisöjen vuotuiset toiminta-, talous-, rahoitus- ja investointisuunnitelmat tulee toimittaa kaupungin talouspalveluihin seurantaan varten. Tytäryhteisöjen on laadittava yhteisön toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä strategia huomioiden omistajan kaupunkistrategia.

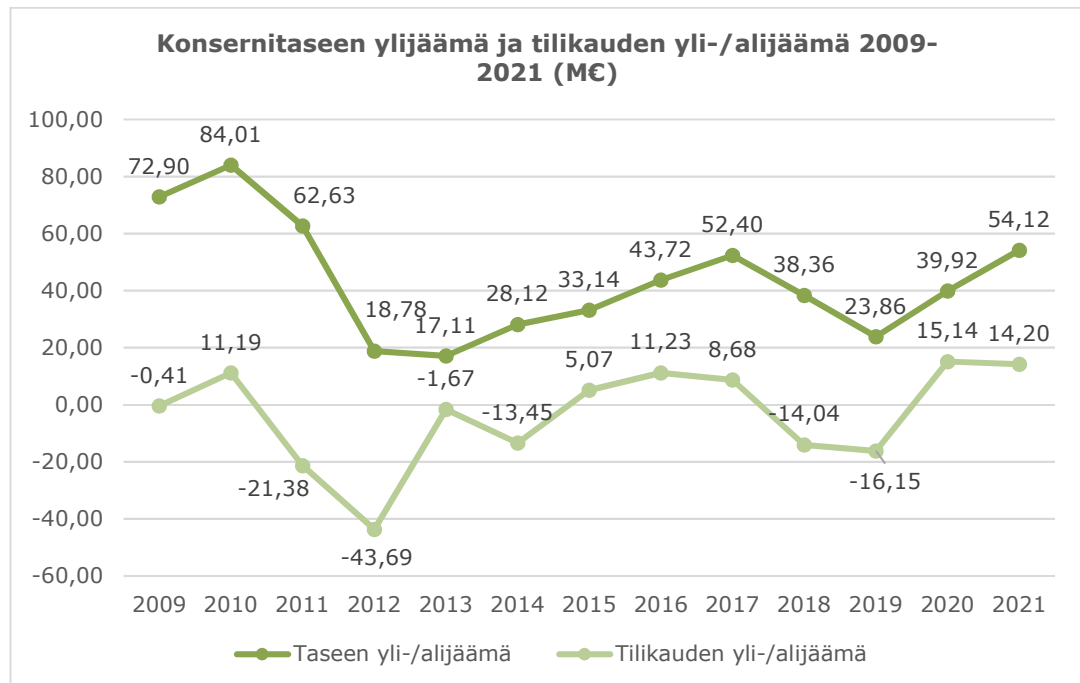
Konserniin kuuluvien yhteisöjen on vuosittain raportoitava toiminnastaan kaupunginhallitukselle. Raportointi tapahtuu toimintavuoden aikana valtuustolle tehtävän raportoinnin yhteydessä sekä toimintavuoden päätyttyä yhteisöjen tilinpäätösten valmistumisen jälkeen.

Lisäksi kaupungin ja sen tytäryhteisöjen välillä pidetään vuodessa vähintään yksi suunnittelu- ja neuvottelutilaisuus yhteisten päämäärien ja strategioiden määrittämiseksi. Tilaisuuksilla pyritään edistämään konsernin sisäistä yhteistyötä.

Vuoden 2023 talousarvion yhteydessä kaupunginvaltuusto hyväksyy kuntalain edellyttämät konsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Konserniyhtiöiden tavoitteita kehitettiin vuonna 2020 ja talousarvioon on otettu seuraavat merkittävimmät konserniyhtiöt, joihin kaupungilla on määräysvaltaa tai jotka ovat strategisia konserniyhtiöitä. Yhtiöiden tavoitteet on laadittu siten, että ne tukevat kaupunginvaltuuston asettamia strategisia tavoitteita. Proessin kehittämistä jatketaan edelleen vuonna 2023.

1. Salon Vuokratalot Oy 100 %
2. Yrityssalo Oy 100 %
3. Salon Kaukolämpö Oy 100 %
4. Salon seudun koulutuskuntayhtymä 88,85 %
5. Salon IoT Park Oy 36 %

Tilinpäätöksen yhteydessä julkaistaan konsernia koskevat laskelmat ja tunnusluvut. Konsernitaseen ylijäämän kehitys ja tilikauden voitto-/tappio vuosina 2009-2021.

Riskienhallinta

Riskienhallinnan keskeinen tavoite on tukea kaupunkikonsernia sen perustehtävän toteuttamisessa, asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa sekä kuntalaisten, henkilöstön ja omaisuuden turvaamisessa erilaisilta riskeiltä.

Riskienhallinnan toimintaohje on hyväksytty kaupunginhallituksessa 6.2.2017 § 39. Toimintaohjeessa on määritelty riskienhallinnan perusteet ja vastuut. Riskienhallinnan toimintaohjeen mukaisesti tavoitteena on, että riskienhallinta on osa kaupungin kaikkia prosesseja ja mukana läpi koko toimintavuoden. Riskienhallinta on osa toiminnan suunnittelua ja se tukee osaltaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista ja talousarvion toteutumista.

Tavoitteeksi on asetettu, että kaupunkikonsernin riskienhallintaa on jatkossa yhä koordinoitumpaa toimintaa. Palvelualueet laativat omat riskienhallintasuunnitelmansa ja ne käsitellään lautakunnissa talousarvion yhteydessä.

Riskienhallintatyöryhmä koostaa palvelualueisen laatimista riskienhallintasuunnitelmista kokonaiskuvan kaupunkitasoisista riskeistä. Näiden pohjalta on tavoitteena luoda konkreettinen toimintasuunnitelma riskienhallintaan. Riskienhallinta on järjestelmällisiä menettelyjä,

joiden avulla tunnistetaan ja arvioidaan kaupunkikonsernin toimintaan liittyviä riskejä sekä määritellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi, valvomiseksi ja säännönmukaiseksi raportoimiseksi. Palvelualueiden laatimilla riskienhallintasuunnitelmilla pyritään vastaamaan juuri tähän tavoitteeseen.

Vuoden 2023 talousarvion laadinnan yhteydessä palvelualueiden on tullut päivittää omat riskienhallintasuunnitelmansa lautakuntakäsittelyyn.

Talousarvion sitovuus

Talousarviota ja sen määräyksiä on noudatettava toiminnassa. Tilivelvolliset vastaavat vastuualueidensa taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta. Tilivelvolliset on päätetty Kaupunginvaltuustossa 14.12.2020 § 100. Päätöstä tilivelvollisista on tarpeen päivittää sote-uudistuksen aiheuttamien muutosten myötä.

Salon kaupungin tilivelvollisia ovat sote-uudistuksen myötä päätökseen tehtävän päivityksen jälkeen seuraavat viranhaltijat:

kaupunginjohtaja
hallintojohtaja
talousjohtaja
sivistyspalveluiden johtaja
perusopetusjohtaja
varhaiskasvatusjohtaja
vapaa-aikajohtaja
kaupunkikehitysjohtaja
rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja
liikelaitos Salon Veden toimitusjohtaja

Lisäksi edellä mainittujen viranhaltijoiden tehtäviä yhtäjaksoisesti yli kahden kuukauden ajan sijaistavat viranhaltijat ovat tilivelvollisia vastuualueellaan sijaistuksen keston ajan.

Tilivelvollisten viranhaltijoiden on valvottava, että vastuualueen toiminnassa noudatetaan hyväksyttyä talousarviota ja käyttösuunnitelmaa sekä niihin liittyviä tavoitteita. Toimintaa ja taloutta tulee sopeuttaa siten, että asetetut tavoitteet on mahdollista saavuttaa. Mikäli on ilmeistä, ettei asetettuihin tavoitteisiin päästä, tulee asia välittömästi saattaa toimielin-käsittelyyn siten, että valtuusto voi päättää talousarvioon sisältyvien määrärahojen ja tavoitteiden muutokset kyseisen talousarviovuoden aikana.

Talousarvion sitovuus

Vuoden 2023 talousarvio on nettositova lautakuntatasolla eli lautakuntien toimintakate on valtuuston nähden sitova. Talousarvion sitovuus valtuustoon nähden koskee vain ulkoisia menoja ja tuloja. Lautakuntien tulee kuitenkin seurata myös sisäisten menojen ja tulojen kehitystä raportointien yhteydessä.

Työllistämiskupalkat on talousarviossa varattu keskitetysti työllisyyspalveluiden talousarvioon, josta ne käytön mukaan siirretään kunkin yksikön talousarvioon vuoden aikana.

Talousarviomuutokset

Toimielimet voivat tehdä määrärahasiirtoja sitovuustason sisällä.

Perusteluista poikkeava toiminta, hanke tai hankinta vaatii kaupunginvaltuuston myöntämän määrärahan. Poikkeuksena lisämäärärahan hakemiselle ovat sellaiset kesken talousarviovuotta aloitettavat projektiluontoiset toiminnot, joille on talousarviossa varattu määrärahaa ja siten hyväksyty jo valtuustossa. Mikäli kyseessä oleville toiminnoille saadaan menojen katteeksi kokonaisuudessaan ulkopuolinen rahoitus tai mikäli toiminnon omavastuusuudelle on talousarviossa varattu määrärahaa, voidaan tällaiset projektiluontoiset toiminnot hyväksyä ko. toimielimessä.

Talousarviovuoden aikana voi olla perusteltua tehdä toiminnallisia muutoksia, jolloin tulee tarve siirtää määrärahoja sitovuustasolta toiselle. Silloin, kun ei synny lisämäärärahatarvetta, voidaan määräraha siirtää sitovuustasolta toiselle ilman kaupunginvaltuuston päätöstä. Päätöksen tekee se toimielin, jolle kulloinkin kysymyksessä olevan asian päätösvalta kuuluu.

Kaikista talousarviomuutoksista on aina tehtävä ilmoitus talouspalveluihin ja Sarastia Oy:lle.

Talousarviossa hyväksytyt tavoitteet ovat valtuustoon nähden sitovia ja ne kuuluvat talousarvion perusteluosaan.

Tuloslaskelma

Tuloslaskelmaosaan sisältyy valtuustoon nähden sitovia määrärahoja kuten verotulot, valti-onosuudet sekä korkotulot ja -kulut. Muilta osin tuloslaskelmaosa on luonteeltaan perusteluosaan kuuluva.

Investointiosa

Investointiosassa valtuustoa sitovat määrärahat on ryhmitelty seuraavasti investoinnit netto:

Korvausinvestoinnit

- Rakennukset yhteensä
- Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä
- Koneet ja kalusto yhteensä

Laajennusinvestoinnit

- Rakennukset projekteittain
- Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä
- Koneet ja kalusto yhteensä

Uusinvestoinnit

- Rakennukset projekteittain
- Maa- ja vesialueet yhteensä
- Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä
- Koneet ja kalusto yhteensä
- Osakkeet ja osuudet yhteensä

Vesilaitos

- Investoinnit netto

Investointiosassa esitetään investointien kokonaiskustannusarvio, edellisinä vuosina käytetty määräraha sekä ehdotettu talousarvio- ja suunnitelmavuosien määrärahat. Sitovuus- tasolta toiselle tehtävistä määrärahasiirroista päättää kaupunginvaltuusto. Tilikauden käyttämätön määräraha ei siirry seuraavalle vuodelle.

Talonrakennushankkeen hankesuunnittelusta vastaa tiloja käyttävä palvelualue yhteistyössä tilapalvelujen kanssa. Rakennussuunnittelusta ja rakennuttamisesta vastaa tilapalvelut. Kaupunkikehityslautakunta päättää talonrakennushankkeiden määrärahojen käytöstä ja hankintapäätöksestä kaupungin ohjeiden mukaisesti siltä osin kuin toimivaltaa ei ole delegoitu viranhaltijoille.

Rahoitusosa

Talousarvion rahoitusosa esitetään rahoituslaskelmakaavan muodossa. Valtuustoon nähden sitovia eriä ovat antolainoja koskevat määrärahat ja tuloarviot sekä lainakannan muutokset yhteensä. Muut erät ovat suunnitelmia rahoituksesta ja sen muutoksista.

Käyttösuunnitelma

Kaupunginhallitus, lautakunnat ja johtokunta laativat hyväksytyyn talousarvion perusteella yksityiskohtaisemman käyttösuunnitelman ja päättävät tulosityksikkötason vastuuhenkilöt tammikuun loppuun mennessä. Käyttösuunnitelmassa toimielimet päättävät omalta osaltaan hyväksytyyn talousarvion tehtävien toteuttamisesta ja määrärahoista tulojen ja menojen osalta. Käyttösuunnitelman muutoksista päättää kyseisen käyttösuunnitelman hyväksynyt toimielin. Käyttösuunnitelma sitoo lautakuntaa ja viranhaltijaa.

Talousarvion toteutumisen seuranta ja raportointi

Talousarvion tavoitteiden ja talouden toteutumisesta (tavoitteet) raportoidaan hallitukselle ja valtuustolle kaksi kertaa vuodessa, kesäkuun ja koko vuoden tilanteen mukaan tilinpäätöksen yhteydessä.

Kaupunginvaltuustolle raportoidaan lisäksi talouden toteutumisesta maaliskuun, kesäkuun sekä syyskuun tilanteen mukaan. Talousarvion talouden toteutumista seurataan toimielimissä pääsääntöisesti kuukausittain. Kaupunginhallitukselle raportoidaan kuukausittain talouden toteumasta.

Valtuus tilapäisluoton ottamiseen kaupungin maksuvalmiuden turvaamiseksi

Lainat ryhmitellään kunnan taseessa pitkäaikaisiin, yli vuoden pituisiin ja lyhytaikaisiin, alle vuoden pituisiin lainoihin. Pääsääntöisesti pitkäaikainen laina otetaan investoinnin rahoittamiseen ja lyhytaikaisella lainalla turvataan maksuvalmius. Sääntö ei kuitenkaan ole ehdoton. Lainanotossa seurataan myös korkokehitystä: kun korot ovat laskusuunnassa voi olla edullista siirtää pitkäaikaisen lainan ottamista ja rahoittaa investointia aluksi lyhytaikaisella lainalla.

Pitkäaikainen talousarviolaina kilpailutetaan pankki- ja rahoituslaitosten kesken hyvissä ajoin ennen lainan nostamista. Talousjohtaja päättää lainan nostamisesta valtuuston vuosittain vahvistaman enimmäismäärän puitteissa.

Lyhytaikaista rahoitusta varten Salon kaupungilla on voimassaolevat kuntatodistusohjelmat Kuntarahoituksen, Handelsbankenin, Osuuspankin, Nordean ja Danske Bankin kanssa. Kuntatodistusohjelmalla turvataan rahoitus kaikissa tilanteissa. Silloin kun maksuvalmiuden turvaaminen edellyttää tilapäisrahoitusta, kuntatodistusohjelmat kilpailutetaan noin vuorokautta ennen rahoituksen tarvetta ja luottoa otetaan tarvittavaksi ajaksi.

Salon kaupungin hallintosäännön mukaan talousjohtaja päättää tilapäisluoton ottamisesta kaupungin maksuvalmiuden turvaamiseksi valtuuston vuosittain vahvistaman enimmäismäärän puitteissa siten, että valtuuston myöntämä lainanottovaltuus ei ylitä sekä pysytään kaupunginhallituksen hyväksymien pankkikohtaisten limiittien puitteissa.

Henkilöstösuunnitelma 2023-2026

Uudet virat ja työsuhteet 2023–2026

Palvelualue Kustannuspaikka	Tehtävänimike	Tehtävä- kohtainen palkka	Palkka lisi- neen/v						Kaikki henkilöstökulut/vuosi				Lak- kautet tavan tilalle
				LTk 2023	KHE 2023	2024	2025	2026	TA 2023	2024	2025	2026	
Kaupunginhallitus 1328 Edunvalvonta	Edunvalvoja	3 454,59	48 917	0	1	0	0	0	64 190	64 190	64 190	64 190	
Kaupunginhallitus yhteensä				0	1	0	0	0	64 190	64 190	64 190	64 190	
Kaupunginhallitus yhteensä				0	1	0	0	0	64 190	64 190	64 190	64 190	
Sivistyspalvelut Varhaiskasvatuspalvelut 3014 Kasvun tuki ja oppiminen	Varhaiskasvatuksen eri- tyisopettaja 5kk	2 832,83	16 714	1	1	1	0	0	21 716	105 020	105 020	105 020	x
3111 Varhaiskasvatuspalvelut, kohde 3111	Varhaiskasvatuksen opettaja 5kk	2 689,78	15 870	2	2	2	2	2	41 240	199 433	299 891	400 349	x
Varhaiskasvatuspalvelut yhteensä				3	3	3	2	2	62 956	304 453	404 911	505 369	
Perusopetus ja nuorisopalvelut 3200 Perusopetus, kohde 3211	Koulunkäyntiöohjaaja 5kk	2 110,72	12 453	8	8	0	0	0	130 731	313 754	313 754	313 754	
3200 Perusopetus, kohde 3261	Apulaisrehtori 5kk	4 576,88	27 004	1	1	0	0	0	35 570	85 369	85 369	85 369	
Nuorisopalvelut 3365 Nuorisotilat	Nuoriso-ohjaaja (koulu- nuorisotyö)	2 301,03	32 583	2	0	2	2	0	0	85 939	171 878	171 878	
Perusopetus ja nuorisopalvelut yh- teensä				11	9	2	2	0	166 301	485 062	571 001	571 001	
Lukiokoulutus ja musiikkiopisto 3310 Lukiokoulutus	Yhteisöpedagogi 1.8.2024 alkaen	2 876,81	16 973	0	0	1	0	0	0	22 384	53 722	53 722	
Lukiokoulutus ja musiikkiopisto yh- teensä				0	0	1	0	0	0	22 384	53 722	53 722	

Palvelualue	Kustannuspaikka	Tehtävänimike	Tehtäväkohtainen palkka	Palkka lisineen/v						Kaikki henkilöstökulut/vuosi				Lakautettavan tilalle
					LTk 2023	KHE 2023	2024	2025	2026	TA 2023	2024	2025	2026	
Vapaa-ajan palvelut														
4021 Taidemuseo Veturitalli		Tuotantoassistentti	2 512,50	35 577	0	0	1	0	0	0	46 918	46 918	46 918	
4022 Salon historiallinen museo		Museoassistentti, elektroniikkamuseo	2 217,03	31 393	0	0	1	0	0	0	41 401	41 401	41 401	
4022 Salon historiallinen museo		Museomestari	2 501,69	35 424	1	0	1	0	0	0	46 717	46 717	46 717	
4120 Kirjastopalvelut		Kirjastonhoitaja	2 624,26	37 160	1	0	0	0	0	0	0	0	0	
4513 Liikuntatoiminta		Erityisryhmien liikunnanohjaaja 50 %	2 447,18	17 326	0,5	0	0	0	0	0	0	0	0	
Vapaa-ajanpalvelut yhteensä				156 880	2,5	0	3	0	0	0	135 036	135 036	135 036	
Sivistyspalvelut yhteensä				278 476	16,5	12	9	4	2	229 258	946 935	1 164 669	1 265 127	
Kaupunkikehityspalvelut Maankäyttöpalvelut														
6018 asemakaavat		Kaavoitusarkkitehti	4 049,57	57 342	1	1	0	0	0	75 260	75 260	75 260	75 260	
6019 yleiskaavat		Maankäyttöinsinööri	3 303,07	46 771	1	1	0	0	0	61 387	61 387	61 387	61 387	
6019 yleiskaavat		Yleiskaavasunnittelija	3 303,07	46 771	1	1	0	0	0	61 387	61 387	61 387	61 387	
6019 yleiskaavat		Kaavoitussihteeri	2 422,77	34 306	1	1	0	0	0	45 027	45 027	45 027	45 027	
Maankäyttöpalvelut yhteensä				185 191	4	4	0	0	0	243 061	243 061	243 061	243 061	
Tilapalvelut														
5313 Kiinteistöjen hoito		Sisäilma-asiantuntija	3 477,54	49 242	1	1	0	0	0	64 629	64 629	64 629	64 629	
5314 Rakennusten vuosikorjaukset		Talomestari	3 303,07	46 771	1	1	0	0	0	61 387	61 387	61 387	61 387	
Tilapalvelut yhteensä				96 013	2	2	0	0	0	126 016	126 016	126 016	126 016	
Ravitsemis- ja puhtaanapitopalvelut														
5430 Puhtaanapitopalvelut		Työhön osallistuva siivoustyöohjaaja	2 213,01	31 336	1	0	0	0	0	0	0	0	0	
Ravitsemis- ja puhtaanapitopalvelut yhteensä				2 202,00	1	0	0	0	0	0	0	0	0	
Kehittämisen-, elinkeino- ja työllisyyspalvelut														
6524 Waltti-työpaja		työvalmentaja, vaki-naistaminen	2 436,87	34 506	2	0	0	0	0	0	0	0	0	
Kehittämisen-, elinkeino- ja työllisyyspalvelut yhteensä				34 506	2	0	0	0	0	0	0	0	0	
Kaupunkikehityspalv. yht.				347 047	9	6	0	0	0	369 077	369 077	369 077	369 077	

Palvelualue	Kustannuspaikka	Tehtävänimike	Tehtäväkohtainen palkka	Palkka lisineen/v						Kaikki henkilöstökulut/vuosi				Lakautettavan tilalle	
					LTK 2023	KHE 2023	2024	2025	2026	TA 2023	2024	2025	2026		
Rakennus- ja ympäristövalvonta															
Rakennusvalvonta															
7011 Rakennusvalvonta	tarkastusinsinööri	3 303,07	46 771	1	1	0	0	0	61 387	61 387	61 387	61 387			
Rakennusvalvonta yhteensä			46 771	1	1	0	0	0	61 387	61 387	61 387	61 387			
Ympäristöterveydenhuolto															
7211 Terveysvalvonta	terveystarkastaja (Somero)	3 119,90	44 178	1	0	0	0	0	0	0	0	0			
7212 Eläinlääkintähuolto	kaupungineläinlääkäri (Somero)	3 326,55	47 104	1	0	0	0	0	0	0	0	0			
7212 Eläinlääkintähuolto	kaupungineläinlääkäri (Somero)	2 283,36	32 332	1	0	0	0	0	0	0	0	0			
7212 Eläinlääkintähuolto	valvontaeläinlääkäri	5 146,64	72 876	1	1	0	0	0	95 630	95 630	95 630	95 630			
Ympäristöterveydenhuolto yhteensä			196 491	4	1	0	0	0	95 630	95 630	95 630	95 630			
Rakennus- ja ympäristövalvonta yhteensä			243 262	5	2	0	0	0	157 017	157 017	157 017	157 017			
Liikelaitos Salon Vesi															
8113 50% / 8137 50%	verkostopäällikkö	4 049,57	57 342	1	1	0	0	0	75 260	75 260	75 260	75 260			
8113 50% / 8137 50%	verkostomestari	3 074,69	43 538	1	1	0	0	0	57 142	57 142	57 142	57 142			
8111 50% / 8114 50%	vesilaitosmestari	3 074,69	43 538	1	0	0	0	0	0	0	0	0			x
8131 50% / 8132 50%	käyttömestari	3 074,69	43 538	1	0	0	0	0	0	0	0	0			x
Liikelaitos Salon Vesi yhteensä			187 954	4	2	0	0	0	132403	132403	132403	132403			
Uudet virat ja työsuhteet yhteensä			1 105 656	35	23	9	4	2	951 944	1 669 621	1 887 356	1 987 814			

Lakkautettavat tehtävät 2023

Palvelualue Kustannuspaikka	Työyksikkö	Tehtävänimike	Palkka lisi- neen/v	Kaikki henkilösivuku- lut / v	Tilalle pe- rustetaan uusi
Kaupunginhallitus Hallintopalvelut					
1428 Toimistopalvelut	Keskitetyt hallinto- ja toimistopalvelut	Toimistosihtööri	31 229,00	37 721,51	
1442 Keskusmomistamo	Keskitetyt hallinto- ja toimistopalvelut	monistamonhoitaja	35 353,00	42 702,89	
Hallintopalvelut yhteensä			66 582,00	80 424,40	
Kaupunginhallitus yhteensä			66 582,00	80 424,40	
Sivistyspalvelut Varhaiskasvatuspalvelut					
3111 Varhaiskasvatuspalvelut	Tupuri-Anjalan päiväkoti	Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	29 028,75	35 063,83	x
3111 Varhaiskasvatuspalvelut	Lampolan päiväkoti	Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	29 028,75	35 063,83	x
3111 Varhaiskasvatuspalvelut	Sinilinnun PPH	Perhepäivähoitaja	23 056,75	27 850,25	x
3111 Varhaiskasvatuspalvelut	Märynummen PPH	Perhepäivähoitaja	23 056,75	27 850,25	x
Varhaiskasvatuspalvelut yhteensä			75 142,25	125 828,15	
Sivistyspalvelut yhteensä			75 142,25	125 828,15	
Lakkautettavat virat ja työsuhteet yhteensä			141 724,25	206 252,55	

Määräaikaiset toimet ja työsuhteet 2023–2026

Palvelualue Kustannuspaikka	Tehtävänimike	Tehtävä- kohtainen palkka	Palkka, lisi- neen/v						Kaikki henkilöstökulut/vuosi			
				LTK 2023	KHE 2023	2024	2025	2026	TA 2023	2024	2025	2026
Kaupunginhallitus Hallintopalvelut 1831 Viestinnän ja suhdetoiminnan palvelut	Tapahtumakoordinaattori	3 392,99	47 806	1	1	1	0	0	59 477	59 477	0	0
Hallintopalvelut yhteensä			47 806	1	1	1	0	0	59 477	59 477	0	0
Kaupunginhallitus yhteensä			47 806	1	1	1	0	0	59 477	59 477	0	0
Sivistyspalvelut Varhaiskasvatuspalvelut 3013 Varhaiskasvatuksen hankkeet	Varhaiskasvatuksen las- tenhoitaja	2 333,93	32 884	9	9	0	0	0	368 210	0	0	0
3013 Varhaiskasvatuksen hankkeet	Varhaiskasvatuksen opet- taja	2 689,78	37 524	2	2	0	0	0	93 371	0	0	0
3013 Varhaiskasvatuksen hankkeet	Erityisavustaja	1 988,72	28 020	2	2	0	0	0	69 722	0	0	0
3120 Esiopetuksen hankkeet	Erityisavustaja 9,5 kk	1 988,72	22 183	10	10	0	0	0	275 982	0	0	0
Varhaiskasvatuspalvelut yh- teensä			120 611	23	23	0	0	0	807 285	0	0	0
Perusopetus ja nuorisopalvelut 3200 Perusopetus 3221 Alhaisten koulu	Tuntiopettaja (natiivieng- lanti), 6h/vko, 10 kk	752,85	8 873	1	1	0	0	0	11 039	0	0	0
3230 Armfeltin koulu, alakoulu	Koulunkäyntiohjaaja, 65,36 %, 5 kk	2 110,72	8 099	1	1	0	0	0	10 076	0	0	0
3261 Armfeltin koulu, yläkoulu	Erityisluokanopettaja	3 032,34	42 886	1	1	0	0	0	53 357	0	0	0
3261 Armfeltin koulu, yläkoulu	Koulunkäyntiohjaaja, 78,43 %, 5 kk	2 110,72	9 718	1	1	0	0	0	12 091	0	0	0
3262 Hermannin koulu	Lehtori (li)	3 011,42	42 591	1	1	0	0	0	52 988	0	0	0
3251 Kaivolän koulu	Koulunkäyntiohjaaja, 5 kk	2 110,72	12 391	1	1	0	0	0	15 416	0	0	0
3243 Kirkonkylän koulu	Tuntiopettaja (viro), 2h/vko, 10 kk	250,95	2 958	1	1	0	0	0	3 680	0	0	0
3243 Kirkonkylän koulu	Luokanopettaja	3 011,42	42 591	4	4	0	0	0	211 954	0	0	0
3236 Komisuon koulu	Luokanopettaja	3 011,42	42 591	1	1	0	0	0	52 988	0	0	0
3231 Meri-Halikon koulu	Luokanopettaja	3 011,42	42 591	1	1	0	0	0	52 988	0	0	0
3264 Moisioin koulu	Tuntiopettaja (ai), 85,71 %, 7 kk	2 581,09	21 294	1	1	0	0	0	26 493	0	0	0
3264 Moisioin koulu	Tuntiopettaja (en, ra), 7 kk	3 011,42	24 844	1	1	0	0	0	30 910	0	0	0

Palvelualue Kustannuspaikka	Tehtävänimike	Tehtävä- kohtainen palkka	Palkka, lisi- neen/v						Kaikki henkilöstökulut/vuosi			
				LTK 2023	KHE 2023	2024	2025	2026	TA 2023	2024	2025	2026
3264 Moision koulu	Tuntiopettaja (ko, ue), 7 kk	3 011,42	24 844	1	1	0	0	0	30 910	0	0	0
3264 Moision koulu	Tuntiopettaja (ku), 4h/vko, 5 kk	602,28	3 549	1	1	0	0	0	4 416	0	0	0
3264 Moision koulu	Tuntiopettaja (ma, fy, ke, te), 7 kk	3 011,42	24 844	1	1	0	0	0	30 910	0	0	0
3264 Moision koulu	Tuntiopettaja (mu), 8h/vko, 5 kk	1 204,56	7 098	1	1	0	0	0	8 831	0	0	0
3231 Mustamäen koulu	Koulunkäyntiöjajaaja, 5 kk	2 110,72	12 391	1	1	0	0	0	15 416	0	0	0
3233 Märynummen koulu	Luokanopettaja, 7 kk	3 011,42	24 844	1	1	0	0	0	30 910	0	0	0
3224 Ollikkalan koulu	Luokanopettaja	3 011,42	42 591	3	3	0	0	0	158 965	0	0	0
3224 Ollikkalan koulu	Tuntiopettaja (kurdi), 2h/vko, 10 kk	250,95	2 958	1	1	0	0	0	3 680	0	0	0
3224 Ollikkalan koulu	Tuntiopettaja (natiivieng- lanti), 4h/vko, 10 kk	501,90	5 915	1	1	0	0	0	7 359	0	0	0
3224 Ollikkalan koulu	Tuntiopettaja (venäjä), 2h/vko, 10 kk	250,95	2 958	1	1	0	0	0	3 680	0	0	0
3224 Ollikkalan koulu	Tuntiopettaja (uo), 2h/vko, 10 kk	250,95	2 958	1	1	0	0	0	3 680	0	0	0
3224 Ollikkalan koulu	Tuntiopettaja (ui), 2h/vko, 10 kk	250,95	2 958	1	1	0	0	0	3 680	0	0	0
3266 Perniön yhteiskoulu	Tuntiopettaja, 7kk	3 011,42	24 844	1	1	0	0	0	30 910	0	0	0
3226 Sirkkulan koulu	Luokanopettaja	3 011,42	42 591	1	1	0	0	0	52 988	0	0	0
3238 Toijan koulu	Koulunkäyntiöjajaaja, 60 %, 5 kk	2 110,72	7 435	1	1	0	0	0	9 250	0	0	0
3227 Tupurin koulu	Tuntiopettaja (venäjä), 2h/vko, 10 kk	250,95	2 958	1	1	0	0	0	3 680	0	0	0
3227 Tupurin koulu	Luokanopettaja	3 011,42	42 591	2	2	0	0	0	105 977	0	0	0
3227 Tupurin koulu	Koulunkäyntiöjajaaja, 5 kk	2 110,72	24 783	2	2	0	0	0	61 666	0	0	0
3273 Uskelan koulu-Anjala	Koulunkäyntiöjajaaja, 65,36 %, 5 kk	2 110,72	8 099	1	1	0	0	0	10 076	0	0	0
3273 Uskelan koulu-Anjala	Koulunkäyntiöjajaaja, 78,43 %, 5 kk	2 110,72	9 718	2	2	0	0	0	24 182	0	0	0
3223 Uskelan koulu-Kavila	Koulunkäyntiöjajaaja, 65,36 %, 5 kk	2 110,72	8 099	1	1	0	0	0	10 076	0	0	0
3223 Uskelan koulu-Kavila	Koulunkäyntiöjajaaja, 88,89 %, 5 kk	2 110,72	11 015	1	1	0	0	0	13 704	0	0	0
3223 Uskelan koulu-Kavila	Sivutoiminen tuntiopet- taja (arabia), 2h/vko, 10 kk	250,95	2 958	1	1	0	0	0	3 680	0	0	0
3223 Uskelan koulu-Kavila	Sivutoiminen tuntiopet- taja (kiina), 2h/vko, 10 kk	250,95	2 958	1	1	0	0	0	3 680	0	0	0

Palvelualue Kustannuspaikka	Tehtävänimike	Tehtävä- kohtainen palkka	Palkka, lisi- neen/v						Kaikki henkilöstökulut/vuosi			
				LTK 2023	KHE 2023	2024	2025	2026	TA 2023	2024	2025	2026
3223 Uskelan koulu-Kavila	Sivutoiminen tuntiopettaja (kurdi), 2h/vko, 10 kk	250,95	2 958	1	1	0	0	0	3 680	0	0	0
3223 Uskelan koulu-Kavila	Sivutoiminen tuntiopettaja (puola), 2h/vko, 10 kk	250,95	2 958	1	1	0	0	0	3 680	0	0	0
3223 Uskelan koulu-Kavila	Sivutoiminen tuntiopettaja (thai), 2h/vko, 10 kk	250,95	2 958	1	1	0	0	0	3 680	0	0	0
3223 Uskelan koulu-Kavila	Sivutoiminen tuntiopettaja (venäjä), 2h/vko, 10 kk	250,95	2 958	1	1	0	0	0	3 680	0	0	0
3223 Uskelan koulu-Kavila	Sivutoiminen tuntiopettaja (ortodoksi), 2h/vko, 10 kk	250,95	2 958	1	1	0	0	0	3 680	0	0	0
3235 Vaskion koulu	Koulunkäyntiöjajaaja, 65,36 %, 5 kk	2 110,72	8 099	1	1	0	0	0	10 076	0	0	0
3205 Perusopetuksen hankkeet Perusopetuksen tasa-arvoa edistävät toimenpiteet -hanke												
3221 Alhaisten koulu	Koulunkäyntiöjajaaja, 5 kk	2 110,72	12 391	1	1	0	0	0	15 416	0	0	0
3230 Armfeltin koulu, alakoulu	Koulunkäyntiöjajaaja, 65,36 %, 5 kk	2 110,72	8 099	2	2	0	0	0	20 152	0	0	0
3261 Armfeltin koulu, yläkoulu	Resurssiopettaja, 7 kk	3 011,42	24 844	1	1	0	0	0	30 910	0	0	0
3261 Armfeltin koulu, yläkoulu	Koulunkäyntiöjajaaja, 78,43 %, 5 kk	2 110,72	9 718	2	2	0	0	0	24 182	0	0	0
3262 Hermannin koulu	Koulunkäyntiöjajaaja, 78,43 %, 5 kk	2 110,72	9 718	1	1	0	0	0	12 091	0	0	0
3228 Hajalan koulu	Koulunkäyntiöjajaaja, 65,36 %, 5 kk	2 110,72	8 099	1	1	0	0	0	10 076	0	0	0
3250 Inkereen koulu	Luokanopettaja, 7 kk	3 011,42	24 844	1	1	0	0	0	30 910	0	0	0
3250 Inkereen koulu	Koulunkäyntiöjajaaja, 65,36 %, 5 kk	2 110,72	8 099	1	1	0	0	0	10 076	0	0	0
3243 Kirkonkylän koulu	Luokanopettaja, 7 kk	3 011,42	24 844	1	1	0	0	0	30 910	0	0	0
3264 Moisison koulu	Koulunkäyntiöjajaaja, 81,05 %, 5 kk	2 110,72	10 043	1	1	0	0	0	12 495	0	0	0
3231 Meri-Halikon koulu	Koulunkäyntiöjajaaja, 65,36 %, 5 kk	2 110,72	8 099	1	1	0	0	0	10 076	0	0	0
3233 Märynummen koulu	Koulunkäyntiöjajaaja, 65,36 %, 5 kk	2 110,72	8 099	1	1	0	0	0	10 076	0	0	0
3224 Ollikkalan koulu	Resurssiopettaja, 7 kk	3 011,42	24 844	1	1	0	0	0	30 910	0	0	0
3225 Ollikkalan koulu	Koulunkäyntiöjajaaja, 5 kk	2 110,72	12 391	2	2	0	0	0	30 833	0	0	0
3227 Tupurin koulu	Resurssiopettaja, 7 kk	3 011,42	24 844	1	1	0	0	0	30 910	0	0	0
3227 Tupurin koulu	Koulunkäyntiöjajaaja, 65,36 %, 5 kk	2 110,72	8 099	2	2	0	0	0	20 152	0	0	0

Palvelualue Kustannuspaikka	Tehtävänimike	Tehtävä- kohtainen palkka	Palkka, lisi- neen/v						Kaikki henkilöstökulut/vuosi			
				LTK 2023	KHE 2023	2024	2025	2026	TA 2023	2024	2025	2026
3223 Uskelan koulu-Kavila	Luokanopettaja, 7 kk	3 011,42	24 844	1	1	0	0	0	30 910	0	0	0
3223 Uskelan koulu-Kavila	Resurssiopettaja, 7 kk	3 011,42	24 844	1	1	0	0	0	30 910	0	0	0
3223 Uskelan koulu-Kavila	Koulunkäyntiöjajaaja, 65,36 %, 5 kk	2 110,72	8 099	1	1	0	0	0	10 076	0	0	0
3235 Vaskion koulu	Koulunkäyntiöjajaaja, 65,36 %, 5 kk	2 110,72	8 099	1	1	0	0	0	10 076	0	0	0
3235 Vaskion koulu	Luokanopettaja, 50 %, 7 kk	1 505,71	12 422	1	1	0	0	0	15 455	0	0	0
Valmistavan opetuksen tuki - hanke												
3261 Armfeltin koulu, yläkoulu	Tuntiopettaja, 7 kk	3 011,42	24 844	1	1	0	0	0	30 910	0	0	0
3262 Hermannin koulu	Resurssiopettaja, 7 kk	3 011,42	24 844	1	1	0	0	0	30 910	0	0	0
3264 Moisision koulu	Tuntiopettaja, 3h/vko, 7 kk	451,71	3 727	1	1	0	0	0	4 636	0	0	0
3265 Moisision koulu	Tuntiopettaja, 10h/vko, 7 kk	1 505,71	12 422	1	1	0	0	0	15 455	0	0	0
3265 Perniön yhteiskoulu	Tuntiopettaja, 7 kk	3 011,42	24 844	1	1	0	0	0	30 910	0	0	0
Elovalkama												
3262 Hermannin koulu	Koulutaiteilija, 80 %	1 957,88	27 586	1	0	0	0	0	0	0	0	0
3262 Hermannin koulu	Nuorisotyöntekijä, 40 %	978,94	13 793	1	0	0	0	0	0	0	0	0
3283 Ap/ip toiminta												
3283 Ap/ip toiminta	Ohjaajat		95 000	1	1	0	0	0	118 193	0	0	0
Nuorisopalvelut												
3362 Nuorisotoiminta	Liikennepuiston ohjaaja 3kk	1 662,18	5 855	0	1	0	0	0	7 284	0	0	0
3362 Nuorisotoiminta	Kesäleirien henkilökunta		15 000	1	1	0	0	0	18 662	0	0	0
3365 Nuorisotilat	Nuorisotilaohjaaja, osa- aik. 5 henk.	2 092,10	26 775	5	5	0	0	0	166 481	0	0	0
3367 Nuorisotoimen projektit	Harrastuskoordinaattori (hankerahoitus)	2 674,64	37 684	1	1	0	0	0	46 885	0	0	0
3367 Nuorisotoimen projektit	Työvalmentaja 3 henk.(hankerahoitus)	2 447,35	34 482	3	3	0	0	0	128 701	0	0	0
6520 Nuorten työllistäminen	Nuorten kesätyöt 130 henk 1kk		133 500	130	130	0	0	0	174 039	0	0	0
Perusopetus ja nuorisopalvelut yhteensä			1 456 014	223	222	0	0	0	2 395 433	0	0	0
Vapaa-ajan palvelut												
Museopalvelut												
4022 Salon historiallinen museo	Museoassistentti, Merita- lon ja Perniön museot 5 kk	2 217,03	13 015	2	2	2	2	2	32 386	0	0	0
Liikuntapalvelut												
4513 Liikuntatoiminta	Tuntiohjaajat ja avustajat		39 100	1	1	1	1	1	48 646	0	0	0
4514 Ulkoliikuntapaikat	Luistelulenttien valvojat		9 369	1	1	1	1	1	11 656	0	0	0

Palvelualue Kustannuspaikka	Tehtävänimike	Tehtävä- kohtainen palkka	Palkka, lisi- neen/v						Kaikki henkilöstökulut/vuosi				
				LTK 2023	KHE 2023	2024	2025	2026	TA 2023	2024	2025	2026	
Kansalaisopisto													
4601 Kansalaisopisto	Tuntiopettajat		346 000	1	1	1	1	1	430 471	0	0	0	0
4610 Maahanmuuttajakoulutus	Tuntiopettajat		84 660	1	1	1	1	1	105 329	0	0	0	0
4610 Maahanmuuttajakoulutus	50% koulutussuunnittelija	2 613,00	15 340	1	1	1	1	1	19 085	0	0	0	0
Vapaa-ajanpalvelut yhteensä			507 484	7	7	7	7	7	647 573	0	0	0	0
Sivistyspalvelut yhteensä			2 084 110	253	252	7	7	7	3 850 291	0	0	0	0
Kaupunkikehityspalvelut Yleisten alueiden kehittäminen ja ylläpito													
5221 Puistot	puistotyöntekijä 6 kk	2 097,32	14 778	8	6	0	0	0	110 315	0	0	0	0
5221 Puistot	puistotyöntekijä 6 kk 50%osuus	2 097,32	14 778	0,5	0,5	0	0	0	9 193	0	0	0	0
5315 Tori	puistotyöntekijä 6 kk 50%osuus	2 097,32	14 778	0,5	0,5	0	0	0	9 193	0	0	0	0
Yleisten alueiden kehittäminen ja ylläpito yhteensä			44 334	9	7	0	0	0	128 701	0	0	0	0
Tilapalvelut													
5313 Kiinteistöjen hoito	Projektipäällikkö	3 810,82	53 703	1	1	1	0	0	64 868	64 868	0	0	0
Tilapalvelut yhteensä			53 703	1	1	1	0	0	64 868	64 868	0	0	0
Kehittämisen-, elinkeino- ja työllisyyspalvelut													
6500 kehittämistoimen hankkeet	Projektipäällikkö, Helppo Salo-hanke, 4 kk	3 075,30	14 443	1	1	0	0	0	17 969	0	0	0	0
6522 työllisyyspalvelut	projektipäällikkö (TE2024, 1.1.2023- 31.3.2025)	3 640,29	51 290	1	1	1	1	0	63 812	63 812	63 812	0	0
6524 Waltti-työpaja	työvalmentaja	2 436,87	34 334	0	2	0	0	0	85 434	0	0	0	0
6526 työllisyys-hankkeet	projektipäällikkö (uusi ESR-hanke 1.8.2023- 31.7.2026) 5kk	3 492,93	20 506	1	1	1	1	1	25 512	25 512	25 512	25 512	25 512
6526 työllisyys-hankkeet	uraohjaaja (uusi ESR- hanke 1.8.2023- 31.7.2026) 5kk	2 934,35	17 227	2	2	2	2	2	42 864	42 864	42 864	42 864	42 864
6526 työllisyys-hankkeet	projektipäällikkö (ESR Väylä jatko 1.9.- 31.12.2023) 4kk	3 492,93	16 405	1	1	0	0	0	20 410	0	0	0	0
6526 työllisyys-hankkeet	uraohjaaja (ESR Väylä jatko 1.9.-31.12.2023) 4kk	2 934,35	13 781	1	1	0	0	0	17 146	0	0	0	0

Palvelualue Kustannuspaikka	Tehtävänimike	Tehtävä- kohtainen palkka	Palkka, lisi- neen/v						Kaikki henkilöstökulut/vuosi			
				LTK 2023	KHE 2023	2024	2025	2026	TA 2023	2024	2025	2026
6527 työmarkkinatukitoimenpiteet	työvalmentaja (projekti 2023-2024)	2 436,87	34 334	1	0	0	0	0	0	0	0	0
6528 Työllisyyden kuntakokeilu	koordinaattori, jatko 1.7.2023-2024, 6 kk	3 640,29	25 645	1	1	1	0	0	31 906	31 906	0	0
6528 Työllisyyden kuntakokeilu	5 omavalmentajaa, jatko 1.7.2023-2024, 6 kk	2 911,64	20 512	5	5	5	0	0	127 598	127 598	0	0
6528 Työllisyyden kuntakokeilu	vastaava omavalmentaja	3 216,00	45 312	1	1	1	0	0	56 374	56 374	0	0
6528 Työllisyyden kuntakokeilu	omavalmentaja (kotouttaminen)	2 911,64	41 024	1	1	1	0	0	51 039	51 039	0	0
6528 Työllisyyden kuntakokeilu	asiakasneuvoja	2 419,24	34 086	4	4	4	0	0	169 630	169 630	0	0
Kehittämis-, elinkeino- ja työllisyyspalvelut yhteensä			368 899	20	21	16	4	3	709 694	0	0	0
Kaupunkikehityspalv. yht.			466 936	30	29	17	4	3	903 263	64 868	0	0
Rakennus- ja ympäristövalvonta												
Ympäristönsuojelu												
7111 ympäristönsuojelu	ympäristönsuojelutarkastaja 4 kk	3 475,46	16 326	1	1	0	0	0	20 311	0	0	0
Ympäristönsuojelu yhteensä			16 326	1	1	0	0	0	20 311	0	0	0
Ympäristöterveydenhuolto												
7211 Terveysvalvonta	Terveystarkastaja 4 kk (Someroon liittyvä)	3 262,59	15 326	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Ympäristönsuojelu yhteensä			15 326	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Maaseutupalvelut												
7301, maaseutupalvelut	toimistos sihteeri 2,5 kk	2 419,24	7 101	1	1	0	0	0	8 835	0	0	0
Maaseutupalvelut yhteensä			7 101	1	1	0	0	0	8 835	0	0	0
Rakennus- ja ympäristövalvonta yhteensä			38 753	3	2	0	0	0	29 146	0	0	0
Liikelaitos Salon Vesi												
8111 vesilaitos hallinto	harjoittelija, tekninen avustaja 5 kk	2 247,74	13 198	1	1	0	0	0	16 420	0	0	0
8131 viemärlaitos hallinto	harjoittelija, tekninen avustaja 5 kk	2 247,74	13 198	1	1	0	0	0	16 420	0	0	0
Liikelaitos Salon Vesi yhteensä			26 397	2	2	0	0	0	32 841	0	0	0
Määräaikaiset työsuhteet yhteensä			2 664 001	289	286	25	11	10	4 875 019	124 345	0	0

Henkilöstösuunnitelman 2023–2026 perustelut

Uudet virat ja työsuhteet 2023–2026

Kaupunginhallitus

1328 Edunvalvonta

v. 2023 Edunvalvoja

Viime vuosina edunvalvontapalvelujen tarve on kasvanut vuosi vuodelta koko maassa. Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen 2021 mukaan lautakunta pitää tärkeänä, että edunvalvontapalvelut ovat jatkossakin saatavilla Salossa lähipalveluna ja että toimintaan varataan riittävät resurssit. Tarkastuslautakunnan mukaan ennakoitavissa on asiakasmäärän kasvu entisestään.

Edunvalvontatoimistossa henkilöstöresursseja arvioidaan yleisesti päämiesten määrän mukaan suhteessa henkilöstön määrään. Salon kaupungin ja Lounais-Suomen Oikeusapu- ja edunvalvontapiirin välisen ostopalvelusopimuksen mukaan henkilökunnan riittävyttä arvioidaessa mittareina käytetään holhoustoimen yhteistyöryhmän kehittämissuosituksia 29.11.2005 tai myöhemmin mahdollisesti tulevia viranomaisten antamia vastaavia suosituksia tai ohjeita. Lounais-Suomen Oikeusapu- ja edunvalvontapiirin johtajan Lasse Fagerin mukaan tämän hetken yleisenä suosituksena pidetään 66 päämiestä yhtä henkilötyövuotta kohden. Lasse Fagerin mukaan edunvalvonnan laadun parantamiseksi suositussuhdelukua päämiesmäärä/ htv olisi tarvetta vielä laskea. Salon edunvalvontatoimistossa työskentelee 4 henkilöä ja päämiehiä on tällä hetkellä 308 eli suhdeluku on 77 päämiestä yhtä henkilötyövuotta kohden. Näin ollen nykyisellä henkilöstömäärällä ei voida tuottaa palveluja sopimuksen edellyttämällä tavalla, joten esitetään uuden edunvalvojan viran perustamista.

Sivistyspalvelut

Varhaiskasvatuspalvelut

3014 Kasvun tuki ja oppiminen

v.2023 1 varhaiskasvatuksen erityisopettajan työsuhde 1.8.2023 alkaen

Varhaiskasvatuslaissa säädetään 1.8.2022 alkaen uudessa 3 a luvussa lapsen oikeudesta varhaiskasvatukseen annettavaan tukeen, annettavasta tuesta ja tuen toteutuksesta sekä tuen tarpeen arvioinnista. Varhaiskasvatukseen osallistuvan lapsen on saatava hänen yksilöllisen kehityksensä, oppimisensa ja hyvinvointinsa edellyttämää tukea osana varhaiskasvatuksen perustoimintaa. Tuki muodostuu kolmelle eri tasolle (yleinen, tehostettu ja erityinen tuki) ja on näin rakenteellisesti lähempänä perusopetuslaissa määriteltyä tukea. Lapselle annettaviin tukipalveluihin kuuluu lain mukaan oikeus saada varhaiskasvatuksen erityisopettajan antamaa konsultaatiota ja opetusta.

Kunnan, kuntayhtymän ja yksityisen palveluntuottajan on huolehdittava, että varhaiskasvatuksessa on riittävä määrä eri kelpoisuusvaatimukset täyttävää henkilöstöä, jotta varhaiskasvatukselle säädetyt tavoitteet voidaan saavuttaa ja jotta myös vammaisten ja muiden lasten tuen tarpeisiin vastataan. Kunnan käytettävissä on oltava varhaiskasvatuksessa esiintyvää tarvetta vastaavasti varhaiskasvatuksen erityisopettajan palveluja. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja osallistuu lapsen tuen tarpeen, tukitoimenpiteiden ja niiden toteuttamisen arviointiin. Varhaiskasvatuksessa annettavaan tukeen kohdistuvan lakimuutoksen myötä varhaiskasvatuksen erityisopettajan antama kokoaikainen erityisopetus muuttuu lakisääteiseksi. Kokoaikaista erityisopetusta tarvitsevat lähinnä erityistä tukea varhaiskasvatuksessa tarvitsevat lapset. Myös kaksivuotinen esiopetuskokeilu edellyttää perusopetuslain mukaisesti erityisopetuksen järjestämistä tukea tarvitseville lapsille. Lakkauttamalla hoitohenkilöstöön kuuluvia tehtäviä, voidaan perustaa yksi varhaiskasvatuksen erityisopettajan tehtävä ilman lisäkuluja.

3111 Varhaiskasvatuspalvelut

v. 2023 (2 kpl), varhaiskasvatuksen opettajan työsuhdetta 1.8.2023 alkaen

Varhaiskasvatuksen henkilöstömitoitusta vuonna 2030 muuttavan lakimuutoksen myötä päiväkoteihin tarvitaan entistä enemmän korkeakoulutettuja osajia. Vähintään kahdella kolmasosalla päiväkodin kasvat-, opetus- ja hoitotehtävissä toimivasta mitoituksesta laskettavasta henkilökunnasta tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai varhaiskasvatuksen sosionomin kelpoisuus.

Tuleva lakimuutos aiheuttaa sen, että Salossa varhaiskasvatuksen opettajien ja varhaiskasvatuksen sosionomien määriä tulee lisätä lapsiryhmissä. Jokaisessa lapsiryhmässä tulee viimeistään vuoden 2030 alussa työskennellä kaksi varhaiskasvatuksen opettajaa, joista toinen voi olla varhaiskasvatuksen sosionomi. Lain edellyttämä tavoite edellyttää kuntia lisäämään vuosittain korkeakoulutettujen määrää. Tavoitteen mukaisesti voidaan lakkauttaa vapautuneita varhaiskasvatuksen lastenhoitajien ja perhepäivähoitajien tehtäviä ja perustaa tilalle varhaiskasvatuksen opettajien ja sosionomien tehtäviä ilman lisäkuluja.

Perusopetus ja nuorisopalvelut

3200 Perusopetus

v. 2023 (8kpl) koulunkäyntiohjaajaa 1.8.2023 alkaen

Palkattavat koulunkäyntiohjaajat toimivat Saloon sijoitettujen lasten henkilökohtaisina koulunkäyntiohjaajina. Ohjaajia ei ole sidottu mihinkään kouluun tai oppilaaseen, vaan tarve tarkastellaan lukuvuosittain.

Koulunkäyntiohjaajan tuella sijoitettu lapsi saa tarvittaessa yksilöllistä tukea koulunkäyntiin ja oppimiseen huomioiden lapsen muuttunut elämäntilanne. Koulunkäyntiohjaajan tarve arvioidaan moniammatillisesti tarkkaan harkiten. Myös koulun muut oppimisen ja koulunkäynnin tuen tukitoimet ovat oppilaan käytössä.

v. 2023 Apulaisrehtori 1.8.2023 alkaen

Armfeltin koulu on Salon suurin koulu, jossa työskentelee yli 750 oppilasta ja henkilöstöä on lähes 100. Koulu on yhtenäiskoulu, jossa yleisopetuksen ryhmien lisäksi on jokaisella vuosiluokalla 1-9 erityisopetuksen ryhmät ja lisäksi koko kaupungin perusopetusta palvelevia keskitetyn opetuksen ryhmiä: yksilöllistetty opetus (neljä opetusryhmää) ja joustavan perusopetuksen (JOPO) ryhmä sekä lastensuojeluyksikön yhteydessä toimiva opetusryhmä.

Tällä hetkellä rehtorin tukena koulun johtamisessa toimivat kaksi opettajavakanssilla toimivaa apulaisrehtoria. Nämä opettaja-apulaisrehtorien työtehtävät koostuvat noin puolet opetuksesta ja puolet hallinnollisista tehtävistä.

Muuttamalla Armfeltin koulun johtamisjärjestelyjä siten, että rehtorin työpariksi palkattaisiin virka-apulaisrehtori, mahdollistuu rehtorin tehtävien aito jakaminen kahden rehtorin kesken, sillä kummallakin on virkavastuu rehtorin tehtävästä. Esimerkiksi henkilöstön lähiesimiestehtävät voidaan jakaa. Kaksi kokonaistyöajassa olevaa rehtoria voivat keskittyä täysipainoisesti koulun johtamiseen ja pedagogiseen kehittämiseen.

3365 Nuorisotilat

v. 2023 (2kpl) Nuoriso-ohjaaja (koulunuorisotyö) 1.1.2023 alkaen

Salossa nuorisotyötä kouluissa ja oppilaitoksissa on toteutettu erilaisilla menetelmillä useiden vuosien ajan. Käytössä olevilla nuorisotyön resursseilla ei kuitenkaan pystytty riittävästi vastaamaan oppilaitoksista nouseviin tarpeisiin. Salossa on vahva nuorisotilakulttuuri ja nuorisotiloja määrällisesti enemmän kuin muissa asukasluvultaan saman suuruisissa kaupungeissa. Nuorisotilatyyöhön tarvitaan valtaosa käytössä olevista avoimen nuorisotyön resursseista.

Nuoriso-ohjaajaresurssi kohdennetaan Moision ja Armfeltin kouluihin. Tavoitteena on mm.

- Kasvatuskumppanuuden edistäminen, moniammatillisuus ja poikkihallinnollisuus huomioiden
- Oppilaiden hyvinvoinnin tukeminen

- Yhteisöllisyyden ja osallisuuden vahvistaminen, erityisesti ulkopuolelle jäävät oppilaat huomioiden
- Ryhmädynamiikan edistäminen

Nuoriso-ohjaajat suunnittelevat ja toteuttavat koulun ja oppilaiden tarpeista ja toiveista nousevia toimintoja yhteistyössä koulujen henkilökunnan kanssa. Työmuotoina ovat mm. Luokkatyöskentely, pienryhmätoiminta, yksilökeskustelut ja välituntitoiminta.

Kaupunginjohtajan esitys: Tehtävät siirretään vuodelle 2024. Kouluissa on alkamassa perintövaroin katettu toiminta, jolla on tavoitteena tukea oppilaiden hyvinvointia ja osallisuutta. Seurataan toiminnan vaikuttavuutta vuoden 2023 aikana.

v. 2024 (2kpl) Nuoriso-ohjaaja (koulunuorisotyö) 1.1.2024

Lukuvuoden 2023-2024 ajan Hermannin koulussa toteutetaan perintövaroin koulutaiteilijan ja nuoriso-ohjaajan resursseilla hanketta, jonka tavoitteena on tukea taidelähtöisillä menetelmillä oppilaiden hyvinvointia ja osallisuutta sekä vahvistaa koulun yhteisöllisyyttä. Vuoden 2024 alusta alkaen myös Hermannin kouluun kohdennetaan yllä kuvattua nuoriso-ohjaajan resurssia, samoin Perniön yhteinäiskouluun, jossa aikaisemmin on toteutettu koulunuorisotyötä hankerahoituksen turvin.

Kaupunginjohtajan esitys: Tehtävät siirretään vuodelle 2025. Kouluissa on alkamassa perintövaroin katettu toiminta, jolla on tavoitteena tukea oppilaiden hyvinvointia ja osallisuutta. Seurataan toiminnan vaikuttavuutta vuoden 2023 aikana.

Lukiokoulutus ja musiikkiopisto

3310 Lukiokoulutus

v. 2024 Yhteisöpedagogi

Perustetaan Salon lukioon yhteisöpedagogin toimi. Salon lukiossa on hankerahoituksella työskennellyt yhteisöpedagogeja ja kokemukset ovat erittäin myönteisiä. Hyöty-kustannussuhde on erittäin korkea. Yhteisöpedagogi on matalan kynnyksen ammattilainen, joka vähentää opiskelijahuollon toimijoiden kuormitusta. Yhteisöpedagogin työpanos voi auttaa huomattavasti syrjäytymisen vastaisessa työssä. Yhteisöpedagogi voi toimia myös koko lukiokoulutuksessa.

Vapaa-ajan palvelut

4021 Taidemuseo Veturitalli

v. 2024 Tuotantoassistentti, Veturitalli

Taidemuseo Veturitalli on yksi Salon tärkeimmistä matkailukohteista, sen brändi ja toiminta ovat Suomessa korkealle arvostetut ja media-arvo merkittävä (v. 2021 980.000 €). Veturitalli tuottaa vuodessa kolme päätilanäyttelyä ja kolme gallerianäyttelyä. Näyttelytuotannot valmistetaan osin omana työnä ja osin yhteistyökumppaneiden kanssa. Museon brändiä tukevat näyttelysisällöt suunnitellaan museon sisällä ja niistä vastaavat museonjohtaja sekä intendentti. Muita näyttelysisältötyöntekijöitä museossa ei ole. Intendentin työhön kuuluu näyttelyiden lisäksi museon markkinointi ja viestintä sekä kokoelmatyö. Museonjohtaja ei käytännössä pysty enää tuottamaan sisältöjä, koska hän vastaa sekä taidemuseon että historiallisen museon hallinnosta. Noin puolet museopalveluiden työvoimasta on vaihtuvia työllistettyjä, tämä kuormittaa vakinaista henkilöstöä. Ilman työllistettyjä museot eivät pysty toimimaan nykyisellä palvelutasollaan. Taidemuseon tuotannot valmistuvat melko suurilla ylityömäärillä, jotka kuormittavat pientä henkilöstöä. Lounais-Suomen AVI kiinnitti tarkastuskäynnillään 2021 erityisesti huomiota museon niukkaan henkilöresursointiin. Taidemuseon perustamisen (1998) jälkeen museosta on hävinnyt yksi kokonainen htv organisaatiomuutoksissa. Samaan aikaan museoprofessio ja työ on muuttunut voimakkaasti. Taidemuseon on nykyisellään hyvin vaikea säilyttää työn laatu ja museon brändi. Varsinaiseen näyttelysisältöön kohdistuvaa työtä on erittäin vaikea ostaa, museoalan sisältöosaajat eivät harjoita yritystoimintaa. Sen sijaan museo ostaa yleisötyöhön kohdistuvaa työtä ja palvelua.

Tuotantoassistentti hoitaa jatkossa museon kokoelman ja näyttelyiden registroinnin (sopimusten kirjaaminen, teoslogistiikka, tietokantojen hoito liikkuvien teosten osalta sekä tarvittavien konservointipalveluiden järjestely). Tuotantoassistentin palkkaamisen myötä intendentin työaika vapautuu sihteeritasoisesta työstä museon vakuutusten, sopimusten ja kokoelman hallinnointiin, suunniteltuun markkinointiin sekä näyttelysisältöjen kirjoittamiseen. Intendentin työaika ei nykyisellään riitä ammatillisesti hoidetun museon vaatimaan protokollaan. Taidemuseon tuotantoassistentti on ammatillinen työ, joka vaatii korkeakoulutusta ja museologian opintoja.

4022 Salon historiallinen museo

v. 2024 Museoassistentti, Elektroniikkamuseo

Salon elektroniikkamuseo on tuotantohistoriallinen kulutuselektroniikan tallentamiseen ja käyttäjäsuhteen esittämiseen keskittynyt museo, joka sijaitsee Saloran radio- ja tv-tehtaan entisissä tiloissa. Salon elektroniikkamuseo on osa Salon historiallista museota ja se on avoinna ympärivuotisesti. Salon historiallinen museo on valtionosuutta saava museo. Elektroniikkamuseota hoitaa nykyisellään yksi amanuenssi ja sen aukiolo hoidetaan kokonaan työllistettyjen voimin. Museo on avoinna 170-180 päivää vuodessa, kesäaikaan viitenä päivänä viikossa ja talvikaudella (2/3 vuodesta) kolmena päivänä viikossa. Yleisöpalvelun ja kokoelmatyön hoitaminen työllistettyjen voimin sitoo museon amanuenssin työajan kokonaan henkilöstön ohjaamiseen. Tämän vuoksi museota ei ole mahdollista strategisesti kehittää tai markkinoida, eikä uusien näyttelysisältöjen tai tapahtumien järjestäminen onnistu. Mikäli sopivia työllistettyjä auki pitoon ei saada, on museo suljettava yleisöltä. Se puolestaan johtaa valtionosuuden (2 htv) menettämiseen.

Uusi museoassistentti työskentelee yleisötyötehtävissä, vastaa museon auki pidosta ja museokaupasta, asiakaspalvelu- ja opastustehtävistä sekä tuottaa tapahtumia ja muuta yleisötyön ohjelmaa yhdessä amanuenssin kanssa. Museoassistentti viestii ja markkinoi museota ja avustaa myös teknisesti näyttelyiden ripustuksessa. Museoammatillisen työn lisääminen museossa mahdollistaa palvelun kehittämisen, tukee koko museopalveluiden henkilöstösuunnittelua, työkiertoa ja sijaistamista sekä mahdollistaa asiakasmäärän kasvattamisen. Samalla elektroniikkamuseo saadaan pidettyä vakiintuneesti avoinna ja Salon historiallinen museo säilyttää valtionosuutensa. Museoammatillista asiakaspalvelua ei pysty ostamaan. Mikäli palveluostona ostetaan pelkkää myyntityötä (lipunmyynti ja muut tuotteet), ei ostopalvelusta saada mitään apua museosisältöjen kehittämiseen tai tapahtumatuotantoihin.

v. 2023 Museomestari

Salon historiallisella museolla on yhdeksän historiallista, osin rakennusperintö- tai kaavasuojeletua museokohdetta. Näiden lisäksi museo hallinnoi näyttelyiden ja kokoelmien osalta 21 rakennusta sekä kuutta varastotilaa muissa rakennuksissa. Esineistöä on noin 50 000 objektia, valokuvia 17 000 kappaletta ja kirjoja 8 800. Työtä ohjaavat Museolaki (314/2019) sekä laki Rakennusperinnön suojelemisesta (4.6.2010/498). Kokonaisuutta hoitaa kolme henkilöä, joista yhden amanuenssin vastuulla on elektroniikkamuseon hoito. Museon intendentti ja kokoelma-amanuenssi eivät kahdestaan pysty hallitsemaan suureen rakennusmäärään ja kokoelmiin kohdistuvaa työtä, teknistä osaamista vaativat tehtävät eivät kuulu heidän työnkuviinsa, eikä heillä ole niihin vaadittavaa koulutusta. Museomestarin työpanoksella voidaan turvata paremmin esineistön säilymistä ja valvoa museokiinteistöjen sekä varastojen kuntoa. Henkilöstövajeesta ja tilojen huonosta kunnosta johtuen kokoelmaesineistöä on tuhoutunut ja tuhoutuu.

Museomestari vastaa museokohteiden ja esinevarastojen olosuhdevalvonnasta, tekee pieniä ylläpitokorjauksia ja muita teknistä osaamista vaativia tehtäviä, vastaa näyttelyrakentamisen tekniikasta ja osallistuu museoesineiden siirtämiseen, käsittelyyn sekä puhdistukseen. Historiallisen museon museomestari myös avustaa taidemuseota näyttelyn ripustusaikana sekä teoskuljetuksissa. Museomestarin työ on vaativa ammatillinen erikoisala, jota ei Salossa pysty palveluna ostamaan.

Kaupunginjohtajan esitys: Tehtävä siirretään vuodelle 2024.

4120 Kirjastopalvelut

v. 2023 4111 Kirjastonhoitaja

Tämä uusi perustettava tehtävä tarvitaan, jotta voimme turvata koulujen ja kirjaston välillä tehtävän koulu yhteistyön. Lukutaidon edistäminen ja lukuinnon herättäminen kuuluvat kirjaston tärkeimpiin tehtäviin. Lisääntyvä tiedon määrä ja digitalisoituminen asettavat lukutaidolle uudenlaisia vaatimuksia. Riittävän hyvä lukutaito on edellytys yhteiskunnassa pärjäämiseen, joten lukutaidon yhteiskunnallinen merkitys korostuu. Kansallisella tasolla suomalaisten lukutaito on huolestuttavasti heikentynyt 2000-luvulla. Kuilu erinomaisesti ja huonosti lukevien välillä on merkittävä. Tämän epäkohdan poistamiseksi on tehtävä työtä niin valtakunnan kuin paikallisella tasolla. Salossa kirjastopalvelut tekevät lukutaidon edistämiseksi ja lukuinnon herättämiseksi yhteistyötä varhaiskasvatuksen, esiopetuksen sekä ala- ja yläkoulujen kanssa. Yhteistyön sisältö ja suuntaviivat on määritelty muun muassa Salon varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen oppilaille suunnatussa kulttuurikasvatussuunnitelma Nappulassa, jossa jokaiselle ikä- ja luokkatasolle on tarjolla säännöllisiä kulttuurikasvatussisältöjä. Siihen sisältyvä kirjaston osuus on kirjaston ja koulujen yhdessä laatima Koulun ja kirjaston yhteistyöohjelma, joka on laadittu yhdessä opettajien kanssa jo aiemmin ja joka on sittemmin sisällytetty osaksi kulttuurikasvatusohjelmää.

Kirjaston osuus kulttuurikasvatussuunnitelmasta on seuraava:

Varhaiskasvatus: satuhetket

Esikoulu: kirjastovierailu (pääkirjastossa Lukutoukan vetämä eskarikerros)

Alakoulu, 1. luokka: kirjastokortit ja perustietoa kirjastosta

Alakoulu, 2. luokka: kirjavinkkaus ja kirjastonkäytönopetus

Alakoulu, 4. luokka: kirjastonkäytön ja tiedonhaun opetus

Alakoulu, 5. luokka: kirjavinkkaus

Yläkoulu, 7. luokka: tiedonhaun opetus

Yläkoulu, 8. luokka: kirjavinkkaus

Suunnitelmassa perustaso on velvoittava, maksuton ja kaikissa kaupungin esiopetus- ja perusopetusyksiköissä vuosittain samansisältöisenä toistuva minimitaso. Kirjastopalvelut ovat mukana toteuttamassa perustasoa yhdessä muiden palveluiden kanssa. Eri palveluiden toimijat ovat sitoutuneet toteuttamaan oman vastualueensa vuosittain osana omaa perustoimintaansa. Kulttuurikasvatussuunnitelman sisällön mukaiseen pedagogiseen työskentelyyn keskittyvälle kirjastonhoitajalle on Salon kirjastopalveluissa tarvetta. Nykyisillä, alimitoitetuilla henkilöstöresursseilla ei suoriuduta perustason edellyttämään minimitasoon, eikä myöskään kyetä palveluiden kehittämiseen, vaan lähinnä nykyisten palveluiden ylläpitämiseen.

Perustettavaa uutta tehtävää hoitava kirjastonhoitaja työskentelee ensisijaisesti Salon pääkirjastossa, mutta hän käy eri tilanteissa myös muissa kirjastoissa ja kouluilla sekä varhaiskasvatuksen yksiköissä. Tällä hetkellä kirjastopalveluiden eri yksiköissä tehtävän koulu yhteistyön määrä vaihtelee. Tämän uuden perustettavan tehtävän myötä on tavoitteena harmonisoida koko Salon alueella tehtävää kirjaston ja koulujen välillä tehtävää työtä ja siten mahdollistaa lapsille ja nuorille asuinpaikasta riippumatta yhtäläiset mahdollisuudet saada riittävän hyvät taidot lukemisessa, erilaisten aineistojen sisältöjen tuntemisessa ja tiedonhaussa.

Kaupunginjohtajan esitys: Tehtävä poistetaan henkilöstösuunnitelmasta. Omatoimikirjastoja kehitetään ja san vaikutukset mahdollistavat myös muun toiminnan kehittämisen.

4513 Liikuntatoiminta

v. 2023 Erityisryhmien liikunnanohjaaja 50%

Liikuntapalveluilla on tällä hetkellä erityisryhmien liikunnanohjaaja 50% työajalla. Jos erityisryhmien liikunnanohjaaja olisi 100% työajalla, pystyisimme paremmin palvelemaan työttömien, maahanmuuttajien, mielenterveyskuntoutujien, muiden pitkäaikaissairaiden (yhdistysyhteistyö) tai kehitysvammaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä tulevaisuudessa. Liikuntapalvelut saisivat tällä lisäyksellä lisättyä soveltavan liikunnan keskittäminen yhdelle ohjaajalle.

Liikuntapalvelut on organisoimassa palvelukokonaisuutta ajatellen tulevaan hyvinvointiyhteistyötä ja -neuvontaa. Tulevan palvelukokonaisuus käsittää liikunnan ohjauksen sekä neuvonnan koordinoitua poikkihallinnollisen yhteistyön edistämisen lisäksi järjestöyhteistyön kehittämistä mm. seurojen virikeohjaajakoordinaatiota ja sen edistämistä. Tämä edellyttää että suunniteltavissa palvelusegmenteissä on jokaisessa oma vastuuhenkilönsä. Palvelusegmentoinnin toteutuminen suunnitellussa laajuudessa vaatii, että nykyisin puolikkaana oleva liikunnanohjaajan vakanssi täytetään kokonaiseksi vakanssiksi. Vakanssin rahoitus on pääsääntöisesti jo olemassa olevana määrärahana tuntikorvauksissa.

Kaupunginjohtajan esitys: Tehtävä poistetaan henkilöstösuunnitelmasta, koska kyseessä ei ole uusi tehtävä ja tehtävässä on voimassa oleva palvelussuhde. Määrärahat jäävät talousarvioon.

Kaupunkikehityspalvelut

Maankäyttöpalvelut

6018 Asemakaavat

v. 2023 Kaavoitusarkkitehti:

Kaavoitusarkkitehti työskentelee kaavoituksen asemakaavatiimissä. Kaavoitusarkkitehdin tehtävinä ovat asemakaavojen ja osayleiskaavojen sekä poikkeamisten valmistelu päätöksentekoa varten. Keskeisenä toimenkuvana tulee olemaan Salon keskusta-alueen kaavojen laatimiseen osallistuminen. Työtehtäviin kuuluu lisäksi kaupunkikuvaan, rakentamisen ohjaamiseen ja neuvontaan liittyvät tehtävät sekä osallistuminen kaupungin kehityshankkeisiin ja työryhmiin.

Kaavoituksessa ei tällä hetkellä pystytä vastaamaan kaikkiin kaavoitustarpeisiin, mikä vaikeuttaa ja jopa estää tiettyjä asemakaavoitushankkeita ja vaikuttaa täten kaupungin elävyyteen ja kehittymiseen. Kaavoitusta on hoidettu sekä omana työnä että tarvittaessa konsulttityötä apuna käyttäen. Ostopalvelut on suunnattu pääasiallisesti maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämiin, kaavoitukseen liittyviin, erityisselvityksiin. Näin ollen kaavoitus hoidetaan tällä hetkellä pitkälti kaupungin omana työnä. Säästösyistä ja rakentamisen tilanteesta johtuen resursseja on aikaisemmin vähennetty. Kehityksen suunnan kääntymisen myötä edellytyksenä on resurssien lisääminen, jotta voidaan vastata kaupungin kehittämisen vaatimiin haasteisiin.

6019 Yleiskaavat

v. 2023 Maankäyttöinsinööri:

Maankäyttöinsinööri työskentelee kaavoituksen yleiskaavoitustiimissä. Maankäyttöinsinöörin keskeisinä tehtävinä ovat ns. kehysalueen taajamien eritasoiset kaavoitustehtävät sekä rantojen käyttöön liittyvät tehtävät. Työhön kuuluu suunnittelutarveratkaisujen ja poikkeamisten sekä erilaisiin lupiin liittyvien lausuntojen valmistelua. Tehtävään kuuluu myös asiakaspalvelu, sidosryhmäyhteistyö ja neuvontatyö. Työtehtävä edellyttää suunnittelu- ja paikkatieto-ohjelmien sekä erilaisten tietojärjestelmien hallintaa.

Tällä hetkellä kaavoituksessa on vain yksi maankäyttöinsinööri. Hän on ylityöllistetty, minkä seurauksena yleiskaavapäällikkö on joutunut hoitamaan myös suunnittelutarveratkaisuihin ja lupa-asioihin liittyviä tehtäviä. Asiakaspalveluun, neuvontaan ja lupakäsittelyyn liittyviä tehtäviä, joista osa on todella aikaa vieviä ja työläitä, ovat joutuneet hoitamaan yleiskaavapäällikön lisäksi myös muut kaavoituksen työntekijät, mikä kuluttaa resursseja ja vie aikaa ko. työntekijöiden varsinaisilta työtehtäviltä. Myös osa ranta-asemakaavoista on jäänyt mm. jääviyssyistä yleiskaavapäällikölle. Tämä on johtanut tilanteeseen, jossa etenkin yleiskaavahankkeet eivät ole edenneet suunnitellulla tavalla. Uusi maankäyttöinsinööri tehtävä on välttämätön, jotta nykyinen ylityöllistetty maankäyttöinsinööri saa työparin, jonka kanssa jakaa tehtäviä. Näin yleiskaavapäälliköltä ja muilta kaavoituksen työntekijöiltä vapautuu resursseja edistämään yleiskaavahankkeita ja vastaamaan nopeammin kaavoitustarpeisiin esim. yritysalueiden osalta.

v. 2023 Yleiskaavasunnittelija:

Yleiskaavasunnittelija työskentelee kaavoituksen yleiskaavatiimissä. Yleiskaavasunnittelijan keskeisimpänä tehtävänä on osallistua yleis- ja osayleiskaavojen laadintaan sekä muihin yleiskaavatasoihin kehittämishankkeisiin, suunnitelmiin ja selvityksiin. Tehtäviin kuuluu myös asiakaspalvelu, neuvonta sekä vuorovaikutus. Lisäksi yleiskaavasunnittelija toimii kaupungin kehityshankkeissa ja työryhmissä tarvittaessa. Työtehtävä edellyttää suunnittelu- ja paikkatieto-ohjelmien sekä erilaisten tietojärjestelmien hallintaa.

Salon kaupungin alueella on useita yleiskaavahankkeita ja yleiskaavojen päivitystarpeita, joita ei pystytä ohjelmoimaan kaavoitusohjelmaan, saati aloittamaan, koska yleiskaavoituksen resurssit ovat riittämättömät. Lisäksi resurssivajeen takia ongelmana on, että meneillään olevat hankkeetkaan eivät edistys suunnitellulla tavalla. Tämä hidastaa myös kaupungin kehittymistä ja vaikuttaa sitä kautta kaupungin elinvoimaan.

v. 2023 Kaavoitussihteeri:

Kaavoitustöiden etenemisen kannalta kaavoitussihteereiden työpanos on oleellinen osa prosessia. Kaavoitussihteereiden tehtävänä on toimia kaavoittajien apuna kaavaprosesseissa mm. kaavan piirtämisessä, tiedottamisessa, asiakirjojen kokoamisessa, osallisten selvittämisessä ja naapureiden kuulemiseen liittyvissä asioissa. Kaavoitusprosessin lisäksi kaavoitussihteerit tuottavat suunnittelu- ja paikkatietosovelluksilla aineistoja ja suunnitelmakarttoja asema- ja yleiskaavoitusta varten. Tehtävään kuuluu myös asiakaspalvelua maankäytön lupamenettelyihin liittyviä asiakirjahallinto- ja tiedotustehtäviä.

Kaavan laatijoiden määrän toivottu lisääminen, johtaa samalla tarpeeseen lisätä kaavoitussihteereiden määrää varsinkin, koska lähivuosien kuluessa on tiedossa eläkkeelle siirtymiä. On tärkeää, että asiantuntemusta ja osaamista voidaan siirtää työssä uusille henkilöille. Työ vaatii ohjelmistojen ja kaavoitusprosessin erityisosaamista, tällaisen osaamisen siirtäminen uusille henkilöille vaatii oman aikansa. Vaje kaavoitussihteereiden määrässä suhteessa kaavoittajien määrään vaikuttaa kaavojen etenemistähtiin. Kaavoitusten viivästyminen vaikuttaa suoraan kaupungin rakentamiseen ja siten elinvoimaan.

Tilapalvelut**5313 Kiinteistöjen hoito**v. 2023 Sisäilma-asiantuntija:

Salon kaupungilla toimii useita sisäilmatyöryhmiä, joissa sisäilma-asiantuntijamme on ollut suurella roolilla. Sisäilma-asiantuntijasta on ollut hyötyä monen kohteen sisäilmatutkimuksissa ja kohteiden kunnostuksissa. Jotta jatkossa pystymme ratkaisemaan sisäilmaongelmia, reagoimaan haittailmoituksiin ja pitämään yllä palvelutasoamme. Tilapalvelut esittävät, että sisäilma-asiantuntijan tehtävä lisätään vuoden 2023 ja tästä eteenpäin tulevien vuosien talousarvioon.

5314 Rakennusten vuosikorjauksetv. 2023 Talomestari:

Salon kaupungin tilapalveluille ollaan siirtämässä lisää vastuualueita. Tilapalveluille kaavillaan siirrettäväksi koulujen ja päiväkotien pihojen leikkivälineiden kunnossapito sekä näiden ja lähiliikuntapaikkojen rakennuttaminen. Tulevat investoinnit sekä hyvinvointialue tulevat kasvattamaan työmääräämme huomattavasti. Hyvinvointialueelle siirryttäessä kunnossapitovastuamme kasvaa. Nämä siirrot olisivat ihan suotavia koska osaaminen näihin löytyy meidän osastolta. Jotta voimme pitää tarvittavaa palvelutasoa yllä, tarvitsemme tilapalveluihin yhden talomestarin lisää.

Ravitsemis- ja puhtaanapitopalvelut**5430 Puhtaanapitopalvelut**v. 2023 Työhön osallistuva siivoustyönohjaaja:

Salon kaupunki on pinta-alaltaan laaja. Ravitsemis- ja puhtaanapitopalvelut järjestävät palvelua kolmella ns. Rapu-palvelualueella: 1. Halikko ja osa Saloa, 2. Salo ja 3. Muurla, Perteli, Kuusjoki, Kisko, Kiikala, Suomusjärvi, Perniö ja Särkisalo. Palvelukohteita pieniä, keskisuuria ja suuria on mittavasti ja yhdistelmätyötä paljon. Ammattialakohtainen lainsää-

däntö mm. elintarvikelaki ja hygienialainsäädäntö lisäävät puhtaanapidon arjen perustehtävän vaateita kaikan aikaa, samoin kuin erilaiset epidemiat kuten korona ja myös asiakkaan perustehtävän kehittyminen ja muuttuminen, esim. uudet oppimisympäristöt pedagogiikan mukanaan tuomat pienryhmyöskentely- ja opiskelupisteet kalusteineen. Valtakunnallinen ja arjen haastava niin puhtaanapitohenkilökunnan kuin Catering-henkilökunnan työvoimapula on, jos Salossakin arkipäivää, erityisesti puhtaanapitohenkilökunnan osalta. Harjaantunutta saatikka koulutautunutta henkilökuntaa ei tahdo löytyä Salon keskusta, saatikka kaupungin ääri rajojen usein pieniin kohteisiin ja yhdistelmätyöhön: kohteen puhtaanapito- ja ateriapalvelu. Onnistuneen rekrytoinnin jälkeenkin erityisesti nämä kohteet tarvitsevat operatiiviseen perustehtävän onnistumiseen perehdytystä, opastusta ja ohjausta kaikan aikaa ja Rapu/yhteisön edustajan ensin päivittäistä ja myöhemmin viikoittaista läsnäoloa ja kannustusta, jossa työhön osallistuva siivoustyönohjaaja lähinnä kollegana on paras ”työrukkanen”, osallistuen nimikkeensä mukaisesti puhtaanapitoon ja myös ravitsemispalveluun mm. akuuttien poissaolojen sijaistajana. Ravitsemis- ja puhtaanapitopalvelu esittävät ensivuoden 2023 ja tulevien vuosien talousarvioihin yhtä uutta tehtävää neljättä työhön osallistuvaa siivoustyönohjaajaa.

Kaupunginjohtajan esitys: Tehtävä poistetaan henkilöstösuunnitelmasta. Tehtävä liittyy vuoden 2021 talousarvion yhteydessä päätettyyn puhtaanapitopalveluihin liittyvään ostopalvelupilotoinnin kokonaisuuteen, jonka on tarkoitus alkaa vuonna 2023.

Kehittämis-, elinkeino- ja työllisyyspalvelut

6524 Waltti työpajat

v. 2023 2 työvalmentajaa

WLab- ja Voimalan kahvilatyöpajojen työvalmentajien vakinaistaminen. WLab toimii kampuksella ja kahvilapaja pääkirjaston yhteydessä. Uudet työpajat käynnistettiin 2017 (kahvila) ja 2018 (WLab) osana Voitto-hankkeen työllisyystoimenpiteitä. Työpajojen ohjaajina oli kokeiluvaiheessa työllistetyt työnsuunnittelijat v. 2017-2018 ja juurrutusvaiheessa määrälliset työvalmentajat v.2019-2022 (perusteena toiminnan vakiintumattomuus). Toiminta vie vaikeasti työllistyviä työnhakijoita kohti työmarkkinoita parantamalla työllistymisedellytyksiä ja osaamista mm. opinnollistamisen keinoin. Työpajat ovat olleet suosittuja ja niihin on ollut jatkuvasti jonoa. Noin 76 % asiakkaista on kaupungin osarahoittaman työmarkkinatuen piirissä ja toiminnassa ollessaan pois maksuosuudesta. Pajoilla on keskimäärin kuukaudessa WLab: 15 ja kahvila: 7 asiakasta. Lisäksi pajoille on työllistetty työttömistä apuohjaajia ja otettu mm. ammattiopiston harjoittelijoita. Työpajat ovat nyt vakiintuneet osaksi Waltin työpajatoimintaa, joten molempien työpajojen työvalmentajien tehtävät tulisi vakinaistaa. Mikäli vakinaistaminen ei etene, joudutaan pajat todennäköisesti sulkemaan kokonaan.

Kaupunginjohtajan esitys: Tehtävät siirretään uusista vakinaisista määräaikaisiin tulevan sote-uudistuksen sekä te-uudistuksen vuoksi.

Rakennus- ja ympäristövalvonta

Rakennusvalvonta

7011 Rakennusvalvonta

v. 2023 Tarkastusinsinööri:

Rakennusvalvontaan ehdotetaan perustettavaksi uusi tarkastusinsinöörin virka. Rakennusvalvonnan tarkastajien lukumäärä on merkittävästi vähentynyt vuosien saatossa kuntaliitoksen 2009 jälkeen. Myös rakentaminen on toki ollut 2010-luvulla tietyllä ajanjaksolla verrattain vähäistä, mikä on aikaisemmin ollut perusteena tarkastajien vähentämiseen tai pitämällä nykyisellä tasolla. Kuitenkin viime vuosina pidemmällä aikajaksolla rakentaminen on Salossa ollut vakaata ja nousujohteista, pois lukien tilapäiseksi arvioitu kuluvan vuoden notkahdus. Rakentamisen tarve ei ole Salossa poistunut ja odotettavissa on aikaisempaa vilkkaampaa rakentamista patoutuvan tarpeen alkaessa purkaantumaan.

Rakennusvalvonnan nykyinen tarkastajaresurssi on niin vähäinen, että riski erilaisiin kriisiytymisiin on jo nykyisin kasvanut merkittäväksi. Yhtenä esimerkkinä kriisiytymisestä olisi

rakennuslupien käsittelyajan kasvaminen merkittävästi nykyisestä, mikä alkaisi pidemmällä aikavälillä esimerkiksi haittamaan investointien sijoittumista Saloon.

Rakennusvalvonnan tarkastajien luonnolliset poissaolot aiheuttavat jo tällä hetkellä huomattavia muutoksia toiminnassa. Lisäksi henkilökunnan luontainen vaihtuminen on normaalia ja uusien henkilöiden rekrytoinnissa on havaittu olevan haasteita sopivien hakijoiden saamisessa. Pitkät rekrytointiprosessit yhdessä nykyisen niukan henkilöstöresurssin kanssa kasvattavat merkittävästi riskiä toiminnan kriisiytymiselle.

Salossa suunnitellaan kaavoitukseen lisäresurssin hankkimista, mikä on lähtökohtaisesti hyvin myönteinen asia. Lisääntyvän kaavoituksen odotetaan vilkastavan rakentamista pidemmällä aikavälillä, minkä odotetaan aiheuttavan paineita myös rakennusvalvonnan henkilöstön kasvattamiseksi tulevaisuudessa. Salossa on keskusteltu myös asuntomessujen järjestämisestä. Vaikka mahdollisten messujen ajankohtaa ei ole vielä lyöty lukkoon, on messuilla tulevaisuudessa työllistävä vaikutus myös rakennusvalvonnan henkilöstölle. Uuden tarkastusinsinöörin viran perustamisen myötä vastataan näihin molempiin ennakoitaviin tarpeisiin.

Rakennuslainsäädäntöä ollaan uudistamassa lähitulevaisuudessa. Lakiluonnoksessa on elementtejä, jotka tulevat väistämättä lisäämään rakennusvalvonnan lakisäätteisiä tehtäviä jatkossa. Lisäksi uudistus edellyttää rakennusvalvonnoilta vahvaa kehittymistä nykyisestä esimerkiksi 3-ulotteisten suunnitelmamallien käsittelyssä ja arkistoinnissa. Uudella tarkastusinsinöörin viralla pyritään vastaamaan uusiin lakisäätteisiin tehtäviin ja vapauttamaan resurssia välttämättömiin kehittämistehtäviin. Lainsäädännön muutos ja yleinen kehittämistarve ovat toiminnassa jatkuvia, vaikka rakennuslain uudistus korostaakin tilannetta juuri nyt.

Etenkin taajamissa ja kaupunkiympäristössä korostuu erilaiset rakennetun ympäristön valvontatehtävät, kuten rumentava ulkovalvonta ja erittäin huonokuntoiset rakennukset. Muita jatkuvan valvonnan tehtäviä ovat muun muassa luvaton rakentaminen tai luvan vastainen rakennuksen käyttö tai -rakentaminen. Valvontatapausten viivytyksetön käsittely näkyy suoraan kuntalaisten kokemassa tyytyväisyydessä omaan elinympäristöönsä ja saamaansa palvelun laatuun. Tarkastusinsinöörin viran perustamisen myötä pystytään parantamaan myös jatkuvan valvonnan laatua.

Rakennusvalvonnalla on lakisäätöinen velvoite rakentamisen yleisessä ohjauksessa ja neuvonnassa. Rakennusvalvonnan nykyinen resurssien niukkuus on aiheuttanut sen, että kaikkiin yhteydenottoihin ei ole aina voitu vastata viivytyksettömästi. Tämä vaikuttaa kuntalaisten ja muiden asiakkaiden, kuten kesäasukkaiden kokemaan palvelun laatuun heikentävästi. Uuden viran perustamisen myötä pystytään vaikuttamaan positiivisesti myös neuvontavelvoitteen hoitamiseen asiakkaita paremmin tyydyttävällä tavalla.

Rakennusvalvonta vastaa rakennus- ja huoneistorekisterin ylläpidosta ja rekisterissä olevien tietojen ajantasaisuudesta. Rekisterissä olevat rakennusten laajuustiedot ovat muun muassa kiinteistöverotuksen pohjalla. Rekisteristä myös puuttuu paljon rakennuksia ja rekisterissä olevat rakennustiedot ovat usein virheelliset. Rekisterin parannustyötä on tehty yhteistyössä Salon maankäyttöpalveluiden kanssa jo vuosia ja korjaustyöllä on ollut positiivinen vaikutus kiinteistöverojen kertymään. Rekisterin korjaustyössä on todettu olevan tarvetta etenkin rakennusvalvonnan tarkastajien työpanokselle enemmän kuin nykyisellä resurssilla on mahdollista käyttää korjaustyöhön. Tarkastusinsinöörin viran perustamisen myötä edistetään merkittävästi myös rakennus- ja huoneistorekisterin perusparannustyötä ja kunnan saamia kiinteistöverotuloja.

Rakennusvalvonnan toiminnan prosessien jatkuvan tehostamisen myötä lakisäätteisiä tehtäviä on tähän asti pystytty hoitamaan nykyisellä henkilöstöresurssilla auttavasti. Jatkuva prosessien ja toiminnan tehostaminen on jatkossakin toiminnan keskiössä, mutta tehostamisella ei voida loputtomiin korvata selvästi tarvittavaa henkilöstöresurssin lisäystä. Rakennusalalla on kova kilpailu kokeneiden asiantuntijoiden saamisesta palvelukseen, joten rekrytointiprosessit ovat myös sen vuoksi pitkiä. Tarkastajien lukumäärän kasvattamisella pienennetään riskiä henkilöstöresurssin niukkuudesta johtuvasta toiminnan kriisiytymisestä pidemmällä aikavälillä.

Ympäristöterveydenhuolto

7212 Eläinlääkintähuolto ja 7211 Terveysvalvonta

v. 2023 Kaksi kaupungineläinlääkärinä ja yksi terveystarkastajana (ns. Someron virat)

Somero ja Salo muodostavat 1.1.2023 alkaen ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen, missä Salo toimii ns. vastuukuntana. Tässä yhteydessä Salon kaupungin palvelukseen siirtyy Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymän (FSHKY) palveluksesta kaksi Somerolla toimivaa kaupungineläinlääkärinä ja yksi terveystarkastajana. Kyseiset virat tulee lisätä uusina virkoina Salon henkilöstösuunnitelmaan.

Kaupunginjohtajan esitys: Valtuusto on 13.6.2022 hyväksynyt, että Salon ja Someron kesken muodostetaan sopimusperusteinen yhteistoiminta-alue ympäristöterveydenhuollon palvelujen tuottamiseksi alueella siten, että Salon kaupunki toimii 1.1.2023 alkaen alueen palvelut järjestävänä ns. vastuukuntana. Tehtävät poistetaan henkilöstösuunnitelmasta, koska asia on käsitelty Kaupunginhallituksen kokouksessa 24.10.2022 § 351, jossa on päätetty perustaa Salon ja Someron ympäristöterveydenhuollon yhteistoimintaan liittyen FSHKY:ltä siirtyvien tehtävien hoitamiseksi kaksi kaupungineläinlääkäriä ja terveystarkastajan virka.

7212 Eläinlääkintähuolto

v. 2023 Valvontaeläinlääkäri:

Ympäristöterveydenhuoltoon esitetään perustettavan toinen valvontaeläinlääkäri virka. Viran perusteena on resurssien riittävyys sekä työsuojelliset näkökulmat.

Someron ja Salon muodostaessa 1.1.2023 yhteistoiminta-alueen ei valvontaeläinlääkäriresurssia siirry Salon kaupungin palvelukseen. Salon nykyinen valvontaeläinlääkäriresurssi riittää normaalitilanteessa oman alueen akuuttien eläinsuojelutapausten hoitoon, mutta esim. suunnitelmallinen valvonta on jäänyt pitkälti tekemättä. Yhteen virkaan perustuva järjestelmä on hyvin haavoittuva ja valvontaeläinlääkäriä poissaolojen aikaan töiden järjestelyt työllistävät runsaasti sekä esimiestä että praktikkoeläinlääkäreitä. Tapaukset vaativat usein nopeita toimenpiteitä eikä niitä voi siirtää eteenpäin. Sijaisina toimivien praktikkoeläinlääkärien aika eikä aina osaaminenkaan riitä vaikeiden tapausten loppuunsaattamiseen, kuten tutkintapyyntöjen tekemiseen poliisille. Kahden valvontaeläinlääkäriä järjestelmässä sijaisten rekrytointitarve vähenee merkittävästi ja valvontaeläinlääkäri viran houkuttelevuus on myös selvästi parempi kuin yksin työskenneltäessä.

Valvontaeläinlääkärit kohtaavat väkivaltaa ja sen uhkaa työssään. Kahden valvontaeläinlääkäriä systeemi mahdollistaa tarvittaessa parityöskentelyn. Tätä tarvitaan erityisesti työturvallisuuden, mutta se parantaa myös valvontatyön laatua, kun käynniltä saadaan tarvittaessa kahden valvojan havainnot ja näkemys tilanteesta.

Toisen valvontaeläinlääkäriä palkkaaminen ei lisäisi myöskään kaupungin kuluja, sillä aluehallintovirasto korvaa viran aiheuttamat menot käytännössä täysimääräisesti.

Liikelaitos Salon Vesi

8113 Vesijohtoverkosto 50% / 8137 Viemäriverkosto 50%

v. 2023 Verkostopäällikkö

Vuotovesien määrä on huolestuttavan korkea varsinkin jv-viemäreissä sekä kaivoissa ja niiden korjaamiseen tulisi panostaa. Tarkastuslautakunta kiinnitti arviointikertomuksessa huomiota siihen, että Liikelaitos Salon Veden talousarviossa verkostojen saneeraukseen varattua määrärahaa on jäänyt käyttämättä. Vesi- ja viemäriverkoston ja siihen liittyvien laitteiden korjaamiseen tulee laatia jatkossa pitkän tähtäimen investointisuunnitelma.

Verkostopäällikkö vastaa myös oman yksikkönsä toiminnan ja prosessien kehittämisestä sekä johtokartan kehittämisestä ja ylläpidosta. Verkostopäällikkö toimii verkostoyksikön päällikkönä ja henkilöstön esimiehenä. Vastaa vesi- ja viemäriverkoston ylläpidosta ja saneerauksesta. Toimenkuvaan kuuluu myös verkoston suunnittelua ja uusien investointien

toteuttamista. Verkostopäällikkö vastaa oman yksikkönsä toiminnan, talouden ja henkilöstön suunnittelusta ja tavoitteiden seurannasta ja toteutuksesta liikelaitoksen toimitusjohtajan alaisuudessa.

v. 2023 Verkostomestari

Tarkoitus on lisätä henkilökunnan ammatillista osaamista ja lisätä panostusta vesi- ja viemäriverkostojen ja niihin kuuluvien laitteiden kunnossapitoon ja saneerauksiin. Verkostomestari osallistuu oman yksikkönsä toiminnan ja prosessien kehittämiseen sekä johtokartan kehittämiseen. Verkostomestari toimii henkilöstön lähiesimiehenä verkostopäällikön alaisuudessa. Pätevyysvaatimuksena on ympäristöalan erikoisammattitutkinto, vesihuollon osaamisalalta (verkotot).

8111 Vesilaitoksen hallinto 50% / 8114 Vedenottamot 50%

v. 2023 Vesilaitosmestari

Vesilaitosmestarin toimi perustetaan lakkautettavan vesilaitosesimiehen toimen tilalle. Tarkoitus on lisätä henkilökunnan ammatillista osaamista ja selkeyttää toimenkuvaa. Vesilaitosmestari vastaa:

- vedenottamoista
- vesilaitoksen sähköistä- ja automaatiosta
- valvomosta
- talousveden laadusta
- vedenottamoiden energiatehokkuudesta ja kehittämisestä
- vesilaitoksen turvallisuudesta ja varautumisesta toimitusjohtajan alaisuudessa

Pätevyysvaatimuksena on ympäristöalan erikoisammattitutkinto, vesihuollon osaamisalalta.

Kaupunginjohtajan esitys: Uusi tehtävä ja lakkautettava tehtävä poistetaan henkilöstösuunnitelmasta, koska lakkautettavassa tehtävässä on voimassa oleva palvelussuhde. Kyseessä on ainakin osittain tehtävänkuvan ja -vaativuuden muutos, joka on käsiteltävä omana asianaan vuoden 2023 aikana.

8131 Viemärilaitoksen hallinto 50% / 8132 Keskusjv-puhdist. hoito 50%

v. 2023 Käyttömestari

Käyttömestarin toimi perustetaan lakkautettavan viemärilaitosesimiehen toimen tilalle. Tarkoitus on lisätä henkilökunnan ammatillista osaamista ja lisätä panostusta jätevedenpuhdistamoiden kunnossapitoon, saneerauksiin ja energiatehokkuuteen.

Käyttömestari osallistuu oman yksikkönsä toiminnan ja prosessien kehittämiseen sekä johtokartan kehittämiseen. Käyttömestari toimii henkilöstön lähiesimiehenä viemärlaitospäällikön alaisuudessa. Käyttömestari toimii käytönvalvojana.

Pätevyysvaatimuksena on ympäristöalan erikoisammattitutkinto, vesihuollon osaamisalalta (jäteveden käsittely).

Kaupunginjohtajan esitys: Uusi tehtävä ja lakkautettava tehtävä poistetaan henkilöstösuunnitelmasta, koska lakkautettavassa tehtävässä on voimassa oleva palvelussuhde. Kyseessä on ainakin osittain tehtävänkuvan ja -vaativuuden muutos, joka on käsiteltävä omana asianaan vuoden 2023 aikana.

Lakkautettavat virat ja työsuhteet 2023

Kaupunginhallitus

Hallintopalvelut

1428 Toimistopalvelut

v. 2023 toimistos sihteeri

Tehtävä lakkautetaan hallinnon sisäisten tehtäväjärjestelyjen vuoksi.

1442 Keskusmonistamo

v. 2023 monistamonhoitaja

Tehtävä lakkautetaan hallinnon sisäisten tehtäväjärjestelyjen vuoksi.

Sivistyspalvelut

Varhaiskasvatuspalvelut

3111 Varhaiskasvatuspalvelut

v. 2023 Perhepäivähoitaja (2), varhaiskasvatuksen lastenhoitaja (2)

Lakkautetaan kaksi perhepäivähoitajan tehtävää ja kaksi varhaiskasvatuksen hoitajan tehtävää. Lakkautettavien tilalle perustetaan uuden tulevan lakisääteisen henkilöstörakenteen vaatimia varhaiskasvatuksen opettajan tehtäviä (2 kpl) ja varhaiskasvatuslain mukaisen tuen toteuttamiseen yksi varhaiskasvatuksen erityisopettajan tehtävä 1.8.2023 alkaen.

Liikelaitos Salon Vesi

8111 Vesilaitos hallinto

v. 2023 Vesilaitosesimies

Tilalle perustetaan vesilaitosmestarin toimi

Kaupunginjohtajan esitys: Uusi tehtävä ja lakkautettava tehtävä poistetaan henkilöstösuunnitelmasta, koska lakkautettavassa tehtävässä on voimassa oleva palvelussuhde. Kyseessä on ainakin osittain tehtävänkuvan ja -vaativuuden muutos, joka on käsiteltävä omana asianaan vuoden 2023 aikana.

8131 Viemärilaitos hallinto

v. 2023 Viemärilaitosesimies

Tilalle perustetaan käyttömestarin toimi

Kaupunginjohtajan esitys: Uusi tehtävä ja lakkautettava tehtävä poistetaan henkilöstösuunnitelmasta, koska lakkautettavassa tehtävässä on voimassa oleva palvelussuhde. Kyseessä on ainakin osittain tehtävänkuvan ja -vaativuuden muutos, joka on käsiteltävä omana asianaan vuoden 2023 aikana.

Määräaikaiset toimet ja työsuhteet 2023–2026

Kaupunginhallitus

Hallintopalvelut

1831 Viestinnän ja suhdetoiminnan palvelut

1.1.2023-31.12.2024 Tapahtumakoordinaattori

Tapahtumakoordinaattorin tehtävänä on Salon profilointi, markkinointi ja myynti tapahtumakaupunkina kaupungin strategian mukaisesti. Tehtävä sisältää profiliin sopivien tapahtumien hakemisen Saloon, kaupungin asiantuntijapalvelut tapahtumien järjestäjille muun muassa sopiviin tiloihin ja ajankohtiin liittyen sekä tarvittaessa kaupungin omien päätösten ja tilavarausten valmistelu ja yhteyshenkilönä toiminen tapahtumien järjestäjien, kaupungin eri palvelualueiden ja viranomaisten välillä. Kahden vuoden määräaikaisuus perustuu strategian Tapahtumien Salo -kärkihankkeen projektimaiseen toteutukseen, ja tarkoituksena kahden vuoden toiminnan jälkeen päättää miten tapahtumatoimintaa jatketaan.

Sivistyspalvelut

Varhaiskasvatuspalvelut

3120 Esiopetuksen hankkeet

v. 2022-2023 Erytisavustaja 10 kpl 9,5 kk
Tasa-arvohanke esi- ja perusopetukseen 2022-2023.

3013 Varhaiskasvatuksen hankkeet

v. 2022- 2023 varhaiskasvatuksen opettaja 2 kpl varhaiskasvatuksen lastenhoitaja 5 kpl ja erityisavustaja 2 kpl 12 kk
Varhaiskasvatuksen tasa-arvohanke 2022-2023.

v. 2022-2023 Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja 4 kpl 12 kk
Varhaiskasvatuslain mukaisen tuen uudistamisen edistämiseksi 2022-2023.

Perusopetus ja nuorisopalvelut

3200 Perusopetus

v. 2023 Opettajat ja ohjaajat
Perusopetuksessa tarvittavat määräaikaiset opettajat ja ohjaajat. Tarve perustuu syysluku-kaudella alkavien opetusryhmien kokoon ja määrään ja opetettavien aineiden määrään. Osa opettajista ja ohjaajista on palkattu määräaikaisesti, koska tarve on määräaikainen. Kouluilla tarvitaan kotikielen tuntiopettajia sekä määräaikaisia ohjaajia kesken lukuvuoden tarvittaviksi henkilökohtaisiksi avustajiksi.

3205 Perusopetuksen hankkeet

v. 2023 Opettajat ja ohjaajat
Hankkeisiin, joihin on saatu ulkopuolista rahoitusta, palkataan ohjaajia ja opettajia eri yksiköihin.

v. 2023 koulutaiteilija ja nuorisotyöntekijä
Elovalkaman perintövarojen käyttötarkoitukseksi on määritelty lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisy sekä hyvinvointia ja terveyttä edistävä sekä osallisuutta tukeva taide- ja kulttuuritoiminta. Perintövaroista kohdistetaan osuus osa-aikaisten koulutaiteilijan ja kulttuuritoimintaan erikoistuneen nuorisotyöntekijän palkkauskustannuksiin.

Kaupunginjohtajan esitys: Tehtävät poistetaan henkilöstösuunnitelmasta. Henkilöstöjasto 28.10.2022 §182, 183 on myöntänyt täyttöluvan näihin perintövaroin katettaviin tehtäviin 1.11.2022 alkaen.

3283 Ap/Ip toiminta

v. 2023 Ohjaajat
Aamu- ja iltapäivätoiminnassa tarvittavat määräaikaiset ohjaajat, joden kohdentaminen määräytyy perustettavien ryhmien perusteella.

3362 Nuorisotoiminta

v. 2023 Liikennepuiston ohjaaja 3kk
Annanpuistoon valmistui kesäksi 2021 liikennepuisto. Alueen on perustanut ja kustantanut Olli Alanko Oy Salon kaupungin laatiman suunnitelman mukaisesti. Olli Alanko Oy on vastannut liikennepuisto-palvelusta kahtena kesäkautena. Ko. sopimus päättyy 31.10.2022. Kaupungin viheraluetiimin vastuulla on ylläpitää ja hoitaa puiston viheraluetta, eli nurmikoiden ja istutuksien hoito sekä siisteydestä huolehtiminen. Palvelun tuottamisen osalta vastuu siirtyy toimintakauden 2023 osalta nuorisopalveluille. Liikennepuiston ohjaajan työsuhte on voimassa kesällä liikennepuiston toimintakauden ajan (3kk). Liikennepuiston oh-

jaajan tehtäviin kuuluu ohjaus- asiakaspalvelu- ja valvontatehtävät liikennepuistossa, liikennepuiston yleisestä siisteydestä huolehtiminen sekä kaluston ja laitteiston huoltotoimenpiteet.

Kaupunginjohtajan esitys: Lisätään henkilöstösuunnitelmaan määräaikainen liikennepuiston ohjaaja 3kk vuodelle 2023.

v. 2023 Kesäleirien henkilökunta

Lasten ja nuorten kesäleirejä järjestetään Leirisalon leirikeskuksessa kesä- ja heinäkuussa. Leiritoiminta toteutetaan pääasiallisesti nuorisopalvelujen avointenpalvelujen henkilökunnan toimesta, jonka lisäksi leirien ajaksi palkataan ruokahuollosta vastaavaa henkilöstä sekä ohjaajia avustaviin tehtäviin.

3365 Nuorisotilat

v. 2023 Nuorisotilaohjaajat 5 hlö

Nuorisotilaohjaajat työskentelevät osa-aikaisissa työsuhteissa nuorisotilakaudella 11:sta nuorisotilalla. Työtehtäviin kuuluu pääasiallisesti nuorten ohjaus- ja kasvatustehtävät.

3367 Nuorisotoimen projektit

v. 2023 Harrastuskoordinaattori

Harrastuskoordinaattori vastaa kahden eri hankkeen kautta toteutettavasta harrastustoiminnasta kaikissa Salon peruskouluissa; Harrastamisen Suomen malli (OKM:n rahoitus) ja koulujen kerhotoiminta (OPH:n rahoitus). Molempia toimintoja toteutetaan Salossa Mun Juttunimen alla. Hankkeiden kautta voidaan lukuvuonna 2022-2023 toteuttaa n. 150 viikoittaista maksutonta harrastusryhmää. Harrastamisen Suomen mallin rahoitusta on myönnetty 30.06.2023 saakka ja koulujen kerhotoiminnan rahoitusta vuoden 2023 loppuun saakka. Molempien hankkeiden jatkorahoituksen hakeminen tapahtuu keväällä 2023. Mikäli hankkeet saavat jatkorahoitusta harrastuskoordinaattorin työsuhdetta jatketaan rahoituspäätöksen mukaisesti.

v. 2023 Työvalmentaja 3 hlö

Nuorten työpajatoiminta on suunnattu 15-25-vuotiaille ensisijaisesti työttömille, koulutuspaikkaa vailla oleville tai toisen asteen tutkintoa suorittaville nuorille. Nuorten työpajatoiminta tarjoaa nuorelle mahdollisuuden tutustua työelämään työtä tekemällä ja oppia työelämässä tarvittavaa tietotaitoa sekä parantaa työ- ja toimintakykyä. Nuorten työpajatoiminnassa on mahdollista suorittaa myös ammatillisen koulutuksen tutkinnon osia. Työvalmentajien tehtävänä on työvalmennus nuorten työpajatoiminnassa. Palkkauskustannuksiin on myönnetty vuoden 2023 loppuun saakka käytettävissä oleva valtionavustus.

6520 Nuorten työllistäminen

v. 2023 Nuorten kesätyöt

Talousarvioon varattu määräraha mahdollistaa 130 nuorten työllistäminen yhden kuukauden mittaisiin työsuhteisiin kaupungin palvelukseen kesä- heinäkuussa. Nuorten työtehtävät ovat avustavia tehtäviä kaupungin eri yksiköissä mm. puisto-, ravitsemus- ja puhtaanapito-, liikunta-, kirjasto ja nuorisopalveluissa. Ensisijaisena kohderyhmänä v. 2005-syntyneet nuoret. Lisäksi työpaikkoja voi hakea vuosina 2006 ja 2007 syntyneet nuoret.

Vapaa-ajan palvelut

4022 Salon historiallinen museo

v. 2023 Museoassistentit Perniön ja Meritalon museot (2)

Perniön museota on ennen sen korjausta ja uudistusta pidetty avoinna kolmannen sektorin yhteistyösopimuksella. Paikallismuseoiden auki pitoa koskevat yhteistyösopimukset kilpailutettiin keväällä 2020, eikä Perniön museota koskien saatu yhtään tarjousta. Tehdyn selvitystyön perusteella Perniön museota on jatkossa mahdollista pitää avoinna vain palkatulla työvoimalla. Meritalon museota on aiemmin pidetty avoinna kesäisin työllistettyjen ja kaupungin kesätyöläisten voimin. Kesäksi 2022 palkattiin ensimmäistä kertaa määräaikaiset, museoammatilliset työntekijät museoihin. Näin saatiin nostettua palvelun tasoa, järjestettyä tapahtumia ja kursseja sekä markkinoitua kohteita huomattavasti aiempaa paremmin.

Museoiden aukioloajat ja kesän tapahtumat määritellään jo talvella ilman varmuutta, onko avoinna pitoon lainkaan henkilöresursseja. Museoiden auki pito täytyy olla varmallalla pohjalla, muuten sisältöihin tehtävä työ menee hukkaan. Pätevää ja asiantuntevaa museotyön osaamista ei pysty ostopalveluna hankkimaan, museoalan sisältöosaajat eivät harjoita yritystoimintaa. Määräaikainen (5 kk) museoassistentti palkataan kesäkaudeksi, jolloin hän pitää museota avoinna, opastaa ryhmiä, laatii pedagogista materiaalia, osallistuu tapahtumien järjestämiseen, siistii museon sisätilat sekä huolehtii Meritalon museopuutarhan kevyistä hoitotöistä. Museoassistentti organisoii ja opastaa myös kulttuurikasvatusohjelma Nappulan koululaisryhmät kohteissa touko- ja elo-syyskuun aikana. Näin Nappulaa varten ei tarvitse erikseen palkata oppaita Meritalon ja Perniön museoiden osalta.

4513 Liikuntatoiminta

v. 2023 Tuntiohjaajat ja avustajat

Liikuntapalvelussa käytetään ohjatussa liikunnassa tuntiohjaajia ja avustajia syys- ja kevätkaudella erityisesti iltaisin ja viikonloppuisin ympäri kaupunkia sekä kesäkaudella uimaopetuksessa. Tuntiohjaajina toimii liikunnanohjaajia, uimaopettajia, vauva- ja perheuinninohjaajia sekä avustajia. Vakinaisten liikunnanohjaajien ei ole mahdollista ohjata kaikkia ryhmiä (ryhmiä on n. 450 vuodessa). Määräaikaiset tuntiohjaajat ohjaavat keskimäärin 1-4 tuntia viikossa kurssikausien ajan. Tuntiohjaajien avulla liikuntapalveluissa on järjestetty vuosikymmenien ajan merkittävä osa ohjatusta liikunnasta.

4514 Ulkoliikuntapaikat

v. 2023 Luistelulenttien valvojat

Määräaikaiset kausityöntekijät ovat kaupungin reuna-alueilla sijaitsevien jääkenttien hoitajia. Hoitajat asuvat kenttien lähellä ja heidät palkataan luistelukauden ajaksi. Vakimaiset työntekijät eivät voi iltaisin lukita koppeja ja sammuttaa valoja monilla eri kentillä, koska ulkoliikuntapaikkojen hoitotyöt tehdään pääsääntöisesti päivisin.

4601 Kansalaisopisto

v. 2023 Tuntiopettajat

Noin kaksi kolmasosaa kansalaisopiston opetuksesta hoitavat määräaikaiset tuntiopettajat. Lukuvuodessa heitä on noin 150. Heidät palkataan määräaikaisesti, koska kurssit ovat määräaikaisia. Kurssien kesto vaihtelee yhdestä kurssikerrasta koko lukuvuoden kurseihin. Kurseja on lukuvuodessa keskimäärin 900 ja tunteja n. 24.000. Erilaisia koulutustyyppisiä on 5 ja ei oppiaineita noin 60, Tämä laajuus ja jatkuva kurssitarjonnan uudistuminen edellyttävät suurta asiantuntijoiden joukkoa, jota voidaan myös uudistaa aina tarpeen mukaan.

4610 Maahanmuuttajakoulutus

v. 2023 tuntiopettajat, 50 % koulutussuunnittelija

Maahanmuuttajakoulutukseen sisältyvät aikuisten perusopetus, maahanmuuttajien lukutaitokoulutus, omaehtoinen kotoutumiskoulutus sekä myyntikoulutus. Nämä hoidetaan pääosin tuntiopettajien toimesta ja määräaikaisuuden perusteena on toiminnan kausiluonteisuus tai myyntikoulutuksessa sopimuksen kesto. Kustannuksia katetaan AIPEn ja UMAKO:n valtionosuudella, myyntikoulutuksen tuotoilla. Maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytty koulutus muodostaa valtion talousarviossa oman kokomaisuutensa vapaa sivistystyön rahoitusjärjestelmässä 1.1.2022 alkaen. Vielä ei ole tiedossa, miten tuota valtionosuutta saadaan osaksi opiston rahoitusta, sillä se perustuu aiempaan toteutumaan, jota on rahoitettu hankerahoituksella vielä vuonna 2022.

Kaupunkikehityspalvelut

Yleisten alueiden kehittäminen ja ylläpito

5221 Puistot ja 5315 Tori

v. 2023 Yhdeksän kausityöntekijää viheralueisiin

Ammattitaitoiset kausityöntekijät ovat oleellinen ja tärkeä ryhmä viheralueiden kunnossa- ja puhtaanapidon sekä viherrakentamisen tehtävien hyvässä suorittamisessa. Viheralueisiin palveluksessa on ollut viime vuosina vuosittain kuusi kausityöntekijää puistojen ja

muiden viheralueiden puhtaana-, kunnossapito- ja rakentamistehtävissä. Työsuhteet ovat kestäneet kuusi kuukautta. Kaupungin laajaan pinta-alaan nähden tämä määrä on osoittautunut riittämättömäksi. Jotta viheraluetiimi pystyisi saavuttamaan viheralueille asetettuja kunnossapitoluokitusten tasoja yhä paremmin, esitetään vuodelle 2023 yhdeksää kausityöntekijää edellä mainittuihin tehtäviin kuuden kuukauden työjaksoilla. Esitetävistä yhdeksästä kausityöntekijästä yksi toimisi 50 % työssäoloajastaan torilla yhdessä torivalvojan kanssa tai toisaalta sijaistaen torivalvojaa. Tällä tavalla mahdollistetaan torin aukioalojan pidennyskokeilu kesäkaudelle 2023.

Kaupunginjohtajan esitys: Vähennetään kaksi määräaikaista puistotyöntekijää, jolloin ollaan samalla tasolla kuin edellisinäkin vuosina.

Tilapalvelut

5313 Kiinteistöjen hoito

Projektipäällikkö (1.1.2023 – 31.12.2024):

Salon kaupungin toimintoja siirtyy hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen. Tämä tarkoittaa sitä, että hyvinvointialueen ja Salon kaupungin välille muodostetaan useita vuokrasuhteita tilojen osalta. Hyvinvointialueen siirtymäaika tulee olemaan 3 vuotta sekä mahdollinen yhden vuoden optiovuosi. Projektipäällikön vastuualueena olisi kanssakäyminen hyvinvointialueen sekä salon kaupungin välillä, kaupungin omistamien tilojen osalta. Projektipäällikön vastuuna olisi myös salon kaupungin omistamien kiinteistöjen valmistelu siirtymäkauden jälkeen tapahtuvaan kiinteistöjen yhtiöittämiseen.

Kehittämisen, elinkeino- ja työllisyyspalvelut

6500 Kehittämistoimen hankkeet

v. 2023 projektipäällikkö

Hankkeessa Helppo Salo jatkaa projektipäällikkö 31.8. saakka ja sen jälkeen on tarkoitus jatkaa jatkohankkeella, eli 12 kk projektipäällikkyyttä.

Kaupunginjohtajan esitys: Toteutumisen edellytyksenä ulkopuolinen rahoitus.

6522 Työllisyysyksikkö

1.1.2023-31.3.2025 projektipäällikkö, TE2024

TE-palvelut 2024 -uudistus liittyy hallitusohjelman työllisyystavoitteisiin. Julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden järjestämistä vastuu esitetään siirrettäväksi valtiolta kunnille 1.1.2025 alkaen. TE-palvelujen siirtoa koskeva hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle syksyllä 2022. Suunnittelukokonaisuuteen kuuluu mm. kunnan elinvoimaan ja työllisyyskosysteemikonaisuuteen liittyvän mallin hahmottelu, palvelusuunnitelma, kuntayhteistyö, rahoitusmalli ja toimitilasuunnittelu. Syksyllä 2023 suunnittelun tulee olla jo niin pitkällä, että tiedetään mitkä ovat tulevat järjestämisaalueet. Tämä uudistus edellyttää myös Salon kaupungin osalta laajaa valmistelua, joka pitää käynnistää pikaisesti ja vaatii lisää henkilöresursseja.

6524 Waltti työpajat

V. 2023 2 työvalmentajaa

WLab- ja Voimalan kahvilatyöpajojen työvalmentajien vakinaistaminen. WLab toimii kampuksella ja kahvilapaja pääkirjaston yhteydessä. Uudet työpajat käynnistettiin 2017 (kahvila) ja 2018 (WLab) osana Voitto-hankkeen työllisyystoimenpiteitä. Työpajojen ohjaajina oli kokeiluvaiheessa työllistetyt työsuunnittelijat v. 2017-2018 ja juurrutusvaiheessa määräaikaiset työvalmentajat v.2019-2022 (perusteena toiminnan vakiintumattomuus). Toiminta vie vaikeasti työllistyviä työnhakijoita kohti työmarkkinoita parantamalla työllistymisedellytyksiä ja osaamista mm. opinnollistamisen keinoin. Työpajat ovat olleet suosittuja ja niihin on ollut jatkuvasti jonoa. Noin 76 % asiakkaista on kaupungin osarahoittaman työmarkkinatuen piirissä ja toiminnassa ollessaan pois maksuosuudesta. Pajoilla on keskimäärin kuukaudessa WLab: 15 ja kahvila: 7 asiakasta. Lisäksi pajoille on työllistetty työttö-

mistä apuohjaajia ja otettu mm. ammattiopiston harjoittelijoita. Työpajat ovat nyt vakiintuneet osaksi Waltin työpajatoimintaa, joten molempien työpajojen työvalmentajien tehtävät tulisi vakinaistaa. Mikäli vakinaistaminen ei etene, joudutaan pajat todennäköisesti sulkemaan kokonaan.

Kaupunginjohtajan esitys: Tehtävät siirretty uusista vakinaisista määräaikaisiin.

6526 Työllisyys Hankkeet

1.9.-31.12.2024 Väylä-hankkeen jatkaminen, projektipäällikkö ja uraohjaaja
ESR-hankkeelle Väylä (1.3.2021-31.8.2023) haetaan pidennystä ajalle 1.9.-31.12.2023 siten, että hanketyöntekijöistä projektipäällikön ja uraohjaajan tehtäviin haetaan jatkoa. Jatkoajalla on tarkoitus pilotoida uutta työnhakijoiden työkykyä parantavaa toimintaa. ESR-rahoituksen osuus olisi noin 75 %.

1.8.2023-31.7.2026, uusi työllisyys hanke (ESR+), projektipäällikkö ja 2 uraohjaajaa
Työllisyyspalvelut on suunnittelemassa ja hakemassa loppuvuodesta 2022 uutta työllisyys-hanketta ESR+ rahoitusohjelmasta. Hankkeen tavoitteena on löytää uusia työllistymismahdollisuuksia erityisesti osatyökykyisille työnhakijoille, koska parantuneesta työllisyystilanteesta huolimatta tämän kohderyhmän on edelleen hankala työllistyä. Hankkeessa tehdään tiivistä yhteistyötä hyvinvointialueen ja paikallisten työnantajien kanssa. Hakuvaiheessa selvitetään mahdollisuutta hakea yhteishanketta Turun kaupungin kanssa. ESR-rahoituksen osuus olisi noin 75 %.

6527 Työmarkkinatukitoimenpiteet

v. 2023-2024 Työvalmentaja, "Viherisku"/puutarharyhmä
Uusi oman tuotannon projekti. Toiminta palvelee kaupungin eri yksiköitä tarjoamalla lisäresursseja kaupunkiympäristön ja luontokohteiden hoitoon, mm. viheralueet, liikuntakentät ja ulkoilureitit. Yhteistyötä tehdään myös Metsähallituksen kanssa Teijon kansallispuiston kunnostustöissä ja ELY-keskuksen kanssa Helmi-hankkeen hoitokohteessa. Toimintaan työllistetään palkkatuella kaikkein pisimpään työttömänä olleita, joilla on kuitenkin valmiuksia ja halua työllistymiseen. Tavoitteena on vaikeimmin työllistyvien työnhakijoiden välitön työllistyminen toimintaan ja jatkotyöllistymisedellytysten parantaminen. Toiminta kohdentuu niihin työnhakijoihin, joista kaupunki maksaa kaikkein eniten työmarkkinatukimaksuja Kelalle. Toiminnalla parannetaan kaupunkiympäristön viihtyisyyttä.

Kaupunginjohtajan esitys: Tehtävä poistetaan henkilöstösuunnitelmasta.

6528 Työllisyyden kuntakokeilu

1.7.2023-31.12.2024 kuntakokeilun jatkoajalle koordinaattori ja 5 omavalmentajaa
Salo on mukana työllisyyden kuntakokeilussa 1.6.2021-30.6.2023, jossa osa TE-palveluista on siirretty kunnan järjestämisvastuulle. Kuntakokeilujen toteutusaikaa on nyt jatkettu 1.7.2023-31.12.2024, koska samaan aikaan valmistellaan TE-palvelujen siirtoa kokonaan kunnille 1.1.2025 alkaen. Kuntakokeilukuntien on odotettu tuovan myös omia panostuksia kokeilun toteuttamiseen. Salossa työllisyyden kuntakokeilun toteutukseen on palkattu omaa henkilöstöä mm. koordinaattori ja 6 omavalmentajaa. Koska tarvitaan myös nyt uutena vastaava omavalmentaja ja yhden omavalmentajan työpanos siirretään 1.1.2023 alkaen kotoutumistyöhön, esitetään tässä kohtaa koordinaattorin lisäksi 5 omavalmentajalle jatkoa kokeilun loppuajalle.

v. 2023-2024 vastaava omavalmentaja
TE-palveluissa tulee panostaa henkilöstön osaamiseen ja toiminnan laatuun. Kuntakokeilun asiakastyön toteutukseen liittyy laaja kirjo erilaisia lakeja, säädöksiä ja ohjeistuksia, jotka muuttuvat kaiken aikaa. Erityisesti 2.5.2022 voimaan astunut uusi asiakaspalvelumalli on muuttanut kokeilutoimintaa merkittävästi ja henkilöstön kanssa joudutaan edelleen käymään läpi ohjeistuksia ja soveltamaan niitä käytäntöön. Vastaavan omavalmentajan tehtävänä on toimia kokeilun kouluttaja-opastajana, henkilöstön perehdyttäjänä sekä työttömyysturvayhdyshenkilönä. Työntekijä osallistuu kuntakokeilun valtakunnallisiin verkostoihin ja jalkauttaa niistä saadun tiedon arjen työhön. Vastaa Salon kokeilun osalta myös TE-digi-uudistuksen etenemisestä ja henkilöstön kouluttamisesta uuteen asiakaspalvelujärjestelmään. Vastaa järjestelmäpäivityksiin liittyvistä koulutuksista. Toimii koordinaattorin

apuna asiakaspalvelun suunnittelussa. Noin puolet työajasta tekee kuntakokeilun asiakastyötä omavalmentajan roolissa.

v. 2023-2024 omavalmentaja (kotouttaminen)

Kuntakokeilun palveluiden piiriin on tulossa alkuvuodesta 2023 alkaen runsaasti ukrainalaisia maahanmuuttajia. Kuntakokeilun tulee valmistautua tähän tilanteeseen, koska vieraskieliset työnhakijat siirretään TE-toimistosta kuntakokeilulle. Maan hallituksen talousarvioesityksessä 2023 on kirjaus siitä, että Ukrainasta sotaa paenneiden työllistymisen edellytyksiä parannetaan siten, että tilapäistä suojelua tai muuta oleskelulupaa hakeneet voivat siirtyä työllisyyden kuntakokeilujen piiriin jo ennen kotikuntaoikeuden saamista eli käytännössä heti alkuvuodesta. Kokeilun kotouttamisen ja maahanmuuttajien asiakaspalvelun resurssit ovat jo valmiiksi tiukilla, joten heti alkuvuodesta tarvitaan lisäresurssia tehtävän hoitamiseen. Hyvin hoidettu kotouttaminen tuo mm. alueelle tarvittavaa työvoimaa.

v. 2023-2024, 4 asiakasneuvojaa

Palkkatukiudistuksen 1.1.2023 edetessä, työllisyyspalveluista poistuu jatkossa merkittävä työsuunnittelijoiden työresurssi (n. 15 HTV). Työllisyyspalveluiden yksiköiden asiakasaulan ja Voimalan palveluspisteen toiminnat halutaan turvata kuntakokeilun ajalle 31.12.2024 asti. Waltin aula vastaa ison toimipisteen asiakasliikenteestä, koko talon arjen sujuvuudesta sekä myös viestinnästä eri kanavissa. Voimalan palvelupiste on avoin kaikille kuntalaisille ja sieltä saa apua asiointiin sekä työ- ja koulutushakuihin. Työhallinnon uusi asiakaspalvelumalli edellyttää aiempaa huomattavasti enempi henkilökohtaista asiointia sekä työnhakijoiden aktiivista työnhakua ja siitä raportointia. Tämä näkyy merkittävästi vilkastuneena asiakasliikenteenä molemmissa toimipisteissä.

Rakennus- ja ympäristövalvonta

Ympäristönsuojelu

7111 Ympäristönsuojelu

v. 2023 Ympäristönsuojelutarkastaja, 4 kk:

Kesäaika näkyy työmäärän lisääntymisenä erityisesti roskaantumisasiossa, jätevesineuvonnassa ja -lausunnoissa, meluhaitta-asioissa sekä meluilmoitusten käsittelyssä. Samaan aikaan kun työmäärä lisääntyy, on menossa lomakausi ja kaikkien viranhaltijoiden tulisi pitää kesälomansa. Kaikki edellä mainitut tehtävät ovat luonteeltaan sellaisia, että ne eivät voi odottaa pitkiä aikoja esim. viranhaltijan lomalta paluuta. Jätevesilausuntojen viipyminen viivästyttää rakennuslupia ja siten rakentamista, roskaantumisilmoituksiin tai meluvalitukseen reagoimattomuus huonontaa kaupunkilaisten asuinviihtyvyyttä ja meluilmoitusten käsittelyyn on jo lainsäädännön kautta rakennettu nopea reagointitarve. Kesäisin mm. järjestetään keskusta-alueella useita ulkoilmakonsertteja, joihin meluilmoitusmenettelyä sovelletaan.

Uudella vuosittain touko-elokuulle ajoittuvalla määräaikaisella viralla pystyttäisiin vastaamaan kesäajan kiireisiin työtehtäviin vaarantamatta vakituisen henkilöstön normaalien tehtävien edistymistä. Samalla turvataan ympäristönsuojelun palvelutaso loma-ajasta huolimatta. Tehtävien hoitamiseen tarvitaan nimenomaan virkasuhde, jotta lain mukaiset tarkastusoikeudet ovat olemassa.

Ympäristöterveydenhuolto

7211 Terveysvalvonta

v. 2023 Määräaikainen terveystarkastaja (4 kk)

Someron alueen nykyinen terveystarkastajan tarve 1,4 htv. 1.1.2023 siirtyvä terveystarkastajaresurssi on kuitenkin vain 1 terveystarkastaja, sillä Someron aluetta hoitanut terveystarkastaja jää Forssan alueelle. Määräaikainen terveystarkastaja on suunniteltu palkattavan kesäksi, kun tarkastajaresurssi on pienimmillään lomien vuoksi, mutta samanaikaisesti esim. Salon ja Someron alueen lukuisat uimarannat työllistävät valvontaa.

Kaupunginjohtajan esitys: Valtuusto on 13.6.2022 hyväksynyt että Salon ja Someron kesken muodostetaan sopimusperusteinen yhteistoiminta-alue ympäristöterveydenhuollon palvelujen tuottamiseksi alueella siten, että Salon kaupunki toimii 1.1.2023 alkaen alueen

palvelut järjestävänä ns. vastuukuntana. Tehtävä poistetaan henkilöstösuunnitelmasta, koska asia on käsitelty Kaupunginhallituksen kokouksessa 24.10.2022 § 351, jossa on päätetty perustaa Salon ja Someron ympäristöterveydenhuollon yhteistoimintaan liittyen FSHKY:ltä siirtyvien tehtävien hoitamiseksi uusi terveystarkastajan virka, jonka täyttämisen ratkaistaan määrärahojen puitteissa.

Maaseutupalvelut:

7301 Maaseutupalvelut

v.2023 toimistosihteeri, 2,5 kk

Maaseutupalveluiden työmäärä ruuhkautuu kevään päätukihaun aikana. Uusi, vuonna 2023 alkava ohjelmakausi lisää neuvonnallista työruuhkaa. Määräaikainen kesäapulainen tarkastaa pääosin sähköisesti saapuneiden hakemusten sisällön, poimii niistä virheitä, ristiriitaisuuksia ja säädösten vastaisuuksia ja pyrkii löytämään puutteet sekä raportoi niistä maaseutuasiamiehille. Toimistosihteeri täyttää osaltaan lain vaatimaa viiden henkilön henkilöstövahvuutta maaseutupalveluissa.

Liikelaitos Salon Vesi

8111 Vesilaitos hallinto

v. 2023 Harjoittelija, tekninen avustaja
5 kk opiskelija harjoittelija

8131 Viemärilaitos hallinto

v. 2023 Harjoittelija, tekninen avustaja
5 kk opiskelija harjoittelija

Konserniyhtiöt

Salon Vuokratalot Oy

Omistus: Salon kaupunki 100 %.

Toiminta-ajatus

Yhtiön toimialana on vuokra-asuntojen ylläpitäminen. Yhtiön toiminta-ajatuksena on kohtuuhintaisten asuntojen tarjoaminen kunnan eri alueilla.

Kytkeä kaupungin strategiaan

Yhtiö toteuttaa kaupungin strategiaa asukkaiden hyvinvointia koskevien tavoitteiden osalta. Tarjoamme monipuolisia asumismuotoja edullisesta ja laadultaan hyvästä asuntokannasta. Asumisviihtyvyyden lisääminen on tärkeää yhtiön kilpailukyvyyn parantamiseksi. Asunnot pidetään hyvässä kunnossa jatkuvan remontoinnin avulla. Asumisviihtyvyyttä pyritään lisäämään korostamalla yhteisöllisyyttä, hyvinvoinnin huomioon ottamista ja yhteisten pelisääntöjen noudattamista.

Salon kaupungin asuntopoliittisen ohjelman visiona on, että kaupungin kaikille asukkaille olisi tarjolla heidän elämäntilanteeseensa sopiva asunto sekä viihtyisä ja toimiva asuinympäristö. Visio tukee Salon kaupungin strategista tavoitetta suunnata alueen voimavarat kaupungin elinvoiman palauttamiseen, työpaikkojen lisäämiseen ja väestön kasvuun sekä tulevaisuuden kilpailukyvyyn edistämiseen.

Kaupungin tavoitteena on mahdollistaa kohtuuhintainen ja monimuotoinen asuminen eri asukasryhmille. Tulevaisuuden asumistarpeisiin erityisesti ikäihmisten ja muiden erityisryhmien osalta kaupungin tulee varautua varmistamalla laadukas asuminen ja palveluiden järjestäminen, keinoina esteettömyyden varmistaminen sekä asunnottomuuden ehkäisy.

Yleiset tavoitteet vuodelle 2023

Talouden hoidon peruspilarina on omakustannusperiaate, jonka perusteella yhtiö kerää varat, joilla yhtiö ylläpitää rakennusten kuntoa, suorittaa peruskorjaamista sekä asuntojen korjauksia vahinkojen sattuessa. Tuottojen pitää kattaa ylläpitokustannukset.

Kaupungin omistamaa vuokra-asumista tulee kehittää alueilla, joissa luonnolliseen kysyntään perustuvat vuokratulot kattavat asuntojen ylläpitokustannukset. Tämä tarkoittaa Salon Vuokratalot Oy:n kannalta sitä, että toiminnan on oltava taloudellisesti kannattavaa ja tarpeettomista ja kannattamattomista kohteista luovutaan. Näistä kohteista pyydetään erikseen konserniohjeen mukaista ennakkokäsitystä. Tavoitteena on kannustaa myös asukastoimikuntien aktiivisuutta, jolla mahdollisesti lisättäisiin asukasviihtyvyyttä ja yhteenkuuluvuutta. Luoda henki "tämä on meidän yhteinen asuinympäristö", jossa haluamme viihtyä

Merkittäviä kehittämistoimia

Salon Vuokratalojen strategian päivittäminen. Tavoitteena saada yhtiötä paremmin ihmisten tietoisuuteen, että Salon Vuokrataloissa viihdytään. Palvelutason nostaminen sähköisellä asuntohakemuksella.

PTS eli Kuntoarvion pohjalta muodostettava 10 vuoden pitkän tähtäimen suunnitelma, ehdotus korjausten ajoittamisesta, kiireellisyydestä sekä kustannustasosta

Toiminnalliset tavoitteet	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Käyttöaste	89	93	93
Vaihtuvuus	23	20	21
Henkilöstömäärä 31.12.	1	1	1
Taloudelliset tavoitteet			
Liikevaihto (€)	8 359 000	8 500 000	8 600 000
Liikevoitto (€)	37,80	20	40
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (€)	822 500	500 000	500 000
Nettoinvestoinnit (€)	333 000	150 000	680 000
Korkotulot kaupungille (€)	35 350	55 000	35 000
Vakavaraisuus			
Velan määrä (€)	24 095 000	22 000 000	20 000 000
Lainat kaupungilta (€)	4 122 413	4 122 000	4 122 000
Omavaraisuusaste %	30	20	30

Yrityssalo Oy

Omistus: Salon kaupunki 100 %

Toiminta-ajatus

Edistää Salon alueen yritysten kasvua ja kehittymistä sekä uusien yritysten sijoittumista alueelle. Yhtiön toimialana on tuottaa elinkeinopalveluita Salon alueen yrityksille ja yrittäjille.

Kytkeä kaupungin strategiaan

Salon elinkeinopoliittinen vision mukaisesti Salo on Suomen yritysystävällisin kunta vuonna 2026. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi Yrityssalo kehittää jatkuvasti palveluitaan niin, että ne parhaiten vastaavat alueen yritysten tarpeita.

Yleiset tavoitteet vuodelle 2023

Kasvukaupunki - Yritykset kasvavat ja menestyvät kehittämällä osaamistaan, monipuolistamalla liiketoimintaansa ja uudistamalla sekä kansainvälistymällä.

Yrityssalon järjestää yrityksille koulutustilaisuuksia, yritys kohtaista maksutonta neuvontaa sekä verkottumistapahtumia. Yrityssalo auttaa yrityksiä kasvamaan järjestämällä kasvu- ja kansainvälistymisohjelmia vuoden 2023 aikana sekä koordinoimalla yritysryhmähankkeita.

Vetovoimainen - Uusia yrityksiä muuttaa ja juurtuu Saloon

Yrityssalo Oy pyrkii lisäämään Salon kaupungin vetovoimaisuutta kehittämällä yritysten toimintaympäristöä ja markkinoimalla Salon kaupungin vahvuuksia sijoittumista pohtiville yrityksille. Sijoittumista suunnitteleville yrityksille Yrityssalo ylläpitää vapaa toimitilat sivustoa, jossa on kattavasti esillä toimitilatarjonta Salossa sekä tuottaa sijoittumispalveluita. Sijoittumispalveluissa avustetaan sijoittuvia yrityksiä tilakysymyksissä, investointitukien hakemisessa sekä uuden työvoiman rekrytoinnissa.

Salo on houkutteleva eri alojen osaajille

Yrityssalo ylläpitää Salon avoimien työpaikkojen töihin saloon verkkosivustoa ja tekee rekrymarkkinointia yhdessä yritysten kanssa työntekijöiden hakemiseksi myös Salon talousalueen ulkopuolelta. Yrityssalo on mukana verkostoissa tai vetää hankkeita ulkomaalaisten erikoisosaajien hakemiseksi Salon alueen yrityksille. Edistetään Salon yritysten työnantaja mielikuvien kehittämistä ja autetaan Salon alueen pieniä yrityksiä heidän rekrytointien eri vaiheissa. Yrityssalo edistää Saloon tulleiden ukrainalaisten työllistymistä yhdessä työnantajayritysten kanssa sekä pyrkii kehittämään uusia pitkäaikaistyöttömien työllistymismalleja yhdessä työvoimapolkujen ja Kolmituotteen kanssa.

Saloon perustetaan ja Saloon siirtyy uusia yrityksiä

Yrityssalo tekee aktiivista Salon kaupungin Investin markkinointia ja tukee sijoittumista suunnittelevia yrityksiä toimitilapalveluilla sekä sijoittumispalveluilla. Yrityssalon tuottaa

laadukkaita ja maksuttomia uuden yrityksen perustamispalveluita osana Suomen Uusyritysverkostoa.

Luova edelläkävijä - Saloon syntyy uusiin liiketoimintamalleihin ja nouseviin teknologioihin panostavaa edistyksellistä yritystoimintaa.

Yrityssalo on aktiivisesti kehittämässä uusien yritysekosysteemien kehittämistä alueella yhdessä kumppaniverkoston kanssa. Vuoden 2023 aikana panostus on kiertotalouden ekosysteemin kehittämisessä Korvenmäen alueella sekä jatketaan sähköisen liikkumisen ekosysteemin kehittymistä ja edistetään terveysteknologiayritysten kehittymistä osana IOT Kampukselle sijoittuvaa hoiva-alan toimintaa.

Yrityssalo yhdessä kumppaneiden ja ruokaketjun toimijoiden kanssa kehittää uusia toimintamalleja elintarvikeketjun yritysten kannattavuuden ja toimintakyvyn turvaamiseksi.

Saloon syntyy uusia toimintamalleja yritysten sekä yliopistojen, korkeakoulujen ja oppilaitosten välillä. Yrityssalo yhdessä Turun yliopiston ja Salon kaupungin jatkaa Turun Yliopiston yritysasiemiehen palveluita vuoden 2023 aikana, jossa pyritään lisäämään Salon yritysten osallistumista Turun yliopiston kehitysohjelmiin sekä lisäämään Turun yliopiston opiskelijoiden lopputöiden tekemisistä Salon alueen yrityksissä.

	TP2021	TA 2022	TA 2023
Toiminnalliset tavoitteet			
Määritellään EPO-tiimissä			
Henkilöstömäärä 31.12.	10	12	12
Taloudelliset tavoitteet			
Liikevaihto (€)	929 952	909 000	900 000
Liikevoitto (€)	2 408	0	0
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (milj. €)	3 028	0	0
Nettoinvestoinnit (€)	0	24 000	0
Korkotulot kaupungille (milj. €)	0	0	0
Vakavaraisuus			
Velan määrä (€)	216 062	200 000	200 000
Lainat kaupungilta (milj. €)	0	0	0
Omavaraisuusaste %	74	80	80

Salon Kaukolämpö Oy

Omistus: Salon kaupunki 100 %.

Toiminta-ajatus

Yhtiön toimialana on energian tuotanto, hankinta, siirto, jakelu ja myynti sekä energia-alan kunnossapito -, suunnittelu- ja urakointipalvelut ja muu energia -alan liiketoiminta.

Yhtiö voi harjoittaa liiketoimintaansa tytä- ja osakkuusyhtiöissä sekä yhteisyrityksissä. Yhtiö voi toimintaansa varten omistaa ja hallita osakkeita, osuuksia ja kiinteistöjä sekä käydä niillä kauppaa ja vuokrata niitä. (Salon Kaukolämpö Oy:n yhtiöjärjestys 2014).

Yhtiön toiminta-ajatuksena on harjoittaa toimialansa mukaista toimintaa Salon kaupungin konsernin kokonaisedun kannalta parhaalla mahdollisella tavalla osakeyhtiön toimintaedellytykset huomioiden. Yhtiö omistaa yhdessä Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n kanssa Mankala-periaatteella toimivan Lounavoima Oy:n, jonka omistama Korvenmäen ekovoimalaitos tuottaa pääosan yhtiön tarvitsemasta lämpöenergiasta.

Kytkeä kaupungin strategiaan

Tukee ekovoimalaitoksen ympärille tukeutuvan kiertotalouspuiston toteutumista (kaupungin kärkihanke).

Yleiset tavoitteet vuodelle 2023

- Kaukolämmön hinnat muuttuvat 1.1. alkaen.
- Lämmöntoimituksessa ei ole asiakkaille näkyviä keskeytyksiä.
- Kaukolämmön uusien asiakkaiden kytkentä ja verkon rakentaminen työllistää organisaatiota edelleen vuonna 2023. Ennusteena on täyden kapasiteetin verran (n.70) uusia asiakkaita.
- Kaukolämpöverkkoa vahvistetaan investoinnein.
- Uusien alueiden kytkemistä kaukolämpöön tarkastellaan ja tarvittaessa tuetaan investoinnein.
- Perniössä aloitetaan investointi tuotantokapasiteetin lisäämiseksi, jos talvella 2022-2023 todetaan se tarpeelliseksi.
- Perttelissä tehdään pieni peruskorjausremontti.
- Yhtiö maksaa vuosittain tuloa kaupungille korkoina kaupungilta saaduista lainoista. Yhtiö voi maksaa osinkoa hyvästä tuloksesta, jos investointitarpeiden jälkeen se on mahdollista.

Merkittäviä kehittämistoimia:

- Strategian päivitys.
- Ekovoimalaitoksen kaukolämmön tuotannon ja hyödyn optimointi sekä uuden toimintamallin vakiinnuttaminen.

Laadulliset tavoitteet	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Toimitusvarmuus - toimituskatkoksia 0 h/v	0	0	0
Toiminnalliset tavoitteet			
Laskutettu energia GWh	204,7	190	195
Laskutus €/MWh (alv 0 %)	65	61	59,41
Henkilöstömäärä 31.12.	6	7 + tja (40%)	7-tja(40%)
Taloudelliset tavoitteet			
Liikevaihto (€)	15 270 250	13 100 000	13 624 000
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (€)	2 293 389	2 560 000	2 581 000
Nettoinvestoinnit (€)	153 938	650 000	1 150 000
Korkotulot kaupungille (€)	358 366	335 000	326 338
Vakavaraisuus			
Velan määrä (€)	12 734 439	12 012 753	10 461 104
Lainat kaupungilta (milj. €)	9 867 666	9 528 216	9 528 216
Omavaraisuusaste %	25,2	>25,0	>30%

Salon Seudun Koulutuskuntayhtymä

Omistus: Salon kaupunki 88,85 %.

Toiminta-ajatus

Toimialana on ammatillinen koulutus. Toiminta-ajatuksena on osaamista työelämän tarpeisiin.

Kytkentä kaupungin strategiaan

SSKKY:n omaan tuloskorttiin kirjatut strategiset painopisteet tavoitteineen tukevat kaupungin strategian painopistealueita. Pedagogiset ratkaisut liittyvät kokonaisuutena sujuvien prosessien painopistealueeseen. Työelämäpalaute ja opiskelijoiden työllistyminen mittaavat olennaisesti aktiivisen yrittäjyyden toteutumista. Palveluiden tuottamisen indikaattorit mittaavat kestävää taloutta. Ammattitilpeuden painopistealueella on läheinen yhteys osaavaan henkilöstöön.

Yleiset tavoitteet vuodelle 2023

Opiskelijavuodet toteutuvat OKM:n suoritepäätöksen mukaisesti sekä suoritteet ja tulokset-lisuus ovat valtakunnallisessa vertailussa yläneljänneksessä.

Merkittäviä kehittämistoimia:

Strategisten painopisteiden eli opetus ja oppiminen, työyhteisö, sekä tieto elementtien ta-sapainoinen kehittäminen.

Laadulliset ja toiminnalliset tavoit-teet	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Liitteenä oleva tulokortti			
Henkilöstömäärä 31.12.	238	248	248
Taloudelliset tavoitteet			
Liikevaihto (€)	22 379 000	21 254 000	22 206 000
Toimintakate (€)	2 457 000	455 000	1 177 000
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiir-toja ja veroja (milj. €)	85 000	-1 509 000	-857 000
Nettoinvestoinnit (€)	1 093 000	2 691 000	2 810 000
Korkotulot kaupungille (milj. €)	0	0	0
Vakavaraisuus			
Velan määrä (€)	6 333 000	5 108 000	2 534 000
Lainat kaupungilta (milj. €)	0	0	0
Omavaraisuusaste %	82 %	78 %	80 %

Liite: SSKKY:n tulokortti 2023 – 2025

SSKKY tulokortti 2023 - 2025						
STRATEGISEN PAINOPISTE	INDIKAATTORI	MITTARI	2023 Tavoite	2024 Tavoite	2025 Tavoite	
Opetus ja opiskelu	Opiskelijapalaute	Kansallinen amispalaute (alkupalaute 1/4, loppupalaute 3/4 - vähintään)	4,3	4,3	4,3	
	Työelämäpalaute	Valtakunnallinen työelämäpalaute (työpaikka- ja työpaikkaohjaajakyselyn keskiarvo)	4,4	4,4	4,4	
	Hakeutuminen koulutukseen		Aloittavien OKM-rahoitteisten tutkinnon suorittajien määrä (vähintään)	1000	1000	1000
			Opiskelijavuodet (vähintään OKM:n myöntämien tavoitteellisten opiskelijavuosien määrä. Tavoite täsmentyy, kun rahoituspäätös on saatu.)	2000	2000	2000
			Opiskelijavirtauma (indikaattori - ei tavoitearvoa)			
	Opiskelijoiden työllistyminen	1 vuosi tutkinnon jälkeen työlliset - sisältää oppisopimusopiskelijat (vähintään)	68 %	69 %	70 %	
Jatko-opintoihin sijoittuminen	1 vuosi tutkinnon jälkeen päätoiminen opiskelija, koululainen + työllinen opiskelija - sisältää oppisopimusopiskelijat (vähintään)	15 %	15 %	15 %		
Työyhteisö	Henkilöstön vaihtuvuus	Päättynneiden toistaiseksi voimassa olevien palvelussuhteiden määrä / henkilökunnan kokonaismäärä vuoden lopussa (enintään)	10 %	10 %	10 %	
	Henkilöstön tyytyväisyys	Henkilöstökysely. Asteikko 1..5. (vähintään)	3,6	3,7	3,7	
	Henkilöstön kehittäminen	Oman osaamisen kehittämiseen osallistuneiden osuus kaikista työntekijöistä	100 %	100 %	100 %	
Tieto	Kustannukset	Toimintakate (vähintään)	6 %	6 %	6 %	
	Tutkintojen suorittaminen	Suoritetujen koko tutkintojen määrä (vähintään)	720	720	720	
		Tutkintojen määrä / ko. vuonna opiskelun lopettaneet tutkinnon suorittajat (vähintään)	72 %	72 %	72 %	
	Tutkinnon osien suorittaminen	Suoritettut tutkinnon osat (vähintään kpl)	7000	7000	7000	
Eroaminen	Koulutuksen ennen HOKS:n tavoitteiden täyttymistä lopettaneiden osuus kaikista opiskelijoista, ei työhön tai muuhun koulutukseen tms. siirtyneitä tai väliaikaisia keskeytyksiä (enintään)	7 %	7 %	7 %		

Huom:

Tiedot ovat alustavia, niitä ei ole hyväksytty kuntayhtymän hallituksessa eikä valtuustossa. OKM:n rahoituspäätös tehdään tyyppillisesti joulukuussa, joten liikevaihdon arvio perustuu ennusteeseen. Lausuntopyyntö kuntayhtymän talousarviosta on lähetetty jäsenkunnille keskiviikkona 12.10.22.

Salo IoT Park Oy

Omistus: Salon kaupungin osakkuusyhteisö 36 %

Toiminta-ajatus

Yhtiön toimialana on omistaa ja hallita Salon kaupungissa sijaitsevaa kiinteistöä, vuokrata kiinteistöä ja sen tiloja sekä luovuttaa kiinteistön käyttöoikeuksia. Yhtiö voi tuottaa aula-, posti- ja cateringpalveluita, start up -valmennuksen palveluita, huolehtia yritysten tukipalveluiden organisoinnista sekä tuottaa asiakkaitensa toimintaa tukevia palveluja. Lisäksi yhtiö voi tuottaa ja tarjota liiketoimintaa tukevaa tutkimusta, koulutusta, yritysrahoitusta, tapahtumia ja muita yhteistyöhankkeita. Yhtiön toiminta-ajatuksena on kehittää Salo IoT Campuksesta maailmanluokan innovaatioyhteisö.

Kytkeä kaupungin strategiaan

Onnistuessaan Salo IoT Campus tuo elinvoimaa, työpaikkoja ja asukkaita Salon kaupunkiin. Salo IoT Campus on yksi Salon kaupungin kärkihankkeista ja sen toiminta on kaupungin elinkeinopoliittisen ohjelman tavoitteiden mukaista. Salo IoT Campus pyrkii houkuttelemaan Saloon uusia yrityksiä ja huippuosajia sekä tarjoaa yrityksille palveluja ja edellytyksiä kasvun ja kehittymisen tueksi. IoT Campus on luonut Saloon oman älykkään teknologian ekosysteemin.

Yleiset tavoitteet vuodelle 2023

Kasvattaa yritysmäärää kampuksella ja vastata kampuksella jo olevien ja kampukselle tulevien yritysten tarpeisiin kehittämällä tiloja ja palveluja kampuksella. Luoda tila- ja palvelumahdollisuuksia uusille toimialoille.

Merkittäviä kehittämistoimia:

Salo IoT Campuksen koko tulee kasvamaan vuoden 2023 aikana niin asiakasmäärän kuin käytössä olevien tilojenkin suhteen. Myynnin tavoitteena on saada kasvatettua kaikkien asiakassegmenttien määrää; start-up yritykset, kasvuyritykset, ankkurit ja oppilaitokset. Kampuksen kaavamutoksen myötä mahdollistuu TYKS:n vastaanottotilojen rakennuttaminen kampukselle. Kampuksen kehitystyöllä pyritään laajentamaan tilojenkäyttöä palveluiden saralle.

Kampuksella toimiva ylläpito- ja palveluverkosto on luotu ja sen laatua ja tehokkuutta mitataan säännöllisesti. Kampuksen asiakasyritysten päättäjiltä saama NPS (suositteluindeksi) on erittäin hyvällä tasolla ja siitä pyritään pitämään kiinni. Ylläpidon tavoitteeksi on asetettu laadun lisäksi palvelumyynti asiakkaille sekä kustannus- ja energiansäästö.

Laadulliset tavoitteet	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Asiakastyytyväisyys, NPS	69,2	60,0	60,0
Henkilöstömäärä 31.12.	3	3	4
Taloudelliset tavoitteet			
Liikevaihto (€)	5 485 619	6 076 300	7 247 100
Käyttökate (€)	1 024 543	1 383 900	1 116 900
Liikevoitto (€)	473 142	578 400	387 228
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (€)	382 241	371 500	-24 800
Vakavaraisuus			
Velan määrä (t€)	7 715	10 715	12 700
Lainat kaupungilta (milj. €)	4,5	4,5	4,5

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, toiminnan painopistealueet ja perustelut

Tarkastustoimi

Keskeiset tavoitteet ja merkittävimmät riskit 2023

Tavoitteet

Tarkastuslautakunta toteuttaa kuntalaissa säädettyä arviointitehtäväänsä. Tarkastuslautakunta vaikuttaa kaupungin toiminnan ja talouden kehittämiseen suunnitelmallisella ja tavoitteellisella toiminnalla.

Tilinpäätöksen hyväksymisen ja tilintarkastuskertomuksen käsittelyyn liittyvä valmistelu toteutetaan asianmukaisesti lainsäädännön ja viranomaisohjeiden mukaisesti. Kaupungin lakisääteinen tilintarkastus järjestetään ja toteutetaan suunnitelmallisesti. Tilintarkastushankinnan optio päättyy vuoden 2022 tilinpäätöksen tarkastukseen. Vuodesta 2023 eteenpäin tilintarkastuspalveluiden hankinta kilpailutetaan uudestaan huomioiden organisaatiossa tapahtuvat muutokset hyvinvointialueen aloittaessa toimintansa.

Tarkastuslautakunnan toiminta perustuu arviointitoiminnan jatkuvaan kehittämiseen, jonka tavoitteena on tukea kaupungin toimintaprosessien kehittämistä.

Merkittävimmät riskit

Riskinä on, että tarkastuslautakunnan vastuulla oleva arviointitoiminta ja ulkoinen valvonta eivät tunnista toiminnassa ja taloudessa olevia olennaisia virheitä ja puutteita, eikä tavoitteiden vastaista toimintaa, mikä osaltaan heijastuu kaupungin toimintaan ja talouteen.

Painopisteet

Tarkastuslautakunnan arviointisuunnitelman painopistealueena ovat sosiaali- ja terveyslautakunnan alaisista palveluista erityisesti sosiaalipalvelut ja tämän lisäksi opetuslautakunnan alaiset palvelut kokonaisuudessaan. Lisäksi arvioidaan kuntastrategian toteutumista, talouden tasapainottamistoimenpiteiden toteutumisen arviointia ja tuottavuuden parantamista, investointien toteutumista, konserniyhteisöjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista sekä henkilöstöhallintoa. Tarkastuslautakunta arvioi myös sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamista kaupungissa.

Tarvittaessa lautakunta kutsuu myös muihin asiakokonaisuuksiin tarpeelliseksi katsomiaan kuultavia.

Keskeiset toimintamenojen ja -tulojen perustelut

Toimintamenot muodostuvat tarkastuslautakunnan kustannuksista ja tilintarkastuspalveluista, tuloja ei ole.

Tarkastuslautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen

10 Tarkastusltk	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023	Ero%
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-14 366	-26 222	-28 893	-28 893	10,2
Palkat ja palkkiot	-14 205	-26 050	-26 832	-26 832	3,0
Henkilösivukulut	-161	-172	-2 061	-2 061	1 098,3
Eläkekulut	-139	-142	-2 032	-2 032	1 331,0
Muut henkilösivukulut	-21	-30	-29	-29	-3,3
Palvelujen ostot	-73 567	-79 940	-80 107	-80 107	0,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-34	0	0	0	
Muut toimintakulut	-196	0	0	0	
Toimintakulut	-88 164	-106 162	-109 000	-109 000	2,7
Toimintakate	-88 164	-106 162	-109 000	-109 000	2,7

Tarkastuslautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen ja sisäinen

10 Tarkastusltk	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023	Ero%
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-14 366	-26 222	-28 893	-28 893	10,2
Palkat ja palkkiot	-14 205	-26 050	-26 832	-26 832	3,0
Henkilösivukulut	-161	-172	-2 061	-2 061	1 098,3
Eläkekulut	-139	-142	-2 032	-2 032	1 331,0
Muut henkilösivukulut	-21	-30	-29	-29	-3,3
Palvelujen ostot	-76 037	-82 336	-82 457	-82 457	0,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-49	0	0	0	
Muut toimintakulut	-2 553	-2 356	-2 360	-2 360	0,2
Toimintakulut	-93 004	-110 914	-113 710	-113 710	2,5
Toimintakate	-93 004	-110 914	-113 710	-113 710	2,5

Keskusvaalilautakunta**Keskusvaalilautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen**

11 Keskusvaaliltk	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023	Ero%
Toimintatuotot					
Myyntituotot	59 633	90 000	200 000	110 000	22,2
Toimintatuotot	59 633	90 000	200 000	110 000	22,2
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-175 455	-140 762	-145 473	-145 473	3,3
Palkat ja palkkiot	-151 918	-121 200	-124 836	-124 836	3,0
Henkilösivukulut	-23 537	-19 562	-20 637	-20 637	5,5
Eläkekulut	-19 610	-16 126	-17 304	-17 304	7,3
Muut henkilösivukulut	-3 927	-3 436	-3 333	-3 333	-3,0
Palvelujen ostot	-14 071	-19 500	-38 500	-19 000	-2,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 881	-5 000	-10 000	-5 000	0,0
Muut toimintakulut	-3 784	-3 100	-11 100	-8 000	158,1
Toimintakulut	-198 191	-168 362	-205 073	-177 473	5,4
Toimintakate	-138 558	-78 362	-5 073	-67 473	-13,9

Keskusvaalilautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen ja sisäinen

11 Keskusvaaliltk	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023	Ero%
Toimintatuotot					
Myyntituotot	59 633	90 000	200 000	110 000	22,2
Toimintatuotot	59 633	90 000	200 000	110 000	22,2
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-175 455	-140 762	-145 473	-145 473	3,3
Palkat ja palkkiot	-151 918	-121 200	-124 836	-124 836	3,0
Henkilösivukulut	-23 537	-19 562	-20 637	-20 637	5,5
Eläkekulut	-19 610	-16 126	-17 304	-17 304	7,3
Muut henkilösivukulut	-3 927	-3 436	-3 333	-3 333	-3,0
Palvelujen ostot	-23 751	-29 672	-43 860	-24 360	-17,9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 079	-5 000	-10 000	-5 000	0,0
Muut toimintakulut	-21 348	-3 100	-11 100	-8 000	158,1
Toimintakulut	-231 633	-178 534	-210 433	-182 833	2,4
Toimintakate	-172 000	-88 534	-10 433	-72 833	-17,7

Kaupunginvaltuusto

Kaupunginvaltuuston tuloslaskelma, ulkoinen

12 Kaupunginvaltuusto	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023	Ero%
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-77 140	-126 819	-135 750	-135 750	7,0
Palkat ja palkkiot	-73 409	-124 640	-128 750	-128 750	3,3
Henkilösivukulut	-3 731	-2 179	-7 000	-7 000	221,2
Eläkekulut	-3 423	-1 988	-6 816	-6 816	242,9
Muut henkilösivukulut	-309	-191	-184	-184	-3,7
Palvelujen ostot	-59 529	-94 950	-92 950	-92 950	-2,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 588	-15 366	-14 365	-14 365	-6,5
Muut toimintakulut	-6 599	-2 100	-2 100	-2 100	0,0
Toimintakulut	-148 856	-239 235	-245 165	-245 165	2,5
Toimintakate	-148 856	-239 235	-245 165	-245 165	2,5

Kaupunginvaltuuston tuloslaskelma, ulkoinen ja sisäinen

12 Kaupunginvaltuusto	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023	Ero%
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-77 140	-126 819	-135 750	-135 750	7,0
Palkat ja palkkiot	-73 409	-124 640	-128 750	-128 750	3,3
Henkilösivukulut	-3 731	-2 179	-7 000	-7 000	221,2
Eläkekulut	-3 423	-1 988	-6 816	-6 816	242,9
Muut henkilösivukulut	-309	-191	-184	-184	-3,7
Palvelujen ostot	-92 015	-155 124	-156 500	-156 500	0,9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 683	-15 366	-14 365	-14 365	-6,5
Muut toimintakulut	-68 081	-61 229	-61 230	-61 230	0,0
Toimintakulut	-242 920	-358 538	-367 845	-367 845	2,6
Toimintakate	-242 920	-358 538	-367 845	-367 845	2,6

Kaupunginhallitus

Sisäinen tarkastus

Keskeiset tavoitteet ja merkittävimmät riskit 2023

Tavoitteet

Tarkastustoimen kokonaisuus muodostuu ulkoisesta ja sisäisestä tarkastuksesta. Ulkoista tarkastusta toteuttavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja. Sisäinen tarkastus toimii kaupunginjohtajan alaisuudessa.

Sisäinen tarkastus toteuttaa omalta osaltaan sisäistä valvontaa, josta toimialueet vastaavat. Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on kouluttaa ja lisätä esimiesten tietoisuutta sisäisestä valvonnasta. Sisäinen tarkastus toteuttaa tarkastustoimintaa ennalta hyväksytyin vuosisuunnitelman ja erillistoimeksiantojen pohjalta. Sisäisen tarkastuksen vuosisuunnittelussa otetaan huomioon ulkoisen tarkastuksen työohjelma ja toimintasuunnitelma koko kaupungin kattavan kokonaistarkastelun aikaansaamiseksi.

Lisäksi sisäinen tarkastus huolehtii tarkastuslautakunnan asioiden valmistelusta ja kokousrutiineista. Tarkastussihteeri toimii tarkastuslautakunnan sihteerinä ja sisäinen tarkastaja osallistuu kokouksiin asiantuntijana. Sisäinen tarkastus avustaa tarkastuslautakuntaa arviointikertomuksen laadinnassa.

Merkittävimmät riskit

Riskinä on, että toiminnassa ei osata ennakoida riittävästi tarkastusta vaativia kohteita. Lisäksi sisäisessä valvonnassa ilmenevät puutteet voivat mahdollistaa väärinkäytöksiä tai ohjeiden ja sääntöjen vastaista toimintaa. Resurssien rajallisuus mahdollistaa vain tietyn määrän tarkastuksia vuosittain.

Painopisteet

Sisäinen tarkastus tekee työtään vuosisuunnitelman pohjalta ja tekee erikseen määrättyjä erillistoimeksiantoja.

Keskeiset toimintamenojen ja -tulojen perustelut

Toimintamenot koostuvat sisäisen tarkastuksen toimintamenoista, tuloja ei ole.

Hallintopalvelut

Keskittetyt hallinto-, laki- ja toimistopalvelut

Keskittetyt hallinto-, laki- ja toimistopalvelut tuottavat päätöksenteon ja palvelutuotannon asiantuntija- ja tukipalveluja henkilöstö- ja toimielinorganisaatiolla ja vastaavat luottamus- henkilöorganisaation toimintaympäristöstä.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet ja merkittävimmät riskit 2023

Tavoitteet

- kehittää organisaation hallinnollista osaamista
- edistää kattavaa ja sujuvaa luottamushenkilöorganisaation toimintatapaa
- varmistaa organisaation toimintavalmius ja päätöksentekokyky muutostilanteessa

Merkittävimmät riskit

Merkittävimmät riskit vuonna liittyvät tarkasteluvuonna hyvinvointialue- ja organisaatiouudistusten sekä vaalien samanaikaiseen ajoittumiseen, mikä voi heikentää toiminnan suunnitelmallisuutta, perustoimintojen sujuvuutta ja henkilöstön jaksamista.

Painopisteet

Painopistealueina ovat:

- organisaation hallinnollinen tuki muutoksessa
- tiedonhallinnan kehittäminen
- hyvinvointialueen toimeenpanovaiheen sujuva hallinnollinen läpivienti

Keskeiset toimintamenojen ja -tulojen perustelut

Talousarvion kustannuksista suurin osa muodostuu henkilöstökustannuksista. Hyvinvointialueelle siirtyvät tehtävät vaikuttavat kustannuksiin vähentävästi, mutta organisaatiouudistuksen myötä hallintoon mahdollisesti keskittyy nykyistä enemmän hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyviä toimintoja. Muilta osin olennaisia muutoksia ei ole.

Tietohallintopalvelut

Tietohallinto tuottaa kaupungin toimialoille, kaupunkikonsernille ja toimielimille tieto- ja viestintäteknisen infrastruktuurin sekä vastaa sen ylläpidosta, tuesta ja kehittämisestä. Tietohallinto on myös mukana operatiivisten tietojärjestelmien, kuntalaisille suunnattujen sähköisten asiointipalvelujen sekä prosessien digitalisoinnin kehittämisessä yhdessä palvelualueiden kanssa. Keskeisimmät palvelut ovat tukipalvelut, konesali- ja kapasiteettipalvelut, päätelaittepalvelut, tietoliikennepalvelut, puhe- ja viestintäpalvelut, tulostuspalvelut sekä tietojärjestelmäpalvelut.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet ja merkittävimmät riskit 2023

Tavoitteet

- laadukas ja tarkoituksenmukainen ICT-infrastruktuuri
- kustannustehokas ja käyttäjien tarpeita vastaava palvelutuotanto
- onnistuneet kehittämishankkeet, joilla mahdollistetaan kaupungin palveluprosessien tehostamista

Merkittävimmät riskit

Merkittävin riskitekijä on henkilöstöressurssien riittävyys suhteessa jatkuvasti muuttuvaan toimintaympäristöön.

Palvelualueen painopisteet

- tieto-, kyber- ja digiturvallisuuden kehittäminen
- tiedonhallintalain mukaisten toimenpiteiden täytäntöönpano
- prosessien digitalisoinnin kehittäminen
- palvelutuotannon sovittaminen muuttuvaan toimintaympäristöön

Palvelualueen keskeiset toimintamenojen ja -tulojen perustelut

Talousarvion kustannukset ovat pääosin henkilöstökustannuksia ja palvelujen ostoa, joista keskeisimmän osan muodostavat tietoliikennepalvelut sekä ohjelmistolisenssit.

Viestinnän ja suhdetoiminnan palvelut

Viestinnän ja suhdetoiminnan palveluihin kuuluvat kaupungin viestintä ja markkinointi, kansainvälinen toiminta sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaiskoordinaatio mukaan lukien osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet ja merkittävimmät riskit 2023

Tavoitteet

- Onnistunut hyvinvointialueuudistukseen liittyvä muutos- ja palveluviestintä monikanavaisesti kaikille sidosryhmille
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaiskoordinaation sekä kaupungin osallisuusmallin kehittäminen ja osallisuuden edistäminen muun muassa osallistuvan budjetoinnin keinoin
- Sujuva ja tuloksekas strategian jalkautus
- Strategiaan perustuvan viestintäohjelman laatiminen
- Brändikäsikirjan, kaupungin visuaalisen ilmeen ja viestintäohjeiden uusiminen uuteen strategiaan perustuen
- Päätöksentekoviestinnän kehittäminen
- Tuloksellinen ja suunnitelmallinen kaupunkimarkkinointi yhteistyössä eri toimijoiden kanssa
- Kaupungin myynti ja markkinointi tapahtumakaupunkina
- Rekrytointiviestinnän ja työnantajamielikuvan kehittäminen yhteistyössä henkilöstöpalvelujen kanssa
- Koulutusviennin edistäminen
- Aasia-yhteistyön (Kiina ja Vietnam) jatkaminen
- USA-yhteistyön (Minnesotan osavaltio) edistäminen

Merkittävimmät riskit

- Hyvinvointialueen toiminnan käynnistymiseen sekä hyvinvointialueen ja kaupungin väliseen työnjakoon liittyvät ongelmat
- Venäjän hyökkäyssodan suorat ja välilliset vaikutukset
- Uudet koronapandemia-aallot

Palvelualueen painopisteet

Hyvinvointialueviestintä, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaiskoordinaatio, strategiaviestintä, kaupunkimarkkinointi, kaupungin myynti ja markkinointi tapahtumakaupunkina, rekrytointiviestintä, koulutusvienti, Aasia- ja USA-yhteistyö

Palvelualueen keskeiset toimintamenojen ja -tulojen perustelut

Toimintamenojen olennaisin muutos on määräaikaisen tapahtumakoordinaattorin tehtävän perustaminen liittyen strategian Tapahtumien Salo -kärkihankkeeseen. Talousarviossa on myös määräaikaisen viestinnän tuottajan tehtävä, jolle saatiin täyttölupa ajalle 1.9.2022 – 31.8.2023. Lisäksi kustannuspaikalle 1836 on osittain siirretty sosiaali- ja terveyspalvelujen kaupungille jäävien toimintojen kuluja. Muilta osin toimintamenoissa ei ole olennaista muutosta.

Palvelualueen toimintatulot koostuvat aikaisempien vuosien tapaan Salo-tuotteiden myynnistä ja yritysten osallistumismaksuista Salo-esitteeseen sekä messutapahtumiin

Talous- ja henkilöstöpalvelut

Talous- ja henkilöstöpalvelut tuottaa asiantuntijapalveluita ensisijaisesti kaupungin esimiehille ja virkamiesjohdolle ja päätöksenteon tueksi sekä vastaa lakisääteisten tehtävien hoitamisesta omalla toimialallaan. Talouspalvelut vastaa lisäksi kaupungin maksuvalmiudesta sekä tuottaa keskitetyt hankintapalvelut. Hyvinvointialueuudistus ja sen johdosta toteutuva organisaatiouudistus vaikuttavat talous- ja henkilöstöpalvelujen toimintaan.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet ja merkittävimmät riskit 2023

Tavoitteet

Talouspalvelut vastaa talouden prosessien toimivuudesta sekä ohjeistaa, neuvoo ja opastaa yksikköjä prosessien käytännön toteutuksessa ja tuottaa päätöksenteon tueksi seurantaraportteja sekä kustannuslaskentaa ja tuotteistusta. Keskeisimmät prosessit vuoden aikana liittyvät lakisääteiseen talousraportointiin sekä talousarvion ja tilinpäätöksen laadintaan. Talouspalvelut vastaa valtionkonttorille tehtävästä lakisääteisestä raportoinnista yhdessä Sarastian kanssa. Raportit julkaistaan Valtiokonttorin tutkikuntia.fi -palvelussa, josta raportit ovat kaikkien saatavilla. Talouspalvelut vastaa myös kirjanpidon ja muiden taloushallinnon perustehtävien ostopalvelusopimusten toteutumisen seurannasta.

Talousarvio-, neljännesvuosi-, tilinpäätösennuste- ja tilinpäätösraportit ovat lakisääteisesti tuotettava automatisoidusti Valtiokonttorille tarkkojen määräaikojen puitteissa. Raportoinnin reaaliaikaisuus, laajuus ja tarkkuus muuttuivat merkittävästi vuoden 2021 alusta alkaen ja tämä aiheuttaa muutoksia myös talouspalvelujen prosesseissa. Muutokseen liittyvä kehitystyö alkoi jo vuonna 2020 ja jatkuu edelleen uusien ja muuttuvien ohjeistusten myötä.

Salon kaupunki on osallistunut Valtiovarainministeriön järjestämään koulutukseen ostolaskujen datan avaamiseen liittyen. Koulutuksen aikana selvitettiin Salon kaupungin valmiuksia sekä mahdollisuuksia avata ostolaskudataa kaupungin verkkosivuille Kuntaliiton antamien suositusten mukaisesti. Selvityksen lopputuloksena kävi ilmi, että nykyiset palveluntuottajan ylläpitämät järjestelmät eivät tuota kaikkia Kuntaliiton suosituksen mukaisia tietoja automaattisesti, vaan tietojen käsittely julkaistavaan muotoon vaatii runsaasti manuaalista työtä, kun tietoja pitää yhdistellä eri järjestelmistä ja näiden raporteilta sekä erillisistä exceleistä. Tämän lisäksi tulee huomioida yleisen tietosuoja-asetuksen asettamat vaatimukset. Tietojen julkaiseminen Kuntaliiton antamien suositusten mukaisesti nykytilanteessa edellyttää manuaalista työtä ja sisältää riskin virheistä. Talouspalvelut on pyytänyt palveluntuottaja Sarastiaa esittämään ratkaisua asiaan, mutta sellaista ei vielä ole saatu. Työ ostolaskudatan avaamiseksi jatkuu vuonna 2023.

Hankintapalvelut valmistee yhteistyössä kaupungin eri yksiköiden kanssa kynnysarvot ylittävät hankinnat. Hankintapalvelut opastaa ja avustaa kaupungin yksikköjä hankintaprosessin eri vaiheissa, myös pienhankinnoissa. Lisäksi hankintapalvelut koordinoi kaupungin keskitettyjen hankintojen valmistelua. Vuoden 2023 tavoitteena on saattaa loppuun hankintapoliittisen ohjelman tavoitteet sekä aloittaa uuden ohjelmatyön valmistelu. Hankintojen suunnitteluun pyritään panostamaan edelleen. Lisäksi tavoitteena on vahvistaa palvelualueiden hankintaosaamista mm. hankintayhdyshenkilöjen avulla. Vuonna 2023 tavoitteena on toteuttaa kilpailutusjärjestelmän ja asiahallintajärjestelmän integraatio.

Sarastia Oy ilmoitti keväällä 2020, että Saaga-raportointijärjestelmän käyttö päättyy vuoden 2020 lopulla. Sarastia 365 BI -raportointi ei ole edennyt odotetulla tavalla minkä vuoksi Salon kaupungilla on ollut käytössään edelleen Sarastia Oy:n Saaga raportointijärjestelmä. Myöskään Saaga -raportointijärjestelmä ei ole toiminut luvutulla tavalla. Uuden Sarastia 365 BI -raportointijärjestelmän käyttöönoton viivästyksen on reagoitu ja työ raportointijärjestelmän käyttöön saamiseksi jatkuu vuonna 2023.

Henkilöstöpalvelut vastaa palvelussuhteen elinkaaren prosesseista ja niihin liittyvistä ohjeistuksista. Työsuojelutoiminnan tavoitteena on työn tekeminen terveellisesti ja turvallisesti huomioimalla työntekijän fyysinen ja psykososiaalinen hyvinvointi.

Hyvinvointialueuudistuksen myötä kaupungin palveluksesta poistuu yli 1200 vakituista ja kymmeniä määräaikaisissa palvelussuhteissa olevaa työntekijää. Hyvinvointialueuudistuksella on vuonna 2023 henkilöstöpalvelujen työpanoksen lisäämistarvetta, mikä kuukausien aikana tasaantuu normaalimmaksi. Vuonna 2023 henkilöstöpalvelujen pitää mm. seuloa henkilöaktit ja käsiarkisto sekä siirtää pysyvästi säilytettävät asiakirjat päätearkistoon. Tarkoitusta varten on lisäresursoitu määräaikainen toimistos sihteeri. Muuttunut tilanne edellyttää laaja-alaista tehtäväkuvausten läpikäymistä, mutta henkilöstöpalveluiden palvelurakenteiden muuttumista on etukäteen vaikea arvioida. Organisaatiouudistuksen yhtenä tavoitteena on uudistuvan organisaation tehtävien edellyttämien resurssien tunnistaminen ja ammattitaitoisen työvoiman riittävyyden varmistaminen, joilla kummallakin on vaikutusta henkilöstöpalveluiden toimintaan. Vuosien 2020-2022 aikana henkilöstöpalveluissa on jouduttu keskittymään poikkeustilanteiden (koronasta aiheutuvat ohjeistukset ja mm. palkanmaksun keskeytys ja muun työn tarjoamisvelvoitteen täyttäminen, Ukraina, johtajarekryt ja niihin liittyneet sijaisjärjestelyt, työtaistelut, sotien mutta myös muiden toimialojen henkilöstöpula, hyvinvointialueuudistus, työterveyshuollon palvelutuottajamuutos) ja niiden aiheuttamien kuormitusongelmien akuuttiin ohjaukseen, minkä vuoksi monet uudistusta tarvitsevat toimintatavat ovat jääneet hoitamatta.

Oleelliset muutokset hyvinvointialueuudistuksen toteutumisen myötä henkilöstöpalvelujen talousarviossa ovat Sarastian, työterveyshuollon ja Kuntarekryn palvelujen oston väheneminen, ePassin käytön pieneminen sekä esimiesten ja työyhteisöjen koulutukseen ja kehittämiseen tarvittavien määrärahojen tarpeen muuttuminen. Henkilöstön ePassin taso ja sisältö on pidetty samalla tasolla kuin vuonna 2022. Hyvinvointialueelle siirtyy henkilöstöpalveluista kolme työntekijää, minkä lisäksi päluottamusmiesten työpanos vähenee n. yhden htv:n verran. Osa siirtyvien työntekijöiden tehtävistä jäävät edelleen kaupungille.

Työhyvinvointityössä keskeinen tavoite on sairauspoissaolojen vähentäminen, minkä saavuttaminen edellyttää työhyvinvointijohtamiselta pitkäjänteistä työtä. Syksyllä 2020 käyttöön otettu työelämän laadun menetelmä on osoittanut havainnollisuutensa. Vuoden 2022 aikana työelämän laadun systemaattinen seuranta laajennettiin henkilöstötuottavuuden laskentaan, missä arvioidaan, miten työelämän laadun (QWL) parantaminen vaikuttaa talouteen. Laskennassa ovat mukana henkilöstöresurssit, työajan käyttö, toimintalogiikan tuottama asiakasarvokerroin sekä työelämän laatu (QWL). Organisaatiosta kerätään keskeiset luvut ja analysoidaan kehittämisen taloudelliset hyödyt. Laskenta tehdään helpokäyttöisellä Excel-laskenta-työkalulla, joka huomioi eri tuotantotehtävien yhteisvaikutuksen. Vuonna 2023 henkilöstötuottavuuden laskenta on tarkoitus laajentaa palvelualueitasolle.

Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa vuodelta 2021 kiinnitetään huomiota henkilöstön veto- ja pitovoimaan sekä positiiviseen työnantajakuvaan. Myös uudessa strategiasa samat teemat ovat vahvasti esillä. Kilpailutilanne osaavasta työvoimasta on selvästi kiristynyt ja kilpailutilanteessa pärjääminen edellyttää Salon kaupungilta sujuvaa rekrytointiprosessia, jossa hyödynnetään myös kaikkia ajanmukaisia työvälineitä ja viestintäkanavia Salon houkuttelevuuden ja työnantajamaineen vahvistamiseksi. Yhtenäisellä Salon tavalla toimia luodaan enemmän ennustettavuutta prosessiin, pystytään takaamaan tasalaatuinen yhtenäinen rekrytointitoimintatapa ja sujuvoittamaan rekrytointiin liittyvää tiedonkulkua organisaation sisällä. Tämä myös mahdollistaa esimiehelle enemmän aikaa perustehtävään sekä tarjoaa esimiesten tukemisen ja auttamisen. Tätä toimintatapaa rekrytointiyksikkö on systemaattisesti rakentanut kaupunginhallituksen päätöksen 22.11.2010 § 720 keskitetyn rekrytointiyksikön perustamisesta ja sähköisen järjestelmän käyttöönotosta lähtien. Laadukas rekrytointiprosessi hakijan suuntaan vaikuttaa välittömästi myös työnantajamieliku-

vaan, joka hakijalle muodostuu. Työnantajamielikuvan luominen ja kehittäminen yhteistyössä palvelualueiden kanssa on merkityksellisin rekrytointiasiantuntijan tehtävä, jolla pystytään vähentämään virheitä ja optimoimaan aikataulua rekrytoitaessa.

Merkittävimmät riskit

Talous- ja henkilöstöpalveluiden suurimmat riskit liittyvät henkilöstö- ja järjestelmäriskihin. Viime vuosien aikana on tapahtunut henkilöstövaihdoksia sekä järjestelmien muutokseen liittyviä valtion kehittämishankkeita, kuten automaattinen talousraportointi. Muutosten läpiviemisen varmistamiseksi tulee turvata tietojärjestelmien toimivuus sekä tarvittavat sijaisjärjestelyt ja riittävät henkilöstöresurssit. Merkittävimmät riskit hankintojen osalta ovat kilpailuttamatta jättäminen, äkilliset muutokset resursseissa, hankintojen liian lyhyt valmistelu-aika ja suunnittelemattomuus.

Talous- ja henkilöstöpalveluiden suurimmat riskit liittyvät henkilöstö- ja järjestelmäriskihin. Viime vuosien aikana on tapahtunut henkilöstövaihdoksia sekä järjestelmien muutokseen liittyviä valtion kehittämishankkeita, kuten automaattinen talousraportointi. Muutosten läpiviemisen varmistamiseksi tulee turvata tietojärjestelmien toimivuus sekä tarvittavat sijaisjärjestelyt ja riittävät henkilöstöresurssit.

Vuoden 2023 alussa toimintansa aloittava Varsinais-Suomen hyvinvointialue merkitsee vielä alkuvuodesta talous- ja henkilöstöpalvelulle huomattavaa työpanosta, johon ei ole talouspalveluissa erikseen mitoitettu lisähenkilöstöä. Henkilöstöpalveluissa lisähenkilöstöä on ollut pakko käyttää, sillä henkilötietojen siirron johdosta erittäin suuri osa syksyllä 2022 alkaneesta tiedonsiirron täydennyksestä joudutaan tekemään manuaaliryhtymänä. Merkittävimmät riskit hankintojen osalta ovat kilpailuttamatta jättäminen, äkilliset muutokset resursseissa, hankintojen liian lyhyt valmistelu-aika ja suunnittelemattomuus.

Palvelualueen painopisteet

- Omistajaohjaus ja strategia siirtyivät vuoden 2022 alusta alkaen talous- ja henkilöstöpalveluiden toimialalle. Strategian toimeenpano edellyttää prosessin koordinoitua ja haltuunottoa talouspalveluiden johdolla.
- Vaikutustenarviointien säännönmukaistaminen
- Tiedolla johtamisen ja sen vastuuden määrittely sekä sen tavoitteiden asettaminen
- Raportoinnin kehittäminen hyödyntämällä olemassa olevia järjestelmiä
- Konsernivalvonnan ja ohjauksen liittäminen osaksi toimintaprosesseja
- Kustannuslaskennan ja tuoteistuksen sekä toimintaa kuvaavien mittareiden edelleen kehittäminen palvelemaan johdon raportointia.
- Talousarvion, tilinpäätöksen, strategiaproessin, henkilöstösuunnittelun ja raportoinnin saumattoman yhteistyön edistäminen ja näiden prosessien kehittäminen
- Hankintapoliittisen uuden ohjelmakauden valmistelu
- Hankintojen suunnittelun kehittäminen
- Palvelualueiden hankintaosaamisen vahvistaminen
- Lakisääteinen huomattavasti laajentunut talousraportointi
- Robotiikan hyödyntäminen rutiinitehtävissä
- Talouteen liittyvien koulutusten lisääminen henkilöstölle. Koulutusten vakiinnuttaminen osaksi talouspalveluiden toimintaa.
- Ostolaskudatan avaaminen
- Kaupungin verkkokaupan ja mobiilimaksamisen käytön edistäminen
- Sairauspoissaolojen vähentäminen työelämän laadun parantamisella, työhyvinvointitoiminnalla, esimiestyön tukemisella ja kannustamalla työntekijöitä terveellisiin elämäntapoihin
- Työkykyjohtamisen tehostaminen, millä on mahdollisuus vähentää työkyvyttömyyden aiheuttamia haittoja sekä työntekijän, työyksikön että organisaation tasolla
- Työelämän laadun systemaattisen seurannan laajentaminen henkilöstötuottavuuden laskentaan
- Työterveyspalvelujen vakiinnuttaminen ja uuden työterveyshuollon toimintasuunnitelman käyttöönotto
- Esimiesten kouluttaminen
- Työntekijöiden yhdenvertainen kohtelu virka- ja työehtosopimusten määräysten ja kaupungin ohjeistusten noudattamisella

Palvelualueen keskeiset toimintamenojen ja -tulojen perustelut

Talous- ja henkilöstöpalveluiden budjetti koostuu pääasiassa noin 25 henkilötyövuoden henkilöstökuluista. Suurimmat erät ovat Sarastia Oy:n tuottamat talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut, työterveyshuollon palvelut sekä kunnan osuus verotuskustannuksiin.

Kaupunginhallituksen tuloslaskelma, ulkoinen

13 Kaupunginhallitus	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023	Ero%
Toimintatuotot					
Myyntituotot	258 360	198 271	266 720	836 720	322,0
Tuet ja avustukset	1 970 566	883 892	620 000	640 000	-27,6
Muut toimintatuotot	311 978	504 157	154 160	154 160	-69,4
Toimintatuotot	2 540 905	1 586 320	1 040 880	1 630 880	2,8
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-8 729 911	-4 663 078	-5 373 233	-5 656 922	21,3
Palkat ja palkkiot	-7 004 097	-3 650 624	-4 163 015	-4 387 268	20,2
Henkilösivukulut	-1 725 813	-1 012 454	-1 210 218	-1 269 654	25,4
Eläkekulut	-1 482 036	-877 916	-1 065 973	-1 116 004	27,1
Muut henkilösivukulut	-243 777	-134 538	-144 245	-153 650	14,2
Palvelujen ostot	-6 868 007	-7 315 063	-5 758 830	-5 864 570	-19,8
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-272 743	-115 325	-106 160	-134 680	16,8
Avustukset	-4 420 553	-252 150	-202 150	-397 150	57,5
Muut toimintakulut	-472 596	-402 998	-468 950	-515 500	27,9
Toimintakulut	-20 763 810	-12 748 614	-11 909 323	-12 568 822	-1,4
Toimintakate	-18 222 905	-11 162 294	-10 868 443	-10 937 942	-2,0

Kaupunginhallituksen tuloslaskelma, ulkoinen ja sisäinen

13 Kaupunginhallitus	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023	Ero%
Toimintatuotot					
Myyntituotot	2 227 164	2 926 313	2 483 990	3 053 990	4,4
Tuet ja avustukset	1 970 566	883 892	620 000	640 000	-27,6
Muut toimintatuotot	311 978	504 157	154 160	154 160	-69,4
Toimintatuotot	4 509 709	4 314 362	3 258 150	3 848 150	-10,8
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-8 729 911	-4 663 078	-5 373 233	-5 656 922	21,3
Palkat ja palkkiot	-7 004 097	-3 650 624	-4 163 015	-4 387 268	20,2
Henkilösivukulut	-1 725 813	-1 012 454	-1 210 218	-1 269 654	25,4
Eläkekulut	-1 482 036	-877 916	-1 065 973	-1 116 004	27,1
Muut henkilösivukulut	-243 777	-134 538	-144 245	-153 650	14,2
Palvelujen ostot	-7 792 508	-7 481 444	-5 912 350	-6 018 090	-19,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-282 284	-115 325	-106 160	-134 680	16,8
Avustukset	-4 420 553	-252 150	-202 150	-397 150	57,5
Muut toimintakulut	-2 739 028	-2 735 752	-2 906 160	-2 952 710	7,9
Toimintakulut	-23 964 284	-15 247 749	-14 500 053	-15 159 552	-0,6
Toimintakate	-19 454 575	-10 933 387	-11 241 903	-11 311 402	3,5

Kaupunginjohtajan tekemät muutokset toimielimen talousarvioesitykseen

Kaupunginhallituksen talousarvioesitykseen on lisätty sote-uudistuksen yhteydessä kunnalle jäävistä tehtävistä edunvalvonta sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyviä toimintoja, jotka aiemmin ovat olleet sosiaali- ja terveyslautakunnan talousarviossa. Toimintatuottohin on lisätty edunvalvonnan osalta 320.000 euroa ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaisuuden osalta 270.000 euroa. Toimintakulujen osalta edunvalvonnan lisäys on yhteensä noin 287.200 euroa ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaisuuden osalta lisäys yhteensä noin 392.800 euroa.

Sivistyspalvelut

Sivistyspalveluiden toimintastrategia 2023-2025

- Lasten ja nuorten hyvinvoinnin vahvistaminen ja tukeminen
- Lasten ja nuorten tunnetaitojen ja osallisuuden vahvistaminen
- Oppimisvajeen korjaaminen
- Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen ja osallisuuden lisääminen
- Vapaa-ajan palveluiden saatavuuden ja saavutettavuuden lisääminen

Sivistyspalveluiden toimialaan kuuluvat seuraavat palvelualueet: varhaiskasvatuspalvelut, perusopetus- ja nuorisopalvelut, lukiokoulutus ja musiikkiopisto sekä vapaa-ajan palvelut.

Oppijoiden opintoja ja oppimisvajeen korjaamista edistetään tukiopetuksella, erityisopetuksella, tehostetulla ohjauksella sekä moniammatillisella kodin ja koulun yhteistyöllä. Valtio on myöntänyt korona-avustuksia kasvatukseen ja opetukseen ja ne kohdennetaan oppimisvajeen paikkaamiseen sekä lisäohjaukseen oppimisen tueksi.

Lasten ja nuorten kokema pahoinvointi ja yksinäisyys on kasvanut. Pula psykologeista muodostaa ison riskin opiskeluhuollon lakisääteiselle toteuttamiselle ja oppijoiden hyvinvoinnille. Koulunuorisotyöntekijöiden ja yhteisöpedagogin tuella vahvistetaan lasten ja nuorten tunne- ja vuorovaikutustaitoja.

Maksuttoman harrastustoiminnan järjestäminen kaikille lapsille ja nuorille on tärkeää. Harrastamisen Suomen mallin mukainen harrastustoiminnan vakiinnuttaminen pysyväksi toimintamalliksi edistää perusopetukseen osallistuvien lasten ja nuorten mahdollisuutta mielekkääseen harrastamiseen.

Oppimisesta kerättyä tietoa (oppimisanalytiikka) hyödynnetään ja tietoperusteista johtamista kehitetään, jotta oppimiseroja voidaan todentaa ja resursseja kohdentaa oppimiserojen vähentämiseen ja toimenpiteisiin.

Varhaiskasvatuksen lainsäädännön mukaisen henkilöstörakenteen toteuttamista jatketaan lisäämällä varhaiskasvatuksen opettajia ja sosionomeja vuosittain lähemmäs vuoden 2030 tavoitetasoa.

UNICEFin lapsiystävällisen kunta -tunnustuksen saavuttamiseksi huomioidaan lasten hyvinvoinnin kannalta oikeat ratkaisut arjen palveluissa ja varmistetaan, että lasten osallisuus toteutuu työn tavoitteissa ja toimenpiteissä sekä niiden arvioinnissa.

Vapaa-ajan palveluilla tuetaan kaupungin elinvoimaisuutta. Vapaa-ajan palveluissa salolaisien hyvinvointia tuetaan palveluiden kattavalla saatavuudella ja saavutettavuudella. Vapaa-ajan palveluiden turvaaminen kaikille on yksi hyvinvoinnin edistämisen keskeinen tavoite. Tätä tavoitetta tuetaan jatkuvalla palveluiden kehittämisellä, oikealla palveluiden kohdentamisella ja sähköisten palvelujärjestelmien tehokkaalla hyödyntämisellä.

Varhaiskasvatuspalvelut

Palvelualueen keskeiset tavoitteet ja merkittävimmät riskit 2023

Tavoitteet

Varhaiskasvatus ja esiopetus ovat osa kasvatus- ja koulutuspalvelujen kokonaisuutta. Varhaiskasvatusta järjestetään kunnallisissa ja yksityisissä päiväkodeissa ja perhepäivähoitossa. Avointa varhaiskasvatusta järjestetään perheille, joilla ei ole tarvetta lapsen kokopäiväiselle hoidolle. Toiminta on tarkoitettu kotihoidossa oleville lapsille. Tulosidonnainen palveluseteli ja lastenhoidon tuet mahdollistavat huoltajille valinnan vapauden lapsen varhaiskasvatuksen järjestämiseen. Esiopetusta järjestetään päiväkodeissa.

Alle kouluikäisten lasten määrä ei ole vähenemässä vaan ikäluokkien koko on tasoittunut. Palvelun piiriin hakeutuminen kasvaa ikäryhmittäin, etenkin alle kolme vuotiaiden osalta. Vallitseva Ukrainan tilanne tuo Saloon uusia palvelua tarvitsevia alle kouluikäisiä lapsia. Lapsilukumäärän heikko ennustettavuus ja palvelutarpeiden ennakoitavuus aiheuttavat

haasteita varhaiskasvatuspaikkojen riittävyteen. Yksityinen palvelutuotanto vaihtoehtona mahdollistaa nopeamman reagoinnin muuttuviin tilanteisiin.

Varhaiskasvatusta toteutetaan laadukkaasti siten, että lasten kehitystä ja oppimista sekä heidän hyvinvointiaan edistetään kokonaisvaltaisesti ja tuen kokonaisuutta kehitetään edelleen. Edistetään lasten tunnetaitojen ja osallisuuden vahvistamisen ja kiusaamisen ennaltaehkäisyyn kehitetyn toimintamallin toimeenpanoa varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa. Jatketaan toimenpiteitä koronavirusepidemiasta johtuvien vaikutusten vähentämiseksi.

Merkittävimmät riskit

- Varhaiskasvatuksen heikentynyt työvoimatilanne (varhaiskasvatuksen opettajat, erityisopettajat ja esiopetuskelpoinen henkilöstö), joka näkyy työvoimavajeessa, rekrytoinneissa ja sijaisten saatavuudessa

Palvelualueen painopisteet

- Opetussuunnitelmien mukaisen toimintakulttuurin ja oppimisympäristöjen kehittäminen sekä ulkotoiminnan ja tiedekasvatuksen kehittäminen osaksi arjen pedagogiikkaa.
- Osallistuminen kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun
- Varhaiskasvatukseen osallistumisasteen nostaminen
- Lapsen oppimisen tuen vahvistaminen ja oppimiserojen tasoittaminen hankeresurssin avulla.
- Henkilöstön osaamisesta ja työhyvinvoinnista huolehtiminen
- Pedagogisen johtamisen vahvistaminen

Keskeiset toimintamenojen ja -tulojen perustelut

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain jatkuvat muutokset vaikuttavat negatiivisesti asiakasmaksukertymään.

Päiväkodeissa tulee valmistautua ja ennakoida varhaiskasvatuslain mukaista uudistuvaa päiväkotien henkilöstörakennetta lisäämällä lapsiryhmissä varhaiskasvatusopettajien ja varhaiskasvatuksen sosionomien määrää. Vapautuvien ja lakkautettavien varhaiskasvatuksen lastenhoitajien tehtäviin palkataan varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuuden omaavia työntekijöitä.

Elokuusta 2022 uudistetussa varhaiskasvatuslaissa säädetään lapsen oikeudesta varhaiskasvatukseen annettavaan tukeen. Tuki muodostuu kolmelle eri tasolle (yleinen, tehostettu ja erityinen tuki). Lapselle annettaviin tukipalveluihin kuuluu lain mukaan oikeus saada varhaiskasvatuksen erityisopettajan antamaa konsultaatiota ja opetusta. Kunnan ja yksityisen palveluntuottajan on huolehdittava, että varhaiskasvatuksessa on riittävä määrä eri kelpoisuusvaatimukset täyttävää henkilöstöä, jotta varhaiskasvatukselle säädetyt tavoitteet voidaan saavuttaa ja jotta myös vammaisten ja muiden lasten tuen tarpeisiin vastataan. Kunnan käytävissä on oltava varhaiskasvatuksessa esiintyvää tarvetta vastaavasti varhaiskasvatuksen erityisopettajan palveluja. Varhaiskasvatus järjestää yksityisen päiväkoti- ja ryhmäperhepäivähoidon varhaiskasvatuksen erityisopettajan palvelut. Myös kaksivuotinen esiopetuskokeilu on lisännyt erityisopetuksen tarvetta. Vuonna 2023 on tarve lisätä yksi erityisopettajan tehtävä lakkauttamalla vastaavasti muita tehtäviä.

Yksityistä palvelutuotantoa vakiinnutetaan vaihtoehtona osana kunnan tarjoamia varhaiskasvatuspalveluita. Asiakasmaksulakiin liittyvät muutokset lisäävät tuottajille maksettavien tulosidonnaisten palvelusetelien osalta menoja, koska asiakkaan omavastuu pienenee .

Asiakastietojärjestelmän päivittäminen kahden tulevan vuoden aikana vaatii määräraharauksen. Henkilöstön lakisääteisellä täydennyskoulutuksella vastataan varhaiskasvatuslain ja varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelman tuomiin kehittämishaasteisiin.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt valtionavustuksia toimintavuodelle 2023 esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin sekä uudistetun varhaiskasvatuslain tuen toteutukseen. Saadusta rahoituksesta osa kohdentuu yksityiseen varhaiskasvatukseen.

Perusopetus- ja nuorisopalvelut

Perusopetuspalvelut

Palvelualueen keskeiset tavoitteet ja merkittävimmät riskit 2023

Tavoitteet

Palvelualueen tehtävänä on järjestää perusopetusta. Perusopetuksen tavoitteet määritellään opetussuunnitelmassa. Lisäksi järjestetään 1.-2. luokkalaisten iltapäivätoimintaa Opetushallituksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteiden mukaisesti.

OPPIVA SALO-kehittämishjelman viisi kehittämistavoitekokonaisuutta ovat: oppilaiden hyvinvoinnin tukeminen, lukutaidon vahvistaminen, arviointikulttuurin kehittäminen, eheät oppimispolut varhaiskasvatuksesta lukioon ja oppimisen digitaalinen ekosysteemi.

Merkittävimmät riskit

Pitkittyneestä koronatilanteesta aiheutunut oppimisen ja hyvinvoinnin vaje vaatii edelleen systemaattisia toimia tilanteen vakauttamiseksi ja korjaamiseksi. Ukrainan tilanteen tuoma epävarmuus maailman tilanteesta heijastelee lasten ja nuorten hyvinvointiin. Ukrainasta paenneiden lasten ja nuorten opiskelun sekä oppimisen tuen järjestäminen aiheuttaa sekä valmistavan opetuksen että perusopetuksen järjestämisessä muuttuvia tilanteita, joiden ennakoiminen on haastavaa.

Palvelualueen toiminnan järjestämisen haasteena tulevina vuosina tulee olemaan muuttuvat ja vähenevät oppilasmäärät. Lisäksi ammattitaitoisen henkilöstön rekrytoinnissa erityisesti erityisopetukseen on haasteita.

Hyvinvointialueet aloittavat toimintansa vuonna 2023, mikä tulee tarkoittamaan uudenlaista yhdyspintatyöskentelyä kunnan ja hyvinvointialueen välillä, kun kuraattorit ja psykologit siirtyvät hyvinvointialueelle pois kunnan sivistyspalveluista. Toimivan yhteisöllisen opiskeluhuoltotyön merkitys korostuu.

Painopisteet

Toiminnan jatkuvasta parantamisesta huolehditaan toteuttamalla OPPIVA SALO-kehittämishjelman visiota Joka päivä oppien.

Oppilaiden kouluhyvinvointia kehittäviä toimenpiteitä:

- Tunnetaitojen kehittäminen
- Työrauhaa lisäävien toimintamallien kehittäminen
- Oikea-aikainen tuki oppimisen ja koulunkäynnin haasteissa
- Koulunuorisotyön toimintamallien luominen ja kehittäminen
- Henkilöstön osaamisesta ja työhyvinvoinnista huolehtiminen

Keskeiset toimintamenojen ja -tulojen perustelut

Oppilaiden tuen tarve edellyttää ohjaajaresurssia, jotta riittävä koulukäynnin ja oppimisen tuki saadaan järjestettyä. Perusopetukseen on haettavissa runsaasti erilaisia hankeavustuksia ja niiden avulla kohdennamme merkityksellistä ja tarpeellista lisätukea oppimisen ja koulunkäynnin mahdollistamiseen sekä perusopetuksen kehittämistyöhön.

Nuorisopalvelut

Nuorisopalvelujen tehtävänä on toteuttaa kaupungin nuorisopalveluja erityisesti nuorisolain ja valtakunnallisen nuorisotyön- ja politiikan ohjelman (VANUPO) edellyttämät velvoitteet ja tavoitteet huomioiden.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet ja merkittävimmät riskit 2023

Tavoitteet

- Tarkoituksenmukaisten ja laadukkaiden avointen ja kohdennettujen palvelujen toteuttaminen nuorten hyvinvointia tukevasti
- Edellytysten luominen, joiden varaan nuoret voivat rakentaa hyvää ja sujuvaa arkea, merkityksellistä elämää sekä kestävästä tulevaisuudesta
- Yhteisöllisyyden ja osallisuuden vahvistaminen, erityisesti ulkopuolelle jäävät nuoret huomioiden
- Kasvatuskumppanuuden edistäminen moniammatillisuus ja poikkihallinnollisuus huomioiden

Merkittävimmät riskit

Nuoret voivat eri mittareiden mukaan pääosin hyvin. Kuitenkin yhteiskunnassamme on ongelmia liittyen nuorten terveyteen, sosiaaliseen hyvinvointiin ja itsensä toteuttamisen mahdollisuuksiin. Nuorten hyvinvointi on polarisoitunutta ja ongelmat kasautuvat pienelle joukolle nuoria. Riskinä tunnistetaan palvelujen piirissä – ja ulkopuolella olevien nuorten toimintakyvyn heikkeneminen sekä tarkoituksenmukaisen ja oikea-aikaisen tuen saaminen nuorille, joka johtaa nuorten kannalta vaikeisiin elämäntilanteisiin ja yhteiskunnan kannalta muun muassa yhteiskunnallisten järjestelmien kuormittumiseen, yhteiskunnassa vallitsevan luottamuksen rapautumiseen ja vastakkainasetteluiden lisääntymiseen.

Harrastamisen Suomen mallia ja koulun kerhotoimintaa (n. 150 viikoittaista harrastusryhmää) toteutetaan Salossa Mun Juttu- termin alla kahden eri hankerahoituksen turvin. Mikäli hankerahoitukset vähenevät jatkossa merkittävästi tai jopa loppuvat, ei toiminnan järjestäminen nykyisessä muodossaan ole mahdollista.

Painopisteet

Nuorisopalvelujen painopisteenä on nuorten kohtaaminen ja läsnäolo sekä nuorisotyöllisten menetelmien monipuolistaminen ja kehittäminen. Tulevana vuonna kiinnitetään erityistä huomiota kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävän nuorisotyön tarkoituksenmukaiseen kehittämiseen verkostoja vahvasti hyödyntäen sekä hyvinvointialueen järjestämistä siirtyvien palvelujen rajapintojen, nivelvaiheiden ja yhteistyön sujuvaan toteuttamiseen.

Keskeiset toimintamenojen ja -tulojen perustelut

Nuorisopalvelujen tulot muodostuvat pääasiallisesti hankerahoituksista, osallistumismaksuista sekä nuorten työpajatoiminnan tuotteiden ja palveluiden myyntituloista.

Keskeisimpinä toimintamenoja lisäävinä muutoksina ovat:

- Kouluissa tehtävän, oppilaiden hyvinvointia tukevan nuorisotyön resurssien lisääminen
- Nuorisotoiminnan tulemiseen kohdennettujen avustusten määrärahan tason palauttaminen vuoden 2019 tasolle, jolloin yhdistysten toteuttamaa toimintaa voidaan tarkoituksenmukaisemmin tukea.
- Nuorten kesätyöntekijöiden tuntipalkan korottaminen

Lukiokoulutus ja musiikkiopisto

Lukiokoulutus

Palvelualueen keskeiset tavoitteet ja merkittävimmät riskit 2023

Tavoitteet

Lukiokoulutus vastaa lukio- ja aikuislukiokoulutuksen järjestämisestä. Lukiokoulutuksen tavoitteet määritellään opetussuunnitelmassa. Lukiokoulutusta annetaan kolmessa lukiossa.

- Opiskelijoiden hyvinvoinnin vahvistaminen ja tukeminen
- Oppimisvajeen korjaaminen
- Opiskelijoiden tunnetaitojen ja osallisuuden vahvistaminen

Merkittävimmät riskit

Korona-aika vaikutti opiskelijoihin merkittävästi. Opiskelun tapoja muutettiin huomattavasti (etäopetus/itsenäinen opetus) sekä sosiaalista kanssakäymistä rajoitettiin. Opiskelijoiden hyvinvoinnin haasteilla ennustetaan olevan vaikutuksia lukiolaisten oppimiseen ja opiskelijoiden koulutusuriiin. Oppimisen ja hyvinvoinnin tuen tarpeet näkyvät lukion arjessa myös tulevina vuosina.

Pula psykologeista muodostaa merkittävän riskin opiskeluhuollon lakisääteiselle toteuttamiselle ja opiskelijoiden hyvinvoinnille.

Painopisteet

- Opiskelijoiden yksilöllisen tuen kehittäminen ja ohjauksen tehostaminen
- Yksilöllisten ja joustavien opintopolkujen mahdollistaminen
- Opiskelijoiden hyvinvoinnin vahvistaminen
- Henkilöstön osaamisesta ja työhyvinvoinnista huolehtiminen

Korona on heikentänyt lukiolaisten hyvinvointia ja lisännyt nuorten yksinäisyyden tunnetta ja ahdistusta. Lukioissa tulee vahvistaa nuorten osallisuutta, vuorovaikutus- ja tunnetaitoja sekä ryhmäytymistä. Lukiokoulutuksessa lisätään opiskelijoita aktivoivia ja osallistavia työtapoja.

Keskeiset toimintamenojen ja -tulojen perustelut

Talousarviossa on varauduttu oppivelvollisuuden laajentumiseen ja maksuttomuuteen kaikkien vuosiluokkien opiskelijoiden osalta 1.8.2023 alkaen.

Musiikkiopisto

Palvelualueen keskeiset tavoitteet ja merkittävimmät riskit 2023

Tavoitteet

- Oppilaitoksen pedagogisen toimintakulttuurin ja oppimisympäristön kehittäminen
- Yhteistyön syventäminen eri toimijoiden kanssa ja aktiivisen roolin vahvistaminen osana kaupungin sivistyspalveluita ja kulttuuritarjontaa
- Tavoitettavuuden ja saatavuuden varmistaminen erityisesti lapsille ja nuorille

Merkittävimmät riskit

Musiikkiopiston toiminnalle merkittävimmän riskin asettaa syntyvyyden laskun ja väestökehityksen negatiivinen heijastuminen opiston oppilasmääriin. Opetuksen toimipisteiden tavoitettavuus ei ole alueellisesti tasapuolista, koska opetusta annetaan vain keskustan tiloissa.

Painopisteet

- Pedagoginen kehittämistyö
- Opetussuunnitelman toteutumisen seuraaminen ja sen edelleen kehittäminen osana oppilaitoksen itsearviointia
- Oppiainevalikoiman monipuolisuuden kehittäminen ja opetuksen laajuuden turvaaminen
- Yhteistyömallien vahvistaminen paikallisissa ja alueellisissa verkostoissa

Keskeiset toimintamenojen ja -tulojen perustelut

Musiikkiopistossa annetaan taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän mukaista perus- ja syventävää opetusta pääasiassa lapsille ja nuorille. Opetuksessa noudatetaan opetushallituksen opetussuunnitelman perusteiden mukaan laadittua opetussuunnitelmaa, jonka kehittäminen on jatkuva prosessi reagoiden uusiin odotuksiin ja tarpeisiin. Myös palautekyselyt ovat tärkeässä osassa toiminnan kehittämisessä.

Opiston toiminnalla on tärkeä rooli kaupungin musiikkikulttuurin edistämisessä. Toiminta ulottuu kaikkiin kuntalaisiin aktiivisen oppilasilta- ja konserttitoiminnan kautta.

Opettajien jatkuva osaamisen kehittäminen opetussuunnitelman painotuksia huomioiden edistää koko opiston pedagogista toimintaympäristöä, mahdollistaa oppiainevalikoiman monipuolisuutta sekä harrastustoiminnan saavutettavuutta.

Jotta oppilaille on mahdollisuus opiskeluun opetussuunnitelman perusteiden mukaan, tulee oppimisympäristön vastata tiloiltaan, työvälineiltään, materiaaleiltaan ja teknologian käyttömahdollisuuksiltaan opetussuunnitelman vaatimuksia.

Yhteistyön tekeminen sekä paikallisella tasolla että alueellisesti erilaisissa verkostoissa tarjoaa oppilaille uudenlaisia oppimisen mahdollisuuksia, edistää osaamisen kehittämistä ja lisää oppilaitoksen toiminnan näkyvyyttä. Kaupungin sivistyspalveluiden oppimispoluista rakentuu yhteistyön kautta ehyitä kokonaisuuksia.

Opetuslautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen

31 Opetuslautakunta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023	Ero%
Toimintatuotot					
Myyntituotot	814 165	753 120	994 920	994 920	32,1
Maksutuotot	2 062 430	1 990 000	1 730 000	1 730 000	-13,1
Tuet ja avustukset	1 998 040	1 515 830	1 849 000	1 849 000	22,0
Muut toimintatuotot	38 169	38 360	37 600	37 600	-2,0
Toimintatuotot	4 912 805	4 297 310	4 611 520	4 611 520	7,3
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-55 323 385	-57 290 763	-59 910 562	-59 439 871	3,8
Palkat ja palkkiot	-44 680 545	-46 306 022	-48 013 092	-47 623 319	2,8
Henkilösivukulut	-10 642 839	-10 984 741	-11 897 470	-11 816 552	7,6
Eläkekulut	-9 034 552	-9 223 905	-10 175 025	-10 107 984	9,6
Muut henkilösivukulut	-1 608 288	-1 760 836	-1 722 445	-1 708 568	-3,0
Palvelujen ostot	-6 634 433	-6 395 027	-6 861 600	-6 865 600	7,4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 709 000	-1 935 391	-2 118 260	-2 123 260	9,7
Avustukset	-1 743 871	-1 938 000	-1 704 000	-1 704 000	-12,1
Muut toimintakulut	-892 854	-1 282 971	-1 319 620	-1 314 620	2,5
Toimintakulut	-66 303 542	-68 842 152	-71 914 042	-71 447 351	3,8
Toimintakate	-61 390 737	-64 544 842	-67 302 522	-66 835 831	3,5

Opetuslautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen ja sisäinen

31 Opetuslautakunta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023	Ero%
Toimintatuotot					
Myyntituotot	832 963	753 120	994 920	994 920	32,1
Maksutuotot	2 103 074	2 035 000	1 730 000	1 730 000	-15,0
Tuet ja avustukset	1 998 040	1 515 830	1 849 000	1 849 000	22,0
Muut toimintatuotot	62 950	70 790	63 470	63 470	-10,3
Toimintatuotot	4 997 026	4 374 740	4 637 390	4 637 390	6,0
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-55 323 385	-57 290 763	-59 910 562	-59 439 871	3,8
Palkat ja palkkiot	-44 680 545	-46 306 022	-48 013 092	-47 623 319	2,8
Henkilösivukulut	-10 642 839	-10 984 741	-11 897 470	-11 816 552	7,6
Eläkekulut	-9 034 552	-9 223 905	-10 175 025	-10 107 984	9,6
Muut henkilösivukulut	-1 608 288	-1 760 836	-1 722 445	-1 708 568	-3,0
Palvelujen ostot	-21 988 452	-23 505 443	-25 156 450	-25 160 450	7,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 768 359	-1 935 391	-2 118 260	-2 123 260	9,7
Avustukset	-1 743 871	-1 938 000	-1 704 000	-1 704 000	-12,1
Muut toimintakulut	-11 060 592	-11 440 071	-11 539 251	-11 534 251	0,8
Toimintakulut	-91 884 659	-96 109 668	-100 428 523	-99 961 832	4,0
Toimintakate	-86 887 632	-91 734 928	-95 791 133	-95 324 442	3,9

Kaupunginjohtajan tekemät muutokset toimielimen talousarvioesitykseen

Opetuslautakunnan talousarvioesitykseen on lisätty määrärahat liikennepuiston toimintaan, jonka palvelun tuottamisen osalta vastuu siirtyy toimintakauden 2023 osalta nuorisopalveluille. Liikennepuiston toimintaa varten on lisätty palvelujen ostoihin 4.000 euroa ja aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin 5.000 euroa. Henkilöstösuunnitelman osalta talousarvioesitykseen on lisätty määräaikainen liikennepuistotyöntekijä ja joitakin henkilöstöesityksistä on siirretty vuodelle 2024 ja 2025. Tämän lisäksi perusopetuksen ja lukiokoulutuksen osalta henkilöstökuluihin on tehty laskennallinen vähennys, jotta henkilöstökulujen kehitys vastaa keskitetysti talousarviossa arvioitua henkilöstökulujen nousua

Vapaa-aika palvelut

Vapaa-aikapalvelut järjestää kaupungin kulttuuri-, kirjasto-, museo-, liikunta- ja vapaan sivistystyön palveluja, joita ohjaa erityiset lait palveluiden tuottamisesta. Lait perustuvat sekä Suomen perustus- että kuntalakiin sekä alojen erityispuitelakeihin asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseksi. Salon vapaa-aikapalvelut toteuttaa hyvinvointia, yleissivistäviä ja kulttuurillisia perusarvoja edistäviä, aktiivista elämäntapaa ja itsensä kehittämistä tukevia sekä osallistumiseen kannustavia palveluja.

Keskeiset tavoitteet ja merkittävimmät riskit 2023

Tavoitteet

Vapaa-ajan palveluiden keskeiset tavoitteet liittyvät yleisen hyvinvoinnin edistämisen lisäksi niiden kattavaan saatavuuteen ja saavutettavuuteen. Vapaa-ajan palveluiden turvaaminen kaikille ja mahdollisuuksien mukaan kattavasti kaiken ikäisille salolaisille on yksi hyvinvoinnin edistämisen keskeinen tavoite vapaa-ajanpalveluiden tuottamisessa. Tätä tavoitetta tuetaan jatkuvalla palveluiden kehittämisellä, oikealla palveluiden kohdentamisella ja esim. sähköisien palvelujärjestelmien tehokkaalla hyödyntämisellä.

Palveluiden resurssointeja tulisi kohdentaa erityisesti kulttuurituottamisen yhteistoimintaedellytysten sekä museopalveluiden saatavuuden varmistamiseksi, sähköisten palveluiden kehittämiseksi, mm. omatoimikirjastojen osalta, sekä liikunnallisen elämäntavan edistämisen kokeilujen aloittamiseksi. Harrastamisen aloittamiseen liittyvien kokeilujaksojen resurssointi lähinnä yhteistyöedellytysten turvaamiseksi on myös tärkeää esim. "matalan kynnyksen" harrastuskokeilujen käynnistämiseksi (lähinnä liikunta) 2023.

Merkittävimmät riskit

Keskeiset riskit kohdistuvat yleiseen maailmanpoliittiseen tilanteeseen liittyvien riskien (energia, yleinen kustannusten nousu jne.) johdosta muun muassa olosuhteiden ylläpitämiseen ja muuttuvan kaupunkiorganisaation hyvinvointia, elinvoimaa ja viihtyvyyttä tukevien palvelukokonaisuuksien resurssointiin.

Painopisteet

- Vapaa-aikapalveluiden yleisten toimintaedellytysten turvaaminen palveluja ja yhteistyöverkostoja kehittämällä
- Kulttuuriohjelman laatiminen ja palvelu- ja tapahtumayhteistyön laajentaminen
- Matalan kynnyksen harrastekokeilujen aloittaminen
- Omatoimikirjastopalveluiden edelleen kehittäminen

Keskeiset toimintamenojen ja -tulojen perustelut

Toimintakateraami on annettua kehysraamia suurempi, joka koostuu maltillisemmasta tulo-kertymäarviosta (lähinnä kansalaisopiston hankerahoitus ja myyntituotot) ja toimintamenoesityksistä henkilöresurssointiin, toiminta-avustuksiin ja palveluiden ostomäärärahoihin.

Menolisäysesitykset kohdentuvat erityisesti vapaa-ajan palveluiden tuottamisen (henkilöressit), saatavuuden (huolto- ja hoitotyöt) ja palveluyhteistyön kehittämisen varmistamiseen (järjestö- ja tapahtumayhteistyö). Palkkakustannuksien raamin kasvuun edelliseen vuoteen nähden vaikuttaa myös KEVAN tasausmaksujen lisäys. Oman lisäyksen käyttömennoissa tekee myös arviot huolto- ja hoitotöiden ylläpitämiseen liittyvistä kustannuksien noususta (lämpö, energia, polttoaine).

Kulttuuripalvelut

Keskeiset tavoitteet ja merkittävimmät riskit 2023

Tavoitteet

Kuntien kulttuuritoimintalain (166/2019) mukaisesti yleisten kulttuuripalveluiden tavoitteena on tuottaa eri kohderyhmille monipuolista kulttuuritarjontaa, tarjota kaupunkilaisille yhdenvertaisia mahdollisuuksia harrastaa ja nauttia taiteesta ja kulttuurista sekä tukea taiteen ammattimaisia toimintaedellytyksiä ja paikallista taide- ja kulttuuritoimintaa. Yksikön vastuulla ovat muun muassa tapahtumatuotanto, kulttuurikasvatus, lähikulttuuripalvelut, asiantuntijatyö moniammatillisissa verkostoissa sekä kulttuurihyvinvointi. Palvelut edistävät kaikenikäisten salolaisten elämänlaatua, osallisuutta ja aktiivista vapaa-aikaa, samalla lisäten kaupungin imagohyötyä ja vaikuttaen mm. työpaikkoihin, matkailuun ja muiden palveluiden kysyntään. Palveluita kehitetään monialaisesti eri toimijoiden kanssa ja niitä toteutetaan sektorirajat ylittävästi, vahvassa yhteistyössä salolaisen taide- ja kulttuurikentän kanssa koko laajalla Salon alueella.

Museopalvelujen toiminta-ajatus on edistää Salossa kuvataiteen ja kulttuuriperinnön säilymistä, kehittymistä ja esille saattamista. Valtionosuutta saavan museon työtä säätelevät Museolaki (314/2019) ja -asetus (2005/1192) ja sitä ohjaa Unescon alaisen kansainvälisen museoneuvoston ICOM:in antamat museotyön eettiset ohjeet. Salon museopalvelut tuottaa laadukasta museosisältöä matkailijoille ja Salon kaupungin asukkaille sekä toimii aktiivisena osana Suomen museokentän ammatillista verkostoa ja sisällöntuotantoa. Museopalveluiden tavoitteena tehdä kuvataiteesta, historiasta ja kulttuuriperinnöstä helposti lähestyttävää ja ymmärrettävää. Samalla museopalvelut vahvistaa ihmisen identiteetin kasvua ja muotoutumista. Salon museopalvelut haluaa olla Salon kiinnostavimpien matkailukohteiden joukossa.

Merkittävimmät riskit

- Palveluiden supistuminen ja yhteistyökumppanien menettäminen, koska resurssien niukkuuden ja rakenteellisten puutteiden takia yleiset kulttuuripalvelut ei pysty toimimaan vastuullisena kumppanina eikä investoimaan kulttuuripalveluiden tuotantoon riittävällä tavalla.
- Museoesineistön säilytysolosuhteet ovat puutteelliset, esineistöä tuhoutuu ja kulttuuriperintöä menetetään. Tilojen huono kunto ja esineistön hajallaan olo vaikeuttavat työtä merkittävästi.
- Hyvin niukoilla henkilöstöresursseilla toimittaessa taidemuseon laadukkaiden näyttelysisältöjen ja brändin säilyttäminen on vaikeaa: henkilöstö uupuu, poissaolot lisääntyvät ja museon avoinna pitäminen vaarantuu.

Painopisteet

Yleisten kulttuuripalveluiden painopisteet vuonna 2023 ovat kuntalaisille ja yhteistyökumppaneille toteutetun kulttuurikyselyn ja -selvityksen mukaisia.

- Kulttuuriohjelman laatiminen
- Nykyisten kumppanuuksien vahvistaminen sekä toimintaedellytysten kehittäminen
- Yhdenvertaista osallisuutta edistävä toiminta ja eri kohderyhmille suunnatut palvelut
- Elinympäristön viihtyvyyttä lisäävien lähikulttuuripalveluiden kehittäminen

Museopalveluissa vuoden 2023 painopisteet museotyön eri muodoissa jakautuvat seuraavasti:

- Sisällöntuotanto: perustoiminnan ylläpitäminen esine- ja työterveysturvallisesti.
- Yleisötyön kehittäminen: Uusien kumppanuuksien syntyminen sisältötuotannoissa: poikkihallinnollisten, uusien, palvelua vahvistavien ja monipuolistavien käytäntöjen luominen esim. kansalaisopiston ja nuorisopalveluiden kanssa.

- Kokoelmien hallinnointi: Museoiden yhteisvarastohankkeen eteneminen investointisuunnitelmaan / 2024 talousarvioon
- Paikallismuseosuunnitelma valmistuu ja sen mukaan tehdään toimintasuunnitelma museoiden jatkokäytöstä.

Keskeiset toimintamenojen ja tulojen perustelut

Yleisten kulttuuripalveluiden määrärahat kohdistuvat suoraan kuntalaisille suunnattaviin palveluihin sekä niiden monipuolisuuteen, laatuun ja saavutettavuuteen. Omana tuotantona sekä yhteistyössä ostopalveluina ja avustuksin toteutetaan vuosittain eri taiteenalojen sisältöjä kuten konsertit, esitykset, näyttelyt, työpajat ja harrastusmahdollisuudet, kaupunkitapahtumia, kaupunginosa- ja kylätoimintaa sekä eri-ikäisille, eri kohderyhmille suunnattuja palveluita kuten lastenkulttuuri, kulttuurikasvatus ja soveltava taide. Osa toiminnasta on maksutonta ja liittyy ihmisten kulttuuristen oikeuksien toteutumiseen eri elämänvaiheissa. Tuloja muodostuu pääsymaksuista, joita peritään esimerkiksi kulttuuritila Näkkärin kausiohjelmasta. Yleisissä kulttuuripalveluissa työskentelee 2 kulttuurituottajaa.

Museoissa toimintavuonna 2023 Veturitallissa järjestetään kolme päätilanäyttelyä sekä kolme pienempää gallerianäyttelyä. Näyttelyiden ohessa Veturitallissa voidaan järjestää myös konsertteja tai muita tapahtumia näyttelyn sisällön niin salliessa. Julkisen taiteen huoltosuunnitelma luodaan tuleviksi vuosiksi. Historiallisessa museossa pääpaino on kokoelmatyössä, jota jatketaan mm. inventoinnein ja museoiden yhteisvarastohanketta aikataulutetaan ja päätetään toimintatavasta. Perniön ja Meritalon museoiden museoammatillisten kesäassistenttien avulla toteutetaan aktiivista yleisötyötä erilaisten tapahtumien muodossa. Elektroniikkamuseossa tapahtuneiden henkilöstömuutosten myötä arvioidaan ja laaditaan museon uusi toimintasuunnitelma. Tuotot koostuvat pääosin taidemuseo Veturitallin lipunmyynnistä sekä museokaupan tuotoista. Museoiden saama valtionosuus (234.388 euroa) ei näy museoiden omassa talousarviossa.

Museopalveluissa työskentelee (2022) taidemuseossa intendentti, 2 museoassistenttia kasvatyössä ja museomestari sekä museosihteeri, joka hoitaa myös historiallisen museon ja osin koko kulttuurin toimistosihteerin työt. Salon historiallisessa museossa työskentelee intendentti ja kaksi amanuenssia. Määräaikaisia työllisyyspalveluiden kautta saatavia työntekijöitä on vaihtelevasti vuoden aikana, keskimäärin noin 6-8 yhtä aikaa. Kokonaisuutta johtaa museonjohtaja.

Kirjastopalvelut

Keskeiset tavoitteet ja merkittävimmät riskit 2023

Tavoitteet

Kunnan tehtävänä on yleisen kirjaston toiminnan järjestäminen kuntalaisille (laki yleisistä kirjastoista 1492/2016). Kirjastopalveluiden tavoitteena on mahdollistaa kuntalaisille yhdenvertaiset mahdollisuudet sivistykseen ja kulttuuriin sekä edistää ajantasaisen tiedon saatavuutta ja käyttöä. Eri-ikäisten kuntalaisten lukuharrastuksen ja monipuolisen lukutaidon tukeminen on osa kirjaston toimintaa. Aktiivisella kokoelmanhoitotyöllä kirjastot kehittävät asiakkaiden mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen. Aktiivisen kansalaisuuden, demokratian ja sananvapauden edistämiseksi yleisillä kirjastoilla on merkittävä tehtävä. Salossa kirjastopalvelut ovat kuntalaisille helposti saavutettavissa. Osa lähikirjastoista toimii myös kaupungin palvelupisteinä. Ne mahdollistavat myös kaupungin muiden palveluiden tavoitettavuuden keskusta-alueen ulkopuolella.

Merkittävimmät riskit

- Henkilöstön työkyvyn ylläpitäminen ja osaamisen tason turvaaminen. Ikääntyminen ja lisääntyvät sairauspoissaolot merkitsevät haastetta asiakaspalvelun turvaamiselle. Tiukan taloustilanteen vuoksi ei saada palkattua sijaisia tai tuntityöntekijöitä
- Kaluston ja kiinteistöjen lisääntyvät korjauskustannukset
- Yleinen kustannusten nousu (aineistot, leasingmaksut, erilaiset käyttömaksut)
- Palveluiden haavoittuvuus (häiriöt kirjastossa käytettävissä käyttöjärjestelmissä, tietoverkoissa, sähkökatkot, ohjelmistojen ja laitteiden heikentynyt saatavuus kansallisten tai kansainvälisten konfliktien vuoksi)

Painopisteet

- Lasten ja nuorten lukemisen edistäminen yhteistyössä koulujen kanssa. Myös toisen asteen opiskelijat otetaan huomioon koulu-yhteistyön suunnittelussa.
- Eri-ikäisten kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen ajantasaisia aineistoja tarjoamalla. Elektronisten aineistojen tarjonta tapahtuu Vaski-yhteistyön kautta. Samalla myös perinteisen painetun aineiston tarjonnasta pidetään huolta. Digitalisointi ei yksinään ole ratkaisu asiakkaiden tarpeisiin.

Keskeiset toimintamenojen ja -tulojen perustelut

Kirjastopalveluiden tulot kertyvät lähinnä asiakkaiden ottamista kopioista ja tulosteista sekä poistokirjojen myynnistä, huomautusmaksuista ja noutamattomista varauksista, korvattavista aineistoista ja kaukolainamaksuista.

Palveluiden ostot sisältävät muun muassa IT-palvelut (tietoliikenneverkkojen käyttömaksut ja ohjelmistojen lisenssit).

Kirjastopalveluiden vakituiseen henkilöstöön kuuluu tällä hetkellä 37 työntekijää. Heistä kahden esihenkilön ja toimistosihteerin lisäksi pääkirjastossa työskentelee 19, lähikirjastoissa 11 ja kirjastoautoissa 3 henkilöä.

Liikuntapalvelut

Salon liikuntapalvelut edistää hyvinvointia, viihtyvyyttä ja elinvoimaa ylläpitämällä toimintaedellytyksiä sekä tarjoamalla liikuntaneuvontaa ja -ohjausta kaikenikäisille kuntalaisille. Liikuntapalvelut jakautuu liikuntaneuvontaan ja -ohjaukseen, liikuntatoiminnan toimintaedellytysten ylläpitämiseen sekä seuratoiminnan tukemisen palveluihin. Liikuntapalvelujen toimintaa ohjaa erityinen liikuntalaki yleisen hyvinvoinnin edistämisestä, olosuhteiden ylläpitämisestä ja seurayhteistyöstä.

Keskeiset tavoitteet ja merkittävimmät riskit 2023

Tavoitteet

Liikuntapalveluiden keskeisiin tavoitteisiin kuuluu palveluiden saatavuuden ja saavutettavuuden turvaaminen sekä salolaisten liikunnallisen elämäntavan edistäminen liikuntaneuvonta- ja -ohjauspalvelua sekä niihin liittyviä olosuhteita ylläpitämällä ja kehittämällä. Toimintavuoden kehittämisen haasteisiin pyritään varautumaan kehittämällä erityisesti liikuntaneuvontaa ja -ohjausta, järjestöyhteistyötä sekä tukeutumalla osaavaan verkostoyhteistyöhön niin poikkihallinnollisesti kuin ylikunnallisesti palvelutoimintaa kehitettäessä.

Merkittävimmät riskit

- Merkittävimmät riskit kohdistuvat energiakustannuksien kehityksestä johtuviin hintojen hallitsemattomaan kohoamiseen ja palveluiden tuottamisen kustannuksiin. Tilojen aukiolon ja olosuhteiden ylläpitämisen kustannuskehityksellä on suora vaikutus salolaisten harrastusmahdollisuuksiin .

Painopisteet

- Liikunnallisen elämäntavan edistäminen tukemalla järjestöyhteistyötä ja kehittämällä harrastetoiminnan aloittamista muun muassa "matalan kynnyksen" toimintakokeiluilla
- Ylläpitämällä liikuntaolosuhteet hyvinä ja mahdollisimman laajasti salolaisten harrastajien saavutettavissa
- Kehittämällä reaaliaikaista tiedottamista palveluista ja niiden saatavuudesta e-palvelu-järjestelmiä hyödyntämällä
- Liikuntaneuvonta ja -ohjauspalveluiden toimintatavan ja yhteistyöverkoston kehittämisen

Keskeiset toimintamenojen ja -tulojen perustelut

Liikuntapalveluiden toimintaesitykset perustuvat "uuteen normaaliin" missä palvelutuottaminen voidaan kahden koronaepidemiavuoden jälkeen toteuttaa normaalivuoden tapaan.

Huolto- ja hoitopalveluiden kustannuskehitys on yritetty huomioida kustannusvarauksissa erityisesti hoitotöiden osalta ja merkittävimmät kehittämisprosessit kohdistuvat liikunta-neuvonnan ja -ohjauksen palveluiden sekä järjestöyhteistyön kehittämiseen.

Kansalaisopisto

Keskeiset tavoitteet ja merkittävimmät riskit 2023

Tavoitteet

- opiskelijoiden jatkuvan oppimisen, hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäminen
- kestävän elämäntavan, yhdenvertaisuuden ja monikulttuurisuuden toteutuminen
- laadukkaan ja monipuolisen opintotarjonnan ylläpitäminen ja uudistaminen sekä sen toteuttaminen hyvin saavutettavana
- opiston erityistehtävien pitkäjänteinen kehittäminen
- yhteistyö ja verkostoituminen opiston toiminnan kannalta merkittävien toimijoiden kanssa
- henkilöstön työhyvinvoinnista huolehtiminen ja osaamisen kehittäminen

Merkittävimmät riskit

- opiston sivistystehtävän toteuttamisen edellytykset heikkenevät
- erityistehtävien pitkäjänteinen kehittäminen ei mahdollistu
- kestävyys vaaliminen ei onnistu, koettu hyvinvointi ei kasva tai jakautuu yhä epätasaisemmin

Painopisteet

Tarjonnan saatavuus ja monipuolisuus varmistetaan pedagogisten ratkaisujen jatkuvalla kehittämisellä, järjestämällä toimintaa saavutettavasti toiminta-alueella sekä kohdenta-malla tarjontaa eri osallistujaryhmille ja toimimalla yhteistyössä tarjonnan suunnittelussa ja toteuttamisessa. Erityistä huomiota kiinnitetään aliedustettuihin ryhmiin. Lisätään osaamis-perusteista kurssitarjontaa ja siitä tiedottamista.

Taiteen perusopetuksen laajeneminen tanssitaiteeseen ja sanataiteeseen, koko tpo-opetuk-sen saavutettavuuden parantaminen. Hyvinvointisuunnitelmien sekä lasten kulttuurikasva-tussuunnitelman toimenpiteiden nivominen opiston toimintaan ja vaikuttavuuden arviointi. Erityislasten kurssitoiminnan vakiinnuttaminen.

Keskeiset toimintamenojen ja -tulojen perustelut

Kurssien rahoitus vaihtelee eri kurssilajien ja koulutustyyppien mukaan. Valtaosa on va-paana sivistystyönä valtionosuudella järjestettävää koulutusta. Valtionosuutta saadaan opiston perustoiminnan kurseihin, maahanmuuttajien lukutaitokoulutukseen, maahanmuut-tajanuorten koulutustakuun toteutumiseen sekä aikuisten perusopetukseen. Opetusta jär-jestetään taito- ja taideaineissa, kielissä, tieto- ja viestintätekniikassa, liikunnassa ja yh-teiskunnallisissa aineissa. Vapaan sivistystyön ohella kansalaisopisto järjestää taiteen pe-rusopetusta yleisen oppimäärän mukaisesti lapsille ja nuorille sekä aikuisille kuudella tai-teenalalla: kuvataiteessa, käsityössä, tanssitaiteessa, sanataiteessa ja teatteritaiteessa sekä sirkustaiteessa. Lisäksi opisto toteuttaa myyntipalvelu- ja henkilöstökoulutusta. Hyvin-vointialueen aloittaessa toimintansa vuoden 2023 alussa on epäselvää, millaisia mahdolli-suuksia on jatkaa kuntouttavana työtoimintana järjestettyä kurssitoimintaa sekä vanhus-palveluille järjestettyä osallistavaa taidetoimintaa. Nämä on poistettu budjetista.

Opiston maksutuotot koostuvat kurssimaksuista, myyntituotot sopimusten mukaisista ulko-puolisille sekä kaupungin muille yksiköille myytävistä koulutuksista sekä materiaalimak-suista ja tuet ja avustukset valtionavustuksista sekä mahdollisista erityisavustuksista (OPH ja OKM).

Kansalaisopiston henkilökunta käsittää rehtorin, apulaisrehtorin, 1,5 kurssisihteeriä, toimis-tosihteerin, liikuntasuunnittelijan, 9 opettajaa, joista kaksi on suunnittelijaopettajia ja yksi tuntiopettaja sekä 0,5 määräaikaisen maahanmuuttajakoulutuksen koulutussuunnittelijan.

Nämä palkat sisältyvät henkilöstösuunnitelmaan. Suurimman osan opiston opetuksesta hoidavat määräaikaiset, kurssien ajaksi palkattavat tuntiopettajat ja luennoijat, joita on lukuvuodessa yhteensä noin 140. Työsuhteen kesto vaihtelee yhdestä kurssikerrasta koko luku-kauden kestäviin kursseihin. Määräaikaisten tuntiopettajien palkkamäärärahat sisältyvät henkilöstösuunnitelmaan.

Vapaa-ajan lautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen

41 Vapaa-ajan lautakunta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023	Ero%
Toimintatuotot					
Myyntituotot	607 848	900 050	896 100	896 100	-0,4
Maksutuotot	212 345	326 000	336 000	336 000	3,1
Tuet ja avustukset	340 589	183 203	46 920	46 920	-74,4
Muut toimintatuotot	263 055	398 728	396 550	396 550	-0,5
Toimintatuotot	1 423 836	1 807 981	1 675 570	1 675 570	-7,3
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-5 638 077	-5 760 120	-5 703 739	-5 608 522	-2,6
Palkat ja palkkiot	-4 484 113	-4 584 337	-4 510 251	-4 431 401	-3,3
Henkilösivukulut	-1 153 964	-1 175 783	-1 193 488	-1 177 121	0,1
Eläkekulut	-996 785	-1 008 841	-1 033 366	-1 019 805	1,1
Muut henkilösivukulut	-157 180	-166 942	-160 122	-157 316	-5,8
Palvelujen ostot	-1 322 892	-1 580 217	-1 661 290	-1 601 690	1,4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-917 376	-917 070	-1 008 440	-1 008 440	10,0
Avustukset	-444 390	-332 000	-402 000	-402 000	21,1
Muut toimintakulut	-215 447	-204 826	-279 150	-279 150	36,3
Toimintakulut	-8 538 181	-8 794 233	-9 054 619	-8 899 802	1,2
Toimintakate	-7 114 345	-6 986 252	-7 379 049	-7 224 232	3,4

Vapaa-ajan lautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen ja sisäinen

41 Vapaa-ajan lautakunta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023	Ero%
Toimintatuotot					
Myyntituotot	763 960	1 064 050	940 100	940 100	-11,6
Maksutuotot	213 209	326 000	336 000	336 000	3,1
Tuet ja avustukset	340 589	183 203	46 920	46 920	-74,4
Muut toimintatuotot	385 809	510 758	489 280	489 280	-4,2
Toimintatuotot	1 703 567	2 084 011	1 812 300	1 812 300	-13,0
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-5 638 077	-5 760 120	-5 703 739	-5 608 522	-2,6
Palkat ja palkkiot	-4 484 113	-4 584 337	-4 510 251	-4 431 401	-3,3
Henkilösivukulut	-1 153 964	-1 175 783	-1 193 488	-1 177 121	0,1
Eläkekulut	-996 785	-1 008 841	-1 033 366	-1 019 805	1,1
Muut henkilösivukulut	-157 180	-166 942	-160 122	-157 316	-5,8
Palvelujen ostot	-2 399 908	-2 655 781	-2 899 310	-2 839 710	6,9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-924 189	-917 070	-1 008 440	-1 008 440	10,0
Avustukset	-444 390	-332 000	-402 000	-402 000	21,1
Muut toimintakulut	-4 301 101	-4 277 357	-4 517 939	-4 517 939	5,6
Toimintakulut	-13 707 664	-13 942 328	-14 531 428	-14 376 611	3,1
Toimintakate	-12 004 097	-11 858 317	-12 719 128	-12 564 311	6,0

Kaupunginjohtajan tekemät muutokset toimielimen talousarvioesitykseen

Vapaa-ajan lautakunnan talousarvioesityksestä on vähennetty avustuksista 20.000 euroa ja palvelujen ostoista 59.600 euroa. Henkilöstösuunnitelman osalta talousarvioesityksestä on poistettu uudet museomestarin ja kirjastonhoitajan tehtävät.

Kaupunginhallituksen tekemät muutokset kaupunginjohtajan talousarvioesitykseen

Vapaa-ajanlautakunnan avustuksiin lisättiin 20.000 euroa.

Kaupunkikehityspalvelut

Kaupunkikehityspalveluiden toimintastrategia 2023–2025

Kaupunkikehityspalvelut vastaa kaupunkilaisten ja kaupungin muiden toimialojen toiminnan kannalta tärkeiden toimintaedellytysten kehittämistä ja ylläpidosta. Kun toiminta sujuu tavoitteiden ja odotusten mukaisesti, ihmiset voivat toteuttaa unelmiaan ja yritykset suunnitelmiaan. Toimintaa ohjaa kaupungin päivitettävä strategia ja sen pohjalta johdetut tarkemmat tavoitteet.

Keskeisenä tavoitteena on, että rakentamiskelpoisia ja tavoiteltuja tontteja on riittävästi tarjolla niin asumiseen kuin yritystoimintaan, niin että tekniset edellytykset ovat olemassa kaupungin asukasluvun laskun päättymiselle tai ainakin muuttovoitolle. Viestitään kaupungin tarjoamista mahdollisuuksista aktiivisesti. Salon kaupunkikehityspalvelut on yhteistyöhaluinen kumppani ja reagoi nopeasti, kun ilmenee tarve kaavoitushankkeisiin tai perusrakenteen kehittämiseen. Julkinen toimintaympäristö edistää kaikkien väestöryhmien liikkumista ja yhdessä oloa sekä työllisyyden paranemista. Kaupungin vastuulla oleva perusrakenne on kunnossa ja ympäristö on viihtyisää ja turvallista liikkua.

Maankäyttöpalvelut

Keskeiset tavoitteet ja merkittävimmät riskit 2023

Tavoitteet

Tavoitteena vuonna 2023 on hoitaa kunnan lakisääteisten kiinteistöinsinöörin ja kiinteistörekisterinpitäjän tehtävät. Tavallisimpina tehtävinä ovat kiinteistönmuodostukset, joilla luodaan edellytykset mm. tonttien rakennus- ja kiinnityskelpoisuudelle. Tehtäviin kuuluvat myös yksityistie- ja osoiteasiat sekä kaupanvahvistajan tehtävät, kaupungin paikkatietojärjestelmän ylläpito tuottamalla kartta- ja rekisteripalveluja, internet-karttapalvelua, geodeettisia laskentapalveluja ja sisäistä paikkatietokoulutusta.

Maankäyttöpalvelut hallinnoi kaupungin maaomaisuutta valmistelemalla maanhankintaan ja luovutukseen sekä tonttien ja muiden alueiden varauksiin ja vuokrauksiin liittyvät asiat mukaan lukien tonttimarkkinointi. Tehtävänä on myös mm. talous- ja virkistymetsien hoito ja puunmyynti. Maankäyttöpalvelut tuottaa mm. karttojen ylläpidon, rakennusvalvonnan, kunnallistekniikan ja kiinteistönmuodostuksen edellyttämiä maastomittauksia.

Palvelut muodostuvat lakisääteisistä tehtävistä, kaupungin maaomaisuuden hallinnasta ja muista kaupungin sekä yleisen rakentamisen ja vakuusjärjestelmän toimintaedellytysten vaatimista tehtävistä. Haasteena on tuottaa nämä palvelut kustannustehokkaasti prosesseja koko ajan kriittisesti tarkastellen ja kehittäen.

Kaavoituksen tavoitteena on kaavoituskatsauksen mukaisten kaavojen edistäminen, Salon keskusta-alueen kehittäminen sekä Espoo-Salo oikoradan ja Helsinki-Turku nopean junayhteyden suunnitteluun osallistuminen ja näiden hankkeiden edistäminen. Espoo-Salo -välin oikoratahankkeeseen liittyviä tehtäviä ovat mm. Sammalonsalmen ja Metsä-Valkjärven asemakaavojen kumoaminen Espoo-Salo -oikoradan rata-alueen kohdalta ja Sammalonsalmen osayleiskaavan laatiminen sekä Lukkarinmäen alueen asemakaavan muutos. Salo-Turku välin kaksoisraidehankkeeseen kuuluvat Salo-Halikko kaksoisraideasemakaavan tarkistaminen sekä muut mahdolliset rataan liittyvät asemakaavojen tarkistukset.

Vuoden 2023 alussa koostetaan Salon yleiskaavallisen ohjelman 2040 tavoitteet tavoiteraporttiin. Lisäksi vuoden 2023 aikana jatkuu Salon yleiskaavallisen ohjelman 2040 perustietojen kerääminen ja päivitys. Perustietoraportin on määrä valmistua loppuvuodesta 2023. Vuoden 2023 loppuneljänneksellä käynnistetään koko kaupunkia koskevien rakennemallivaihtoehtojen laadinta. Matildan Tullimetsän osayleiskaavan laatiminen jatkuu tavoitteena saada kaava valmiiksi loppuvuodesta 2023. Lisäksi käynnistetään Suomusjärven ja Sammalonsalmen osayleiskaavat.

Asemakaavoituksessa hankkeina ovat ratakaavojen lisäksi mm. Halikon sairaala-alueen rakentamismahdollisuuksien tutkiminen, uuden poliisitalon tontin kaavoitus sekä keskustan alueella kaavamuutosten laatiminen asuinrakentamisen lisäämiseksi. Asemakaavoja tehdään kysyntään vastaten ja tonttitarjontaa monipuolistaen.

Kehittämissuunnitelmia laaditaan tarpeen mukaan asemakaavoituksen pohjaksi. Salon keskustaa kehitetään viihtyisämmäksi ja elävämmäksi kaupunkiympäristöksi.

Maaseutualueiden asumista ja palvelujen sekä elinkeinotoimintojen kehittymistä edistetään maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) mahdollistamien lupamenettelyjen ja tarvittaessa kaavoituksen keinoin. Kaupungin kaavoitus ja aktiivinen maankäyttöpolitiikka nähdään keskeisenä kehitysresurssina strategian toteutuksessa.

Merkittävimmät riskit

Riskinä on henkilöstöresursseissa ohuen organisaation haavoittuvuus. Tehtävät ovat erityis-asiiantuntijuutta edellyttäviä ja yhtä tehtävää hoitaa vain yksi ihminen, jolloin poikkeustilanteissa on mahdotonta käyttää varahenkilöä. Lisäksi työparin puuttuminen vaikuttaa työhyvinvointiin ja työnantajaan sitoutumiseen pahimmillaan negatiivisesti. Organisaatio on jo niin ohut, että mikäli jatkossa eläköityvien tai muualle siirtyvien työntekijöiden tilalle ei palata tai ei onnistuta rekrytoimaan uusia työntekijöitä, töiden tekeminen suunnitelluilla aikatauluilla ei onnistu ja lisäksi on pakko karsia jo tärkeimpiä työtehtäviä.

Ajan tasalla olevien yleiskaavojen puute taajamissa saattaa muodostaa esteen kehitykselle ja tehokkaalle maapolitiikan hoidolle.

Painopisteet

Resurssit priorisoidaan siten, ettei palvelutaso laske merkittävästi kokonaisuuden kannalta kriittisimmissä toiminnoissa. Maanvuokra-, palvelujen myynti- ja puunmyyntitulojen hankkimiseen kiinnitetään koko ajan huomiota. Toimintamenoista pääosa on henkilöstömenoja. Muut kulut koostuvat mm. tila- ja leasingvuokrista, ohjelmistojen käyttöoikeusmaksuista sekä yksityistieavustuksista. Palvelujen ostot käsittävät lähinnä tulojen hankkimisesta koituvia menoja. Kuluja seurataan aktiivisesti. Tuloista maanvuokratulot muodostavat merkittävimmän osan, mutta myös puunmyyntituloja saadaan.

Maanhankintaan on budjetoitu määräraha, jota on tarkoitus käyttää kulloisenkin tilanteen vaatimalla tavalla maapolitiikan ja yleiskaavallisen ohjelman ohjausryhmässä tapauskohtaisesti käsiteltynä ja sen mukaisesti kaupunginhallituksen päättämänä. Maanhankintaan varattua määrärahaa tarvitaan myös mahdollisissa etuosto-oikeuden käyttämistilanteissa tai kun kaupunki on velvollinen maksamaan maanlunastuskorvauksia tai hankkimaan omistukseensa asemakaavan mukaisia yleisiä alueita.

Kaavoituksen osalta painopisteinä ovat maankäytön suunnittelu ja kaavojen toteuttaminen. Tällä hetkellä keskiössä ovat erityisesti Salon yleiskaavallinen ohjelmatyö YKO 2040, Helsinki-Turku nopeaan junayhteyteen ja Espoo-Salo-oikorataan liittyvät kaavamuutoshankkeet sekä Salon keskustaajaman (Salo-Halikko) asemakaavojen laadinta ja uudistaminen.

Yleiskaavallisen ohjelmatyön perusselvitys- ja luonnosvaihe, Lukkarinmäen asemakaavamuutos sekä Salon keskusta-alueen kaavahankkeet edellyttävät sekä kaavoituksen resursien vahvistamista, että ulkopuolisten asiantuntijapalvelujen hankkimista selvitysten osalta. Lisäksi ulkopuolisiin palveluihin tarvittava rahoitus riippuu myös eri kaavahankkeiden valmistelun edellyttämistä erityisselvityksistä. Selvitysten tarkka määrä selviää vasta kaavaprosessien aikana. Muut kuluerät ovat varsin pieniä ja pysyvät aiemmalla tasolla.

Yleiskaavallisen ohjelmatyön tavoitteena on määritellä maankäytön pitkän aikavälin suuntaviivat ja raamit suunnittelulle. YKO on erityisesti tarpeen, koska sen pohjalta voidaan luoda toimiva kaupunkikokonaisuus huomioiden kaikki osa-alueet ja niiden tarpeet. Asemakaavoituksessa keskitytään ratakankkeiden lisäksi keskusta-alueen asuntopainotteisten asemakaavojen laadintaan.

Keskeiset toimintamenojen ja -tulojen perustelut

Maankäyttöpäalveluissa kulut syntyvät suurimmaksi osaksi lakisääteisten perustehtävien tekemisestä. Kuluissa ovat mukana mm. yksityisteiden avustukset. Tuloista suurimman osan muodostavat maanvuokratulot sekä kaavoituskorvaukset ja maan myyntitulot.

Yleisten alueiden ylläpito ja kehittäminen

Keskeiset tavoitteet ja merkittävimmät riskit 2023

Tavoitteet

Tavoitteena on pitää kaupungin kunnossapitovastuulla olevat kadut ja tiet lain vaatimassa kunnossa sekä sopeuttaa nykyiset toimintamallit uuden organisaation mukaiseksi.

Merkittävimmät riskit

Suurimpana riskinä on normaalia kovemmat sää olosuhteet, jotka kasvattavat kunnossapidon kustannuksia. Työkonepalvelujen, materiaalien sekä energian hinnat ovat nousseet huomattavasti ja niiden huomioiminen/ennustaminen talousarvioon on ollut haastavaa. Talousarvio on laadittu normaalien sääolosuhteiden mukaisesti sekä hintojen nousu on huomioitu maltillisesti.

Painopisteet

Maailman tilanteesta johtuvasta epävarmuudesta, materiaalien ja energian poikkeuksellisen korkeasta hintatasosta toiminnan pääpaino on nykyisen infran kunnossapitamisessa ja investointeja esitetään maltillisesti.

Keskeiset toimintamenojen ja -tulojen perustelut

Palvelualue vastaa koko kaupungin katuinfran ja puistoalueiden kunnossapidosta, saneerausista, uusien katujen ja alueiden suunnittelusta ja rakentamisesta. Talousarvion käytötalousosaan on varattu määrärahoja erillisiin kertaluonteisiin hankkeisiin, jotka eivät täytä investoinnin tunnusmerkkejä. Näitä ovat liikenneturvallisuuskohteet (90.000 euroa), katujen kuivatus (50.000 euroa), leikkipaikkojen peruskunnostus (90.000 euroa) ja taajamien asuin ympäristön parantaminen (100.000 euroa).

Tilapalvelut

Keskeiset tavoitteet ja merkittävimmät riskit 2023

Tavoitteet

Tilapalvelujen palvelualue koostuu kolmesta yksiköstä: Isännöintiyksikkö, talonsuunnittelu-yksikkö sekä kiinteistöjen hoito- ja kunnossapitoyksikkö. Jokainen yksikkö vastaa omalta osaltaan kaupungin omistamien kiinteistöjen hoidosta ja kunnossapidosta, vuosikorjauksista sekä uudisrakennuskohteiden rakennuttamisesta ja suunnittelusta siten, että niissä on hyvä ja turvallinen toimia. Tilapalvelujen osaston keskeisenä tavoitteena on järjestää kiinteistöjen hoito ja kunnossapito kustannustehokkaasti ja saada omat kiinteistöt mahdollisimman tehokkaaseen hyötykäyttöön. Uusiutuvien energiaratkaisujen käyttöä pyritään lisäämään ja vastaavasti fossiilisista polttoaineista kiinteistöjen lämmityksessä pyritään pääsemään eroon. Tyhjillään olevista kiinteistöistä luovutaan ja niitä esitetään myytäviksi. Lisäksi tavoitteena on toimia paikallisten yritysten kumppanina erilaisissa kiinteistöjen älykkäiseen teknologiaan liittyvien tuotekehityshankkeiden osalta.

Merkittävimmät riskit

Palvelualueen merkittävin riski on henkilöstöresurssien supistuminen eläköitymisen myötä ja ns. hiljaisen tiedon häviäminen. Lisäksi riskeinä nähdään kaupungin talouden tuoma haaste vastata kiinteistöjen korjausvelkaan, sisäilmaongelmien tuomat akuutit korjaustarpeet sekä kiinteistöjen peruskorjausten lisääntyvä määrä suhteessa resursseihin. Riskinä nähdään myös tyhjilleen jäävien tilojen tuleva käyttö mahdollisen sote-uudistuksen jälkeen.

Tyhjien tilojen käytön uudelleen suunnittelu tulee vaatimaan tilapalvelujen resursseja. Riskiksi on noussut myös uusien henkilöiden rekrytointihaasteet.

Painopisteet

Tilapalvelujen osaston tärkeimpänä painopisteenä on toteuttaa käynnissä olevat ja käynnistyvät rakennushankkeet laadukkaasti, terveellisesti ja turvallisesti. Muina painopisteinä tulee vuonna 2023 edelleen olemaan energiatehokkuuden parantaminen kiinteistöjen ylläpidossa uusimalla mm. ilmanvaihtolaitteistoja, uudistamalla valaistuksia ja niiden ohjauksia sekä pääsemään eroon tilojen yllämmittämistä sekä edelleen lisätä uusiutuvien luonnonvarojen käyttöä kiinteistöjen lämmityksessä ja energian käytössä. Painopisteenä tulee olemaan myös uuden sähköisen huoltokirjan sekä uuden energiankulutuksen seurantajärjestelmän käyttöönotot ja niiden nostaminen osaksi arkipäivää.

Keskeiset toimintamenojen ja -tulojen perustelut

Tilapalvelujen toimintatuotot koostuvat pääosin asuntojen ja toimitilojen ulkoisista (n. 20 %) ja sisäisistä (n. 80 %) vuokrista. Toimintamenot koostuvat henkilöstön palkkakuluista (n. 20 %), kiinteistöjen hoitoon ja kunnossapitoon liittyvistä ostopalvelujen ja materiaalien kustannuksista (n. 40 %) sekä sähkö- ja lämpöenergian hankintamenoista (n. 40 %). Suurena toimintatuottojen muutoksena tulee olemaan hyvinvointialueen vuokraamien tilojen vuokratuotot.

Ravitsemis- ja puhtaanapitopalvelut

Keskeiset tavoitteet ja merkittävimmät riskit 2023

Tavoitteet

Ravitsemis- ja puhtaanapitopalveluiden keskeinen tavoite on tuottaa Salon kaupungille ravitsemis- ja puhtaanapitopalvelua taloudellisesti, tehokkaasti ja vastuullisesti, kaupungin strategian ja arvojen mukaisesti, yhteistyössä oman henkilöstön, asiakkaiden ja sidosryhmien kanssa huomioiden ammattialakohtainen- ja muu työelämää säätelevä lainsäädäntö.

Merkittävimmät riskit

Merkittävimmät riskit ovat työvoimapula, suurimman valmistuskeittiön Salon keskuskeittiön ikääntyminen ja henkilöstön poissaolot erityisesti tuki- ja liikuntaelinvaivoista johtuvat.

Keskeiset toimintamenojen ja -tulojen perustelut

Ravitsemis- ja puhtaanapitopalveluiden perustehtävä on tuottaa ravitsemis- ja puhtaanapitopalvelua. Perustehtävätuotanto on työvoimaperusteista, kuten kaikki Catering- ja puhtaanapitopalvelutuotanto. Näin ollen suurin ja merkittävin toimintamenoerä on henkilöstökulut, noin 50% ravitsemispalveluiden kuluista ja noin 75 % puhtaanapidon kustannuksista. Toiseksi suurin kuluerä on aineet ja tarvikkeet, joissa nousua maaliskuun alusta nyt jo yli 10 % jatkuen edelleen. Palvelujen ostoa on mm. ruokakuljetukset, Sarastiapalvelut, tietotekniikkapalvelut ja ammattikoneiden- ja laitteiden huollot ja korjaukset. Muut kustannukset pitkälti sisäisiä keittiötilojen vuokria.

Ravitsemis- ja puhtaanapitopalveluiden talousarviosta 2023 on poistettu mm. Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle siirtyvä hoivaruokailua tuottava ravitsemispalveluhenkilöstö palkkakuluineen, hoivaruokailuun varattu elintarvikemääräraha 480.000 euroa, sisäiset ruokakuljetuskustannukset hoivan osalta ja tilavuokrat. Talousarvion investointi -osioon lisätty 75.000 euron määräraha, Salon keskuskeittiön kolmen 300L:n ergonomisen ammatti-keittiöpatayhdistelmän uusintahankintaa varten. Puhtaanapidon talousarviossa on huomioitu henkilöpalkkojen, aineiden- ja tarvikkeiden hintojen nousun lisäksi siivousrobottihankinta tehokkuuden kehittämisprojektin yhdeksi työkaluksi.

Näillä toimien varmistetaan noin kahdenmiljoonan neljänsadantuhannen ateriasuoritteiden tuotanto vuodessa ja satakahdeksankymmentätuhatta siivottua neliötä.

Liikennepalvelut

Keskeiset tavoitteet ja merkittävimmät riskit 2023

Liikennepalveluyksikkö keskittyy huolehtimaan vastuullaan olevien joukkoliikenne- ja koulukuljetuspalvelujen saatavuudesta sekä Salon sisäisen joukkoliikenteen, Paikun, kehittämiseen. Tavoitteena on rakentaa Salon ominaispiirteisiin sopiva henkilöliikennejärjestelmä, joka mahdollistaa sujuvan liikkumisen kestävästi kehityksen periaatteiden mukaisesti. Liikennepalvelut myös vastaa toimivaltaisen joukkoliikenneviranomaisen lakisääteisiin tehtäviin liittyvästä valmistelusta kaupunkikehityslautakunnalle sekä liikennettä koskevien laki- ja direktiivimuutosten huomioimisesta kaupungin kuljetuksissa. Yksikön asiantuntijat myös osallistuvat maakunnalliseen ja valtakunnalliseen joukkoliikennejärjestelmien, matkaketjujen sekä viranomaisten kustantamien henkilökuljetusten kehittämisyhteistyöhön.

Koulukuljetusten osalta yksikkö toimii entiseen tapaan tukipalveluna lasten ja nuorten palveluille ja koordinoi kuljetukset lautakuntien hyväksymien kuljetusperiaatteiden mukaisesti. Lisäksi liikennepalvelut toimii tukipalveluna hyvinvointialueen käynnistymisen jälkeen kaupungille jäävien ruokakuljetusten osalta ravitsemispalveluille. Yksikkö myös huolehtii ateriakuljetusten kilpailutuksesta vuoden 2023 alkupuolella.

Joukkoliikenteen uusi sopimuskausi alkaa vuoden 2023 alusta. Uusi sopimus kattaa pääosan Paikku-liikenteen linjastosta. Samalla otetaan koko Paikku-liikenteessä käyttöön EMV- eli lähimaksaminen. Uuden maksutavan tarkoituksena on helpottaa joukkoliikenteen käyttämistä ja houkuttaa myös harvemmin joukkoliikennettä käyttäviä matkustamaan Paikulla. Joukkoliikenteen kehittämisen osalta yksikön keskeinen tavoite on saattaa päätökseen joukkoliikenteen palvelutasotyö. Vuonna 2023 yksikkö tulee myös jatkamaan joukkoliikenteen kustannustehokkuuden parantamista muun muassa lisäämällä Paikun markkinointia. Myös matkaketju yhteistyötä muiden henkilöliikennetoimijoiden kanssa jatketaan.

Kaupungin vastuulla olevien kuljetuspalvelujen sujuvuuden varmistamisen kannalta merkittävin riski on yksikön asiantuntijoiden jaksaminen. Useita vuosia jatkuneiden poikkeuksellisten olojen vuoksi liikennepalvelun työkuormitus on ollut pitkään huolestuttavalla tasolla. Suuri riski liittyy henkilöresurssien pysyvyyteen ja riittävyyteen. Jokainen tiimin jäsen on oman vastuualueensa asiantuntija. Yhdenkin jäsenen poissaolo rampauttaa yksikön toimintaa merkittävästi ja kuormittaa muuta henkilöstöä entisestään. Lisäksi kaupungin rekrytointiprosessin jäykkyys vaikeuttaa olennaisesti mahdollisuutta varmistaa tarvittavat henkilöresurssit poissaolojen aikana. Kuljetusalan ammattilaisten rekrytointitilanne on myös haastava.

Koulukuljetusten osalta merkittävä riski on tarvittavan kaluston ja kuljettajien riittävyys. Erityisoppilaiden kuljetukset lisäävät sekä kuljetuskapasiteetin tarvetta että kuljetuskustannuksia, koska oppilaita kuljetetaan erillisellä kalustolla lähikoulun ulkopuolelle entistä useammin. Kuljetuksia myös anotaan terveydellisiin syihin vedoten aikaisempaa enemmän, kuljetettavien tarpeet ovat haasteellisempia ja vaativat poikkeuksellisempia kuljetusratkaisuja. Myös koulujen ennalta-arvaamattomat siirrot väistötiloihin lisäävät koulukuljetuskapasiteetin tarvetta ja sitä kautta kustannuskasvun riskiä. Talouden näkökulmasta myös EU:n (EU:2019/1161) direktiivi tieliikenteen puhtaiden ja energiatehokkaiden ajoneuvojen hankintojen edistämisestä tulee kasvattamaan kustannuksia erityisesti koulukuljetushankintojen osalta sopimuskausien vaihtuessa. Koulukuljetuskustannusten hillinnän näkökulmasta olisi tarpeen tarkastella lähikoulun alueita sekä esiopetuksen ja koulujen aloitus- ja lopetusaikoja kokonaisuutena koko kouluverkon osalta.

Joukkoliikenteen osalta merkittävin riski on kaupungin taloustilanteen vaikutus joukkoliikenteen palvelutason kehittämiseen kuntalaisten tarpeita vastaavaksi. Vasta ilt- ja viikonloppuyhteyksien myötä Paikusta tehdään tosiasiallinen ja houkutteleva vaihtoehto henkilöautoilulle. Palvelutaso tulisi saada asukkaiden tarpeita vastaavaksi, jotta joukkoliikenteen matkustusmäärät saataisiin nykyistä suuremmiksi ja samalla edistettäisiin kestävästi liikkuamista. Paikun käytön kasvu myös vähentäisi kaupungin kustannuksia.

Kaikkien kuljetuspalvelujen osalta merkittävän riskin muodostavat epävarma maailmantilanne ja sen vaikutukset muun muassa polttoaineen hintoihin ja indeksitarkastusten kautta kaupungin kuljetuskustannuksiin. Tulevan vuoden indeksikehitystä on hyvin vaikea ennakoita. Myös koronapandemian kaltaiset äkilliset ja ennalta-arvaamattomat yhteiskuntaan merkittävästi vaikuttavat tekijät heijastuvat lisääntyvänä työmääränä ja kohoavina kustannuksina.

Painopisteet

Liikennepalveluyksikön työn painopiste on vuonna 2023 yksikön vastuulla olevien kuljetuspalvelujen saatavuuden varmistamisessa normaalioloissa ja arjen häiriötilanteissa. Koulu- ja kuljetusten osalta etsitään yhdessä lasten ja nuorten palvelujen kanssa keinoja kustannusnousun hillitsemiseen. Lisäksi tullaan keskittymään Paikun ja palveluliikenteen markkinointiin, jotta joukkoliikenteen palvelut tulevat kaikille salolaisille tutuiksi, joukkoliikenteen käyttö kasvaa ja kaupungin kustannukset pienenevät.

Keskeiset toimintamenojen ja -tulojen perustelut

Talousarvion perusteena on käytetty olemassa olevia kuljetus- ja palvelusopimuksia, joukkoliikenteen matkamäärä- ja lipputulotietoja sekä kuluvan vuoden 2022 palveluostojen toteumaa ja indeksikehitystä. Liikennepalvelujen talousarvioon kirjatut palveluostojen menot perustuvat nykyisten sopimusten mukaisiin kustannuksiin, joihin on lisätty indeksitarkistus. Koulu- ja kuljetusten kustannuksissa on myös huomioitu, että kuljetuksissa mukana olleet lastensuojelun ja kehitysvammahuollon asiakkaat siirtyvät vuoden 2023 alusta hyvinvointialueen vastuulle. Muutoksen vuoksi kuljetuskustannukset nousevat n. 120.000 euroa, kun autojen päiväkustannuksia ei enää jaeta sotepalvelujen kanssa. Indeksitarkastukset huomioiden tilausajoina ajettavien koulukuljetusten kustannusten arvioidaan nousevan noin 550.000 euroa. Lasten ja nuorten palveluille ohjattava osuus joukkoliikenteen kustannuksista säilyy entisellään. Ateriakuljetusten osalta liikennepalvelujen palvelunostoista on vähennetty hyvinvointialueen vastuulle siirtyvien kotihoidon yksittäisten kotiin kuljetettavien aterioiden sekä soten laitoksiin kuljetettavien aterioiden kuljetuskustannukset. Ateriakuljetuksiin onkin varattu 450.000 euroa nykyistä vähemmän määrärahaa.

Joukkoliikenteen osalta palveluostoihin on varattu määrärahat nykyisen palvelutason mukaiseen liikenteeseen. Palveluliikenteen osalta määrärahavarausta on pienennetty 100.000 euroa vuoden 2022 talousarvioon verrattuna perustuen toteutuneisiin palveluostoihin. Liikennepalvelujen toimintakate onkin joukko- ja palveluliikenteen osalta noin 130.000 euroa vuotta 2022 parempi. Tosin joukkoliikenteen uuden sopimuskauden osalta lopulliset, todelliset kustannukset selviävät vasta sopimuskauden alussa tehtävän indeksitarkastuksen jälkeen. Toimintatuotoissa on huomioitu lasten kausilipun hinnan alennus sekä kesän ja hiihtoloman ajan ilmaiskokeilu. Palvelunostoihin on varattu määrärahaa markkinointiin. Sen sijaan kehittämiseen ja erilaisiin iltavuorokokeiluihin ei määrärahaa ole varattu.

Kehittämis-, elinkeino- ja työllisyyspalvelut

Keskeiset tavoitteet ja merkittävimmät riskit 2023

Strategian mukainen yrittäjäystävällisin Salo ja sujuvat elinkeinopalvelut (Yrityssalo). Te-palveluiden uudistuksen (Te-2025) riittävä ja huolellinen ja hyvin resurssoitu valmistelu on keskeistä ja myös riski, jos työtä ei kunnolla resurssoida. Hankkeiden eteneminen tavoitteiden mukaisesti.

Painopisteet

Sote-uudistuksessa kuntouttavan työtoiminnan järjestämisvastuu siirtyy työllisyyspalveluista hyvinvointialueelle. Tämän myötä 7 työntekijää siirtyy ja tätä työtä tehneiden työsuunnittelijoiden resurssi häviää (palkkatuki-uudistus). Kaupungin kuntouttavan työtoiminnan paikkojen tuotanto konsortiossa HVA kanssa pyritään saamaan toimintaa mahdollisimman nopeasti, mutta osa paikoista menetetään uusituksessa. Tilanne voi aiheuttaa vaikeasti työllistyvien aktiivitoiminnassa hetkellisen notkahduksen, joka voi näkyä työmarkkinatukimaksuissa. Sote-uudistuksessa myös kuntakokeilulle varatut sosiaalityön resurssit ja lääkäriresurssi siirtyy, eikä näille ole voitu esittää kokeilun jatkoajalle resurssien jatkamista, joten uhkana on että sote-yhteistyöhön ei pystytä kokeilussa kuten aiemmin.

Palkkatukiudistus 2023 on etenemässä syksyn aikana eduskunnassa. Uudistuksen myötä työnsuunnittelijoita ei enää palkata palkkatuella työllisyydenhoitotehtäviin, joten n. 15 HTV työntekijäresurssia menetetään. Menetystä pyritään joiltakin osin kompensoimaan muulla työllistämällä, mutta kokonaan se ei ole mahdollista joten tarvitaan muita työsuhteita ja uudelleentarkastelua. Palkkatukiudistuksessa myös edelleensijoitus yrityksiin hankaloituu merkittävästi. Näiden tekijöiden johdosta kaupungin palkkatukityöllistämisen paikkamäärä ja budjetti laskee merkittävästi 2023 aiemmista vuosista.

Työllisyyden kuntakokeilua on päätetty jatkaa 1.7.2023-31.12.2024, joten virkasuhteisiin esitetään jatkoja. Jatkoaika on myös TE2024-uudistukseen valmistautumisaikaa. Uusi asiakaspalvelumalli (laki) tuli käyttöön 1.5.2022 alkaen ja siinä ilmenneisiin haasteisiin pyritään vastaamaan eri tavoin. Ukraina-tilanne tuo kuntakokeilun kotoutumispalveluiden piiriin runsaasti uusia asiakkaita heti vuoden 2023 alusta, jopa satoja uusia asiakkaita. Pahimmillaan esitetyillä lisäresursseilla ja olevien resurssien uudelleen jaollakaan ei pystytä vastaamaan hankalasti ennakoitavaan tilanteeseen.

TE-palvelu-uudistus 2024 (1.1.2025) suunnittelu käynnistyy todenteolla ja tähän tehtävään tarvitaan lisätyövoimaa. Vuoden 2023 pitää jo tehdä oleellisia ratkaisuja järjestäytymisen ja palvelutuotannon osalta.

Työllisyystilanne on parantunut ja tällä hetkellä haasteena on useimpien alojen osalta työvoimapulaan vastaaminen. Tähän täytyy löytää uusia ratkaisuja. Samaan aikaan on taantumauhka, eli työllisyydenkin osalta tilanne voi muuttua nopeastikin, huomioiden mm. viennin supistuminen, energiakustannukset ja materiaalipula

Koronavuosina toiminta ollut poikkeuksellista, haastaa budjetointia. Myös tämä tilanne edelleen epävarma ja voi muuttua.

Maahanmuuttajien palveluihin ja työllistämiseen liittyvä Helppo Salo-hanke jatkuu ja hankkeelle haetaan vuoden alussa jatkoa. Hiilineutraali Salo 2035-hanke alkaa joulukuussa 2022 ja hanke vauhdittaa kestäväen kehityksen asioiden etenemistä organisaatiossa, ml. ilmasto- ja ympäristöohjelman toteuttaminen. Elinkeinotoimen puolella resurssoidaan edelleen Yrityssalon toimintaa ja kaupungin yhteistyötä Turun yliopiston kanssa, edelleen. Kehittämistoimen linjaukset ja organisaatio selviää tarkemmin organisaatiouudistuksen yhteydessä.

Lähipalvelut ovat edelleen lisääntyneet ja näin toivotaan jatkuvan myös ensi vuonna.

Keskeiset toimintamenojen ja -tulojen perustelut

Työllisyyspalveluissa tmt-maksut ja palkkatukityöllistäminen sekä työllisyyden kuntakokeilun toteuttaminen. Muissa palveluissa Yrityssalon budjetti ja Turun yliopiston kanssa tehtävä yhteistyö ovat suurimmat menoerät.

Kaupunkikehityslautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen

50 Kaupunkikehityslautakunta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023	Ero%
Toimintatuotot					
Myyntituotot	1 446 154	1 664 314	1 620 780	1 620 780	-2,6
Maksutuotot	172 321	136 339	136 840	136 840	0,4
Tuet ja avustukset	420 767	1 691 196	1 397 268	1 385 568	-18,1
Muut toimintatuotot	6 222 591	5 947 212	15 593 810	15 652 410	163,2
Toimintatuotot	8 261 833	9 439 061	18 748 698	18 795 598	99,1
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-15 346 046	-19 637 446	-19 158 263	-19 025 951	-3,1
Palkat ja palkkiot	-12 213 790	-15 760 736	-15 408 176	-15 298 610	-2,9
Henkilösivukulut	-3 132 256	-3 876 710	-3 750 087	-3 727 341	-3,9
Eläkekulut	-2 698 100	-3 265 437	-3 202 282	-3 183 436	-2,5
Muut henkilösivukulut	-434 156	-611 273	-547 805	-543 905	-11,0
Palvelujen ostot	-17 299 355	-21 831 376	-17 599 717	-18 220 793	-16,5
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 848 386	-10 349 054	-10 371 459	-10 249 059	-1,0
Avustukset	-373 213	-4 028 794	-3 899 790	-3 929 790	-2,5
Muut toimintakulut	-517 001	-1 191 248	-721 769	-780 369	-34,5
Toimintakulut	-43 384 002	-57 037 918	-51 750 998	-52 205 962	-8,5
Toimintakate	-35 122 169	-47 598 857	-33 002 300	-33 410 364	-29,8

Kaupunkikehityslautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen ja sisäinen

50 Kaupunkikehityslautakunta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023	Ero%
Toimintatuotot					
Myyntituotot	20 475 538	22 089 319	20 024 810	20 024 810	-9,3
Maksutuotot	172 741	136 339	136 840	136 840	0,4
Tuet ja avustukset	420 767	1 691 196	1 397 268	1 385 568	-18,1
Muut toimintatuotot	26 474 254	26 281 695	33 299 430	33 358 030	26,9
Toimintatuotot	47 543 299	50 198 549	54 858 348	54 905 248	9,4
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-15 346 046	-19 637 446	-19 158 263	-19 025 951	-3,1
Palkat ja palkkiot	-12 213 790	-15 760 736	-15 408 176	-15 298 610	-2,9
Henkilösivukulut	-3 132 256	-3 876 710	-3 750 087	-3 727 341	-3,9
Eläkekulut	-2 698 100	-3 265 437	-3 202 282	-3 183 436	-2,5
Muut henkilösivukulut	-434 156	-611 273	-547 805	-543 905	-11,0
Palvelujen ostot	-17 924 209	-22 729 088	-18 379 657	-19 000 733	-16,4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 853 898	-10 349 054	-10 371 459	-10 249 059	-1,0
Avustukset	-373 213	-4 028 794	-3 899 790	-3 929 790	-2,5
Muut toimintakulut	-1 418 630	-2 120 230	-1 577 289	-1 635 889	-22,8
Toimintakulut	-44 915 996	-58 864 612	-53 386 458	-53 841 422	-8,5
Toimintakate	2 627 303	-8 666 063	1 471 890	1 063 826	-112,3

Kaupunginjohtajan tekemät muutokset toimielimen talousarvioesitykseen

Kaupunkikehityslautakunnan talousarvioesitykseen on lisätty toimintatuottoja 46.900 euroa ja toimintakuluja noin 424.960 euroa. Kaupunkikehityslautakunnan talousarvioesitykseen on lisätty sote-uudistuksen yhteydessä kunnalle jäävistä tehtävistä Salon seudun työkeskus (Kolmituote) ja y-säätiöltä vuokratut tilat, jotka aiemmin ovat olleet sosiaali- ja terveystalouden talousarviossa. Kolmituotteen osalta palvelujen ostoihin on lisätty 700.000 euroa. Y-säätiöltä vuokrattujen tilojen osalta toimintatuottoja ja -kuluja on lisätty 58.600 euroa. Henkilöstösuunnitelman osalta uusi siivoustyönohjaajan tehtävä on poistettu, työvalmentajat siirretty määräaikaisiin tehtäviin ja määräaikaisista tehtävistä on vähennetty kaksi puistotyöntekijän tehtävää ja lisäksi määräaikaisista tehtävistä on poistettu työvalmentaja puutarharyhmä.

Kaupunginhallituksen tekemät muutokset kaupunginjohtajan talousarvioesitykseen

Yksityisteiden kunnossapitoon (avustukset) lisättiin 30.000 euroa.

Rakennus- ja ympäristövalvonta

Toimintastrategia vuosille 2023-2025

Rakennus- ja ympäristövalvonnan strategia pohjautuu tulevaan kaupungin strategiaan, sen tavoitteisiin ja painopisteisiin.

Kaupungin uuden strategian myötä painopisteet, tavoitteet ja mittarointi tulevat uudistumaan. Viranomaisen toiminnassa korostuu kuitenkin aina lupien käsittelyn ja valvonnan toteuttamisen sujuvuus. Viranomaisluonteesta huolimatta toiminnan asiakaspalveluun tulee kiinnittää huomiota.

Asiantuntijaorganisaatioiden henkilöstön koulutukseen ja osaamiseen kiinnitetään huomiota, mutta samalla pyritään turvaamaan henkilöstön toimintakyky kiireisessä ja ajoittain henkisesti raskaassa toimintaympäristössä.

Talouden toteumaa seurataan tiiviisti ja poikkeamiin puututaan viipymättä.

Johtamisessa painotetaan päivittäisjohtamisen -mallia tai uuden strategian myötä jalkautuvaa mahdollista uutta johtamisen mallia. Palveluissa tavoitteet tulee olla painopistealueilla selkeät ja niiden seurantaan tulee muodostaa riittävä mittarointi.

Salon ja Someron yhteistyön käynnistyminen ympäristöterveyshuollon yksikössä järjestetään suunnitelmallisesti.

Rakennusvalvonta

Keskeiset tavoitteet ja merkittävimmät riskit 2023

Tavoitteet

- Rakentamislain uudistukseen valmistautuminen
- Asiakaspalvelun tehostaminen ajanvarausjärjestelmän kehittämisellä

Merkittävimmät riskit

- Rakentamisen määrän kehittyminen yleisesti ja sitä kautta rakennuslupien määrä ja niistä saatavat tulot
- Muutokset henkilöstöressurssissa johtavat helposti resurssin riittämättömyyteen varsinkin lupakäsittelyn ja valvonnan puolella, mikä pidentää rakentamisen lupien käsittelyaikoja ja heikentää rakennetun ympäristön valvonnan laatua

Painopisteet

- Sujuva ja tehokas lupakäsittely ja valvonta
- Henkilöstön kouluttaminen rakentamislain muutoksiin
- Prosessien muokkaus rakentamislain muutoksiin

Keskeiset toimintamenojen ja -tulojen perustelut

Toiminnan ennakoitaan yleisesti olevan vuonna 2023 samalla tasolla kuin vuonna 2021 ja vuodelle 2022 on ennakoitu. Rakennuslupien ennakoitaan palautuvan vähintään vuoden 2021 tasolle.

Henkilöstökuluja nostaa uuden tarkastusinsinöörin viran perustaminen. Perustelut viran perustamiselle on kuvattu talousarvion liitteenä olevassa henkilöstösuunnitelmassa 2023.

ICT-kuluja nostaa varautuminen ulkopuolelta hankittavaan digitointiprojektiin

Ympäristönsuojelu

Keskeiset tavoitteet ja merkittävimmät riskit 2023

Tavoitteet

- Valvontasuunnitelman mukaiset tarkastukset ja muu valvonta toteutetaan suunnitellusti.
- Jatketaan vuonna 2021 aloitettua haja-asutuksen jätevesienkäsittelyn valvontaa tehokkaasti
- Toteutetaan Ilmasto- ja ympäristöohjelman toimenpiteitä
- Toteutetaan ympäristönsuojeluviranomaisen edistämistehtäviä mm. vesiensuojelussa ja perinnebiotooppien suojelussa

Merkittävimmät riskit

- Maa-aineslupien jatkolupahakemusten suuri määrä voi aiheuttaa käsittelyaikojen pidentymistä.
- Henkilöresurssi. Toiminta ei kestä yllättäviä muutoksia henkilöresurssissa eikä ilman lisäresurssia voida tehdä valvontaa tehokkaasti, koska edistämistehtävien ja ilmasto ja ympäristöohjelman toimenpiteiden toteuttamiseen on käytettävä valvontaresurssia.

Painopisteet

Viranomaisen lakisääteisten tehtävien suorittaminen. Näihin kuuluvat sekä valvonta että edistämistehtävät.

Keskeiset toimintamenojen ja -tulojen perustelut

Vuoden 2023 arvio tuloista perustuu vuosina 2020-21 toteutuneeseen tulokseen. Vuosi 2022 on ollut epätavallinen runsaan lupamäärän ja kahden erityisen suuren maa-aineslupan takia. Vuonna 2023 odotettavissa ei ole yhtä suuria lupia. Pääosa tuloista tulee maa-ainesten oton valvonnasta ja lupamaksuista, joiden määrää on vaikea ennustaa. Valvontakohteiden määrässä ei tapahdu merkittäviä muutoksia vuosittain.

Henkilöstöön esitetään lisäystä siten, että perustettaisiin touko-elokuun ajaksi määräaikainen ympäristönsuojelutarkastajan virka. Määräaikainen tarkastaja varmistaisi kesäajan palvelut asukkaille lomista huolimatta ja vastaisi kesäajan lisääntyviin työtehtäviin.

Valonian osallistumismaksu on siirretty asiantuntijapalveluista kohtaan 4460 Muut yhteistoimintaosuudet, koska kyseessä ei ole asiantuntijapalvelu vaan kaupungin osallistumismaksu Valonian yhteistoimintaan.

Asiantuntijapalveluihin on varattu Sitowise Oy:n kasvihuonekaasutaselaskelma 1.200 euroa, 10.000 euron vesiensuojeluprojektiraha omarahoitussuudeksi hankkeisiin (esim. koskien kalannousuesteiden poistot, Puujalka 2-hanke), 3.000 euroa Salon Pölyttäjälänna -hankkeeseen, 2.800 euroa yllättäviin kuluihin, kuten esimerkiksi vesinäytteiden analysointiin ja 3.000 euroa ympäristönsuojelun vastuulla olevien luontokohteiden ylläpitokuluihin. Yksi tärkeä lisäys on 5.000 euroa pohjavesialueiden suojelusuunnitelmiin. Salon 65 pohjavesialueilla ei kaikilla ole vielä suojelusuunnitelmaa ja osa suunnitelmista on jo uusimisen tarpeessa. Suojelusuunnitelmien tekoon on mahdollista saada valtiolta avustusta 50 %, joten tarkoituksena on avustuksen ja omarahoituksen turvin teettää 5-8 pohjaveden suojelusuunnitelmaa tai niiden päivitystä.

Ympäristöterveydenhuolto

Keskeiset tavoitteet ja merkittävimmät riskit 2023

Tavoitteet

- Salon ja Someron valvontakäytäntöjen yhtenäistäminen
- Valvontasuunnitelman mukaiset tarkastukset toteutuvat suunnitellusti (vähintään 90 prosenttia). Erityisinä valvonnan painopisteinä alkutuotannon elintarvikelain mukainen valvonta sekä eläinsuojelulain mukainen ilmoituksenvarainen toiminta.

- VATIsta (valtakunnallinen ympäristöterveydenhuollon toiminnanohjaus- ja tiedonhallintajärjestelmä) saatavien raporttien parempi hyödyntäminen valvonnassa ja sen seurannassa.
- Selvitetään ympäristöterveydenhuollon suoritettietojen käyttämistä Salo-Somero kustannustenjaon perusteena.

Merkittävimmät riskit

- Ongelmat Salon ja Someron välisen yhteistoiminnan käynnistymisessä
- Eläinlääkintähuollon rekrytointivaikeudet
- Henkilöstöresursseissa tapahtuvat yllättävät muutokset

Painopisteet

Ympäristöterveydenhuollon painopisteenä on vuosille 2020-2024 laaditun valvontasuunnitelman tavoitteiden mukaisesti lisätä valvonnan vaikuttavuutta ja laatua toteuttamalla valvontaa riskiperusteisesti sekä yhtenäistämällä valvontakäytäntöjä. Toimijoita tuetaan ja kannustetaan huolehtimaan lainsäädännössä asetettujen velvollisuuksien täyttämiseen.

Keskeiset toimintamenojen ja -tulojen perustelut

Salon ja Someron yhteistoimintasopimus aiheuttaa merkittävän toimintamenojen lisäyksen budjettiin. Somero-yhteistyöstä aiheutuvat kustannukset veloitetaan takaisin yhteistoimintasopimuksen mukaisella tavalla ja esitetyn toisen valvontaeläinlääkärin osalta valtiolla, joten muutoksilla ei pitäisi olla Salon kustannuksia lisääviä vaikutuksia.

Maaseutupalvelut

Keskeiset tavoitteet ja merkittävimmät riskit 2023

Tavoitteet

Maaseutupalveluiden keskeisenä tavoitteena on hallinnoida maataloustukijärjestelmää maksajavirastosopimuksen mukaisesti ja palvella asiakkaita aktiivisesti ja asiakaslähtöisesti.

Merkittävimmät riskit

Riskinä on henkilöstön riittävyys kiireaikoina ja pieni henkilöstömäärä, jolloin yksittäisillä poissaoloilla on suuri merkitys. Riskinä on myös yksityiskohtaisten tukiehtojen käsittely tarkkojen aikatauluvaatimusten puitteissa ja uuden, vuonna 2023 alkavan ohjelmakauden muutosten vaikutukset.

Painopisteet

Maaseutupalveluiden pääasiallisena tehtävänä on hallinnoida maatalouden tukijärjestelmiä maksajavirastosopimuksen mukaisesti. Keskeinen tavoite maataloustukien luotettava hallinnointi ja aktiivinen, asiakaslähtöinen palvelu. Vuonna 2023 alkava uusi ohjelmakausi lisää koulutuksen ja tiedotuksen tarpeita asiakaspalvelussa ja tuo mukanaan myös hallinnollisia muutoksia, jotka maaseutupalvelut huomioi toiminnassaan.

Oleellisia tehtäviä ovat myös hukkakauravalvonta, peto- ja hirvieläinvahinkojen arviointi ja kaupungin vuokrateltojen hallinnointi.

Keskeiset toimintamenojen ja -tulojen perustelut

Toimintamenot syntyvät pääosin henkilöstökuluista ja toimitilan vuokrasta. Henkilöstömäärä sitoo maksajavirastosopimuksen ja lakisääteiset vaatimukset, joissa ei ole muutoksia.

Pääosa tuloista muodostuu kaupungin omistamien peltöjen vuokrauksesta. Peltöjen hehtaarikohtaisen vuokran on arvioitu hieman laskevan peltoviljelyn kannattavuushaasteista ja vuokratkaudelle kohdistuvan tukijärjestelmän muutosten aiheuttamista epävarmuustekijöistä johtuen.

Rakennus- ja ympäristölautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen

70 Rakennus- ja ympäristöltk	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023	Ero%
Toimintatuotot					
Myyntituotot	3 516 754	87 300	408 300	408 300	367,7
Maksutuotot	978 972	625 000	695 000	695 000	11,2
Tuet ja avustukset	11 763	13 751	120	0	-100,0
Muut toimintatuotot	397 093	325 000	323 000	323 000	-0,6
Toimintatuotot	4 904 582	1 051 051	1 426 420	1 426 300	35,7
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-3 867 492	-2 087 007	-2 486 757	-2 486 819	19,2
Palkat ja palkkiot	-3 007 943	-1 628 602	-1 998 793	-1 998 844	22,7
Henkilösivukulut	-859 549	-458 405	-487 964	-487 975	6,5
Eläkekulut	-734 463	-398 182	-417 286	-417 295	4,8
Muut henkilösivukulut	-125 085	-60 223	-70 678	-70 680	17,4
Palvelujen ostot	-723 187	-296 692	-342 350	-342 350	15,4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-27 036	-24 840	-25 440	-25 440	2,4
Avustukset	-1 053 060	-19 000	-17 000	-17 000	-10,5
Muut toimintakulut	-125 845	-69 932	-85 900	-85 900	22,8
Toimintakulut	-5 796 619	-2 497 471	-2 957 447	-2 957 509	18,4
Toimintakate	-892 037	-1 446 420	-1 531 027	-1 531 209	5,9

Rakennus- ja ympäristölautakunnan tuloslaskelma, ulkoinen ja sisäinen

70 Rakennus- ja ympäristöltk	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023	Ero%
Toimintatuotot					
Myyntituotot	3 516 754	87 300	408 300	408 300	367,7
Maksutuotot	1 003 900	625 000	695 000	695 000	11,2
Tuet ja avustukset	11 763	13 751	120	0	-100,0
Muut toimintatuotot	397 093	325 000	323 000	323 000	-0,6
Toimintatuotot	4 929 510	1 051 051	1 426 420	1 426 300	35,7
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-3 867 492	-2 087 007	-2 486 757	-2 486 819	19,2
Palkat ja palkkiot	-3 007 943	-1 628 602	-1 998 793	-1 998 844	22,7
Henkilösivukulut	-859 549	-458 405	-487 964	-487 975	6,5
Eläkekulut	-734 463	-398 182	-417 286	-417 295	4,8
Muut henkilösivukulut	-125 085	-60 223	-70 678	-70 680	17,4
Palvelujen ostot	-796 992	-368 770	-426 060	-426 060	15,5
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-28 174	-24 840	-25 440	-25 440	2,4
Avustukset	-1 053 060	-19 000	-17 000	-17 000	-10,5
Muut toimintakulut	-178 865	-122 365	-141 480	-141 480	15,6
Toimintakulut	-5 924 583	-2 621 982	-3 096 737	-3 096 799	18,1
Toimintakate	-995 073	-1 570 931	-1 670 317	-1 670 499	6,3

Salon kaupungin tuloslaskelma, ilman liikelaitosta, ulkoinen

	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023	Ero%
Toimintatuotot					
Myyntituotot	10 568 178	7 935 602	4 386 820	4 866 820	-38,7
Maksutuotot	17 889 552	17 953 597	2 897 840	2 897 840	-83,9
Tuet ja avustukset	12 510 035	6 577 216	3 913 308	3 921 488	-40,4
Muut toimintatuotot	8 594 136	8 524 340	16 505 120	16 563 720	94,3
Toimintatuotot	49 561 900	40 990 755	27 703 088	28 249 868	-31,1
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-163 799 111	-167 978 376	-92 942 670	-92 528 201	-44,9
Palkat ja palkkiot	-130 615 049	-134 748 548	-74 373 745	-74 019 860	-45,1
Henkilösivukulut	-33 184 062	-33 229 828	-18 568 925	-18 508 341	-44,3
Eläkekulut	-28 515 420	-28 113 900	-15 920 084	-15 870 676	-43,5
Muut henkilösivukulut	-4 668 641	-5 115 928	-2 648 841	-2 637 665	-48,4
Palvelujen ostot	-157 823 375	-167 092 747	-32 435 344	-33 087 060	-80,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-19 173 212	-19 665 219	-13 654 124	-13 560 244	-31,0
Avustukset	-15 102 645	-13 794 853	-6 224 940	-6 649 940	-52,4
Muut toimintakulut	-5 602 956	-6 272 905	-2 888 589	-2 985 639	-52,4
Toimintakulut	-361 501 298	-374 804 100	-148 145 667	-148 611 084	-60,3
Toimintakate	-311 939 398	-333 813 345	-120 442 579	-120 361 216	-63,9
Verotulot	206 826 209	213 332 000	109 890 000	110 349 000	-48,3
Valtionosuudet	123 390 052	130 171 035	29 469 360	28 519 977	-78,1
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	623 839	545 824	545 830	545 830	0,0
Muut rahoitustuotot	1 818 471	1 826 989	1 826 990	1 826 990	0,0
Korkokulut	-978 897	-1 100 000	-1 500 000	-1 500 000	36,4
Muut rahoituskulut	-2 292	-2 313	-2 190	-2 190	-5,3
Rahoitustuotot ja -kulut	1 461 121	1 270 500	870 630	870 630	-31,5
Vuosikate	19 737 984	10 960 190	19 787 411	19 378 391	76,8
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-13 483 268	-13 905 852	-13 693 340	-13 693 340	-1,5
Arvonalentumiset	-150 429	0	0	0	
Poistot ja arvonalentumiset	-13 633 697	-13 905 852	-13 693 340	-13 693 340	-1,5
Tilikauden tulos	6 104 288	-2 945 663	6 094 071	5 685 051	-293,0
Poistoeron muutos	461 672	461 672	461 670	461 670	-0,0
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	6 565 960	-2 483 991	6 555 741	6 146 721	-347,5

Salon kaupungin tuloslaskelma, ilman liikelaitosta, ulkoinen ja sisäinen

	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023	Ero%
Toimintatuotot					
Myyntituotot	32 484 241	31 252 649	25 052 120	25 532 120	-18,3
Maksutuotot	17 859 523	18 118 597	2 897 840	2 897 840	-84,0
Tuet ja avustukset	12 510 035	6 577 216	3 913 308	3 921 488	-40,4
Muut toimintatuotot	28 993 333	29 003 283	34 329 340	34 387 940	18,6
Toimintatuotot	91 847 132	84 951 745	66 192 608	66 739 388	-21,4
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-163 799 111	-167 978 376	-92 942 670	-92 528 201	-44,9
Palkat ja palkkiot	-130 615 049	-134 748 548	-74 373 745	-74 019 860	-45,1
Henkilösivukulut	-33 184 062	-33 229 828	-18 568 925	-18 508 341	-44,3
Eläkekulut	-28 515 420	-28 113 900	-15 920 084	-15 870 676	-43,5
Muut henkilösivukulut	-4 668 641	-5 115 928	-2 648 841	-2 637 665	-48,4
Palvelujen ostot	-179 587 552	-190 534 994	-53 056 644	-53 708 360	-71,8
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-19 287 597	-19 665 219	-13 654 124	-13 560 244	-31,0
Avustukset	-15 102 645	-13 794 853	-6 224 940	-6 449 940	-53,2
Muut toimintakulut	-26 009 625	-26 791 648	-20 756 809	-20 853 859	-22,2
Toimintakulut	-403 786 530	-418 765 090	-186 635 187	-187 100 604	-55,3
Toimintakate	-311 939 398	-333 813 345	-120 442 579	-120 361 216	-63,9
Verotulot	206 826 209	213 332 000	109 890 000	110 349 000	-48,3
Valtionosuudet	123 390 052	130 171 035	29 469 360	28 519 977	-78,1
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	623 839	545 824	545 830	545 830	0,0
Muut rahoitustuotot	1 818 471	1 826 989	1 826 990	1 826 990	0,0
Korkokulut	-978 897	-1 100 000	-1 500 000	-1 500 000	36,4
Muut rahoituskulut	-2 292	-2 313	-2 190	-2 190	-5,3
Rahoitustuotot ja -kulut	1 461 121	1 270 500	870 630	870 630	-31,5
Vuosikate	19 737 984	10 960 190	19 787 411	19 378 391	76,8
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-13 483 268	-13 905 852	-13 693 340	-13 693 340	-1,5
Arvonalentumiset	-150 429	0	0	0	
Poistot ja arvonalentumiset	-13 633 697	-13 905 852	-13 693 340	-13 693 340	-1,5
Tilikauden tulos	6 104 288	-2 945 663	6 094 071	5 685 051	-293,0
Poistoeron muutos	461 672	461 672	461 670	461 670	-0,0
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	6 565 960	-2 483 991	6 555 741	6 146 721	-347,5

Liikelaitos Salon Vesi

Keskeiset tavoitteet ja merkittävimmät riskit 2023

Tavoitteet

- Varmistetaan, että vesi- ja viemärlaitoksen toiminta on lakien ja ympäristölupien edellyttämällä tasolla
- Toimitetaan kuluttajille laadukasta juomavettä
- Varaudutaan häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin
- Turvataan vesi- ja viemärlaitoksen toiminta pitämällä yllä riittävää vuosittaista investointitasoa
- Varmistetaan henkilöstön osaaminen, saatavuus ja riittävyys
- Kehitetään sähköistä verkko- ja laitetietokantaa
- Kehitetään karttapohjaista tilannekuvaa
- Panostetaan asiakaspalveluun ja neuvontaan
- Liikelaitos Salon Vesi kattaa vesi- ja viemärimaksuillaan toiminnan
- Liikelaitos Salon Vesi toimii kaupunginvaltuuston hyväksymän talousarviotavoitteiden mukaisesti.

Merkittävimmät riskit

Palvelualueen merkittävin riski on verkoston ja laitosten vanheneminen ja siitä aiheutuvat äkilliset korjaustarpeet. Mahdollisen pandemian aiheuttamat erityisjärjestelyt sekä mahdolliset poikkeusolot. Äkilliset rankkasateet aiheuttavat ongelmia prosessin hallinnassa viemärlaitoksella. Vesi- ja viemärlaitoksen toiminnan kannalta on tärkeää turvata henkilöstön riittävä mitoitus, saatavuus ja osaaminen.

Painopisteet

Vesihuollon kehittämissuunnitelma valmistui ajanjaksolle 2016-2021. Suunnitelma ohjaa Salon kaupungin vesi- ja viemärlaitoksen toimintaa ja investointeja. Suunnitelma tulisi päivittää ja määritellä samalla pitkän tähtäimen investointiohjelma ottaen huomioon vallitseva nykytilanne.

Henkilöstön osaamisen kehittäminen ja koulutuksen lisääminen. Osaavan henkilöstön palkaaminen eläköityvien ja irtisanoutuneiden tilalle. Henkilökunnan jaksaminen työssään.

Korjausvelan kurominen umpeen varsinkin vesi- ja viemäriverkoston osalta. Pääpuhdistamon saneeraus suunnitelman laatiminen.

Keskeiset toimintamenojen ja -tulojen perustelut

Toimintamenot: Liikelaitos Salon Veden vesihuollon piirissä on n. 14 500 liittyjää hyvin laajalla alueella. Vedenottoa on 27 ja vesijohtoverkoston pituus on n. 1 500 km. Jätevesiverkoston piirissä on n. 10 500 liittyjää. Keskusjätevedenpuhdistamon lisäksi on toiminnassa 3 muuta ympäristöluvat täyttävää pienpuhdistamo ja 160 pumppaamo. Viemäriverkoston pituus on n. 550 km. Verkoston ja laitteiden yllä- ja kunnossapitokulut ovat merkittävä menoerä. Korjausvelan pienentäminen vaatii mittavia investointeja seuraavina vuosina. Henkilöstömenot ovat noin kaksi kertaa pienemmät vastaaviin laitoksiin verrattuna, mikä osaltaan myös vaikuttaa henkilöstön jaksamiseen ja investointien lykkääntymiseen.

Nykytilanteesta johtuvat sähkön ja kemikaalien hintojen nousu tulee huomioida ensi vuoden 2023 talousarviossa. Panostusta suunnitteluun ja rakennuttamiseen hallintaan tulee myös lisätä.

Toimintatulot: Vesi- ja jätevesitaksaan kuuluvat käyttömaksu, perusmaksu ja liittymismaksu. Liikelaitos Salon Veden toimintatuotot n. 9,5 miljoonaa euroa koostuvat pääasiassa (96,5 %) vesi- ja jätevesimaksuista. Noin 1 % tuotoista tulee liittymämaksuista ja 2,5 % lietteen käsittelymaksuista.

Käyttömaksun suuruus on puhtaan veden osalta 1,39 euroa/m³ (alv 0%) ja jäteveden osalta 2,42 euroa/m³ (alv 0%). Vuoden 2020 alussa käyttömaksuja on korotettu n. 5 %. Liittymismaksu määräytyy kiinteistön kerrosalan mukaan.

Liikelaitos Salon Veden tuloslaskelma

80 Vesilaitoksen johtokunta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023	Ero%
Liikevaihto	9 514 376	9 241 000	9 287 200	9 287 200	0,5
Liiketoiminnan muut tuotot	231	0	0	0	
Muut tuet ja avustukset	0	3 220	0	0	-100,0
Materiaalit ja palvelut	-2 663 772	-2 720 776	-3 386 510	-3 386 510	24,5
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 285 263	-1 229 760	-1 660 570	-1 660 570	35,0
Ostot tilikauden aikana	-1 285 263	-1 229 760	-1 660 570	-1 660 570	35,0
Palvelujen ostot	-1 378 509	-1 491 016	-1 725 940	-1 725 940	15,8
Henkilöstökulut	-1 125 566	-1 381 341	-1 654 558	-1 649 522	19,4
Palkat ja palkkiot	-880 554	-1 094 466	-1 340 572	-1 336 403	22,1
Henkilösivukulut	-245 012	-286 875	-313 986	-313 119	9,1
Eläkekulut	-215 020	-246 045	-266 378	-265 661	8,0
Muut henkilösivukulut	-29 992	-40 830	-47 608	-47 458	16,2
Poistot ja arvonalentumiset	-2 523 896	-2 610 061	-2 584 420	-2 584 420	-1,0
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 523 896	-2 610 061	-2 584 420	-2 584 420	-1,0
Liiketoiminnan muut kulut	-128 034	-138 511	-144 000	-144 000	4,0
Liikelylijäämä (-alijäämä) yht.	3 073 339	2 393 531	1 517 712	1 522 748	-36,4
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 562 922	-1 562 805	-1 562 810	-1 562 810	0,0
Korvaus peruspääomasta	-1 562 805	-1 562 805	-1 562 810	-1 562 810	0,0
Muut rahoituskulut	-117	0	0	0	
Ylijäämä(alijä)enn.satunn.eriä yht.	1 510 417	830 726	-45 098	-40 062	-104,8
Poistoeron lisäys(-) tai väh(+)	72 852	72 852	72 850	72 850	-0,0
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	1 583 269	903 578	27 752	32 788	-96,4

Liikelaitos Salon Veden rahoituslaskelma

	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	TA 2023	Ero%
Toiminnan rahavirta					
Liikelylijäämä (alijäämä)	3 073 339	2 393 531	1 517 712	1 522 748	-36,4
Poistot ja arvonalentumiset	2 523 896	2 610 061	2 584 420	2 584 420	-1,0
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 562 922	-1 562 805	-1 562 810	-1 562 810	0,0
	4 034 312	3 440 787	2 539 322	2 544 358	-26,1
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-1 899 471	-2 500 000	-4 320 000	-4 320 000	72,8
	-1 899 471	-2 500 000	-4 320 000	-4 320 000	72,8
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 134 841	940 787	-1 780 678	-1 775 642	-288,7
Rahoituksen rahavirta					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Saamisten muutos kunnalta/ky:ltä	-2 428 058	0	0	0	
Saamisten muutos muilta	-151 102	0	0	0	
Korottomien velkojen muutos muilta	444 318	0	0	0	
	-2 134 841	0	0	0	
Rahoituksen rahavirta	-2 134 841	0	0	0	
Rahavarojen muutos	0	940 787	-1 780 678	-1 775 642	-288,7

Rahavarat	31. 12.	0	
	1. 1.	0	0

Tuloslaskelma perusteluineen ja verorahoitus

Ulkoiset (sisältää vesilaitoksen)

	TP 2021	M-%	MTA 2022	M-%	LTK 2023	M-%	KHE 2023	M-%	SV2024 1 000 €	M-%	SV2025 1 000 €	M-%
Toimintatuotot	59 076 507	12,6 %	50 234 975	-15,0 %	36 990 288	-26,4 %	37 537 068	-25,3 %	37 537	0,0 %	37 537	0,0 %
Myyntituotot	20 082 554	-7,4 %	17 176 602	-14,5 %	13 674 020	-20,4 %	14 154 020	-17,6 %	14 154	0,0 %	14 154	0,0 %
Maksutuotot	17 889 552	1,6 %	17 953 597	0,4 %	2 897 840	-83,9 %	2 897 840	-83,9 %	2 898	0,0 %	2 898	0,0 %
Tuet ja avustukset	12 510 035	187,5 %	6 580 436	-47,4 %	3 913 308	-40,5 %	3 921 488	-40,4 %	3 921	0,0 %	3 921	0,0 %
Muut toimintatuotot	8 594 366	-2,4 %	8 524 340	-0,8 %	16 505 120	93,6 %	16 563 720	94,3 %	16 564	0,0 %	16 564	0,0 %
Toimintakulut	-365 418 670	4,8 %	-379 044 728	3,7 %	-153 330 735	-59,5 %	-153 791 116	-59,4 %	-157 240	2,2 %	-160 101	1,8 %
Henkilöstökulut	-164 924 677	4,2 %	-169 359 717	2,7 %	-94 597 228	-44,1 %	-94 177 723	-44,4 %	-96 550	2,5 %	-98 481	2,0 %
Palkat ja palkkiot	-131 495 603	4,2 %	-135 843 014	3,3 %	-75 714 317	-44,3 %	-75 356 263	-44,5 %	-77 240	2,5 %	-78 785	2,0 %
Henkilösivukulut	-33 429 074	4,3 %	-33 516 703	0,3 %	-18 882 911	-43,7 %	-18 821 460	-43,8 %	-19 310	2,6 %	-19 696	2,0 %
Eläkekulut	-28 730 440	3,8 %	-28 359 945	-1,3 %	-16 186 462	-42,9 %	-16 136 337	-43,1 %	-16 607		-16 939	
Muut henkilösivukulut	-4 698 634	8,0 %	-5 156 758	9,8 %	-2 696 449	-47,7 %	-2 685 123	-47,9 %	-2 703		-2 757	
Palvelujen ostot	-159 201 883	7,8 %	-168 583 763	5,9 %	-34 161 284	-79,7 %	-34 813 000	-79,3 %	-35 509	2,0 %	-36 219	2,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-20 458 475	7,3 %	-20 894 979	2,1 %	-15 314 694	-26,7 %	-15 220 814	-27,2 %	-15 525	2,0 %	-15 681	1,0 %
Avustukset	-15 102 645	-16,3 %	-13 794 853	-8,7 %	-6 224 940	-54,9 %	-6 449 940	-53,2 %	-6 464	0,2 %	-6 464	0,0 %
Muut toimintakulut	-5 730 990	3,7 %	-6 411 416	11,9 %	-3 032 589	-52,7 %	-3 129 639	-51,2 %	-3 192	2,0 %	-3 256	2,0 %
Toimintakate	-306 342 163	3,5 %	-328 809 753	7,3 %	-116 340 447	-64,6 %	-116 254 048	-64,6 %	-119 704	3,0 %	-122 564	2,4 %
Verotulot	206 826 209	6,2 %	213 332 000	3,1 %	109 890 000	-48,5 %	110 349 000	-48,3 %	109 646	-0,6 %	111 136	1,4 %
Valtionosuudet	123 390 052	-6,6 %	130 171 035	5,5 %	29 469 360	-77,4 %	28 519 977	-78,1 %	26 991	-5,4 %	27 000	0,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-101 801	-51,2 %	-292 305	187,1 %	-692 180	136,8 %	-692 180	136,8 %	-492	-28,9 %	-292	-40,7 %
Korkotuotot	623 839	17,7 %	545 824	-12,5 %	545 830	0,0 %	545 830	0,0 %	546	0,0 %	546	0,0 %
Muut rahoitustuotot	1 818 471	-6,7 %	1 826 989	0,5 %	1 826 990	0,0 %	1 826 990	0,0 %	1 827	0,0 %	1 827	0,0 %
Korkokulut	-978 897	-12,9 %	-1 100 000	12,4 %	-1 500 000	36,4 %	-1 500 000	36,4 %	-1 300	-13,3 %	-1 100	-15,4 %
Muut rahoituskulut	-1 565 214	0,0 %	-1 565 118	0,0 %	-1 565 000	0,0 %	-1 565 000	0,0 %	-1 565	0,0 %	-1 565	0,0 %
Vuosikate	23 772 297	-21,8 %	14 400 977	-39,4 %	22 326 733	55,0 %	21 922 749	52,2 %	16 441	-25,0 %	15 280	-7,1 %
Poistot ja arvон alentumiset	-16 157 592	-0,7 %	-16 515 913	2,2 %	-16 277 760	-1,4 %	-16 277 760	-1,4 %	-16 500	1,4 %	-16 500	0,0 %
Tilikauden tulos	7 614 705	-46,1 %	-2 114 936	-127,8 %	6 048 973	-386,0 %	5 644 989	-366,9 %	-59	-101,0 %	-1 220	1979,6 %
Poistoeron muutos	534 524	0,0 %	534 524	0,0 %	534 520	0,0 %	534 520	0,0 %	535	0,1 %	535	0,0 %
Tilikauden yli/alijäämä	8 149 229	-44,5 %	-1 580 412	-119,4 %	6 583 493	-516,6 %	6 179 509	-491,0 %	475	-92,3 %	-686	-244,2 %

Ulkoiset ja sisäiset (sisältää vesiliikelaitoksen)

	TP 2021	M-%	MTA 2022	M-%	LTK 2023	M-%	KHE 2022	M-%	SV2024 1 000 €	M-%	SV2025 1 000 €	M-%
Toimintatuotot	101 361 740	11,1 %	94 195 965	-7,1 %	75 479 808	-19,9 %	76 026 588	-19,3 %	76 027	0,0 %	76 027	0,0 %
Myyntituotot	41 998 618	1,4 %	40 493 649	-3,6 %	34 339 320	-15,2 %	34 819 320	-14,0 %	34 819	0,0 %	34 819	0,0 %
Maksutuotot	17 859 523	0,3 %	18 118 597	1,5 %	2 897 840	-84,0 %	2 897 840	-84,0 %	2 898	0,0 %	2 898	0,0 %
Tuet ja avustukset	12 510 035	187,5 %	6 580 436	-47,4 %	3 913 308	-40,5 %	3 921 488	-40,4 %	3 921	0,0 %	3 921	0,0 %
Muut toimintatuotot	28 993 564	5,0 %	29 003 283	0,0 %	34 329 340	18,4 %	34 387 940	18,6 %	34 388	0,0 %	34 388	0,0 %
Toimintakulut	-407 703 902	5,3 %	-423 005 718	3,8 %	-191 820 255	-54,7 %	-192 280 636	-54,5 %	-195 731	1,8 %	-198 591	1,5 %
Henkilöstökulut	-164 924 677	4,2 %	-169 359 717	2,7 %	-94 597 228	-44,1 %	-94 177 723	-44,4 %	-96 550	2,5 %	-98 481	2,0 %
Palkat ja palkkiot	-131 495 603	4,2 %	-135 843 014	3,3 %	-75 714 317	-44,3 %	-75 356 263	-44,5 %	-77 240	2,5 %	-78 785	2,0 %
Henkilösivukulut	-33 429 074	4,3 %	-33 516 703	0,3 %	-18 882 911	-43,7 %	-18 821 460	-43,8 %	-19 310	2,6 %	-19 696	2,0 %
Eläkekulut	-28 730 440	3,8 %	-28 359 945	-1,3 %	-16 186 462	-42,9 %	-16 136 337	-43,1 %	-16 607		-16 939	
Muut henkilösivukulut	-4 698 634	8,0 %	-5 156 758	9,8 %	-2 696 449	-47,7 %	-2 685 123	-47,9 %	-2 703		-2 757	
Palvelujen ostot	-180 966 061	8,0 %	-192 026 010	6,1 %	-54 782 584	-71,5 %	-55 434 300	-71,1 %	-55 965	1,0 %	-56 507	1,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-20 572 860	7,4 %	-20 894 979	1,6 %	-15 314 694	-26,7 %	-15 220 814	-27,2 %	-15 525	2,0 %	-15 680	1,0 %
Avustukset	-15 102 645	-16,3 %	-13 794 853	-8,7 %	-6 224 940	-54,9 %	-6 449 940	-53,2 %	-6 464	0,2 %	-6 464	0,0 %
Muut toimintakulut	-26 137 659	7,4 %	-26 930 159	3,0 %	-20 900 809	-22,4 %	-20 997 859	-22,0 %	-21 225	1,1 %	-21 457	1,1 %
Toimintakate	-306 342 163	3,5 %	-328 809 753	7,3 %	-116 340 447	-64,6 %	-116 254 048	-64,6 %	-119 704	3,0 %	-122 564	2,4 %
Verotulot	206 826 209	6,2 %	213 332 000	3,1 %	109 890 000	-48,5 %	110 349 000	-48,3 %	109 646	-0,6 %	111 136	1,4 %
Valtionosuudet	123 390 052	-6,6 %	130 171 035	5,5 %	29 469 360	-77,4 %	28 519 977	-78,1 %	27 936	-2,0 %	27 000	-3,4 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-101 801	-51,2 %	-292 305	187,1 %	-692 180	136,8 %	-692 180	136,8 %	-492	-28,9 %	-292	-40,7 %
Korkotuotot	623 839	17,7 %	545 824	-12,5 %	545 830	0,0 %	545 830	0,0 %	546	0,0 %	546	0,0 %
Muut rahoitustuotot	1 818 471	-6,7 %	1 826 989	0,5 %	1 826 990	0,0 %	1 826 990	0,0 %	1 827	0,0 %	1 827	0,0 %
Korkokulut	-978 897	-12,9 %	-1 100 000	12,4 %	-1 500 000	36,4 %	-1 500 000	36,4 %	-1 300	-13,3 %	-1 100	-15,4 %
Muut rahoituskulut	-1 565 214	0,0 %	-1 565 118	0,0 %	-1 565 000	0,0 %	-1 565 000	0,0 %	-1 565	0,0 %	-1 565	0,0 %
Vuosikate	23 772 297	-21,8 %	14 400 977	-39,4 %	22 326 733	55,0 %	21 922 749	52,2 %	17 386	-20,7 %	15 279	-12,1 %
Poistot ja arvон alentumiset	-16 157 592	-0,7 %	-16 515 913	2,2 %	-16 277 760	-1,4 %	-16 277 760	-1,4 %	-16 500	1,4 %	-16 500	0,0 %
Tilikauden tulos	7 614 705	-46,1 %	-2 114 937	-127,8 %	6 048 973	-386,0 %	5 644 989	-366,9 %	886	-84,3 %	-1 220	-237,7 %
Poistoeron muutos	534 524	0,0 %	534 524	0,0 %	534 520	0,0 %	534 520	0,0 %	535	0,1 %	535	0,0 %
Tilikauden yli/alijäämä	8 149 229	-44,5 %	-1 580 413	-119,4 %	6 583 493	-516,6 %	6 179 509	-491,0 %	1 421	-77,0 %	-686	-148,3 %

Salon kaupungin tuloslaskelma 2023

Perustelut

Toimintatuotot		
Myyntituotot	34 819 320	
Käyttötalousosan myyntituotot		
Maksutuotot	2 897 840	
Käyttötalousosan maksutuotot		
Tuet ja avustukset	3 921 488	
Sis. mm. työllistämiskorvaukset		
Muut tuotot	34 387 940	+
Tonttien ja rakennusten vuokrat		
Käyttötalousosan muut tulot		
Käyttötalouden toimintatuotot yhteensä		76 026 588
Toimintakulut		
Palkat ja palkkiot	-75 356 263	
Palkat, kokous- ym. palkkiot, luontaisedut		
Henkilöstösivukulut	-18 821 460	
Sosiaaliturvamaksut ja muut työnantajan sivukulut		
Eläkevakuutusmaksut ja eläkkeet		
Palvelujen ostot	-55 434 300	
Sisäiset ja ulkoiset palvelujen ostot		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-15 220 814	
Tarvike- yms. ostot käyttötaloudessa		
Avustukset	-6 449 940	
Sosiaaliset ja vapaaehtoiset avustukset		
Muut toimintakulut	-20 997 859	
Sisäiset ja ulkoiset vuokrat		
Muut käyttötalouden kulut		
Käyttötalouden toimintamenot yhteensä		-192 280 636
Toimintakate		-116 254 048
Toimintakate ilmoittaa paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla		
Verotulot		110 349 000
Verotulot on jaettu seuraavasti: Kunnan tulovero 84.750.000 €, kiinteistövero 14.031.000 € ja osuus yhteisöveron tuotosta 11.109.000 €. Kunnan tulovero on arvioitu 8,11 %:n pohjalta.		
Kiinteistöveron tuotto on laskettu seuraavasti: Vaki- tuinen asunto 0,55 %, yleinen 0,93 %, vapaa-ajan asunto 1,30 % ja rakentamaton rakennuspaikka 3,0 %, voimalaitokset 2,5 %		
Valtionosuudet		28 519 977
Valtionosuus perustuu Suomen Kuntaliiton ja VM:n ennakoarvioon.		

Salon kaupungin tuloslaskelma 2023**Perustelut****Rahoitustuotot ja -kulut:****Korkotuotot**

545 830

Antolainojen, Salon Kaukolämpö Oy:n lainojen ja talletusten korot

Muut rahoitustuotot

1 826 990

Korvaus Liikelaitos Salon veden peruspääomasta sekä muita rahoitustuottoja joita ovat mm. viivästyskorot ja verotilityskorot.

Korkokulut

-1 500 000

Pankkilainojen korot

Muut rahoituskulut-1 565 000 +/- **-692 180**

Liikelaitos Salon Veden korvaus peruspääomasta, pankkipalvelumaksut yms. Korvaus peruspääomasta on tuloslaskemassa sekä tuottona että kuluna.

Vuosikate**21 922 749**

Vuosikate on kunnan kokonaistulorahoitusta kuvaava välitulotulos. Se ilmoittaa riittääkö kunnan tulorahoitus kattamaan pitkävaikutteisista tuotannontekijöistä aiheutuneet kulut eli käyttöomaisuuden poistot. Ennen vuosikatetta esitetään vain säännönmukaisen toiminnan tuotot ja kulut. Satunnaisten tuottojen ja kulujen siirtämisellä vuosikatteen jälkeen taataan vuosikatteen vertailtavuus

Poistot käyttöomaisuudesta ja muista pitkävaikutteisista menoista.**-16 277 760**

Poistot käyttöomaisuudesta ja muista pitkävaikutteisista menoista.

Tilikauden tulos**5 644 989**

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan varauksia tai vapaata pääomaa.

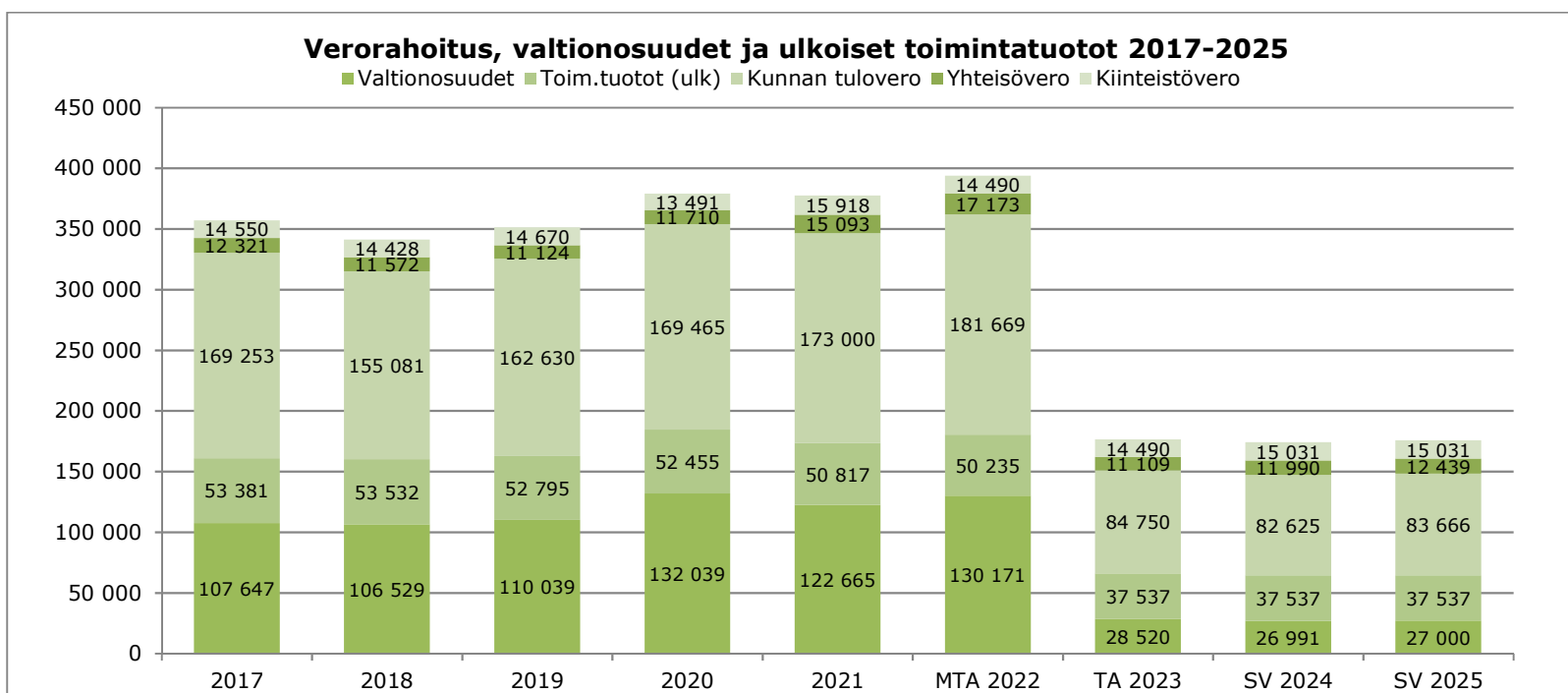
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys (+)

534 520

Tilikauden yli- /alijäämä**6 179 509**

Verorahoitus ja ulkoiset toimintatuotot 2021 – 2025

	TP 2021		MTA 2022		TA 2023		TS 2024		TS 2025	
Verotulot	206 826	53,2 %	213 332	54,2 %	110 349	62,6 %	109 646	63,0 %	111 136	63,3 %
Veroprosentti	20,75 %		20,75 %		8,11 %		8,11 %		8,11 %	
Kunnallisvero	175 124		181 669		84 750		82 625		83 666	
Kiinteistövero	14 707		14 490		14 490		15 031		15 031	
Osuus yhteisöveron tuotosta	16 996		17 173		11 109		11 990		12 439	
Valtionsuudet	123 390	31,8 %	130 171	33,1 %	28 520	16,2 %	26 991	15,5 %	27 000	15,4 %
Toimintatuotot (ulkoiset)	58 393	15,0 %	50 235	12,8 %	37 537	21,3 %	37 537	21,6 %	37 537	21,4 %
Yhteensä	388 609	100 %	393 738	100 %	176 406	100 %	174 173	100 %	175 673	100 %

Proj. nro	Selitys	TP 2021 €	MTA 2022 €	Kust.yht. 2023-2027	LTK 2023 €	KHE 2023 €	TS 2024 €	TS 2025 €	TS 2026 €	TS 2027 €
9233	Kiskolan vesikatto	-109 842	0	0	0	0	0	0	0	0
9235	Halikon terveysaseman julkisivun korjaus	-197 709	0	0	0	0	0	0	0	0
9236	Paukkulakodin korjaukset	-57 299	-50 000	0	0	0	0	0	0	0
9240	Kukonkallion vesikaton korjaus	-264 400	0	0	0	0	0	0	0	0
9241	Kiikalan vanhustentalon korjaukset	0	-150 000	0	0	0	0	0	0	0
9242	Vaskion koulun vanhan osan vesikaton korjaus	0	-100 000	0	0	0	0	0	0	0
9244	Satamakatu 9 korjaukset	0	0	-150 000	-150 000	-150 000	0	0	0	0
9245	Halikon liikuntahallin korjaukset	0	-250 000	0	0	0	0	0	0	0
9246	Halikon virastotalon korjaukset	0	0	-150 000	0	0	0	0	-150 000	0
9252	Urheilutalon peruskorjaus	0	0	-2 000 000	0	0	0	0	-2 000 000	0
9253	Uimahallin vesikaton korjaus	0	0	-100 000	-100 000	-100 000	0	0	0	0
9254	Pajulan koulun liikuntasalin julkisivun korjaus	0	0	-100 000	-100 000	-100 000	0	0	0	0
9255	Pääkirjaston vesikaton korjaus + julkisivun maalaus	0	0	-150 000	-150 000	-150 000	0	0	0	0
9258	Luottamusmiesten talo vesikaton korjaus	0	0	-70 000	-70 000	-70 000	0	0	0	0
9256	Tupurin koulun sisäänkäyntien tuulikaappien + katosten korjaus	0	0	-60 000	-60 000	-60 000	0	0	0	0
9257	Salohallin korjaukset	0	0	-260 000	-130 000	-130 000	-130 000	0	0	0
9259	Märynummen koulun korjauksia, vanha rakennus	0	0	-140 000	-140 000	-140 000	0	0	0	0
	Kaupunkikehityspalvelujen hankkeet yhteensä	-2 642 077	-1 987 500	-8 017 500	-2 757 500	-2 657 500	-1 500 000	-880 000	-2 980 000	0
	111 KI/Rakennukset yhteensä	-3 804 334	-2 167 500	-25 667 500	-4 257 500	-4 157 500	-8 450 000	-7 380 000	-5 680 000	0
	113 KI/Kiinteät rakenteet ja laitteet									
	Vapaa-aikapalvelujen hankkeet									
9546	Urheilupuiston pukutilojen edustan ja kenttäalueen esteettömyyden parantaminen	0	-57 000	0	0	0	0	0	0	0
9547	Urheilupuistoa ympäröivien aitojen ja porttien osittainen uusiminen	0	0	-200 000	-100 000	-100 000	0	-100 000	0	0
9549	Muurian liikunta-alueen perusparannus	0	0	-90 000	-30 000	-30 000	-60 000	0	0	0
9678	Olosuhteiden kehittäminen Perniön Melassuolla	0	0	-280 000	0	0	-280 000	0	0	0
9679	Uimarantojen kunnostus	0	0	-250 000	-100 000	-100 000	-150 000	0	0	0
9695	Urheilupuiston tekonurmikenttä	0	0	-350 000	0	0	-350 000	0	0	0
9680	Perniön museon asevitriinien uudistaminen	0	0	-32 000	0	0	-32 000	0	0	0
9681	Ilo-teoksen konservointi ja korjaus	0	0	-24 000	0	0	-24 000	0	0	0
	Vapaa-ajan palvelujen hankkeet yhteensä	0	-57 000	-1 226 000	-230 000	-230 000	-896 000	-100 000	0	0

Proj. nro	Selitys	TP 2021 €	MTA 2022 €	Kust.yht. 2023-2027	LTK 2023 €	KHE 2023 €	TS 2024 €	TS 2025 €	TS 2026 €	TS 2027 €
	Kaupunkikehityspalvelujen hankkeet									
	Liikenneväylät									
9351	Uudelleen päällystettävät kadut	-696 472	-700 000	-3 500 000	-700 000	-700 000	-700 000	-700 000	-700 000	-700 000
	Katuinfran saneeraus									
9402	Huonokuntoiset jalkakäytävät ja kevyenliik.väylät	-94 457	-120 000	-520 000	-100 000	-120 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
9404	Salonkadun kiertoliittymä	0	0	-600 000	0	0	0	-600 000	0	0
9412	Lanskalantien liittymä Teijontielle	0	0	-120 000	0	0	-60 000	-60 000	0	0
9413	Meriniityn katu ympäristön saneeraus	0	0	-1 800 000	0	0	-600 000	-600 000	-600 000	0
9415	Olemassa olevien kaava-alueiden saneeraus	-175 352	-150 000	-750 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
9416	Muu katurakentaminen	0	-50 000	-250 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
9421	Liikennevalojen saneeraus	-17 875	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	0	0	0	0
9424	Vuohensaaren tie	-199 482	0	0	0	0	0	0	0	0
9426	Inkerinkatu-Kirkkokatu -välisten katualueiden saneeraus	-260 988	0	-805 000	0	0	-805 000	0	0	0
9429	Kajalankadun katualueen saneeraus	0	-100 000	0	0	0	0	0	0	0
9430	Opinahjontien katualueen saneeraus	0	-120 000	0	0	0	0	0	0	0
9431	Uuden tieliikennelain mukaiset liikennemerkit	0	-50 000	-200 000	-50 000	0	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
9432	Perniön kevyen liikenteen siltayhteyden saneeraus	0	-136 000	-140 000	-140 000	-140 000	0	0	0	0
9433	Kirjolankadun kiertoliittymä	0	-500 000	0	0	0	0	0	0	0
9434	Tehdaskadun/Meriniitynkadun kiertoliittymä	0	0	-600 000	-500 000	-500 000	-100 000	0	0	0
9682	Kaivolan alueen katuinfran parantaminen	0	0	-139 000	-139 000	-139 000	0	0	0	0
9683	Kellorinne	0	0	-51 500	-51 500	-51 500	0	0	0	0
9436	Pyörätieverkoston kehittäminen	0	0	-150 000	-75 000	-75 000	-75 000	0	0	0
	Katuvalaistus									
9502	Katuvalaistuksen saneeraus yhdessä Lounea/Caruna	-49 001	-100 000	-250 000	-100 000	-100 000	-50 000	-50 000	-50 000	0
9503	Katuvalaistuksen saneeraus (SpNa)	0	-150 000	-400 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-50 000	-50 000
	Yhteistyöhankkeet ELY:n kanssa									
9512	Muut yhteishankkeet ELY:n kanssa	-133 653	-820 000	-390 000	-190 000	-190 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
	Puistot									
9521	Heikkokuntoiset puistot	-70 069	-60 000	-410 000	-90 000	-90 000	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000
9533	Vanhoiden leikkipaikkojen saneeraus	-109 720	0	0	0	0	0	0	0	0
9525	Perhepuiston peruskunnostus	0	-95 000	-80 000	0	0	0	-80 000	0	0
9526	Horninpuiston peruskunnostus	0	0	-60 000	0	0	-60 000	0	0	0
9529	Salonjoen rantapuistojen viherrakentaminen	0	-50 000	-1 150 000	-50 000	-50 000	-1 000 000	-100 000	0	0
9531	Sibeliuspuiston uudistaminen	0	0	-80 000	-80 000	-80 000	0	0	0	0
9427	Vähäjoen kunnostus	-28 242	-80 000	0	0	0	0	0	0	0
9559	Ruukinlammen padon peruskorjaus ja muutostyöt	0	-30 000	-630 000	-30 000	-30 000	-600 000	0	0	0
9684	Hellmanninpuiston leikkipaikan saneeraus	0	0	-60 000	-60 000	-60 000	0	0	0	0
9685	Tervapurkintien leikkipaikan saneeraus	0	0	-50 000	-50 000	-50 000	0	0	0	0

Proj. nro	Selitys	TP 2021 €	MTA 2022 €	Kust.yht. 2023-2027	LTK 2023 €	KHE 2023 €	TS 2024 €	TS 2025 €	TS 2026 €	TS 2027 €
	Venepaikat									
9560	Vuohensaaren venelaiturin kunnostus	0	0	-60 000	-60 000	-60 000	0	0	0	0
9530	Venelaitureiden peruskunnostus, Vartsala	0	0	0	0	0	-60 000	0	0	0
9561	Halikonlahden venereitin linjataulujen uusiminen	0	-50 000	0	0	0	0	0	0	0
	Tori									
9562	Torin sähköistyksen uusiminen	0	-25 000	-110 000	-110 000	-110 000	0	0	0	0
	Tilapalvelut									
9567	Koulujen ja päiväkotien pihojen kunnostaminen	0	-200 000	-1 000 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
	Kaupunkikehityspalvelujen hankkeet yhteensä	-1 835 311	-3 636 000	-14 405 500	-3 125 500	-3 095 500	-4 890 000	-2 970 000	-2 080 000	-1 430 000
	113 KI/Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä	-1 835 311	-3 693 000	-15 631 500	-3 355 500	-3 325 500	-5 786 000	-3 070 000	-2 080 000	-1 430 000
	116 KI/Koneet ja kalusto									
	Sivistyspalvelujen hankkeet									
	Lukiokoulutus ja musiikkiopisto									
9686	Salon lukion opetustilojen esitystekniikan päivitys	0	0	-142 000	-71 000	-71 000	-71 000	0	0	0
9688	Halikon lukion dataprojektorien uusiminen	0	0	-50 000	-25 000	-25 000	-25 000	0	0	0
9687	Salon lukion ison auditorion äänentoisto	0	0	-25 000	0	0	-25 000	0	0	0
	Sivistyspalvelujen hankkeet yhteensä	0	0	-217 000	-96 000	-96 000	-121 000	0	0	0
	Vapaa-aikapalvelujen hankkeet									
9630	Liikuntapalvelujen irtain	0	-40 000	-50 000	-50 000	-50 000	0	0	0	0
9669	Perttelin ja Halikon kuntosalien kalusteiden uusiminen	0	0	-150 000	0	0	-70 000	0	-80 000	0
9670	Jäähallin irtain omaisuus	0	0	-140 000	0	0	0	-140 000	0	0
9671	Kiinteistötraktori ulkoliikuntapaikoille	0	0	-65 000	-65 000	-65 000	0	0	0	0
9672	Ulkojäiden jääkiekkokaukalot	0	-60 000	-70 000	-70 000	-70 000	0	0	0	0
9673	Taidemuseon näyttelyvalojen uusiminen	0	-75 000	0	0	0	0	0	0	0
9655	Pääkirjaston osastojen uudistaminen	0	0	-75 000	-75 000	-75 000	0	0	0	0
9665	Pääkirjaston palautusautomaatti	-51 328	0	0	0	0	0	0	0	0
9689	Latukone	0	0	-220 000	0	0	-220 000	0	0	0
	Vapaa-aikapalvelujen hankkeet yhteensä	-51 328	-175 000	-770 000	-260 000	-260 000	-290 000	-140 000	-80 000	0
	Kaupunkikehityspalvelujen hankkeet									
9651	Ravitsemispalvelut	0	0	-375 000	-135 000	-135 000	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000
9690	Perniön kunnossapitotraktori	0	0	-130 000	-130 000	-130 000	0	0	0	0
9653	Tilapalvelukeskus	-102 502	-100 000	-500 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
9691	GPS-vastaanotin maankäyttöpalvelut	0	0	-30 000	-30 000	-30 000	0	0	0	0
	Kaupunkikehityspalvelujen hankkeet yhteensä	-102 502	-100 000	-1 035 000	-395 000	-395 000	-160 000	-160 000	-160 000	-160 000

Proj. nro	Selitys	TP 2021 €	MTA 2022 €	Kust.yht. 2023-2027	LTK 2023 €	KHE 2023 €	TS 2024 €	TS 2025 €	TS 2026 €	TS 2027 €
	116 KI/Koneet ja kalusto yhteensä	-153 830	-275 000	-2 022 000	-751 000	-751 000	-571 000	-300 000	-240 000	-160 000
	Korvausinvestoinnit yhteensä	-5 793 475	-6 135 500	-43 321 000	-8 364 000	-8 234 000	-14 807 000	-10 750 000	-8 000 000	-1 590 000
20	Laajennusinvestoinnit									
	211 LI/Rakennukset									
	Vapaa-aikapalvelujen hankkeet									
9644	Veturitallin toimitilan laajennus	-60 400	0	0	0	0	0	0	0	0
	Vapaa-aikapalvelujen hankkeet yhteensä	-60 400	0	0	0	0	0	0	0	0
	211 LI/Rakennukset yhteensä	-60 400	0	0	0	0	0	0	0	0
	213 LI/Kiinteät rakenteet ja laitteet									
	Sivistyspalvelujen hankkeet									
	Perusopetus ja nuorisopalvelut									
9674	Lähiliikuntapaikkojen rakentaminen, alakoulut	0	-260 000	0	0	0	0	0	0	0
	Sivistyspalvelujen hankkeet yhteensä	0	-260 000	0	0	0	0	0	0	0
	Vapaa-aikapalvelujen hankkeet									
9552	Lähiliikuntapaikkojen rakentaminen	-26 750	0	0	0	0	0	0	0	0
	Vapaa-aikapalvelujen hankkeet yhteensä	-26 750	0	0	0	0	0	0	0	0
	Kaupunkikehityspalvelujen hankkeet									
	Katuinfra saneeraus									
9558	Joukkoliikenteen infra ja pysäkit	0	-50 000	-250 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
	Liikennepalvelut									
9692	Linja-autoaseman saneeraus	0	0	-112 000	-112 000	-112 000	0	0	0	0
	Tilapalvelut									
9675	Moision koulun lähiliikuntapaikan rakentaminen	0	0	-400 000	-400 000	-400 000	0	0	0	0
9676	Armfeltn koulun lähiliikuntapaikan ja koulun yhteydessä olevan liikunta-alueen perusparannus	0	0	-500 000	0	0	-500 000	0	0	0
	Kaupunkikehityspalvelujen hankkeet yhteensä	0	-50 000	-362 000	-562 000	-562 000	-550 000	-50 000	-50 000	-50 000
	213 LI/Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä	-26 750	-310 000	-362 000	-562 000	-562 000	-550 000	-50 000	-50 000	-50 000

Proj. nro	Selitys	TP 2021 €	MTA 2022 €	Kust.yht. 2023-2027	LTK 2023 €	KHE 2023 €	TS 2024 €	TS 2025 €	TS 2026 €	TS 2027 €
	216 LI/Koneet ja kalusto									
	Sivistyspalvelujen hankkeet									
	Varhaiskasvatuspalvelut									
9659	Märynummen päiväkodin irtaimisto	-257 709	0	0	0	0	0	0	0	0
9696	Kaivolan päiväkodin irtain	0	0	-250 000	0	0	0	0	-250 000	0
9697	Kärävuoren päiväkodin irtain	0	0	-200 000	0	0	0	0	-200 000	0
9698	Tupurin päiväkodin irtain	0	0	-200 000	0	0	0	0	-200 000	0
	Perusopetus ja nuorisopalvelut									
9620	Perusopetuspalvelujen yhteiset	-104 798	-150 000	-300 000	-150 000	-150 000	-150 000	0	0	0
9626	Kirkonkylän koulun irtaimisto	0	-1 300 000	0	0	0	0	0	0	0
9660	Märynummen koulun irtaimisto	-221 115	0	0	0	0	0	0	0	0
9664	Hermannin koulun irtaimisto	-233 035	0	0	0	0	0	0	0	0
9699	Kaivolan koulun irtain	0	0	-300 000	0	0	0	0	-300 000	0
	Sivistyspalvelujen hankkeet yhteensä	-816 657	-1 450 000	-1 250 000	-150 000	-150 000	-150 000	0	-950 000	0
	216 LI/Koneet ja kalusto yhteensä	-816 657	-1 450 000	-1 250 000	-150 000	-150 000	-150 000	0	-950 000	0
	Laajennusinvestoinnit yhteensä	-903 807	-1 760 000	-1 612 000	-712 000	-712 000	-700 000	-50 000	-1 000 000	-50 000
30	Uusinvestoinnit									
	310 UI/Maa- ja vesialueet									
9050	Maa- ja vesialueet, tontit	-284 255	-1 080 000	-3 800 000	-700 000	-1 000 000	-700 000	-700 000	-700 000	-700 000
	Maa- ja vesialueet yhteensä	-284 255	-1 080 000	-3 800 000	-700 000	-1 000 000	-700 000	-700 000	-700 000	-700 000
	310 UI/Maa- ja vesialueet yhteensä	-284 255	-1 080 000	-3 800 000	-700 000	-1 000 000	-700 000	-700 000	-700 000	-700 000
	311 UI/Rakennukset									
	Sivistyspalvelujen hankkeet									
	Perusopetus ja nuorisopalvelut									
9156	Märynummen tilaratkaisut	-2 322 526	0	0	0	0	0	0	0	0
9157	Kirkonkylän koulu, Perniö	-6 805 628	-4 000 000	0	0	0	0	0	0	0
	Sivistyspalvelujen hankkeet yhteensä	-9 128 154	-4 000 000	0	0	0	0	0	0	0
	Vapaa-aikapalvelujen hankkeet									
9181	Museokokoelmien yhteisvarasto	0	0	-50 000	-50 000	-50 000	0	0	0	0
	Vapaa-aikapalvelujen hankkeet yhteensä	0	0	-50 000	-50 000	-50 000	0	0	0	0

Proj. nro	Selitys	TP 2021 €	MTA 2022 €	Kust.yht. 2023-2027	LTK 2023 €	KHE 2023 €	TS 2024 €	TS 2025 €	TS 2026 €	TS 2027 €
	Kaupunkikehityspalvelujen hankkeet									
	Tilapalvelut									
9183	Satamakatu 9, lämpimän tallitilan lisääminen	0	-30 000	-770 000		0	-770 000	0	0	0
9221	Torin huoltorakennuksen rakentaminen	-124 978	-380 000	0	0	0	0	0	0	0
	Kaupunkikehityspalvelujen hankkeet yhteensä	-124 978	-410 000	-770 000	0	0	-770 000	0	0	0
	311 UI/Rakennukset yhteensä	-9 253 132	-4 410 000	-820 000	-50 000	-50 000	-770 000	0	0	0
	313 UI/Kiinteät rakenteet ja laitteet									
	Kaupunkikehityspalvelujen hankkeet									
9563	Sähköautojen latauspisteiden asennus	0	-80 000	-400 000	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000
	Kaava-alueet									
9303	Tavolan alue, Halikko	-91 938	0	-350 000	0	0	0	-150 000	-100 000	-100 000
9311	Uudet kaava-alueet	0	-100 000	-2 100 000	-100 000	-100 000	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
9315	Suomusjärven uudet kaava-alueet	0	0	-400 000	-200 000	-200 000	-200 000	0	0	0
9316	Halikonrinne	-204 335	-30 000	-90 000	-90 000	-90 000	0	0	0	0
9319	Alhaistenkadun kunnallistekniikka	-28 630	0	0	0	0	0	0	0	0
9320	Kivilehdon kunn.tekn	-35 049	0	0	0	0	0	0	0	0
9321	Tukkirannantie	-55 795	0	0	0	0	0	0	0	0
9564	Papinkujan kunnallistekniikka	0	-62 000	0	0	0	0	0	0	0
9435	Pikkupellonkuja	0	-79 000	-79 000	-79 000	-79 000	0	0	0	0
9565	Honkarinne, Muurla	0	-40 000	-60 000	-60 000	-60 000	0	0	0	0
	Liikenneväylät									
9350	Uusien alueiden asfaltointi	-199 037	-200 000	-1 500 000	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000
	Katuinfran saneeraus									
9422	Helenansilta	0	0	-60 000	0	0	-60 000	0	0	0
9423	Lumenkaatopaikat	0	0	-1 100 000	0	0	-1 100 000	0	0	0
9428	Ratapihan alikulku	0	0	-2 300 000	0	0	0	-2 300 000	0	0
	Katuvalaistus									
9500	Uuden katuvalaistuksen rakentaminen	0	-70 000	-350 000	-70 000	-70 000	-70 000	-70 000	-70 000	-70 000
	Puistot									
9532	Viitannummenpuiston ulkoilureitti	-112 516	0	0	0	0	0	0	0	0
9693	Kärävuoren kivipuisto	0	0	-200 000	-200 000	-200 000				
9566	Inkereen leikkipaikka	0	-75 000	0	0	0	0	0	0	0
	Kaupunkikehityspalvelujen hankkeet yhteensä	-727 300	-736 000	-8 989 000	-1 179 000	-1 179 000	-2 310 000	-3 400 000	-1 050 000	-1 050 000
	313 UI/Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä	-727 300	-736 000	-8 989 000	-1 179 000	-1 179 000	-2 310 000	-3 400 000	-1 050 000	-1 050 000

Proj. nro	Selitys	TP 2021 €	MTA 2022 €	Kust.yht. 2023-2027	LTK 2023 €	KHE 2023 €	TS 2024 €	TS 2025 €	TS 2026 €	TS 2027 €
	316 UI/Koneet ja kalusto									
	Vapaa-aikapalvelujen hankkeet									
9657	Kansalaisopiston teatteritekniikka	-28 280	-60 000	0	0	0	0	0	0	0
9677	Kirjastojen automatisointi	0	-35 000	-80 000	-80 000	-80 000	0	0	0	0
9666	Prosenttitaide	-19 930	-60 000	0	0	0	0	0	0	0
9611	Uimahallin seniorisalin perustaminen	0	0	-150 000	0	0	-150 000	0	0	0
	Vapaa-aikapalvelujen hankkeet yhteensä	-48 210	-155 000	-230 000	-80 000	-80 000	-150 000	0	0	0
	Kaupunkikehityspalveluiden hankkeet									
9694	Viistoilmakuvaus maankäyttöpalvelut	0	0	-300 000	-300 000	-300 000	0	0	0	0
	Kaupunkikehityspalveluiden hankkeet yhteensä	0	0	-300 000	-300 000	-300 000	0	0	0	0
	316 UI/Koneet ja kalusto yhteensä	-48 210	-155 000	-530 000	-380 000	-380 000	-150 000	0	0	0
	320 UI/Osakkeet ja osuudet									
	Arvopaperit									
9000	Osakkeet (Turun Tunnin Juna Oy) Tot 2022 849.594 euroa	-463 672	-1 736 200	-2 382 230	-1 278 090	-1 278 090	-1 104 140	0	0	0
9000	Osakkeet (muut)	-87 209	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	0	0	0	0
	Arvopaperit yhteensä	-550 881	-1 786 200	-2 432 230	-1 328 090	-1 328 090	-1 104 140	0	0	0
	320 UI/Osakkeet ja osuudet yhteensä	-550 881	-1 786 200	-2 432 230	-1 328 090	-1 328 090	-1 104 140	0	0	0
	Uusinvestoinnit yhteensä	-10 863 778	-8 167 200	-16 571 230	-3 637 090	-3 937 090	-5 034 140	-4 100 000	-1 750 000	-1 750 000
	Investointimenot yhteensä (ilman liikelaitosta)	-17 561 060	-16 062 700	-61 504 230	-12 713 090	-12 883 090	-20 541 140	-14 900 000	-10 750 000	-3 390 000

Proj. nro	Selitys	TP 2021 €	MTA 2022 €	Kust.yht. 2023-2027	LTK 2023 €	KHE 2023 €	TS 2024 €	TS 2025 €	TS 2026 €	TS 2027 €
	Investointitulot (ilman liikelaitosta)									
10	Korvausinvestoinnit									
	111 KI/Rakennukset									
	Kiinteä omaisuus									
9052	Käyttöomaisuuden myynti, asuinrakennukset	19 097								
9054	Käyttöomaisuuden myynti, muut rakennukset	111 206								
	Kiinteä omaisuus yhteensä	130 303	0	0	0	0	0	0	0	0
	Kaupunkikehityspalvelujen hankkeet									
9224	Lämmitystapamuutokset, rahoitusosuus	43 775								
	Kaupunkikehityspalvelujen hankkeet yhteensä	43 775	0	0	0	0	0	0	0	0
	Vapaa-aikapalvelujen hankkeet									
9251	Jäähallin uudisrakennus	0	0	500 000	0	0	0	500 000	0	0
	Vapaa-ajan palvelujen hankkeet yhteensä	0	0	500 000	0	0	0	500 000	0	0
	111 KI/Rakennukset	174 078	0	500 000	0	0	0	500 000	0	0
	113 KI/Kiinteät rakenteet ja laitteet									
	Kiinteä omaisuus									
9056	Käyttöomaisuuden myynti, kiinteät rakenteet ja laitteet	2 453								
	Kiinteä omaisuus yhteensä	2 453	0	0	0	0	0	0	0	0
	Kaupunkikehityspalvelujen hankkeet									
9512	ELYn yhteishankkeet (Perniön tulvahanke)	0	350 000	35 000	35 000	35 000	0	0	0	0
9559	ELY Ruukinlammen padon peruskorjaus ja muutostyöt	0	0	20 000	20 000	20 000				
	Kaupunkikehityspalvelujen hankkeet yhteensä	0	350 000	55 000	55 000	55 000	0	0	0	0
	113 KI/Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 453	350 000	55 000	55 000	55 000	0	0	0	0
	Korvausinvestoinnit yhteensä	176 531	350 000	555 000	55 000	55 000	0	500 000	0	0

Proj. nro	Selitys	TP 2021 €	MTA 2022 €	Kust.yht. 2023-2027	LTK 2023 €	KHE 2023 €	TS 2024 €	TS 2025 €	TS 2026 €	TS 2027 €
	Uusinvestoinnit yhteensä	518 720	0	0	0	0	0	0	0	0
	Investointitulot yhteensä (ilman liikelaitosta)	695 251	350 000	625 000	55 000	125 000	0	500 000	0	0
	Investoinnit, netto (ilman liikelaitosta)	-16 865 809	-15 712 700	-60 879 230	-12 658 090	-12 758 090	-20 541 140	-14 400 000	-10 750 000	-3 390 000

Liikelaitos Salon Veden Investointisuunnitelma 2023-2027

Proj. nro	Selitys	TP 2021 €	MTA 2022 €	Kust.yht. 2023-2027	LTK 2023 €	KHE 2023 €	TS 2024 €	TS 2025 €	TS 2026 €	TS 2027 €
	Investointimenot (Liikelaitos Salon Vesi)									
10	Korvausinvestoinnit									
	113 KI/Kiinteät rakenteet ja laitteet									
	Vesihuollon saneeraus									
9750	Vesijohtoverkoston saneeraus	-170 242	-300 000	-2 600 000	-400 000	-400 000	-400 000	-600 000	-600 000	-600 000
9751	Viemäriverkoston saneeraus	-300 210	-400 000	-1 900 000	-300 000	-300 000	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000
9752	Vesijohtoverkoston uv-laitteet	0	-50 000	-220 000	-20 000	-20 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
9753	Vesihuollon automaatiojärjestelmät	0	-100 000	-460 000	-120 000	-120 000	-100 000	-80 000	-80 000	-80 000
9754	Vedenottamot	-68 739	-50 000	-800 000	-300 000	-300 000	-200 000	-100 000	-100 000	-100 000
9755	Viemäriverkoston kapasiteettikyvyn muuttaminen	0	-100 000	-450 000	-50 000	-50 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
9756	Pumppaamoiden saneeraus	-88 204	-200 000	-900 000	-400 000	-400 000	-200 000	-100 000	-100 000	-100 000
9760	Keskusjätevedenpuhdistamon saneeraus	-117 450	-200 000	-3 100 000	-1 700 000	-1 700 000	-500 000	-500 000	-200 000	-200 000
9768	Pienpuhdistamoiden saneeraus	0	0	-550 000	-300 000	-300 000	-100 000	-50 000	-50 000	-50 000
9763	Itärannan pääviemärin korjaus	-461 324	-600 000	0	0	0	0	0	0	0
9766	Härän alue	-172 526	0	0	0	0	0	0	0	0
	113 KI/Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä	-1 378 695	-2 000 000	-10 980 000	-3 590 000	-3 590 000	-2 050 000	-1 980 000	-1 680 000	-1 680 000
	116 KI/Koneet ja kalusto									
9850	Vesihuoltolaitoksen irtain	-52 999	-150 000	-480 000	-80 000	-80 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
	116 KI/Koneet ja kalusto yhteensä	-52 999	-150 000	-480 000	-80 000	-80 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
	Korvausinvestoinnit yhteensä	-1 431 694	-2 150 000	-11 460 000	-3 670 000	-3 670 000	-2 150 000	-2 080 000	-1 780 000	-1 780 000

Proj. nro	Selitys	TP 2021 €	MTA 2022 €	Kust.yht. 2023-2027	LTK 2023 €	KHE 2023 €	TS 2024 €	TS 2025 €	TS 2026 €	TS 2027 €
20	Laajennusinvestoinnit									
	213 LI/Kiinteät rakenteet ja laitteet									
	Haja-asutusalueiden vesihuolto									
9802	Kukinhuoneenharjun pohjavesilaitos	-28 442	0	-1 000 000	0	0	-300 000	-700 000	0	0
9804	Viemäriverkoston laajennus toiminta-alueella	0	-50 000	-600 000	-200 000	-200 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
	213 LI/Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä	-28 442	-50 000	-1 600 000	-200 000	-200 000	-400 000	-800 000	-100 000	-100 000
	Laajennusinvestoinnit yhteensä	-28 442	-50 000	-1 600 000	-200 000	-200 000	-400 000	-800 000	-100 000	-100 000
30	Uusinvestoinnit									
	313 UI/Kiinteät rakenteet ja laitteet									
	Uusien alueiden vesihuolto									
9702	Tavolan alue	0	0	-300 000	0	0	0	-100 000	-100 000	-100 000
9711	Uusien kaava-alueiden vesihuolto	-31 294	-200 000	-2 100 000	-100 000	-100 000	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
9716	Suomusjärven uudet kaava-alueet	0	0	-400 000	-200 000	-200 000	-200 000	0	0	0
9719	Halikonrinne	-369 093	0	0	0	0	0	0	0	0
9724	Honkarinne, Muurla	0	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	0	0	0	0
9767	Erkkiläntie	0	0	-50 000	-50 000	-50 000				
	Haja-asutusalueiden vesihuolto									
9721	Perniö-Teijo yhdysvesijohto	0	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	0	0	0	0
9810	Kisko-Muurla vesihuolto	-38 950	0	0	0	0	0	0	0	0
	313 UI/Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä	-439 337	-300 000	-2 950 000	-450 000	-450 000	-700 000	-600 000	-600 000	-600 000
	Uusinvestoinnit yhteensä	-439 337	-300 000	-2 950 000	-450 000	-450 000	-700 000	-600 000	-600 000	-600 000
	Investointimenot yhteensä (Liikelaitos Salon Vesi)	-1 899 473	-2 500 000	-16 010 000	-4 320 000	-4 320 000	-3 250 000	-3 480 000	-2 480 000	-2 480 000

Proj. nro	Selitys	TP 2021 €	MTA 2022 €	Kust.yht. 2023-2027	LTK 2023 €	KHE 2023 €	TS 2024 €	TS 2025 €	TS 2026 €	TS 2027 €
	Investointitulot (Liikelaitos Salon Vesi)									
	Investointitulot yhteensä (Liikelaitos Salon Vesi)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Investoinnit, netto (Liikelaitos Salon Vesi)	-1 899 473	-2 500 000	-16 010 000	-4 320 000	-4 320 000	-3 250 000	-3 480 000	-2 480 000	-2 480 000

Investoinnit yhteensä

Proj. nro	Selitys	TP 2021 €	MTA 2022 €	Kust.yht. 2023-2027	LTK 2023 €	KHE 2023 €	TS 2024 €	TS 2025 €	TS 2026 €	TS 2027 €
	Investointimenot									
10	<i>Korvausinvestoinnit</i>	-7 225 169	-8 285 500	-54 781 000	-12 034 000	-11 904 000	-16 957 000	-12 830 000	-9 780 000	-3 370 000
20	<i>Laajennusinvestoinnit</i>	-932 249	-1 810 000	-3 212 000	-912 000	-912 000	-1 100 000	-850 000	-1 100 000	-150 000
30	<i>Uusinvestoinnit</i>	-11 303 115	-8 467 200	-19 521 230	-4 087 090	-4 387 090	-5 734 140	-4 700 000	-2 350 000	-2 350 000
	Investointimenot, yhteensä	-19 460 533	-18 562 700	-77 514 230	-17 033 090	-17 203 090	-23 791 140	-18 380 000	-13 230 000	-5 870 000
	Investointitulot									
10	<i>Korvausinvestoinnit</i>	176 531	350 000	555 000	55 000	55 000	0	500 000	0	0
20	<i>Laajennusinvestoinnit</i>	0	0	70 000	0	70 000	0	0	0	0
30	<i>Uusinvestoinnit</i>	518 720	0	0	0	0	0	0	0	0
	Investointitulot, yhteensä	695 251	350 000	625 000	55 000	125 000	0	500 000	0	0
	Investoinnit, netto	-18 765 282	-18 212 700	-76 889 230	-16 978 090	-17 078 090	-23 791 140	-17 880 000	-13 230 000	-5 870 000

Investointisuunnitelman 2023–2027 perustelut

10 Korvausinvestoinnit

111 KI/Rakennukset

Sivistyspalvelut

Varhaiskasvatuspalvelut

9170 Kärävuoren päiväkodin peruskorjaus (2025-2026)

Kaupunginvaltuusto on päättänyt oppimisympäristöselvityksen yhteydessä 24.2.2020 § 13, että Sinilinnun ja Kärävuoren päiväkodit yhdistetään vuosina 2022-2024. Toijalanmäen kiinteistö (=Sinilintu) on valmistunut vuonna 1986 ja Kärävuoren päiväkotito on valmistunut 1988. Kummatkin kiinteistöt ovat ikänsä puolesta peruskorjaustarpeessa. Kärävuoren kiinteistön kunto on arvioitu Sinilinnun kiinteistöä paremmaksi ja saadaan peruskorjauksella palvelemaan yhdistettävien päiväkotien tilatarvetta. Arvioidut kustannukset ovat suuruusluokka-arvioita ja ne tarkentuvat rakennuksessa tehtävän kuntoarvion jälkeen, kun tiedetään mitä on tarpeen korjata.

9176 Tupurin päiväkodin peruskorjaus (2024-2026)

Tupurin päiväkotito on valmistunut 1991, joten se alkaa olla ikänsä puolesta peruskorjauksen tarpeessa. Arvioidut kustannukset ovat suuruusluokka-arvioita ja ne tarkentuvat rakennuksessa tehtävän kuntoarvion jälkeen, kun tiedetään mitä on tarpeen korjata.

9239 Kaivolän tilaratkaisut (2025-2026)

Kaivolän päiväkotito on vuosia toiminut tiloissa, joissa on todettu sekä toiminnallisia että teknisiä puutteita. Rakennus on suhteellisen pieni, oikeastaan vaan yhdelle päiväkotiryhmälle soveltuva. Koska rakennus on pitkälti toiminnallisesti tiensä päässä voisi kyseeseen tulla Kaivolän koulun ja päiväkodin yhdistäminen samaan rakennukseen.

Kaivolän nykyinen koulu on alkujaan rakennettu 1983, laajennettu liikuntasalilla 1990 ja viimeisin kahden luokan laajennus on tehty 1997. Rakennusta ei ole kokonaisuudessaan peruskorjattu siis vuoden 1983 jälkeen. Rakennuksen tekniikka alkaa olla vanhentunutta ja lämmitysöljyä paljon kuluttava. Eli myös rakennuksen lämmitysjärjestelmä olisi syytä muuttaa ympäristöystävällisemmäksi. Rakennusoikeutta tontilla on runsaasti käyttämättä. Koulun peruskorjaukseen olisi syytä varata noin 2,0 miljoonaa euroa ja tarvittava määrä-raha päiväkotiosan rakentamiseen riippuu tilantarpeesta. Arviot vaihtelevat noin 1,0–1,7 miljoonaa euroa.

Koulun yhteyteen olisi järkevää saada tilat neljäryhmäiselle päiväkodille, joista kaksi toimisi esiopetusryhminä ja kaksi päiväkotiryhminä. Kaksivuotinen esiopetuskokeilu on meillä ja tulevaisuudessa on varauduttava kaksivuotiseen esiopetukseen, jolloin esiopetukseen on mahdollisesti osallistumassa kaksi ikäluokkaa 5- ja 6-vuotiaat. Tonttitarjonnan seurauksena Kaivolän alueella on havaittavissa ikäluokkien koon kasvamista ja näin ollen tarvittaisiin tiloja lähivuosien aikana myös yhä nuoremmille lapsille. Alle kolmevuotiaiden osuus varhaiskasvatuksessa on nouseva trendi, joka aiheuttaa tilatarvetta.

Perusopetus- ja nuorisopalvelut

9171 Armfeltin koulun entisen lukio-osan peruskorjaus (2023-2024)

Halikon entinen lukio-osa valmistunut 1984 ja rakennusosassa tehty pieniä muutoksia ja korjauksia 2006–2009. Rakennusosan kerrosala on 2.445 m². Rakennusosassa on ollut erityisesti julkisivurakenteissa ongelmia sekä erityisesti ilmastointi on ollut riittämätöntä. Rakennusosassa länsisivun ikkunat ja opettajan huone remontoitiin 2018. Joka tapauksessa talotekniikka on kauttaaltaan uusimisen tarpeessa. Varsinainen korjaustyö toteutettaisiin vuosien 2023-2024 aikana. Korjaustyön ajaksi on tilojen toiminta siirrettävä väistöön. Peruskorjaukseen varataan vuodelle 2023 1.000.000 euroa ja vuodelle 2024 3.000.000 euroa.

Vapaa-aikapalvelut

9251 Jäähallin uudisrakentaminen (suunnittelu 2023, 2024-2025)

Jäähalli on rakennettu Urheilupuiston vanhan, vuonna 1976 valmistuneen tekojäädan päälle kattamalla vanha rata-alue liimapuukaarin vuonna 1987. Rakennuksen oheistilat ovat käyttöikänsä päässä sekä toiminnallisesti että teknisesti. Uudisrakentaminen on syytä tehdä siten, että erityisesti energiataloudellinen tehokkuus paranee. Uudisrakentamisessa tulee huomioida myös yhtiön jäähalli ja mieltä tilojen käyttö käyttäjien ja yleisön kannalta molempien hallien osalta toiminnallisesti mahdollisimman hyvin.

Jäähallin säänvastaiset ja kantavat rakenteet ovat kaikki alkuperäisiä. Hallin teknistä jäädystystä hoidetaan edelleen aikanaan 70-80 -luvulla tekojäätä palvelleesta rakennusmassan ulkopuolisesta rakennuksesta, jossa sijaitsevat myös jääkoneen huoltotilat.

Jäähallista on vuonna 2020 aikana tehty kattava kuntoarvio, rakenteellinen turvallisuustarkastus sekä tarvekartoitus. Vuonna 2021 on tehty jäähallin hankesuunnitelmaa arkkitehti-toimiston kanssa. Tehtyjen arvioiden ja suunnittelun tuloksena esitetään uuden jäähallin rakentamista vuosina 2024-2025. Uusi jäähalli rakentuu suunnitelman mukaan yhtiön jäähalliin jatkeeksi kohti Karjaskylänkatua ja käynti jäähalliin tapahtuu suoraan Tahkonkadun parkkipaikalta.

Vanhan jäähallin peruskorjaus ja edelleen käyttö jäähallina ei ole perusteltua, koska jäähallien elinkaari on pitkä ja uuden hallin energiatehokkuus ja toiminnallisuus saadaan merkittävästi paremmaksi verrattuna vanhan hallin peruskorjaamiseen. Peruskorjauksella on mahdollista saada tyydyttävät olosuhteet jääurheiluun tulevaisuudessa, mutta peruskorjauksesta tulisi kustannuksiltaan useiden miljoonien arvoinen hanke. Peruskorjauksen kustannus arvioidaan osana hankesuunnitelmaa. Peruskorjauksessa puku- ja sosiaalitilojen siipi olisi rakennettava uudelleen eikä tiloja ole nykyiseen paikkaan juurikaan mahdollista rakentaa lisää. Esim. puku-, pesu- ja säilytystilat olisivat edelleen riittämättömät eikä varsinaisia oheisharjoittelutiloja olisi. Talo- ja kylmätekniikka ohjauksineen olisi uusittava. Peruskorjauksella vanhan hallin energiatehokkuutta ei saataisi merkittävästi parannettua.

Vanhan hallin kattorakenteisiin tehtiin tarkempi tutkimus sekä arviointi rakennuksen rakenteellisesta turvallisuudesta syksyllä 2020. Nykyiset liimapuukaaret eivät nykyään enää täytä uudisrakentamiselle asetettuja määräyksiä. Tämän vuoksi mittavan peruskorjauksen yhteydessä jäähallin yläpohja jouduttaisiin rakentamaan käytännössä kokonaan uudelleen, koska mittavassa peruskorjauksessa tulee noudattaa uudisrakentamisen määräyksiä. Nykyinen jäähallin rakenne on myös ilkeimmälle herkkä ja rakennuksessa on paljon vaikeasti sammutettavaa palokuormaa. Lisäksi kattorakenne aiheuttaa huomattavan paloriskin.

Hallin esteettömyys ei peruskorjauksessa merkittävästi paranisi, koska esim. yleisön kulku hallille olisi jatkossakin yleisurheilukentän päädyssä. Peruskorjauksessa vanha jäähalli ei luonnollisestikaan olisi käytössä, mikä osaltaan haittaisi seurojen ja yhdistysten toimintaa. Rakentamalla uusi halli eri tilojen mitoitus saataisiin nykysuositusten mukaisiksi eikä toiminta häiriintyisi.

Esitetään, että uuden jäähallin rakennussuunnitteluun 500.000 euroa vuodelle 2023.

Valtionavun saamiseksi hanke tulee saada osaksi Opetus- ja kulttuuriministeriön liikuntapaikkojen rakentamisen ja peruskorjausten harkinnanavustamisen rahoitussuunnitelmaa. Hanketta on vuoden 2020 lopussa haettu osaksi vuosien 2022-2025 rahoitussuunnitelmaa ja Salon jäähallihanketta on Lounais-Suomen AVI:n lausunnossa esitetty osaksi rahoitussuunnitelmaa vuodelle 2023. Salon jäähallin hanketyö siirrettiin kaupungin hallituksen sekä kaupungin valtuuston käsittelyssä vuosille 2024-2025. Opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa vuosien 2022-2025 rahoitussuunnitelman viimeistään marraskuun aikana. 2024 ja 2025 uuden jäähallin kustannukset tarkentuvat suunnittelupäivityksen yhteydessä. Jäähallin päivitetty suunnitelma esitellään 6/2023 mennessä.

Kaupunginjohtajan esitys: Lisätään hankkeen rahoituksen arvio 500.000 euroa vuodelle 2025.

Kaupunkikehityspalvelut

Tilapalvelut

9167 Ylhäistentie 2 korjaukset (2023-2024)

Osoitteessa Ylhäistentie 2 sijaitseva entisen Turun AMK-rakennuksen vanhemman osan vesikate on uusimisen tarpeessa. Myös julkisivu kaipaa ehostusta. Kiinteistön ylimmässä kerroksessa on ilmennyt useita vuotoja sateiden aikana, joten vesikate ja julkisivu on saatava uusittua. Työ esitetään tehtäväksi kesän 2023 aikana. Kustannusarvio on noin 300.000 euroa. Vuonna 2024 tulee uusia laajennuksen vesikate, kustannusarvio on noin 150.000 euroa.

9203 Vuohensaaren kehittäminen (2023-2024)

Nykyiset yrittäjät ovat esittäneet majoituskapasiteetin lisäystä ja vanhojen purettavaksi päätyvien suihku- ja wc-tilojen paikoille olisi suhteellisen helposti asennettavissa muutama majoitusmökki (2023-2024). Tämä vaatii kuitenkin ensin asemakaavan valmistumista. Vuoden 2023 aikana on tarkoitus parantaa aluevalaistusta muuttamalla vanhat elohopeavalaisimet led-valoiksi. Myös asuntoautojen ja -vaunujen sähköpisteiden sijoittelua on parannettava (2023-2024). Vuohensaaren tanssilavaa on ehostettava, mm. lattian pintamateriaali pitää uusia, vesikattoa korjata ja osaan julkisivua on asennettava tuulisuojausta. Näin lavan käyttöä voitaisiin monipuolistaa (2023-2024).

9204 Energiasäästökorjaukset (2023–2026)

Tavoitteena on saada käyttöön uusiutuvia energiamuotoja korvaamaan ensisijaisesti öljyä, mutta myös mahdollisuuksien mukaan sähköä. Kiinteistöjen valaistuksen osalta nykyistä valaistusta pyritään korvaamaan led-valaisimilla ja lisäämään älykästä talotekniikkaa. Ilmanvaihdon energiatehokkuutta parannetaan ottamalla käyttöön energiatehokkaampia puhaltimia ja lämmöntalteenottolaitteita.

9205 Kiinteistöjen hälytysjärjestelmät (2023–2026)

Rakennusautomaatio vaatii jatkuvaa päivittämistä. Tavoitteena on myös parantaa järjestelmien yhteensopivuutta ja käytettävyyttä sekä saada aikaan energiansäästöä.

9208 Sisäilmakorjaukset (2023–2026)

Sisäilmaongelmien korjauksiin on tarpeen varata oma määrärahasa, jottei kuluteta vuosikorjausten määrärahaa. Ongelmien selvittelyyn ja akuutteihin korjauksiin on useimmiten tarpeen päästä nopeasti ja tästä syystä on hyvä varata oma määräraha näihin korjauksiin, vuodelle 2023 500.000 euroa. Tavoitteena on kuitenkin mahdollisuuksien mukaan ottaa todetut epäkohdat huomioon kunkin kohteen seuraavan peruskorjauksen yhteydessä.

Kaupunginjohtajan esitys: Hankkeen määrärahasi muutetaan 400.000 euroa, mikä vastaa vuoden 2022 tasoa.

9214 Suojeltujen ja SAMU-rakennusten korjaukset (2023-2024)

Suojeltujen rakennusten julkisivut ja vesikatot ovat käyttämättömyydestä johtuen rapistuneet ja kaupungin yleisilmeen parantamiseksi ne tulisi kunnostaa. Pienten entisissä kuntasuojelutuntemassa olevien museorakennusten kunto on päässyt huonoksi. Lähinnä vesikatot ovat sellaisia, joita ensisijaisesti tulee suunnitelmavuosien aikana kunnostaa. Lisäksi vuoden 2023 aikana tuodaan kuntokartoitus suojelluista kohteista lautakunnalle.

9224 Lämmitystapamuutokset (2023-2026)

Tavoitteena on päästä eroon fossiilisten polttoaineiden käytöstä seuraavan noin kymmenen vuoden aikana. Valtioneuvoston selonteossa VNS 7/2017 vp keskipitkän aikavälin ilmasto- ja energiapolitiikassa on maininta, jossa kaikkia julkisen sektorin toimijoita kannustetaan luopumaan öljyn käytöstä kiinteistöjen lämmityksessä vuoteen 2025 mennessä. Tähän tavoitteeseen pääsy edellyttää vuosittaisia muutoksia eri kiinteistöjen lämmönlähteisiin. Tulevaisuuden palveluverkko ja kiinteistöjen lämmitysjärjestelmien kunto määrittävät, missä järjestyksessä muutoksia tehdään. Kutakin kohdetta tarkastellaan sen ominaisuuksien ja sijaintiolosuhteiden perusteella ja valitaan kohteeseen sopivin uusiutuvaan energiaan perustuva lämmitysjärjestelmä.

9244 Satamakatu 9 korjaukset (2023)

Satamakatu 9 päärakennuksen pitkän siiven ilmanvaihtolaitteisto kanavistoineen on uusittava. Ilmanvaihtokoneessa ei ole lämmöntalteenottoa ja koneen suodatustaso on surkea,

kanavista tulee sisälle runsaasti epäpuhtauksia. Kohteessa on tehtävä myös toiminnallisia sisämuutoksia, jotta saadaan jokaiselle oma työskentelyrauha. Näillä korjaustoimenpiteillä olisi myös mahdollista keskittää huoltomiesten varikoksi Satamakatu 9 ja näin päästä eroon sekä Kauniaistenkadun että Halikon varikoista. Näin myös työnjohto sekä huoltomiehet olisivat samassa paikassa ja päivittäinen kommunikointi paranisi.

9246 Halikon virastotalon korjaukset (2026-)

Halikon virastotalon vesikaton katto aluskatteineen olisi uusittava. Suurin vika on aluskatteessa, joka on vanhaa panssarialuskatetta. Myös talon ilmanvaihtolaitteisto vaatisi uudistamista, se on osin riittämätön. Jäähdytyksen lisääminen olisi myös tarpeen, mutta tämä edellyttäisi suuria muutostöitä kanavistoihin, eristykseen ja myös rakennusteknisiä töitä. Vesikaton korjaus on nyt sijoitettu suunnitelmavuodelle 2026.

9252 Urheilutalon peruskorjaus 2026 (suunnittelu 2025)

Vuonna 1955 valmistunut Urheilutalon vanhaa osa (liikuntatoimisto, keittiö, peilisali, alakerran pukutilat ja sauna) sekä vuonna 1971 valmistunut uudempi osa ovat peruskorjauksen tarpeessa. Kaupunki on ostanut kiinteistön vuonna 1995 ja samassa yhteydessä kiinteistöä on peruskorjattu, palloilusalin yläpohja on korjattu vuonna 1998. Peruskorjaukseen tulee sisällyttää ainakin pesu- ja pukutilojen sekä WC-tilojen saneeraus, ilmanvaihdon korjaus, vanhan puolen sisätilojen korjaus 50-luvun arkkitehtuuria kunnioittaen sekä yläpohjan korjaus. Energiataloudellisuutta tulee myös parantaa. Investoinnista on neuvoteltu tila- ja palveluiden kanssa, mutta esitetty määräraha ei perustu kuntotutkimuksiin eikä hankkeesta ole laadittu tarkempaa hankesuunnitelmaa. Hankkeen arvioitu kustannus 2,0 miljoonaa euroa.

9253 Uimahallin vesikaton korjaus (2023)

Uimahallin vesikatto olisi uusittava. Vanha vesikatto alkaa olemaan käyttöikänsä päässä. Kattoa on vuosien aikana paikkakorjailtu useita kertoja. Kustannusarvio 100.000 euroa.

9254 Pajulan koulun liikuntasalin julkisivun korjaus (2023)

Pajulan koulun liikuntasalin julkisivu on rapistunut huonoon kuntoon. Julkisivu sekä ikkunat olisi uusittava, jotta rakennuksen käyttöikä pitenee ja saadaan pidettyä liikuntasalin palvelut yllä. Kustannusarvio 100.000 euroa.

9255 Pääkirjaston vesikaton korjaus ja julkisivun maalaus (2023)

Pääkirjaston vanhan osan vesikatto on tullut käyttöikänsä päähän. Katossa ollut useita vuotokohtia. Jotta suuremmilta vesivahingoilta ja kalliimmalta remontilta vältytään, on vanhan osan vesikatto uusittava. Pääkirjaston julkisivu on alkanut rapistua, joten julkisivu on maalattava, jotta käyttöikä pitenee. Pääkirjaston keskeinen sijainti vaikuttaa myös kaupungin yleisilmeeseen. Julkisivun maalauksella saadaan yleisilmettä parannettua. Kustannusarvio 150.000 euroa.

9258 Luottamusmiesten talo vesikaton korjaus (2023)

Talon vesikatto vuotaa ja vesikate on uusittava, jotta suuremmilta korjauskustannuksilta vältytään. Kustannusarvio 70.000 euroa.

9256 Tupurin koulun korjaukset (2023)

1992 valmistuneen ja 1997 valmistuneen laajennusosan sisäänkäyntien tuulikaappien pellit ja eristeet ovat menneet huonoon kuntoon. Katoksien tolppien laudoitukset ovat osasta irronneet ja tolpat ovat ruostuneet huonoon kuntoon. Tuulikaapit on korjattava uusimalla lasit, ovet, pellit ja eristeet, jotta suuremmilta rakenteellisilta vaurioilta vältytään. Katoksien tolppien maalaus sekä laudoituksen uusiminen on tehtävä, jotta saadaan käyttöikää pidennettyä. Kustannusarvio 60.000 euroa.

9257 Salohallin korjaukset (2023-2024)

Salohallin käyttövesiputkistossa on ilmennyt vuoden 2022 aikana useita vesivuotoja. Käyttövesiputkisto on tullut käyttöikänsä päähän ja se on uusittava. Myös keilahallin seinien vesivuotojen aiheuttaja on selvitetävä, joten kiinteistön piha on kaivettava ulkopuolelta auki. Hallin sisäpuoli kaipaa myös ehostusta. Kokonaiskustannusarvio kahdelta vuodelta 260.000 euroa.

9259 Märynummen koulun korjaus, vanha rakennus (2023)

Märynummen koulun vanhan rakennus vesikate on uusittava ja asennettava nykyaikainen aluskate. Vesikate alkaa olemaan käyttökänsä päässä ja kate on uusittava, jotta välttyään suuremmilta remonteilta. Rakennuksen sisätilat ja alapohja on kauttaaltaan saneerattu vuonna 2021. Kustannusarvio 140.000 euroa.

113 KI/Kiinteät rakenteet ja laitteet**Vapaa-aika palvelut****9547 Urheilupuistoa ympäröivien aitojen ja porttien osittainen uusiminen (2023-2025)**

Urheilupuistoa ympäröivä aita on suurimmaksi osaksi vanha, osin varsin huonokuntoinen, epäesteettinen ja osin käyttäjilleen rikkinäisenä vaarallinen. Myös useat aidan porteista ovat rikki ja vinossa eikä portteja ole mahdollista suoristaa. Urheilupuisto on kaupungin keskeinen "käyntikortti" ja alueen liikuntapaikkoja käyttää vuosittain yli miljoona käyttäjä. Investointina esitetään uusittavan Tahkonkadun puoleinen aita yleisurheilukentän takana olevalta osalta sekä Pormestarinkadun puoleinen aita Perniöntieltä Salohallin takakulmalle johtavalle portille asti. Lisäksi uusitaan aidassa olevat huolto- ja käyntiportit ja sijoitetaan ne toiminnallisesti järkevästi.

9549 Muurlan liikunta-alueen perusparannus (2023-2024)

Ulkokuntosalin perustamisen Urheilukentän/kuntoradan alueelle ja samalla alueella olevan asfalttipintaisen tenniskentän pinnoituksen esim. pleksipave-pinnoitteella. Kuntoradan valaistuksen uusiminen sekä pohjan perusparannus tarvittavilta osin toteutetaan, ehdolla että maankäyttöluvasta päästään sopimukseen.

9678 Olosuhteiden kehittäminen Perniön Melassuolla (2024)

Palloilukentän pinnoitteen uusiminen sekä ympäröinnin kehittäminen (aidat).

9679 Uimarantojen kunnostukset (2023-2024)

Käyttöturvallisuuden parantamiseksi, Lehmijärven sekä Naarjärven laitureiden sekä hyppytornien uusiminen.

9695 Urheilupuiston tekonurmikenttä (2024)

Lämmitettävän tekonurmikentän pinnan uusiminen kuuden vuoden runsaan käytön jälkeen on välttämätöntä. Vanha tekonurmen pinta uudelleensijoitetaan.

9680 Perniön museon asevitriinien uudistaminen (2024)

Salon historiallinen museo on ammatillisesti hoidettu, valtionosuutta saava museo, joka instituutiona täyttää ampuma-aselaisissa (7.6.2019/724) § 15 määriteltävän asekeräilijän määritelmän. Museolla on hallussaan merkittävät asekoelmat. Ne ovat aikanaan muodostuneet asekeräilijöiden lahjoitusten myötä, eikä museo kartuta asekoelmaa enää aktiivisesti. Kokoelmiin kuuluu Perniön museossa yhteensä teräaseiden (noin 60 kpl erikokoisia ja -aikaisia miekkoja, sapeleita, pistimiä ja tikareita) lisäksi 136 erilaista ampumaasetta, joista 105 on ollut aikaisemmin esillä näyttelyssä. Aselain uudistumisen myötä aseiden säilyttäminen ja esittäminen on saatettava nykyisen lain vaatimalle tasolle. Vanhat vitriinit ovat 1990-luvun lopulta, eivätkä ne täytä enää nykyvaatimuksia millään tavalla. Asekoelma on arvokas kokonaisuus ja se on jatkossa suojattava asianmukaisesti museotiloissa. Museon asevastaavana toimii kokoelma-amanuenssi Anna Väänänen. Asevastaava edustaa museota sen hallinnassa olevia ampuma- ja teräaseita koskevissa asioissa.

Perniön museon teräasekokoelma on tutkittu, inventoitu ja kuntotarkastettu esillepanoa varten 2021. Ampuma-asekokoelman inventointi ja tutkimus on valmistunut jo aikaisemmin. Nyt kokonaisuudelle tarvitaan lainmukainen esitysvitriinistö, jonka suunnittelussa on huomioitava museorakennuksen ominaispiirteet ja esillä oleva perusnäyttelykokonaisuus. Esitettävät aseet edellyttävät erityisiä rakenne ja materiaalivaatimuksia mm. lukituksen ja murtosuojauksen, kiinnityspisteiden ja valaistuksen suhteen. Samalla vitrinejä on oltava mahdollista huoltaa ja siivota näyttelyaikana. Vitriinistön elinkaari on 15-20 vuotta lainsäädännön muutoksista riippuen. Samalla hankitaan kokoelmassa varastosäilytyksessä oleville aseille lainmukaiset, riittävän turvaluokituksen olevat seinään pultattavat säilytyskaapit. Uudelleen esitettäväksi rakennettu poikkeuksellisen hieno asekokonaisuus on kiinnostava ja yleisöä houkutteleva museosisältö.

Investoinnista katetaan näyttelyarkkitehtuurin ja vitriinien suunnittelukulut, rakentaminen ja materiaalit, mahdollisten uusien turvallisuusratkaisujen perustamiskulut, aseiden asettelu sekä kiinnitys vitriineihin sekä asekaappien hankinta. Työ tehdään yhdessä alan ammattilaisten kanssa ja valmiin esitystavan sekä säilytysratkaisut hyväksyy Salon poliisi. Loppullinen kokonaisuus ilmoitetaan myös kaupungin käyttämälle vakuutusyhtiölle. Vitriinien uudistamiseen varataan alustavasti 32 000 euroa. Summa täsmentyy, kun vuoden 2023 aikana saadaan käyttötalousvaroilla selvitettyä projektin yksityiskohdat ja pyydettyä eri työkokonaisuuksien tarjouspyynnöt.

9681 Ilo-teoksen konservointi ja korjaus (2024)

Salon taidemuseo Veturitalli hallinnoi ja hoitaa Salon kaupungin taidekokoelmaa, jonka osana ovat myös Salon kaupunkikuvaa elävöittävät julkiset veistokset. **Pekka Jylhän** suurikokoinen teräsveistos, rantapalloa muistuttava *Ilo* (2007) sijaitsee Salon Urheilupuiston näköalapaikalla, uimahallin kyljessä ja Salo-hallin naapurina. Teos toimii alueen maamerkinä ja sen kuvaa käytetään laajalti kaupungin viestinnässä. Tuhannet Salo-hallin, uimahallin ja Urheilupuiston käyttäjät näkevät teoksen, se on yksi kaupungin käyntikorteista. Julkisilla teoksilla rakennetaan mielikuvaa kaupungista.

Teos on hankittu uimahallin laajennuksen ja peruskorjauksen yhteydessä prosenttitaidenhankintana. Sen hankinnan ja asentamisen jälkeen teos on pesty ja puhdistettu kahdesti. Nyt teos vaatii kunnostusta.

Pallon muotoisen teoksen halkaisija on 500 cm. Materiaali on terästä, jonka päällä on maali ja lakka. Teoksen maalipinta on alkanut tuhoutua. Siihen on kolme syytä. Heti asennuksen yhteydessä teokseen on tullut pistemäisiä kolhuja, jotka rikkoneet maalipinnan. Näistä kohdista vesi on päässyt aina teräspinnalle asti ja metalli on alkanut ruostua. Pistemäisiä, ruosteisia reikiä on ympäri palloa, eikä yhden värin korjaus auta. Teos on kokenut myös ilkeävaltaa: kävelykorkeudella pallon pinnassa näkyy melko runsaasti raaputusjälkiä. Kolmas syy tuhoutumiselle on teoksen normaali ikääntyminen. Suomen vaihtelevat ilmasto-olosuhteet ja auringon vaikutus näkyvät erityisesti teoksen laella, josta lakka on irronnut levyinä kappaleina. Lakan tarkoitus on suojella väripigmenttiä ja kohdista, joista lakka on irronnut, on maali voimakkaasti haalistunut.

Tehtävä korjaus ja huolto on vaativaa ammattityötä. Pigmentin ja lakan työstö tehdään taiteilijan ohjeiden mukaisesti. Korjausmaalauksen ja lakkaus toteutetaan paikan päällä sää- ja pölysuojan sisällä. Teoksen pinta puhdistetaan sooda- tai jääpuhalluksella, teos maalataan sekä lakataan. Kustannukset muodostuvat sää- ja pölysuojan rakentamisesta, laitevuokrista, puhallus- ja maalaustyöstä sekä ruostesuojauksesta ja loppusiivouksesta. Työ on suoritettava yhtäjaksoisesti, eikä sitä voi jakaa osiin. Kunnostuksella ja huollolla ylläpidetään Salon kaupungin taidekokoelmaa, joka on kaupungin omaisuutta. Pekka Jylhän Ilo -veistoksen kunnostukseen varataan 24.000 euroa.

Kaupunkikehityspalvelut

Yleisten alueiden kehittäminen ja ylläpito

Liikenneväylät

9351 Uudelleen päällystettävät kadut (2023-2027)

Huonokuntoisten asfaltoitujen katujen uudelleen päällystäminen

Katuinfran saneeraus

9402 Huonokuntoiset jalkakäytävät ja kevyen liikenteen väylät (2023-2027)

Huonokuntoisten jalkakäytävien ja kevyenliikenteen väylien uudelleen pinnoitus ja rakentaminen.

Kaupunginjohtajan esitys: Määräraha nostetaan vuoden 2022 tasolle eli 120.000 euroon.

9404 Salonkadun kiertoliittymä (2025)

Kiertoliittymän toteutus Salonkadun – Helsingintien - Koskenpäänkadun risteykseen.

9412 Lanskalantien liittymä Teijontielle (2024-2025)

Lanskalantien - Teijontien liittymän rakentaminen kaavan mukaiseen paikkaan.

9413 Meriniityn katu ympäristön parantaminen (2024-2026)

Meriniityn teollisuusalueen katuinfran saneeraus ja yleisilmeen parantaminen.

9415 Olemassa olevien kaava-alueiden saneeraus (2023-2027)

Vanhempien heikkokuntoisten katujen perusparantaminen kaava-alueilla, joissa on jo saneerattu sähkö/televerkko sekä vesihuoltoverkostot (maalaiset infra). Vuonna 2023 Hälkon Välttien alue.

9416 Muu katurakentaminen (2023-2027)

Suunnitelmavuosille on varattu katurakentamiseen tarvittava vuotuinen määräraha, joka kohdennetaan tarkemmin talousarviovuosittain.

9421 Liikennevalojen saneeraus (2023)

Vanhon elinkaarensa päässä olevien liikennevalolaitteiden vaihtaminen uusiin, nykyaikaisiin ja paremmin toimiviin laitteisiin. Vuonna 2022 saneerataan Salonkadun liikennevaloris-teys. Laaditaan suunnitelma liikennevalo-ohjausten parannuskohteiden tunnistamiseksi ja liikennevirtoja sujuvoittavien parannusten suunnittelemiseksi. Suunnittelussa on selvitet-tävä, mitkä liikennevirrat nykytilassa olisivat parannettavissa ja mitä muutoksia liikenneva-lojen ohjaukseen olisi tehtävissä. Suunnitelmassa laaditaan tuleville vuosille ajoitettava priorisoitu parannussuunnitelma.

9426 Inkerinkatu-Kirkkokatu -välisten katualueiden saneeraus (2024)

Nykyisen jalkakäytävän muuttaminen pyörätieksi Inkerinkadun eteläiselle puolelle, välillä Paasionkatu – jokiranta. Lisäksi katualueiden parantamiseen sisältyy jalkakäytävien laatoi-tusten uusiminen, korotettujen / kavennettujen risteysalueiden toteutus Inkerinkatu-Rum-munlyöjänkatu, Inkerinkatu-Kirkkokatu, sekä Inkerinkatu-Esterinkatu -risteysalueille. In-kerinkadun katualueen muuttaminen esteettömäksi. Valaistuksen sekä istutusten uusimi-nen. Siirretään toteutus vuoteen 2024 ja selvitetään kaupunkikehityslautakunnalle mikä olisi pelkän jalkakäytävän muuttamisen kustannus pyörätieksi Inkerinkadun eteläisellä puolella välillä Paasionkatu – jokiranta.

9431 Uudet tieliikennelain mukaiset liikennemerkkit (2023-2027)

Vuonna 2020 uusitun tieliikennelain mukaisten uusien liikennemerkkien muutostyöt, kau-pungin rajoilla olevien Salo -kylttien uusiminen sekä keskusta-alueella sijaitsevien ajoradan yläpuolisten portaalien uusiminen.

Kaupunginhallituksen esitys: Poistetaan hankeen määrärahoista 50.000 euroa vuodelta 2023.

9432 Perniön kevyenliikenteen siltayhteyden saneeraus (2023)

Vanha elinkaarensa päässä oleva kevyenliikenteen silta tulee purettavaksi Perniön tulvan-suojeluhankeen yhteydessä. Kulku yhteyden säilyttämiseksi Leskenkujalta – Salontielle tulle paikalle rakentaa uusi kevyenliikenteensilta.

9434 Tehdaskadun / Meriniitynkadun kiertoliittymä (2023-2024)

Kiertoliittymän suunnittelu ja rakentaminen Tehdaskadun ja Meriniitynkadun liittymään, josta yksi haara tulee uudelle poliisitalon kiinteistölle. Vuonna 2023 tehdään suunnittelu ja rakentaminen. Vuonna 2024 tehdään viimeistelytyöt.

9682 Kaivolän alueen katuinfran parantaminen (2023)

Niskavuorentien kevyenliikenteen väylän rakentaminen kaavamukaiseen paikkaan. Erkki-läntien rakentaminen kaavamukaisesti, jolloin alueelle saadaan myyntiin neljä uutta tont-tia. Mikolantien heikkokuntoisen osuuden saneeraaminen ja asfaltointi.

9683 Kellorinteen nimisen kaavatien saneeraaminen (Muurla) (2023)

Kadun saneeraaminen ja leventäminen kaava mukaiseksi.

9436 Pyörätieverkoston kehittäminen (2023-2024)

Pyörätieverkoston kehittämiseen vuosille 2023-2024 varataan yhteensä 150.000 euroa (75.000 euroa per vuosi) perustuen Salon kaupungin kävelyn ja pyöräilyn kehittämissohjel-maan.

Katuvalaistus

9502 Katuvalaistuksen saneeraus yhd. Lounea/Caruna (2023-2026)

Vanhojen yhteiskäytössä olevien puupylväiden ja niissä olevien ilmajohtolinjojen purkamisen ja uusien maakaapelilinjojen rakentaminen yhdessä muiden verkkoyhtiöiden kanssa. Samassa yhteydessä kaupunki rakentaa uudet katuvalot.

9503 Katuvalaistuksen saneeraus (SpNa-vaihto ym.) (2023-2027)

Salon kaupungin katuvalojen vaihto energiatehokkaiksi LED-valaisimiksi sekä ohjausjärjestelmän nykyaikaistaminen.

Yhteistyöhankkeet ELY:n kanssa

9512 Muut yhteishankkeet ELY:n kanssa (2023-2027)

Suunnitelmavuosille kaavailtu tarvittava vuotuinen määräraha, joka kohdennetaan talousarviovuosittain. Vuonna 2022 alkaneen Perniön keskustan tulvasuojeluhankkeen loppuun saattaminen, mistä kaupungin maksuosuus on 30 prosenttia. Hankkeen kustannukset ovat noin 500.000 euroa, johon kaupunki saa tuloa noin 350.000 euroa. Urakasta jäi vuodelle 2023 toteuttamatta n. 120.000 euron osuus ja tuloja on laskuttamatta n. 35.000 euron edestä. 2022 urakkakustannukset ovat 358.815 euroa ja tuloja on saatu 300.000 euroa.

Kaupungin ELY:n yhteiskäyttöisten liikennevalojen ja ohjauslaitteiden uusiminen (70.000 euroa).

Puistot

9521 Heikkokuntoiset puistot (2023-2027)

Satamakadun varren ja 1,7 km pitkän huonokuntoisen hopeapajukujanteen korvaaminen uudella puukujanteella. Satamakadun nykyiset hopeapajut ovat suurikokoisia kunnoiltaan paikoin vaarallisen huonoja. Kyseisiä puita on jouduttu kaatamaan huonokuntoisuuden vuoksi viime vuosina ja lisäksi myrskytuulet ovat paikoin myös kaataneet puita. Kujanteen pituuden vuoksi puut uusitaan neljän vuoden aikana 400-500m matkalta kerrallaan. Samoin Sairaalan tien pohjoispään vanhan pihlajakujanteen puut ovat huonokuntoisia ja ne tulee uusita turvallisuuden ja kaupunkikuvan vuoksi. Lisäksi Ollikkalan kaupunginosassa sijaitsevien Uhrilähteenpuistojen II ja III puuston karsiminen ja uusiminen sekä alueen hoitotason nosto. Asemapuiston vanhojen puistovalaisimien vaihto led-valaisimiin. Näiden lisäksi muiden keskeisten viheralueiden ja niissä olevien varusteiden, kuten kiintopenkkien ja roska-astioiden lisäämistä ja kunnostamista sekä huonokuntoiseksi arvioidun kasvillisuuden uusimista.

9525 Perhepuiston peruskunnostus (2025)

Urheilupuiston yhteydessä sijaitseva Perhepuiston leikkipaikka on Salon kaupungin monipuolisin ja suosituin leikkipaikka. Leikkipaikan välineiden käyttöaste on korkea ja välineiden mekaaninen kulutus tavallista kovempaa. Siksi leikkipaikan toimintoja ja välineistöä on tarpeellista uudistaa aika ajoin.

9526 Horninpuiston peruskunnostus (2024)

Torin uusi huoltorakennus tuo muutos- ja parannustarpeita Horninpuistoon ja nykyisen ns. ympyräparkin ympäristöön. Tavoitteena on liittää torin uusi huoltorakennus, ympyräparkki ja Horninpuisto luontevasti toisiinsa. Lisäksi Horninpuiston rakenteita, varusteita ja istutuksia tulee uudistaa ja ehostaa, jotta vanha ja perinteinen puisto säilyy edelleen ydinkeskustan tärkeänä viheralueena.

9529 Salonjoen rantapuistojen viherrakentaminen (2023-2025)

Salonjoen rantamuurin jatkorakentaminen joen itäiselle rannalle junasillalta Vähäjoen suulle saakka. Salonjoen rantamuurin jatkorakentamiseen liittyvät jälkityöt. Jälkityöt tarkoittavat rantamuurin rakentamisen jälkeen tehtäviä maisemointeja, jolloin alueelle perustetaan puistokäytävät, asennetaan valaistus tarvittaviin kohtiin ja muotoillaan penkereet sellaiseen muotoon, että ne ovat jatkossa otettavissa puistojen hoidon piiriin.

Salonjoen rantapuistojen muut perusparannus- ja kunnostustyöt, joilla pyritään edistämään ko. alueiden merkitystä kaupunkiympäristön viihtyisyydessä. Esimerkiksi Salonjoen ja Satamakadun välissä sijaitsevan Joenkouranpuiston saavutettavuuden parantaminen.

9531 Sibeliustuon uudistaminen (2023)

Sibeliustuon on merkittävä viheralue kaupungin keskustassa, joka on toteutettu nykyiseen olomuotoon 1990-luvulla. Alueen varusteet ja rakenteet ovat elinkaarensa päässä ja ne vaativat uudistamista. Myös alueen valaistus on nykyisellään puutteellinen ja edellyttää uudistamista.

9559 Ruukinlammien padon peruskorjaus ja muutostyöt (2023-2024)

Tavoitteena on suunnitella Ruukinlammien erittäin huonokuntoisen padon korjaus niin, ettei padosta olisi tulevaisuudessa enää kaupungille nykyisenkaltaista huolta. Suunnittelussa hyödynnetään eri asiantuntijatahojen osaamista ja patorakenteelle tutkitaan erilaisia vaihtoehtoja. Suunnitelma on tavoitteena saada laadittua vuonna 2023, jotta padon korjaaminen voidaan aloittaa vuonna 2024.

9684 Hellmanninpuiston leikkipaikan saneeraus (2023)

Ollikkalan kaupunginosassa sijaitsevan Hellmanninpuiston leikkipaikan välineistö on valmistettu vuonna 1996. Leikkipaikan nykyisen putoamisalustan jousto-ominaisuudet eivät täytä ulkoleikkipaikkojen EN 1176 normeja. Saneerauksen yhteydessä leikkipaikan välineistö ja putoamisalusta vaihdetaan vastaamaan normeja. Samalla alueen valaistusta ja saavutettavuutta parannetaan. Saneerauksen jälkeen leikkipaikan turvallisuus kohenee merkittävästi ja sen tulisi palvella käyttäjiään seuraavat 15-20 vuotta.

9685 Tervapurkintien leikkipaikan saneeraus (2023)

Halikon Putolan asuinalueella sijaitsevan Tervapurkintien leikkipaikan välineet ovat vuodelta 2001 ja ovat paikoin huonokuntoisia. Leikkipaikan putoamisalusta on pääosin nurmikko ja valaistus on puutteellista. Saneerauksen yhteydessä välineet, putoamisalusta ja valaistus uusitaan vastaamaan ulkoleikkipaikkojen EN 1176 normeja. Lisäksi alueen saavutettavuutta kohennetaan ja viihtyisyyttä parannetaan lisäämällä alueelle puustoa ja puuvartisia koristekasveja. Saneerauksen jälkeen leikkipaikan tulisi palvella käyttäjiään turvallisesti seuraavat 15-20 vuotta.

Venepaikat**9560 Vuohensaaren venelaiturin kunnostus (2023)**

Vuohensaaren venelaiturille on tehty kuntotarkastus. Laiturirakenteen ensimmäinen betoniponttoni on tarkastuksen mukaan uusimisen tarpeessa. Koska ponttonin vaihtamisen työmäärä on suuri, tarkastuskertomuksessa suositellaan koko laiturin uusimista. Tavoitteena on suunnitella ja kartoittaa venelaiturin palvelutason mahdollinen nostaminen kyseisen venelaiturin kohdalla vuoden 2022 aikana. Varsinaisessa suunnittelutyössä käytetään ulkopuolista asiantuntijaa ja suunnitelma laaditaan alkutalvella 2023, jotta nykyisen venelaiturin purkaminen ja uuden asentaminen voidaan toteuttaa ennen venekauden alkua kevään 2023 aikana.

9530 Venelaitureiden peruskunnostus, Vartsala (2024)

Kaupunginhallituksen esitys: Vartsalan venelaiturin kunnostukseen ja alueen ruoppaukseen varataan 60.000 euroa vuodelle 2024.

Tori**9562 Torin sähköistyksen uusiminen (2023)**

Salon kauppatorin sähköinfra on vanhentunutta, eikä nykyisellään palvele kunnolla kauppatorin tarpeita. Sähköistyksen uusiminen sujuvoittaa sekä torikauppioiden toimintaa että tapahtumien järjestämistä torialueella. Tärkeänä näkökohtana on myös sähköturvallisuuden huomattava parantuminen. Lisäksi torilla asioiden asiakkaiden liikkuminen alueella on uudistuksen jälkeen esteettömämpää ja turvallisempaa. Sähköistyksen tarpeet kartoitetaan ja suunnitelma sähköistyksen uusimisesta laaditaan vuoden 2022 aikana ja varsinaisen sähköistyksen uusimistyö on tavoitteena toteuttaa vuoden 2023 syksyn aikana välittömästi syysmarkkinoiden jälkeen, jolloin muutostöistä on pienin haitta torin toiminnalle.

Tilapalvelut

9567 Koulujen ja päiväkotien pihojen kunnostaminen (2023-2027)

Koulujen ja päiväkotien ulkoleikkivälineiden putoamisalueet eivät enää vastaa nykypäivänä saatavissa olevien materiaalien tasoa. Yleisesti on käytetty hiekkaa, joka kuitenkin on varsin helposti pois kuluva materiaali ja uutta joudutaan tuomaan paikalle vuosittain ja välillä pitkienkin matkojen takaa. Kaupunki on asennuttanut muutamille pihaille korjausten yhteydessä hiekkatekonurmea, joka on kestävä ja miellyttävä alusta (mm. Tupurin koulu, Muurlan päiväkot). Tekonurmen alle asennetaan leikkivälinekohtaisesti putoamiskorkeudesta riippuen tietyn paksuiset joustavat materiaalit. Hiekkatekonurmella saadaan pihalle elävyyttä, sillä materiaalia on saatavilla eri sävyinä. Seuraavaksi on suunniteltu hiekkatekonurmea Suomusjärven koulun, Lampolan päiväkodin ja Mesikämmenen päiväkotien pihaleikkivälineiden alueille. Pihaparannusta olisi hyvä tehdä 3-4 pihan vuosivauhdilla ja samalla uusia myös vanhaa välineistöä, jolloin vuosittainen määrärahan tarve olisi 200.000 euroa. Sivistystoimi vastaa hankkeen kartoituksesta ja Kaupunkikehityspalveluiden tilapalvelut hankkeen toteutuksesta.

116 KI/Koneet ja kalusto

Sivistyspalvelut

Lukiokoulutus ja musiikkiopisto

9686 Salon lukion opetustilojen esitystekniikan päivitys (2023-2024)

Salon lukion luokkien av-laitteisto alkaa olla ikääntynyttä ja aikaansa jäljessä. Muutamissa luokkatiloissa käytössä olevista kosketusnäytöistä on saatu myönteisiä kokemuksia ja ko. tekniikkaa kannattaisi ennakoitua alkaa laajentaa kaikkiin opetustiloihin. Käyttöikänsä loppusuoralla olevat datatykit korvattaisiin kosketusnäytöillä ja luokkien kalusteita (taulut ja kaapistot) muokattaisiin käyttökelpoisimmiksi. Salon lukiossa on 24 luokkaa, joihin muutokset tehdään. Muutostyöt jaetaan kahdelle vuodelle, 2023 ja 2024.

9688 Halikon lukion dataprojektorien uusiminen (2023-2024)

Halikon lukion nykyiset dataprojektorit on asennettu 14 vuotta sitten. Projektorien teho on heikentynyt ja terävyys hävinnyt. Lamppuja joutuu uusimaan normaalia tiheämmin – eivätkä ne ole halpoja. Vaihdon yhteydessä pitää vaihtaa valkotaulut (tauluun voi heijastaa sekä kirjoittaa) sekä tehdä kaapelointeja. Nykyiset vanhat älytaulut poistetaan luokista vaihdon yhteydessä. Halikon lukiossa on 12 luokkaa, joihin muutokset tehdään. Dataprojektorien vaihto (ja muu tarvittava muutostyö) jaetaan kahdelle vuodelle, 2023 ja 2024.

9687 Salon lukion ison auditorion äänentoisto (2024)

Kunnostetaan Salon lukion ison auditorion vanhentunut ja osittain rikkinäinen äänentoisto.

Vapaa-aika palvelut

9630 Liikuntapalvelujen irtain omaisuus (2023)

Salohallin kuntosalin oheisharjoittelutilan uusiminen. Vuosina 2022 sekä 2023 kustannusarvio 80.000 euroa. Vuoden 2023 varataan määräraha 50.000 euroa.

9669 Perttelin ja Halikon kuntosalien kalusteiden uusiminen (2024 ja 2026)

Perttelin kuntosalin kalusteiden uusiminen, vuonna 2024, hinta noin 70.000 euroa. Halikon kuntosalin kalusteiden uusiminen, vuonna 2026, hinta noin 80.000 euroa.

9670 Jäähallin irtain omaisuus (2025)

Vuonna 2024-2025 suunnitelmissa olevaan uuteen jäähalliin hankittava irtaimisto.

9671 Kiinteistötraktori ulkoliikuntapaikoille (2023)

Vanha traktori (vuosimalli 2001) on käyttöikänsä päässä. Traktoria käytetään mm. jääkenttien auraamiseen ja kesällä eri kenttien hoitoon, traktori on välttämätön liikuntapaikkojen hoidossa.

9672 Ulkojäiden jääkiekkokaukalot (2023)

Kaikki käytössä olevat nykyiset kaukalot eivät ole enää käyttäjäturvallisia ja ne ovat osin erittäin vanhoja. Jos kaukaloita ei voida uusia, tulee ne poistaa käytöstä ja luistella

avojäällä, mikä ei mahdollista esim. jääkiekon pelaamista. Kaukaloita on jouduttu pienentämään rikkonaisten levyjen vuoksi eikä pienentäminen ole enää järkevää, kaukalot ovat myös niin vanhoja, ettei niihin saa enää varaosia. Ulkojälle ei ole hankittu kaukaloita kuntaliitoksen jälkeen. Kaukaloiden korjaus on työlästä ja maksaa kaukalosta riippuen noin puolet uuden hankintahinnasta. Uuden kaukalon käyttöikä on selvästi korjattua kaukaloa pidempi ja turvallisuus parempi. Esitetään uusien kaukaloiden hankintaa Melassuolle ja Moisioon vuonna 2023.

9655 Pääkirjaston osastojen uudistaminen (2023)

Investoinnin tavoitteena on pääkirjaston osastojen uudistaminen. Tärkeinä osakohteina ovat sanoma- ja aikakauslehtiosaston hyllyt ja lastenosasto sisustuksineen. Lastenosaston uudistamisen suunnittelu voidaan toteuttaa yhteistyössä esimerkiksi sisustussuunnittelun opiskelijoiden kanssa. Kustannusarvio 75.000 euroa.

9689 Latukone (2024)

Nykyinen latukone (1996) on käyttöikänsä päässä. Huoltokustannukset ovat merkittävästi nousseet ja toimintavarmuus on epävarmaa ja kaikki varaosia ei ole enää saatavilla. Selvitetään huoltoleasing mahdollisuutta vuonna 2023.

Kaupunkikehityspalvelut

9651 Ravitsemispalvelut (2023-2027)

Ravitsemispalvelujen mahdolliset koneiden ja laitteiden hankinnat. Vuonna 2023 esitetään määrärahaa Salon keskuskeittiön kolmen, 300L:n ammattikeittiöpataryhmän (sekoitus-, jäähdytys- ja massan punnitusvalmiuksilla) hankintaan yhteensä 75.000 euroa, (á 25.000 euroa).

Salon keskuskeittiö on valmistunut keväällä 1975. Keskuskeittiökiinteistöä ammattikeittiökone- ja laitteineen on huollettu ja korjattu niin entisen kuin nykyisen Salon tilapalveluiden ja osin ulkoisen palvelutuottajan työnä hyvin ja riittävästi. Tosin, modernin talotekniikan vaatima korkea ns. kattotila ei enää tahdo riittää.

Keskuskeittiössä on kaksi, kolmen 300L:n pataryhmää. Uudemman Salon ravitsemispalvelut hankki keväällä 2011. Toinen kolmen 300L:n padan pataryhmä on hankittu kahdeksänkymmentä ja yhdeksänkymmentälukujen vaihteessa, tullen nyt tiensä päätökseen: mm. korjauskustannukset viimevuosilta valtavat. Jolloin keskuskeittiön perustehtävän vaatima ruuanvalmistus ohjautuu mahdottomaksi yhden tai kahden padan ollessa jatkuvasta korjauksen alla. Kaupungin tilapalvelut ja ravitsemispalveluiden kilpailutettu ammattikeittiökoneiden huollon- ja korjauspalvelun tuottaja MV-jäähdytys asiantuntijoina kehottavat uusiin kyseisen pataryhmän viipymättä.

9690 Kunnossapitotraktori katujen kunnossapitoon, Perniö (2023)

Vanhan 2000 vuosimallisen kunnossapitotraktorin vaihtamien vastaavaan nykyaikaiseen traktoriin. Palvelualueen vanhin traktori myydään huutokaupalla eteenpäin.

9653 Tilapalvelut (2023-2027)

Tilapalvelujen kiinteistöhuollon kiinteistöhoitokoneet ovat pääosin jo varsin iäkkäitä ja niiden korjaamiseen menee huomattava summa vuodessa. Niitä tulee päivittää nykyaikaisemmiksi ja siitä syystä varataan lähivuosille määrärahat uudistamista varten. Vanhat myydään ensisijaisesti huutokaupalla eteenpäin.

9691 GPS -vastaanotin maankäyttöpalvelut (2023)

Kaupungin paikkatietopalveluissa on tuotantokäytössä vuonna 2009 hankittu gps-vastaanotin. Laite ei tue kaikkia nykyaikaisia satelliittijärjestelmiä, mistä johtuen päivittäisessä työssä käytettävien satelliittien määrä on paljon vähäisempi kuin uudemmissa laitteissa. Tästä syystä laitteen tuottavuus ja yksittäisen mittaustapahtuman luotettavuus sekä laatu ovat merkittävästi heikommat kuin nykyaikaisissa laitteissa. Lisäksi laitteen huoltotarve kasvaa iän myötä ja varaosien saatavuus alkaa olla hankalaa nopeasti kehittyvällä alalla. Nykyaikaisten ja laadukkaiden mittalaitteiden avulla mahdollistetaan tehokas ja oikeaan paikkatietoon perustuva kaupungin maankäytön suunnittelu sekä alueiden rakentaminen.

20 Laajennusinvestoinnit

213 LI/Kiinteät rakenteet ja laitteet

Kaupunkikehityspalvelut

Katuinfran saneeraus

9558 Joukkoliikenteen infra ja pysäkit (2023-2027)

Joukkoliikennelinjaston pysäkkialueiden parantaminen uusimalla pysäkkien pinnoitteet ja rakentamalla pysäkkikatokset suurimmille nousupysäkeille. Lisäksi määrärahaa voidaan käyttää linja-autoaseman laiturialueen parantamiseen, mikäli hanke etenee vuonna 2022.

9692 Linja-autoaseman saneeraus (2023)

Projektissa Salon linja-autoaseman viihtyvyyttä ja toiminnallisuutta parannetaan toteuttamalla kaupungin hallinnoimiin sisätiloihin odotustila matkustajille sekä uudistamalla odotusalueen valaistusta sekä uusimalla laiturialueen reunakiveykset ja asfaltti. Projektin kustannusarvio on noin 112.000 euroa. Linja-autoaseman kehittämistä on tehty valtuustoaloite 9.8.2021 § 24.

Tilapalvelut

9675 Moision koulun lähiliikuntapaikan rakentaminen (2023)

Loppuvuoden 2021 aikana suunnitellaan koulun oppilaita ja henkilöstöä osallistaen Moision koulun lähiliikuntapaikkaa ja liikenneratkaisuja. Varsinainen pihasuunnittelu ostetaan pääosin ulkoa, koska kaupungissa ei ole enää viheraluesuunnittelijaa, joka voisi tehdä valtionapuanomukseen ja hankinnan kilpailuttamiseen tarvittavat asiakirjat. Kaikille kuntaliitoksen jälkeen toteutetuille koulujen lähiliikunta-/pihahankkeille on saatu valtionapua. Nykyinen piha ei ole viihtyisä, nuoria aktivoiva eikä välituntiliikkumiseen kannustava. Välituntipihaa käytetään nykyisellään myös mopojen, mopoautojen ja mönkijöiden paikoitukseen, mihin tulee löytää muu ratkaisu. Kustannusarvio ennen tarkemman suunnitelman valmistamista noin 350.000 euroa.

Kaupunginjohtajan esitys: lisätään hankkeen rahoituksen osuus 70.000 euroa vuodelle 2023.

9676 Armfeltin koulun lähiliikuntapaikan ja koulun yhteydessä olevan liikunta-alueen perusparannus (2024)

Halikon koulukeskuksen ja liikuntahallin yhteydessä olevan liikunta-alueen ensisijainen käyttäjä on Armfeltin yhtenäiskoulu sekä Halikon lukio. Liikunta-alueen yleisurheilun suori- tuspaikat on uudistettu vuonna 2013 ja alakoulun piha-alue vuonna 2016. Yläkoulun piha- halla ei ole juurikaan välituntiliikkumista mahdollistavia toimintoja. Alueen muut ulkoliikun- tapaikat, kuten esim. ns. alakentän koripallo- ja tenniskentät, eivät ole enää käyttökun- nossa. Välituntiliikunnan osalta ensisijaisesti koulun piha-alueella oleva hiekkakenttä voi- daan muuttaa monipuoliseksi lähiliikuntapaikaksi. Lähiliikuntapaikan ja liikunta-alueen pe- rusparannuksen osalta kustannusarvio on noin 500.000 euroa.

216 LI/Koneet ja kalusto

Sivistyspalvelut

Varhaiskasvatuspalvelut

9696 Kaivolän päiväkodin irtain (2026)

Kaivolän päiväkodin oppimisympäristön ja irtaimen uusimiseen varataan 250.000 euroa.

9697 Kärävuoren päiväkodin irtain (2026)

Kärävuoren päiväkodin oppimisympäristön ja irtaimen uusimiseen peruskorjauksen yhtey- dessä varataan 200.000 euroa.

9698 Tupurin päiväkodin irtain (2026)

Tupurin päiväkodin oppimisympäristön ja irtaimen uusimiseen peruskorjauksen yhteydessä varataan 200.000 euroa.

Perusopetus- ja nuorisopalvelut

9620 Perusopetuspalvelujen yhteiset (2023-2024)

Uusien oppimisympäristöjen toteutukseen varataan 150.000 euroa vuosille 2023 ja 2024. Vuonna 2023 perusopetuksen akuutteihin av-remontteihin varataan 50.000 euroa ja oppimisympäristömuutoksiin 100.000 euroa.

9699 Kaivolan koulun irtain (2026)

Kaivolan koulun oppimisympäristön ja irtaimen uusimiseen varataan 300.000 euroa, sisältäen av-välineistön saattamisen ajan tasalle.

30 Uusinvestoinnit

310 UI/Maa- ja vesialueet

9050 Maa- ja vesialueet, tontit (2023-2027)

Määräraha maapoliittisen ohjelman mukaisten ja maapoliittisessa ohjausryhmässä valmistettujen maa-alueiden hankintaan. Määrärahaa käytetään mm. lunastustoimituksissa määrättyjen korvausten maksamiseen sekä velvoitteiden täyttämiseen yleisten alueiden hankinnassa ja niiden haltuunottokorvauksissa.

Kaupunginjohtajan esitys: Määräraha nostetaan vuoden 2022 tasolle eli 1.000.000 euroon.

311 UI/ Rakennukset

Sivistyspalvelut

Vapaa-aikapalvelut

9181 Museokokoelmien yhteisvarasto: hankesuunnitelma (2023)

Museoiden perustehtävä on tallentaa historiaa, tutkia sitä ja esittää siitä yleisölle mm. näyttelyiden ja erilaisten julkaisujen muodossa koosteita [Museolaki 314/2019 §2 ja §5]. Tallentaminen tapahtuu pääasiassa esinekokoelmaa ja arkistoa kartuttamalla. Salon historiallisella museolla on yhdeksän historiallista, osin rakennusperintö- tai kaavasuojeltua museokohdetta. Näiden lisäksi museo hallinnoi näyttelyiden ja kokoelmien osalta 21 rakennusta sekä kuutta varastotilaa muissa rakennuksissa. Esineistöä on noin 50 000 objektiota, valokuvia 17 000 kappaletta ja kirjoja 8 800. Kokonaisuutta hoitaa kolme henkilöä, joista yhden amanuenssin vastuulla on elektroniikkamuseon hoito. Museon toimintaa hankaloittaa suuresti nykyisten kokoelmatilojen hajallaan olo sekä esineistön osin puutteelliset säilytysolosuhteet. Olosuhteista johtuen esineistöä on menetetty ja sitä tuhoutuu koko ajan lisää. SAMU ei tällä hetkellä pysty vastaanottamaan esinelahjoituksia. Tämä on vastoin sekä museon omaa toimintasääntöä, museolakia että museon tärkeintä tehtävää. Asialliset säilytysolosuhteet ovat myös edellytys museoiden valtionosuuden saamiselle. Valtionosuuden vuosittainen vaikutus Salon kaupungille on (2022) 234.388 euroa.

Historiallisen museon esineiden koko vaihtelee hyvin pienistä arkeologisista löydöistä aina suuriin ajokaluhiin sekä tuotantohistoriallisiin koneisiin ja laitteisiin. Mikäli paikallismuseoverkkoa tulevaisuudessa karsitaan, tarvitaan myös lakkautettavista museoista jäävälle esineistölle varastotilaa. Esinepoistoja ei tule museoettisten sääntöjen mukaan tehdä syystä, että esineistölle löydy säilytystilaa.

Historiallisen museon lisäksi myös taidemuseo Veturitallin kokoelmaa on sijoitettu Veturitalli-rakennuksen ulkopuolelle. Taidekokoelmasta on noin 50% sijoitettuna kaupungin eri toimipisteisiin. Nykyiset Veturitallin taidevarastot ovat täynnä ja tilaa vaativia veistoksia on varastoitu muihin tiloihin, joissa niiden käsittely on ahtauden vuoksi vaikeaa ja vaarallista. Huoltotöiden ja peruskorjausten vuoksi kaupungin eri tiloista evakuoitavia teoksia ei pystytä tällä hetkellä ottamaan vastaan ja varastoimaan Veturitallin tiloissa. Osa teoksista on kooltaan niin suuria, etteivät ne edes mahdu olemassa oleviin taidevarastoihin. Kaupungin

kiinteistöjen sisäilmaongelmien vuoksi puhdistettavia tai eristettäviä taideteoksia ei tällä hetkellä pystytä käsittelemään asianmukaisesti. Taidemuseo ei pysty noudattamaan tältä osin ammatillisesti ylläpidetyn ja hoidetun museon standardeja. Huonot säilytysolosuhteet vaarantavat kaupungin taidekokoelman turvallisuutta ja säilymistä.

Lisäksi museoilla on tarvetta varastotiloille, joissa säilytetään näyttelyrakennuksessa harvemmin tarvittavia kappaleita, kuten irtoseinäkkeet, jalustat, vitriinilasikot, esiintymislava, teoskuljetuslaatikot, nostimet, rakennustelineet, pakkausmateriaalit sekä talven ajaksi kohteista varastoitavat ulkokalusteet.

Uusi, asianmukainen varastotila on turvallinen ja tehokas työskentely-ympäristö museoiden henkilökunnalle: vauriot, hävikki ja työturvallisuusriskit vähenevät ja samalla pystytään pitämään huolta kaupungin omaisuudesta ja toteuttamaan kestävää museotyötä. Yhteisvarastohankkeen toteuttamisen eri mahdollisuuksia tutkimaan kilpailutetaan rakennuskonsultointiin erikoistunut yritys, joka selvittää mikä on tarkoituksenmukaisinta esineistön säilyvyyden turvaamisen ja tilojen käytön osalta. Työ sisältää selvityksen tilojen tarpeen neliömäärästä, laadusta ja olosuhteista sekä kartoittaa mikä on tilojen tarkoituksenmukaisin järjestelytapa: jalostaa vanhaa kaupungin omaa rakennuskantaa, vuokrata ja muokata vuokrakiinteistöä (ei valtionavun mahdollisuutta), ostaa halli ja muokata sitä tai rakentaa kokonaan uusi halli. Konsultointia yritettiin ostaa jo vuoden 2021 investointimäärärahoista, jolloin kilpailutuksessa ei saatu yhtään tarjousta.

Rakennuskonsultin laatiman selvityksen pohjalta valmistellaan hankesuunnitelma, jolla haetaan pääsyä valtion investointeihin, kulttuurikohteiden perustamishankerahoitukseen. Hankkeen konsultointiin varataan 50.000 euroa.

Kaupunkikehityspalvelut

Tilapalvelut

9183 Satamakatu 9 lämpimän tallitilan lisääminen (2024)

Kauniaistenkadulla sijaitseva kiinteistöhuollon varikko on tarkoitus siirtää Satamakatu 9:ssä sijaitsevalle ns. keskusvarikolle. Kiinteistöhuollon koneita ja laitteita varten pitää rakentaa lisää lämmintä tallitilaa, jotta nämä saadaan suojaan ja toiminta varmistettua myös talviaikaan. Samaan rakennukseen sijoittuisi myös kuiva hiekkavarasto, lämmin suolavarastoja yhdyskuntatekniikan kalustoa. Tallirakennus sijoitettaisiin nykyisen ns. verstasrakennuksen perään. Kun yhdyskuntatekniikan kuorma- ja harja-auto saadaan pois nykyisestä huoltohallista, vapautuu siitä yhteinen koneiden huolto-/korjaustila. Suunnittelu tapahtuisi vuoden 2022 aikana ja rakentaminen vuonna 2023. Tällä toimenpiteellä saataisiin Kauniaistenkadun kiinteistö laitettua myyntiin ja kaavan mukaiseen käyttöön. Määräraha siirretään vuodelle 2024 ja hankkeesta tehdään tarkempi selvitys lautakunnalle.

313 UI/Kiinteät rakenteet ja laitteet

Kaupunkikehityspalvelut

9563 Sähköautojen latauspisteiden asennus (2023-2027)

Laki 733/2020 rakennusten varustamisesta sähköajoneuvojen latauspisteillä ja latauspistevalmiuksilla astui voimaan marraskuussa 2020. Laki koskee asuinrakennusten ohella myös julkisia rakennuksia. Jos tällaisen rakennuksen (esim. koulu, urheiluhalli, virasto) tontilla on pysäköintipaikkoja enemmän kuin 20 kpl, tulee kiinteistölle asennuttaa vähintään yksi latauspiste viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2024. Kaupungilla on useita kiinteistöjä, joita laki koskee ja näiden pysäköintialueiden varustamista sähköajoneuvojen latauspisteillä lähdetään viemään eteenpäin.

Yleisten alueiden kehittäminen ja ylläpito

Kaava-alueet

9303 Tavolan alue, Halikko (2025-2027)

Uuden tulevan kaava-alueen kaavakatuksen rakentaminen. Vuonna 2021 toteutetaan kunnallistekniikan suunnittelu.

9311 Uudet kaava-alueet (2023-2027)

Uusien kaavateiden ja mahdollisen kunnallistekniikan tekeminen äkillisten tarpeiden mukaan.

9315 Suomensjärven uudet kaava-alueet (2023-2024)

Varaus kunnallistekniikan rakentamiseen toteutuneiden kiinteistökauppojen ja mahdollisen tonttien kysynnän mukaan.

9316 Halikonrinne (2023)

Uuden liittymän suunnittelu Halikonrinteen uudelle teollisuusalueelle ELY-keskuksen ohjeistuksen mukaan. Liittymän rakentaminen toteutetaan vuosina 2022-2023.

9435 Pikkupellonkujan nimisen kaavatien saneeraaminen (Kiikala) (2023)

Kadun saneeraaminen ja leventäminen kaava mukaiseksi.

9565 Honkarinne, Muurla (2023)

Muurlassa Rannan alueen lähistöllä sijaitseva, asemakaavoitettu Honkarinteen asuntoalueen kunnallistekniikan rakentaminen. Toteutukseen kuuluu katuinfran rakentaminen sekä vesihuollon rakentaminen tonttihaaroineen asuntoalueen uusille tonteille.

Liikenneväylät**9350 Uusien alueiden asfaltointi (2023-2027)**

Sorapintaisten katujen päällystäminen.

Katuinfran saneeraus**9422 Helenansilta (2024)**

Uuden kevyenliikenteen yhteys Salonjoen yli Helenankadulta Inkereenkadulle. Hankesuunnitelman ja alustavien maaperätutkimuksien tekeminen. Hankesuunnitelman yhteydessä valitaan siltatyypin, jonka perustella voidaan kilpailuttaa yleissuunnitelman laatimisen. Hankesuunnitelmassa muodostuu valitun vaihtoehdon pohjalta alustava hankeen kokonaiskustannusarvio.

9423 Lumenkaatopaikat (2024)

Uuden lumenvastaanottoaikan luvan hakeminen ja rakentaminen.

9428 Ratapihan alikulku (2025)

Ratapihan alikulkuyhteyden jatkaminen rautatieasemalta Meriniittyyn.

Katuvalaistus**9500 Uuden katuvalaistuksen rakentaminen (2023-2027)**

Uusien kaava-alueiden katuvalaistuksen rakentaminen.

Puistot**9693 Kärävuoren kivipuisto (2023)**

Kärävuoren jyrkänteen alaosaan rakennettavat kivivyöryn estävät suoja-alueen rakentaminen, seinämän kevyt rustnaus sekä suoja-alueen ja Vaskiontien välisen alueen rakentaminen puistoksi.

316 UI/Koneet ja kalusto**Vapaa-aika palvelut****9677 Kirjastojen automatisointi (2023)**

Perniön ja Perttelin lähikirjastot (2023) muutetaan omatoimikirjastoiksi, joissa asioiminen ei edellytä henkilökunnan kokoaikaista läsnäoloa. Automatisoituihin kirjastoihin sisältyvän infrastruktuurin rakentaminen maksaa sopimustoimittajalta saadun arvion mukaan 20.000 euroa / kohde. Lisäksi kiinteistön muutostöihin tulee varata rahaa muun muassa kaapelointeja ja ovien sähkölukkoja varten.

Perniö: Omatoimitekniikan lisäksi kaapeloinnit ja ulko-ovien vaihtaminen uuteen. Arvioidut kulut yhteensä 40.000 euroa.

Pertteli: Omatoimitekniikan lisäksi kaapeloinnit ja ovien sähkölukitukset. Arvioidut kulut yhteensä 40.000 euroa.

Yhteensä omatoimikirjastomuutostöitä varten varataan 80.000 euroa. Yksiköiden muuttaminen laajennetun aukiolon toimipisteiksi parantaa asiakkaiden mahdollisuuksia käyttää kirjastopalveluita myös silloin, kun henkilökunta ei ole paikalla.

9611 Uimahallin seniorisalin perustaminen (2024)

Ikäihmisille kohdennettujen palveluiden kehittämiseen tarkoitettu seniorisali. It-ohjelmalla varustettu seniorisali on suunniteltu palvelemaan itsenäisesti kuntoilevaa ikäihmistä.

Kaupunkikehityspalvelut

9694 Viistoilmakuvaus maankäyttöpalvelut (2023)

Ilmakuvia ja viistoilmakuvia käytetään kaupunkikehityspalveluissa ja rakennus- ja ympäristöpalveluissa laajasti eri yksiköissä ja työtehtävissä useamman kerran päivässä. Useimmin niitä käytetään erilaisissa asiakaspalvelutehtävissä ja kiinteistöverotarkistuksissa. Näiden lisäksi niitä käytetään erilaisissa työtehtävissä ja suunnittelutehtävissä.

Lakisääteisissä kiinteistötoimituksissa ihmiset ymmärtävät ilmakuvulta paremmin, mitä ollaan tekemässä. Kunnallistekniikassa ilmakuvia käytetään vastatessa kuntalaisten huomiointiin ja valituksiin. Asemakaavayksikössä viistokuvia käytetään päivittäin asiakaspalvelutilanteissa. Kuvat helpottavat neuvontaa ja tuovat ymmärryksen alueista ja rakennuksista, ilman että pitää matkustaa paikan päälle tarkistamaan tilannetta. Kuvien tulisin olla aina mahdollisimman ajantasaisia. Vanhat ilmakuvat eivät anna todellista kuvaa nykytilanteesta ja tästä saattaa muodostua ongelmia.

Kiinteistöverotarkistuksissa ilmakuvilta voidaan todentaa olemassa olevat rakennukset. Mitattarkoilta ilmakuvilta mitataan rakennusten aloja ja viistoilmakuvista mitataan korkeus, jotta saadaan tilavuus. Viistoilmakuvista näkee myös seinät, jolloin voidaan erottaa katokset ja pressuhallit rakennus- ja huoneistorekisteriin ja väestötietojärjestelmään merkittävistä rakennuksista. Näihin tarkistukseen ilmakuvia käytetään päivittäin.

Kuljetuspalvelut määrittelee turvallisia noutopaikkoja ja koulureittejä ajantasaisilta ilmakuvilta. Määrittelyjen tekeminen maastossa ei aina ole henkilöresurssillisesti järkevää. Yksitystieavustuksia määriteltäessä ilmakuvilta haetaan viimeisen vakituisen asutuksen liittymä, jotta avustettava matka on oikein. Osoitteita tarkistettaessa ilmakuvilta haetaan käytetty liittymä, jotta osoite voidaan korjata ilman maastokäyntiä. Ilmakuvien perusteella korjataan kaupungin koko kunnan alueelta ylläpitämää tarkkaa opaskarttaa ilman, että tarvitaan maastokäyntejä. Ilmakuvia on myös käytetty tonttimarkkinoinnissa. Puistoja suunniteltaessa viistokuvien avulla pystytään hahmottamaan aluetta ja suhteuttamaan muodostuvia näkyviä. Ympäristönsuojelussa on tärkeää tuntee toiminnan ympäristön ja se ei pelkän kartan avulla onnistu. Maa-ainesten oton valvonnassa on tärkeää päästä tekemään vertailua eriaikaisilta ilmakuvilta, joissa muutosten havainnointi on helppoa. Rakennusvalvonta käyttää ilmakuvia keskeneräisten lupien läpikäynneissä, jolloin ilmakuvilta näkee ilman maastokäyntiä, onko uudisrakennus tai laajennus tehty. Nyt kun uuteen rakentamislakiin tulee uudisrakennusten luvanvaraisuuden alarajaksi 30 m², ilmakuvia tarvitaan jälkivalvonnan tekemiseen ja pienten rakennusten saamiseen kiinteistöveron piiriin. Ilmakuvilta voidaan myös mitata esimerkiksi ruopattavia alueita vesistön suojeluhankkeissa.

Kaupunkikehityspalvelujen ja rakennus- ja ympäristöpalvelujen lisäksi ilmakuvia hyödyntävät maaseutupalvelut, markkinointi, liikuntapalvelut sekä Salon karttapalvelun kautta asukkaat.

Googlemapsin ilmakuvissa ei ole viistoilmakuvia. Lisäksi googlemapsin satelliittikuvat ovat huomattavan paljon epätarkempia kuin investointikohteena olevat ilmakuvat. Ilmakuvat ovat kaupungin omassa paikkatietojärjestelmässä, jolloin ilmakuvien päälle saadaan esim. yleiskaava-aineisto, asemakaava-aineisto, kiinteistönrajat, mitä googleen ei saa. Dronekuvia ei voi verrata ilmakuviin siksi, että koko kaupungin alue on yksinkertaisesti liian suuri dronella kuvattavaksi. Kuvien otossa ja prosessoinnissa menisi vuosia vaikka sitä tekisi yksi

henkilö päätoimisesti. Ilmakuvauksiin, tässä tarkoituksessa, soveltuva aikaikkuna on kuitenkin näillä leveyksillä aika pieni touko-elokuu. Lisäksi lopputuloksen tasalaatuisuus kärsii pitkistä kuvausaikataulusta.

320 UI / Osakkeet ja osuudet

Kaupunginhallitus

9000 Osakkeet (2023-2027)

Kaupunginvaltuusto on päättänyt 11.5.2020 § 29 että Salon kaupunki sitoutuu Turun Tunnin Juna Oy:n osakemerkintään ja pääomittamiseen enintään 3,74 miljoonan euron rahoitussitoumuksella. Vuosittaiset rahoitustarpeet on arvioitu osakassopimuksessa olevan alustavan suunnitteluhankkeen kustannusten jaksottumisarvion mukaan.

Vuoden 2022 todellinen kerättävä pääoma on huomattavasti alhaisempi verrattuna budjetoinnin perusteena olleeseen rahoitussuunnitelmaan, johon vuoden 2022 talousarvion määrärahavaraus perustuu. Poikkeama johtuu ratasuunnittelutyön ja geoteknisten töiden päivitetystä vaiheistuksesta verrattuna budjetin laadinnan aikaisiin näkemyksiin. Yhtiön vuodelle 2022 alun perin kaavailemat pääomanostot painottuvatkin vuoden 2022 jälkeiseen ajankohtaan. Tästä johtuen vuoden 2022 toteuma tulee olemaan noin 849.600 euroa ja se alittaa näin talousarvion.

Lisäksi vuodelle 2023 on varattu 50.000 euron määräraha muihin mahdollisiin pieniin osakeostoihin.

Liikelaitos Salon Vesi

10 Korvausinvestoinnit

113 KI/Kiinteät rakenteet ja laitteet

Vesihuollon saneeraus

9750-9751 Vesijohto- ja viemäriverkoston saneeraus (2023-2027)

Verkostojen saneerauksiin varattu vuosittainen investointimääräraha huonokuntoisten ja vuotavien verkosto-osuuksien saneeraukseen. Viemäriverkoston sisälle vuotavan sade- ja huleveden osuus on korkea ja verkosto laitteineen kaipaa vuosittaista uusimista ja saneerausta. Vesijohtoverkoston osalta verkostoon pumpattavan ja laskutettavan veden erotusta tulee pienentää investoimalla verkoston uusimiseen. Vesijohtoverkon saneeraukseen kuuluu paineenkorotusasemien sekä vesisäiliöiden (vesitornit).

9752 Vesijohtoverkoston uv-laitteet (2023-2027)

UV-desinfiointilaitteilla varmistetaan verkostoon pumpattun käyttöveden sille asetetut laatuvaatimukset.

9753 Vesihuollon automaatiojärjestelmät (2023-2027)

Vesihuoltoverkoston automatisoinnilla varmistetaan laitoksien toimivuus ja vähennetään paikan päällä tapahtuvia käyntejä. Automatisointi on osa riskienhallintaa, varautumista ja mahdollistaa nopean reaaliaikaisen toiminnan.

9754 Vedenottamot (2023-2027)

Uusien vedenottamoiden rakentamiseen ja vanhojen saneerauksiin, sekä energiatehokkuuden parantamiseen

9755 Viemäriverkoston kapasiteettikyvyn muuttaminen (2023-2027)

Sekaviemäroinnin muuttamiseksi jätevesi- ja hulevesiviemäreiksi.

9756 Pumppaamoiden saneeraus

Huonokuntoisten pumppaamoiden vesi- ja jätevesipumppaamoiden uusimiseen ja saneerauksiin, sekä energiatehokkuuden parantamiseen.

9760 Keskusjätevedenpuhdistamon saneeraus (2023-2027)

Keskusjätevesipuhdistamon saneerauksen suunnitteluun ja laitoksen kunnostamiseen, sekä energiatehokkuuden parantamiseen.

9768 Pienpuhdistamoiden saneeraus (2023-2027)

Pienpuhdistamoiden saneerauksien suunnitteluun ja laitoksien kunnostamiseen, sekä energiatehokkuuksien parantamiseen.

116 KI/Koneet ja kalusto**9850 Vesihuoltolaitoksen irtain (2023-2027)**

Etäluettavat vesimittarit

20 Laajennusinvestoinnit**213 LI/Kiinteät rakenteet ja laitteet****Haja-asutusalueiden vesihuolto****9802 Kukinhuoneenharjun pohjavesilaitos (2024-2025)**

Rakennetaan kun tarvittavat luvat hankkeelle on saatu.

9804 Viemäriverkoston laajennus toiminta-alueella (2023-2027)

Verkoston laajentamiseen toiminta-alueella.

30 Uusininvestoinnit**313 UI/Kiinteät rakenteet ja laitteet****9702 Tavolan alue (2025-2027)**

Uuden kaava-alueen vesihuollon rakentaminen.

9711 Uusien kaava-alueiden vesihuolto (2023-2027)

Uusien kaava-alueiden kunnallistekniikan rakentamiseen vesi- ja viemäriverkoston sekä hulevesiviemäroinnin osalta.

9716 Suomusjärven uudet kaava-alueet (2023-2024)

Varaus kunnallistekniikan rakentamiseen toteutuneiden kiinteistökauppojen ja mahdollisen tonttien kysynnän mukaan.

9724 Honkarinne, Muurla (2023)

Uuden kaava-alueen vesihuollon rakentaminen.

9767 Erkkiläntie, Kaivola (2023)

Erkkiläntien vesi- ja viemäriverkoston laajentamiseen kaavan mukaisesti.

9721 Perniö-Teijo yhdysvesijohto (2023)

Salon kaupunkialueen veden riittävyyden turvaamiseksi rakennetaan yhdysvesijohto välille Perniön vedenkäsittelylaitos – Teijo.

Kaupunginhallituksen ponsi (kaupunginhallitus 23.11.2021 § 159):

Pidämme tärkeänä, että Toija-Muurla yhdysviemärihanke pidetään mukana Liikelaitos Salon Veden investointisuunnitelmassa vuosille 2022-2026. Hankkeen valmistelua jatketaan ja se tuodaan myöhemmin päätöksentekoon tarkennetulla ajantasaisella kustannusarviolla.

Vastaus: Kisko Toijan jätevedenpuhdistamon ympäristöluvan käsittely on kesken aluehallintovirastossa. Vuoden 2023 investointiohjelmaan ei sisällytetä yhdysviemärihanketta. Investointisuunnitelmaa vuosille 2024-2027 päivitetään tarvittaessa myöhemmin.

Rahoituslaskelma perusteluineen

(sisältää vesilaitoksen)

	TP 2021		MTA 2022		KHE 2023		TS 2024 1 000 €		TS 2025 1 000 €	
Toiminnan rahavirta										
Vuosikate	23 772 297		14 400 977		21 922 749		17 386		15 280	
Tulorahoituksen korjaukset	-822 141	22 950 156	-785 000	13 615 977	-435 000	21 487 749	0	17 386	0	15 280
Investointien rahavirta										
Investointimenot	-19 460 535		-18 562 700		-17 203 090		-23 791		-18 380	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	89 316		350 000		125 000		0		500	
Pysyv. vastaavien hyödykk. luov.tulot	1 428 077	-17 943 142	785 000	-17 427 700	435 000	-16 643 090	0	-23 791	0	-17 880
Toiminnan ja investointien rahavirta		5 007 014		-3 811 723		4 844 659		-6 405		-2 600
Rahoituksen rahavirta										
Antolainauksen muutokset										
Antolainasaamisten lisäykset	-65 075		-35 000		0		0		0	
Antolainasaamisten vähennykset	369 159	304 084	350 000	315 000	350 000	350 000	350	350	350	350
Lainakannan muutokset										
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0		15 496 723		9 505 341		12 855		8 750	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-12 975 314		-12 000 000		-14 700 000		-6 800		-6 500	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	5 000 000	-7 975 314	0	3 496 723	0	-5 194 659	0	6 055	0	2 250
Oman pääoman muutokset		0								
Muut maksuvalmiuden muutokset										
Toimeksiant. varojen ja pääom. muutokset.	-3 598		0		0		0		0	
Vaihto-omaisuuden muutos	86 845		0		0		0		0	
Saamisten muutos	-1 348 502		0		0		0		0	
Korottomien velkojen muutos	1 399 862	134 607	0	0	0	0	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta		-7 536 622		3 811 723		-4 844 659		6 405		2 600
Rahavarojen muutos		-2 529 608		0		0		0		0
Rahavarat 31.12.	21 510 409		21 510 409		21 510 409		21 510		21 510	
Rahavarat 1.1.	24 040 017	2 529 608	21 510 409	0	21 510 409	0	21 510	0	21 510	0

Salon kaupungin rahoituslaskelma 2023		
Perustelut		
Tulorahoitus		
Vuosikate	21 922 749	
Siirtyy tuloslaskelmasta.		
Tulorahoituksen korjaukset	-435 000	21 487 749
Investointien rahavirta		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-17 203 090	
Vuoden 2023 talousarvioon otettujen investointien rahoitus esitetään rahoituslaskemassa.		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	125 000	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	435 000	-16 643 090
Toiminnan ja investointien rahavirta		4 844 659
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	
Antolainasaamisten vähennykset	350 000	350 000
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	9 505 341	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-14 700 000	-5 194 659
Talousarviolainojen ohjelmien mukaiset lyhennykset vuodelle 2023		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0	
Vaihto-omaisuuden muutos	0	
Saamisten muutos	0	
Sisältää jälkirahotteisten valtionosuuksien kokonaisuuden määrän		
Lyhytaikaisten saamisten muutos	0	
Korottomien velkojen muutos	0	0
Rahoitustoiminnan nettokassavirta		-4 844 659
Kassavarojen muutos		0

Liitteet

Sisäisten tukipalvelujen kustannusten kohdistaminen

Laki kuntien taloustietojen toimittamisesta ja raportoinnista (HE 60/2019) ja Automaattisen talousraportoinnin käsikirja Aura määrittelevät vähimmäisrajat sisäisten tukipalvelujen kustannusten kohdistamiselle. Palveluluokakohtaisessa raportoinnissa palveluille on kohdistettava kaikki kulut lukuun ottamatta paikallisen päätöksenteon mahdollistamisesta aiheutuvia ns. demokratiakustannuksia. Tukipalvelujen kulut voidaan kohdistaa suoraan tehtäville, ne voidaan laskuttaa sisäisellä laskulla tai muistiolla tai ne voidaan vyöryttää. Automaattinen talousraportointi Valtiokonttorille vuoden 2021 alusta lukien muutti sisäisten kustannusten kohdistamista niin, että **kaikkien tukipalvelujen kustannukset tulee kohdistaa täysimääräisesti varsinaisille palveluille**. Tämä tarkoittaa sitä, että budjetoiduista euroista huolimatta, todelliset syntyneet kustannukset on kohdistettava edelleen varsinaisille palveluille mahdollisimman tarkasti. Kohdistaminen tulisi tapahtua kuukausittain.

Kulujen sisäisen kohdistamisen johtavana periaatteena on aiheuttamisperiaate, jonka mukaan palvelulle kohdistetaan ne kustannukset, jotka siitä aiheutuvat. Perusteena käytetään menoerästä riippuen esim. työsuoritetta (työtunti) tai tilasuoritetta (vuokrattu neliö) tms. Sisäisten palvelujen hinnoittelu perustuu omakustannushintaan eli laskuttavan yksikön sisäisten tuottojen tulee olla yhtä suuret kuin palvelun tuottamisesta johtuneet menot sisältäen mahdolliset vyörytykset. Tilapalvelujen poistot, pääomakorot sekä tuottotavoitteen mukainen kate saavat olla mukana sisäisessä vuokrassa eikä niitä tarvitse oikaista. Ulkoisen raportoinnin kuluihin saa kuitenkin mennä vain suunnitelmanmukaisiin poistoihin perustuva osuus. Sisäiset palvelut budjetoidaan samalla summalla sekä tilaajan (menot) että tuottajan (tulot) talousarvioon.

Ne kulut, joita ei kohdisteta suoraan tehtävälle, kohdistetaan niille sisäisellä laskutuksella, muistiokirjauksena tai vyöryttämällä. Sisäinen lasku vaatii erillisen laskun hyväksymiskierron, muistiokirjaus ja vyörytys ovat suoraan kirjanpitoon siirrettäviä eriä.

Sisäisen kustannusten kohdistamisen yleisten periaatteiden sekä prosessien määrittely ja hallinta koko kaupungin tasolla on ensisijaisesti talouspalvelujen tehtävä. Tukipalveluja tuottavien yksiköiden laskutusperusteiden ja palvelun sisällön määrittely on toimialojen ja yksiköiden vastuuhenkilöjen tehtävä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että toimialat vastaavat kustannustensa kohdistamisesta (laskujen sisältö) varsinaisille palveluille yhteistyössä talouspalvelujen kanssa sovittuja periaatteita noudattaen. Kulujen kohdistaminen tulee tehdä kohtuullista tarkkuutta noudattaen siten, ettei kohdistamisesta tule liian monimutkaisia ja työlästä, kuitenkin talousraportoinnin vaatimukset huomioiden.

Opetushallituksen vaatimusten mukaan sisäisen palvelun kustannukset voidaan lukea kustannustietoihin vain silloin kun kustannukset perustuvat palvelujen todelliseen käyttöön.

Tukipalvelujen kustannusten kohdistaminen sisäisellä laskulla:

Sisäinen laskutus perustuu todelliseen palvelujen käyttöön. Laskut siirtyvät kirjanpitoon Rondo-järjestelmässä hyväksyttävänä laskuina. Budjetin määräraha on arvio, jonka toteutuminen voi poiketa budjetoidusta. Sisäistä laskutusta käytetään ravitsemispalveluissa sekä yksittäisissä pienissä laskutuksissa. Laskutus tapahtuu pääsääntöisesti kuukausittain.

Tukipalvelujen kustannusten kohdistaminen muistiolla:

Sisäinen muistiolaskutus on verrattavissa sisäiseen laskutukseen, sillä poikkeuksella, että koko laskutuserä on hyväksyttävissä kokonaisuutena keskitetysti ilman erillistä yksittäisten laskujen hyväksymiskiertoa. Tämä vaatii järjestelmältä sen, että sinne voidaan myös maksajan kustannuspaikkatiedot. Kustannukset kohdistetaan pääsääntöisesti kuukausittain. Toimialat seuraavat palvelujen käyttöä samalla tavalla kuin tehtäessä sisäistä laskutusta. Budjetoitu määräraha perustuu budjetointihetkellä käytössä olevaan viimeisinpäin palvelujen käytön määrään ja toimialoilla tiedossa oleviin tuleviin muutoksiin. Muistiolaskutusta

käytetään mm. kiinteistöistä johtuvien kustannusten kohdistamisessa, puhtaanapito- ja liikennepalveluissa, tietohallinnon, postimaksujen, monistuskulujen ja vahtimestaripalvelujen kustannusten kohdistamiseen.

Tukipalvelujen kustannusten kohdistaminen vyöryttämällä:

Vyörytyksessä kustannusten kohdistus ei perustu palvelujen todelliseen käyttöön, vaan erikseen määriteltyihin jakoperusteisiin kuten ulkoisiin henkilöstö- tai kokonaisnettomenoihin. Vyörytettäviä erä ei ole toistaiseksi budjetoitu ja myös ne tulisi kirjata mahdollisuuksien mukaan kuukausittain. Tavoite on, että robotiikkaa hyödyntämällä vyörytykset tehtäisiin vuonna 2023 kuukausittain. Vyörytystä käytetään mm. hallinto-, talous- ja henkilöstökulujen sekä toimialahallintojen kustannusten jakamiseen sekä työterveyden kuluissa. Vyörytyksen käyttöönotosta ja sisällöstä päättää taluspalvelut.

Tukipalvelujen kustannusten kohdistaminen varsinaisille palveluille tehdään lain mukaisesti. Aura- eli Automaattisen talousraportoinnin käsikirja sisältää lakiin perustuvat ohjeet, miten tapahtumat pitää viranomaisraportoinnin kannalta kirjata ja raportoida.

Vuonna 2020 toimintatapaa on muutettu siten, että sisäistä laskutusta on vähennetty. Kulujen kohdistaminen muistiolla vähentää laskujen määrää ja sitä kautta sisäisen laskutuksen vaatimaa kuukausittaista työtä.

Muistio- ja vyörytystositteet viedään vuodesta 2023 alkaen kirjanpitoon ilman erillistä hyväksymiskiertoa. Tehdyistä kirjauksista tehdään kuukausittain kooste.

Budjetoidut laskulla ja muistiolla kirjattavat erät on yksilöity alla laskuerittäin kumppanikoodeittain:

Kohdistettava erä	Tuotot/Kulut	LTK 2023	KHE 2023	Kohdistustapa
S001 Keskusmonistamo	300 Toimintatuotot	-21 960	-21 960	Muistiokohdistus
S001 Keskusmonistamo	400 Toimintakulut	21 960	21 960	
S029 Keskusmonistamo	300 Toimintatuotot	-400	-400	Muistiokohdistus
S029 Keskusmonistamo	400 Toimintakulut	400	400	
S002 Postituspalvelu	300 Toimintatuotot	-30 670	-30 670	Muistiokohdistus
S002 Postituspalvelu	400 Toimintakulut	30 670	30 670	
S030 Postituspalvelu	300 Toimintatuotot	-11 280	-11 280	Muistiokohdistus
S030 Postituspalvelu	400 Toimintakulut	11 280	11 280	
S003 Vahtimestaripalvelu	300 Toimintatuotot	-50 190	-50 190	Muistiokohdistus
S003 Vahtimestaripalvelu	400 Toimintakulut	50 190	50 190	
S031 Vahtimestaripalvelu	300 Toimintatuotot	-9 500	-9 500	Muistiokohdistus
S031 Vahtimestaripalvelu	400 Toimintakulut	9 500	9 500	
S004 Tietohallinto	300 Toimintatuotot	-1 937 410	-1 937 410	Muistiokohdistus
S004 Tietohallinto	400 Toimintakulut	1 937 410	1 937 410	
S032 Tietohallinto	300 Toimintatuotot	-155 860	-155 860	Muistiokohdistus
S032 Tietohallinto	400 Toimintakulut	155 860	155 860	
S011 Uimahalli	300 Toimintatuotot	-52 000	-52 000	Laskutus
S011 Uimahalli	400 Toimintakulut	52 000	52 000	
S012 Liikenneväylät	300 Toimintatuotot	-9 000	-9 000	Laskutus
S012 Liikenneväylät	400 Toimintakulut	9 000	9 000	
S013 Koulukuljetukset	300 Toimintatuotot	-4 634 980	-4 634 980	Muistiokohdistus
S013 Koulukuljetukset	400 Toimintakulut	4 634 980	4 634 980	
S042 Ateriakuljetukset	300 Toimintatuotot	-425 000	-425 000	Muistiokohdistus
S042 Ateriakuljetukset	400 Toimintakulut	425 000	425 000	
S016 Ateriapalvelut	300 Toimintatuotot	-8 385 030	-8 385 030	Laskutus
S016 Ateriapalvelut	400 Toimintakulut	8 385 030	8 385 030	
S044 Ateriapalvelut	300 Toimintatuotot	-3 690	-3 690	Laskutus
S044 Ateriapalvelut	400 Toimintakulut	3 690	3 690	
S017 Siivouspalvelut	300 Toimintatuotot	-4 900 500	-4 900 500	Muistiokohdistus
S017 Siivouspalvelut	400 Toimintakulut	4 900 500	4 900 500	
S045 Siivouspalvelut	300 Toimintatuotot	-45 830	-45 830	Muistiokohdistus
S045 Siivouspalvelut	400 Toimintakulut	45 830	45 830	

Kohdistettava erä	Tuotot/Kulut	LTK 2023	KHE 2023	Kohdistustapa
S018 Tilapalvelut	300 Toimintatuotot	-15 784 830	-15 784 830	Muistiokohdistus
S018 Tilapalvelut	400 Toimintakulut	15 784 830	15 784 830	
S046 Tilapalvelut	300 Toimintatuotot	-1 920 790	-1 920 790	Muistiokohdistus
S046 Tilapalvelut	400 Toimintakulut	1 920 790	1 920 790	
S024 Jäähalli	300 Toimintatuotot	-3 800	-3 800	Laskutus
S024 Jäähalli	400 Toimintakulut	3 800	3 800	
S025 Liikuntasalit	300 Toimintatuotot	-80 850	-80 850	Laskutus
S025 Liikuntasalit	400 Toimintakulut	80 850	80 850	
S026 Kansalaisopisto	300 Toimintatuotot	-25 950	-25 950	Muistiokohdistus
S026 Kansalaisopisto	400 Toimintakulut	25 950	25 950	
Yhteensä	300 Toimintatuotot	-38 489 520	-38 489 520	
yhteensä	400 Toimintakulut	38 489 520	38 489 520	

Tyhjänä tai vajaakäytössä olevat kiinteistöt

Netto	TP 2021	TA 2022	LTK 2023	TA2023	mistä alkaen	m2	Tyhjänä oleva tila
6002 Tehdaskatu 1, 3, 4 (sipa)	0	0	4 570	4 570	1.4.2022 alkaen	56	osa tyhjillään
6014 Ent. Muurlan kunnanvirasto (si	32 902	31 927	31 930	31 930	1.7.2020 alkaen	413	alakerta ja arkisto tyhjillään
6016 Ent. Suomensj. kunnantalo	9 575	9 575	9 570	9 570	1.1.2019 alkaen	137	tyhjä kellari
6018 Kiint oy Inkerenkurvi	12 414	12 414	12 410	12 410		198	kellarin johtokeskus+atk-laitetila
6019 Purola ent.S-järven kunn	2 060	2 060	2 060	2 060	1.9.2012 alkaen	59	yhdistysten ja nuorison käytössä
6027 Kajalan vanhainkoti					1.5.2014 alkaen +ok-talo		koko rakennus tyhjänä
	55 632	55 632	55 630	55 630	1.1.2012 alkaen	2 490	
6046 Anjalankatu 13 kv-päivähoito	3 194	3 193	12 320	12 320	1.8.2015 alkaen	194	Sinisen puutalon yläkerta
6050 Kaivolän palvelutalo, Pertteli	9 357	9 357	9 350	9 350	1.9.2019 alkaen	210	päiväkodin entinen tila kokonaisuudessaan
6051 Jennynkuja 2	16 774	16 774	16 780	16 780	1.5.2012 alkaen	148	yksittäisiä tiloja
6064 Koy Kuusjoen sos-ja terv.t	16 225	16 225	16 230	16 230	1.10.2020 alkaen	150	keittiö oheistiloineen
6069 Ent. lääkäritalo, Halikko	2 970	5 940	5 940	5 940	1.7.2021 alkaen	91	toiminta siirtynyt uuteen rakennukseen, alakerta tyhjillään
6070 Koy Suomensjärven sos. ja	10 677	10 677	10 680	10 680	1.1.2018 alkaen	103	keittiö oheistiloineen
6072 Mariakoti, Kiikala	11 500	11 501	11 500	11 500	1.1.2013 alkaen	165	soluasuntoja
6074 Perniön terveysasema	251 504	251 504	251 500	251 500	1.5.2018 alkaen	3 040	pääosa tyhjillään, kotihoito käyttää osaa
6078 Halikon nuorisotila	21 480	21 479	8 650	8 650	1.1.2020 alkaen	118	osa tyhjillään
6083 Asoy Pesäntorni, Perniö	0	0	0	0	1.8.2022 alkaen	180	myynnissä
6084 Puolukkapuiston päiväkot	0	0	42 880	42 880	1.8.2022 alkaen	587	koko tila tyhjänä
6111 Asemakadun päiväkot	41 743	44 819	44 820	44 820	1.1.2018 alkaen	499	koko rakennus tyhjänä
6114 Pirita	35 002	35 002	59 310	59 310	1.8.2017 alkaen	434	päiväkodin entinen tila kokonaisuudessaan
6125 Nummelän talo, Halikko	7 594	18 225	18 220	18 220	1.8.2021 alkaen	375	toiminta siirtynyt uuteen rakennukseen
6126 Hirvitie 6, Halikko	6 570	19 711	19 710	19 710	1.9.2021 alkaen	455	toiminta siirtynyt uuteen rakennukseen
6128 Kärävuoren talo, Halikko (Kärä	13 302	13 302	13 300	13 300	1.11.2019 alkaen	281	päiväkodin käytöstä poistunut rakennus
6153 Kaivolän koulu, Pertteli	6 504	6 504	6 510	6 510	1.7.2020 alkaen	90	talonmiehen asunto tyhjillään
6165 Kirkonkylän koulu, Perniö	88 633	88 632	192 980	192 980	1.4.2018 alkaen	2 520	kirkonkylän koulun vanha osa
6192 Hakastaron koulu	95 155	103 805	103 810	103 810	1.2.2021 alkaen	1 046	toiminta siirtynyt Anjalankadulle
6196 Ollikkalan koulu	13 736	13 736	13 730	13 730	1.6.2017 alkaen	59	tyhjä hammashoitola
6203 Klippula, Särkisalo	12 018	8 966	21 820	21 820	1.1.16 alkaen	722	vuokrattavissa, tuloja n. 4.000€
6213 Ammattikorkeakoulu	309 822	683 558	616 020	616 020	1.8.2021 alkaen	7 669	osa talosta mm. kansalaisopiston käytössä
6214 Karjalankatu6(Ammattiop.sakta)					1.9.2013 alkaen		
	177 857	177 856	177 860	177 860		5 353	ajoittain osittain käytössä, uudemman osan 1 krs rokotuspis-
6309 Kiskola	10 206	10 206	10 200	10 200	1.8.2013 alkaen	132	tyhjä kirjaston yläkerta
6320 Kiffarin nuorisotila	15 567	15 568	15 570	15 570	1.11.16 alkaen	357	3 ulkoista käyttäjä
6322 Nuorisotila Bändilä, Salo	11 575	11 575	17 850	17 850	1.1.2013 alkaen	412	koko tila tyhjänä
6335 Varikko, Taitojen talo, kerhot	651	651	650	650	1.1.2009 alkaen	14	kerhotila tyhjänä
6361 Keskusvarasto, Salo	3 434	3 434	3 430	3 430	1.12.2018 alkaen	60	kaukolämmön käytössä olleet 2. krs huoneet

Netto	TP 2021	TA 2022	LTK 2023	TA2023	mistä alkaen	m2	Tyhjänä oleva tila
6387 Tiehallinto/S-järven kivikausi	44 620	44 177	44 180	37 180			ei kaupungin oma, vuokrasop. päättyy 31.10.2022, menot 47.000€, tulot 9.800€
6428 Koy Kiskon sos. ja terveystalo	56 679	56 679	56 670	56 670	1.1.2018 alkaen	484	osa rakennuksesta
6447 Uhripelto B, Kuusjoki	12 140	36 419	36 420	36 420	1.9.2021 alkaen	890	Ollut ulkoinen vuokralainen Kuusjoen kotisatama
6581 Lupajan punainen kou	4 655	4 655	4 660	4 660	1.1.2021 alkaen	166	koko tila tyhjänä
6595 Niksaaren sauna, För	15 175	25 939	25 940	25 940			tuloja 1.400€, kulut ovat ulkoisia.
6617 Melssuonmäen sauna	2 244	2 244	2 240	2 240	1.1.2016 alkaen	50	ulkoinen vuokralainen
Tyhjien tilojen nettokustannukset yhteensä	1 475 514	1 918 290	2 042 260	2 035 260			
josta ulkoa vuokratut	44 620	44 177	44 180	37 180			

Yhdistysten avustaminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi yhdistysten toiminnan tukemisen periaatteet 27.1.2020 § 5. Hyväksytyn ohjeen mukaan kaikki varsinaiset harkintaan perustuvat avustukset kootaan budjetissa yhdeksi kokonaisuudeksi, jonka euromääräisen tason valtuusto määrää. Avustuskokonaisuus jaetaan ryhmiin, joiden keskinäisen suuruuden valtuusto määrää ottaen huomioon kaupungin strategiset painotukset. Yksityiskohtaisen avustuspäätöksen tekee kaupunginhallitus, lautakunta tai viranhaltija, jolle päätösvaltaa on delegoitu.

Avustukset ryhmitellään seuraavasti:

- Kulttuuritoiminta, perinnetyö (vapaa-ajan lautakunta)
- Liikuntatoiminta (vapaa-ajan lautakunta)
- Nuorisotoiminta (opetuslautakunta)
- Yleissivistävä kansalaistoiminta (kaupunginhallitus)
- Hyvinvoinnin edistäminen (kaupunginhallitus)
- Asukas- ja aluetyö (kaupunginhallitus)
- Kansainvälinen toiminta (kaupunginhallitus)
- Ympäristönsuojelu (rakennus- ja ympäristölautakunta)

Ryhmittely määritetään valtuustokausittain.

Avustusperiaatteiden ulkopuolelle rajataan ostopalvelut, henkilökohtaiset apurahat ja stipendit, kaupungin teknisen infran rakentamiseen ja ylläpitoon liittyvät avustukset sekä markkinointiavustukset.

Talousarvio 2023 sisältää seuraavat edellä tarkoitetut yleis- ja kohdeavustukset:

	€
Kaupunginhallitus	197 150
Yleissivistävä kansalaistoiminta, asukas- ja aluetyö	18 150
Kansainvälinen toiminta	4 000
Hyvinvoinnin edistäminen	175 000
Sivistyspalvelut	434 000
Kulttuuritoiminta ja perinnetyö	230 000
Liikuntapalvelut	172 000
Nuorisopalvelut	32 000
Rakennus- ja ympäristövalvonta	
Ympäristönsuojelu	10 000
Kaikki yhteensä	641 150

Toimintatietokortit

100 Tarkastustoimi

Toiminta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023
Arviointitoiminta				
Kokoukset	14	16	16	16
Arviointipäivät	0	1	1	1
Arviointikohteet	7	4	6	6
Lautakunnan kulut €	52 394	59 114	69 000	69 000
€/kokous	3 742	3 695	4 313	4 313
Ostopalvelupäivät	4	14	10	10
Ostopalvelun kulut €	1 940	8 000	5 710	5 710
€/päivä	485	571	571	571
Tilintarkastuspalvelu				
Ostopalveluna hankitut tilintarkastuspäivät	78	80	60	60
Kulut €	38 670	43 800	39 000	39 000
€/päivä	496	548	650	650
Tarkastustoimi yhteensä				
Tuotot €				
Kulut €	93 004	110 914	113 710	113 710
Netto €	-93 004	-110 914	-113 710	-113 710

110 Vaalit

Toiminta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023
Kunnalliset vaalit				
Kulut €	223 235			
€/äänioikeutettu	5,19	0,00	0,00	0,00
Tuotot €	59 633			
Valtiolliset vaalit				
Kulut €	0		177 533	182 833
€/äänioikeutettu	0,00	0,00	4,17	4,30
Tuotot €	0		110 000	110 000
Aluevaalit				
Kulut €	8 398	178 534	32 900	
€/äänioikeutettu	0,20	4,15	0,77	0,00
Tuotot €	0	90 000	90 000	
Vaalit yhteensä				
Tuotot €	59 633	90 000	200 000	110 000
Kulut €	231 633	178 534	210 433	182 833
Netto €	-172 000	-88 534	-10 433	-72 833
Äänioikeutettuja	43 000	43 000	42 559	42 559

120 Kaupunginvaltuusto

Toiminta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023
120 Kaupunginvaltuusto				
Kokoukset ja seminaarit, pj:n kokoukset	26	30	25	25
Käsitellyt asiat	202	200	170	170
Kulut €	242 920	358 538	361 915	361 915
€/asiat	1 203	1 793	2 129	2 129
€/kokous	9 343	11 951	14 477	14 477
Infotietona varhe- ja eläkemenope- rust. eläkevak.maksukulut, päättyy 2022				
Kulut €	1 188	1 092		
Kevan tasausmaksu, vuodesta 2023 al- kaen				
Kulut €			5 930	5 930
Valtuusto yhteensä				
Tuotot €				
Kulut €	242 920	358 538	367 845	367 845
Netto €	-242 920	-358 538	-367 845	-367 845

1300 Kaupunginhallitus

Toiminta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023
Kaupunginhallitus				
Kh:n, jaostojen, työryhmien ja vaikuttamistoimielinten kokoukset	96	85	90	90
Käsitellyt asiat	1 187	1 100	1 100	1 100
Kulut €	312 630	228 732	361 925	361 925
€/asia	263	208	329	329
€/kokous	3 257	2 691	4 021	4 021
Tuotot €	754	55 573	55 570	55 570
Infotietona varhe- ja eläkemenope- rust. eläkevak.maksukulut, päättyy 2022				
Kulut €	21 729	23 635		
Kevan tasausmaksu, vuodesta 2023 al- kaen				
Kulut €			73 160	77 740
Kaupungin johto				
Kulut €	264 328	236 323	240 034	240 034
Vakituista henkilökuntaa	1	1	1	1
Tietosuoja				
Kulut €	35 025	46 075	46 999	46 999
Tuotot €	846	1 000	1 600	1 600
Vakituista henkilökuntaa	0,5	0,5	0,5	0,5
Edunvalvonta (1.1.2023 alkaen, siirty- nyt sote-palveluilta)				
Kulut €			14 530	339 344
Tuotot €				320 000
Vakituista henkilökuntaa			5	5
Väestönsuojelu 1.1.2023 alkaen, siir- tynyt kaupunkikehityksen palvelualue- elta)				
Kulut €			100 000	70 000
Lähidemokratia				
Kulut €				
Vakituista henkilöstöä				
Toiminnan tukeminen				
Tuettuja yhdistyksiä	29	30	40	40
Kulut €	142 281	125 692	115 720	115 720
€/yhdistys (keskimäärin)	4 906	4 190	2 893	2 893
Jäsenyydet				
Suomen kuntaliitto	182 424	160 000	112 000	112 000
Varsinais-Suomen liitto	396 769	376 000	376 000	376 000
Työmarkkinalaitos	0	35 000	35 000	35 000
Muut yhdistykset	22 780	20 164	28 160	28 160
Kulut €	601 973	591 164	551 160	551 160
Sote- ja maakuntauudistus				
Kulut €		20 000	0	0
Tyhjänä ja vajaakäytössä olevat tilat:				
Omat tilat				
Tilojen m ²	28 446	29 364	32 165	32 165
Kulut €	1 820 722	1 923 748	2 003 980	2 003 980
€/m ² /kk	5,33	5,46	5,19	5,19
Tuotot €	4 492	5 993	6 000	6 000
Muilta vuokratut tilat				
Kivikausikeskus kulut €	54 125	54 000	54 000	47 000
Tuotot €	9 505	9 823	9 820	9 820
Käytössä olevat tilat:				
Örninkatu 15 Business center				
Kulut €	505			
Tuotot €				

Toiminta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023
Talotoimikunta				
Kulut €	423	11 484	11 480	11 480
Satunnaiset kulut				
Henkilöstökulujen säästötavoite		-828 200		
Vahingonkorvaukset				
Luottotappiot €		47 010		
Tuotot				
Luottotappiot menotilin tulo	-41 471			
Satunnaiset tuotot	236 600			
Käyttöomaisuuden myynti €	18 181	400 000	50 000	50 000
Kaupunginhallitus yhteensä				
Tuotot €	270 378	472 389	122 990	442 990
Kulut €	3 190 541	2 451 029	3 572 988	3 865 382
Netto €	-2 920 163	-1 978 640	-3 449 998	-3 422 392

131 Sisäinen valvonta

Toiminta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023
Sisäinen tarkastus				
Kulut €	128 308	144384	152 896	152 896
Vakinaista henkilöstöä	2	2	2	2
Sisäinen valvonta yhteensä				
Tuotot €	0	0	0	0
Kulut €	128 308	144 384	152 896	152 896
Netto €	-128 308	-144 384	-152 896	-152 896

142 Hallintopalvelut

Toiminta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023
Hallinto- ja asiantuntijapalvelut				
Kulut €	770 316	757 446	678 533	678 533
Vakinaista henkilöstöä	6	6		
Tuotot €	19 670	15 800	110 000	110 000
Infotietona varhe- ja eläkemenope- rust. eläkevak.maksukulut, päättyy 2022				
Kulut €	214 608	175 530		
Kevan tasausmaksu, vuodesta 2023 al- kaen				
Kulut €			61 310	61 310
Lakipalvelut; konserni, sipa ja sote				
Kulut €	198 595	198 994	204 374	204 374
Vakinaista henkilöstöä	2	2	2	2
€/tunti	122,82	123,42	126,76	126,76
Tuotot €	5 114	9 347	10 410	10 410
Palvelupisteet				
Kulut €	129 589	142 881	147 138	147 138
Vakinaista henkilöstöä	2,7	2,7	2,7	2,7
Tuotot €	3 316	3 700	6 000	6 000
Tukipalvelujen yksiköt:				
Arkisto				
Tiedonohjaussuunnitelman tehtäväluokat, joihin tehty tarkastettuja ja hyväksytyjä muutoksia/v	579	300	100	100
Pysyvästi ja pitkään säilytettävien arkisto- aineistojen määrä päätearkistossa /hm	4 985	5 985	3 485	3 485
Määräajan säilytettävien paperiasiakirjojen hävittäminen arkistosta /kg/v	14 760		14 700	14 700
Pysyvästi ja pitkään säilytettävien asiakir- jojen määrä sähköisessä arkistossa/kpl		125 000	178 503	178 503
Tietopalveluhaut päätearkistossa/v	213	350	350	350

Toiminta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023
Kulut €	420 647	503 207	374 091	374 091
Tuotot €	6	169	170	170
Vakinaista henkilöstöä	4,5	4,5	3,0	3,0
Kirjaamo				
Uusien asioiden määrä/avaukset kpl /v	5 976	5 000	6 000	6 000
Keskeneräisten asioiden määrä kpl/v	2 692	2 000	3 000	3 000
Kulut €	129 484	140 425	143 832	143 832
Vakinaista henkilöstöä	3	3	3	3
Toimistopalvelut				
Tuotot €		6 762		
Kokousten määrä	180	200	170	170
Kulut €	119 895	147 740	97 529	97 529
Vakinaista henkilöstöä	4	3	3	3
Halikon toimistopalvelut				
Tiliöidyt laskut kpl	22 436	0	0	0
Rakennuspiirustusten arkistointipalvelu/asiakas	1 600	2 850	2 850	2 850
Huoneistovuokrasopimukset kpl	10	0	0	0
Vuokratut alueet kpl	1 068	700	700	700
Viranhaltijapäätösten valmistelu kpl	95	130	130	130
Kulut €	266 717	159 642	160 612	160 612
Tuotot €	739	0		
Vakinaista henkilöstöä	3	4	4	4
Monistamo				
Kopioiden määrä	441 832	350 000	270 000	270 000
Kulut €	90 025	126 442	69 120	69 120
€/kopio	0,20	0,36	0,26	0,26
Vakinaista henkilöstöä	1	0	0	0
Tuotot €	137 992	107 372	31 150	31 150
Postitus- ja vahtimestaripalvelut				
Lähetetty posti kpl	42 143	55 000	25 000	25 000
Kulut €	92 646	100 394	68 300	68 300
€/kpl	2,20	1,83	2,73	2,73
Vakinaista henkilöstöä	1	1	1	1
Tuotot €	77 006	88 185	45 100	45 100
Ajokerrat	9 400	9 000	8 100	8 100
Kulut €	72 793	78 000	97 145	97 145
€/ajokerta	7,74	8,67	11,99	11,99
Vakinaista henkilöstöä	1	1	1	1
Tuotot €	86 837	85 000	64 170	64 170
Kansainvälinen toiminta				
Kulut €	185 531	225 250	190 649	190 649
Vakinaista henkilöstöä	1	1	1	1
Tuotot €	57 224	0		
Myönnetyt toiminta-avustukset, toimijoita		10	8	8
Avustusten kulut €		4 000	4 000	4 000
Hankkeet kpl		1	0	0
Hankkeiden Tuotot €		30 450	0	0
Hankkeiden Kulut €				
Hankkeiden Netto €		40 450	0	0
Viestintä ja markkinointi				
Viestintä				
Kulut €	340 647	366 417	452 019	452 019
Vakinaista henkilöstöä	3	4	3	3
Tuotot €	40 275	20 292	18 000	18 000
Markkinointi				
Kulut €	525 039	512 578	427 904	417 904
Vakinaista henkilöstöä	1	1	1	1
Tuotot €		35 000	25 000	25 000

Toiminta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023
Hankkeiden tuotot €	20 000		0	0
Hankkeiden Kulut €	42 270			
Hankkeiden Netto €	-22 270			
Myönnetyt toiminta-avustukset, toimijoita		75	65	65
Avustusten kulut €		165 000	180 000	200 000
Hankkeet kpl				
Hankkeiden Tuotot €				
Hankkeiden Kulut €				
Hankkeiden Netto €			0	
Terveysten ja hyvinvoinnin edistäminen				
Hyte-koordinointi				
Kulut €		62 447	232 267	232 267
Vakinaista henkilöstöä		1	1	1
Tuotot €				
Kaupungille jäävät sote -palvelut (siirtyvät sote -palveluilta 1.1.2023)				
Kulut €			9 770	402 619
Tuotot €				270 000
Tietohallinto				
Työasemien määrä	5 875	5 640	7 100	7 100
Kulut €	1 653 848	2 457 739	2 133 008	2 133 008
€/työasema	282	436	300	300
Vakinaista henkilöstöä	13	13	13	13
Tuotot €	1 687 442	2 481 996	2 115 710	2 115 710
142 Hallintopalvelut yhteensä				
Tuotot €	2 135 621	2 884 073	2 425 710	2 695 710
Kulut €	5 038 042	6 148 602	5 670 291	6 073 140
Netto €	-2 902 421	-3 264 529	-3 244 581	-3 377 430

151 Henkilöstö- ja talouspalvelut

Toiminta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023
Kaupungin työntekijöitä	3 577	3 500	1 700	1 700
Talous- ja rahoituspalvelujen hallinto				
Kulut €	496 272	771 361	830 495	850 495
Pankkipalvelut kulut €	118 542	106 000	106 000	106 000
Vakinaista henkilöstöä	3	4	6	6
Tuotot €	15 541	12 223	30 000	30 000
Infotietona varhe- ja eläkemenoperust. eläkevak.maksukulut, päättyy 2022				
Kulut €	42 861	35 653		
Kevan tasausmaksu, vuodesta 2023 alkaen				
Kulut €			229 680	229 680
Projektit ja hankkeet				
Henkilöstö- ja talouspalvelujen ohjelmist uudistus				
Ravitsemis- ja puhtaanapitokilpailutus				
Määrä				
Kulut €	97 364	86 174	0	0
Tuotot €	64 079	74 000	0	0
Netto €	-33 285	-12 174	0	0
Henkilöstöä	1	1		
Toimialojen keskitetyt talouspalvelut				
Kulut €	395 211	353 130	194 345	194 345
€/tunti	244,41	27,30	24,04	24,04
Vakinaista henkilöstöä	8,5	8	5	5
Tuotot €	11 376	11 789	20 000	20 000

Toiminta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023
Kunnallisverotus				
Kulut €	1 195 280	1 121 961	600 000	600 000
€/asukas	23,25	21,49	11,49	11,49
Taloushallinnon keskitetyt rahoitus- palvelut				
Kulut €	43 135	60 000	60 000	60 000
Tuotot €	35 008	34 000	34 500	34 500
Talous- ja vuosisuunnittelu				
Kulut €	71 315	184 493	212 777	212 777
€/tunti	44,10	57,06	65,80	65,80
Tuotot €	2 459		5 000	5 000
Vakinaista henkilöstöä	2	2	2	2
Hankintapalvelut				
Kulut €	175 288	179 422	186 507	186 507
€/tunti	108,40	55,49	57,68	57,68
Tuotot €	5 852	2 838	10 210	10 210
Tuotot €	2,5	2	2	2
Henkilöstöpalvelujen hallinto				
Kulut €	590 543	641 002	883 451	867 707
Eläkkeet kulut €	716	9 000	1 000	1 000
Vakinaista henkilöstöä	5,5	7	7	7
Tuotot €	5 364	9 642	10 000	10 000
Työsuojelu				
Kulut €	271 377	423 734	296 988	296 988
€/työntekijä	75,87	121,07	174,70	174,70
Vakinaista henkilöstöä	5	5	3	3
Tuotot €	2 273		4 500	4 500
Rekrytointiyksikkö				
Kulut €	209 562	187 445	169 670	169 670
€/työntekijä	58,59	53,56	99,81	99,81
Vakinaista henkilöstöä	2,5	3	2	2
Tuotot €	1 682	1 180	3 420	3 420
Luottamusmiehet (yhteistoiminta)				
Kulut €	234 760	225 660	179 971	179 971
€/työntekijä	65,63	64,47	105,87	105,87
Päälouottamusmiehiä,		7	7	7
joista palkanmaksu henkilöstöpalveluista		3,8	2,2	2,2
Tuotot €	37 769	39 074	42 070	42 070
Työhyvinvoinnin edistäminen				
Kulut €	419 829	673 958	464 974	424 974
€/työntekijä	117,37	192,56	273,51	249,98
Tuotot €	7 248	3 154	9 150	9 150
Vakinaista henkilöstöä	1	1	1	1
Yhteinen koulutus				
Kulut €	15 854	77 605	70 000	70 000
Koulutuskorvaus €	62 768	70 000	70 600	70 600
Koulutuskorvaus €/työntekijä	17,55	20,00	41,53	41,53
Työterveyspalvelut				
Kulut €	1 625 731	1 402 790	847 700	847 700
Netto €/työntekijä	210	201	222	222
Tuotot (Kelan työterveyshuollon korvaus) €	875 950	700 000	470 000	470 000
151 Henkilöstö- ja talouspalvelut yhteensä				
Tuotot €	1 127 369	957 900	709 450	709 450
Kulut €	5 960 779	6 503 735	5 103 878	5 068 134
Netto €	-4 833 410	-5 545 835	-4 394 428	-4 358 684

301 Sivistyspalvelut

Toiminta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023
Opetuslautakunta				
Kokoukset	10	9	10	10
Käsitellyt asiat	131	140	131	131
Kulut €	18 116	31 660	32 496	32 496
€/käsitelty asia	138	226	248	248
€/kokous	1 812	3 518	3 250	3 250
Infotietona varhe- ja eläkemenope- rust. eläkevak.maksukulut, päättyy 2022				
Kulut €	27 080	24 935		
Kevan tasausmaksu, vuodesta 2023 al- kaen				
Kulut €			3 970	3 970
Opetustoimen hallinto				
Kulut €	192 685	245 524	221 474	221 474
Vakituista henkilöstöä	3	3	3	3
Sivistyspalvelujen hallinto yhteensä				
Tuotot €	0	0	0	
Kulut €	210 802	277 184	257 940	257 940
Netto €	-210 802	-277 184	-257 940	-257 940

311 Varhaiskasvatuspalvelut

Toiminta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023
Osaston hallinto				
Kulut €	292 140	323 000	332 690	332 690
Vakinaista henkilöstöä	5	5	5	5
Infotietona varhe- ja eläkemenope- rust. eläkevak.maksukulut, päättyy 2022				
Kulut €	681 813	559 571		
Kevan tasausmaksu, vuodesta 2023 al- kaen				
Kulut €			565 260	565 260
Myönnetyt toimintatuet ja avustukset				
Tilapäinen lastenhoitoapu tuntia	208	0	0	0
Kulut €	3 500	0	0	0
€/h	16,83	0,00	0,00	0,00
Projektit				
Projektien määrä	4	2	4	4
Kulut €	275 908	204 354	517 395	517 395
Henkilöstöä	11	10	22	22
Tuotot €	289 912	200 000	515 000	515 000
Palveluohjaus ja yksityisen varhais- kasvatuksen valvonta				
Asiakkaat	2 550	2 342	2 342	2 342
Kulut €	116 856	121 200	124 836	124 836
€/asiakas	45,83	51,75	53,30	53,30
Vakinaista henkilöstöä	2	2	2	2
Päiväkotihoido				
Lapsia 31.12	1 449	1 405	1 410	1 410
Läsnäolopäivät täysinä päivinä	189 284	212 141	213 000	213 000
Kulut €	20 753 101	21 401 366	22 108 872	22 117 836
€/lapsi	14 322	15 232	15 680	15 686
€/läsnäolopäivä	109,64	100,88	103,80	103,84
Täyttöaste	87 %			
Vakinaista henkilöstöä	358	344	343	343
Palveluseteleillä ostettavat päiväkotii- paikat				
	215	288	264	264
Kulut €	1 943 425	2 390 000	2 580 000	2 580 000
€/paikka	9 039	8 299	9 773	9 773

Toiminta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023
Ostopalveluna hankitut hoitopaikat	10	16	12	12
Kulut €	232 559	255 000	255 000	255 000
€/lapsi	23 256	15 938	21 250	21 250
Päivähoidon tuotot yhteensä €	1 687 112	1 552 914	1 359 176	1 359 176
Esiopetus				
Oppilaita 31.12	463	459	442	442
Läsnäolopäivät	71 475	77 000	71 814	71 814
Kulut €	2 479 732	2 508 540	2 636 829	2 636 829
€/lapsi	5 356	5 465	5 966	5 966
€/läsnäolopäivä	34,69	32,58	36,72	36,72
Vakinaista henkilöstöä	36	35	34	34
Ostopalveluna hankitut esiopetuspaikat	46	45	33	33
Kulut €	195 631	86 000	86 000	86 000
€/oppilas	4 253	1 911	2 606	2 606
Esiopetuksen tuotot yhteensä €	136 977	108 212	220 000	220 000
Perhepäivähoito				
Lapsia 31.12	79	74	84	84
Läsnäolopäivät täysinä päivinä	10 755	11 200	12 000	12 000
Kulut €	1 243 239	1 685 216	1 338 595	1 338 595
€/lapsi (keskiarvo 1.1 ja 31.12]	15 737	22 773	15 936	15 936
€/läsnäolopäivä	115,60	150,47	111,55	111,55
Vakinaista henkilöstöä	31	29	26	26
Täyttöaste	78 %			
Palveluseteleillä ostettavat ryhmäperhepäivähoitopaikat	48	48	54	54
Kulut €	446 793	480 000	540 000	540 000
€/hoitopaikka	9 308	10 000	10 000	10 000
Perhepäivähoidon tuotot yhteensä €	107 777	85 144	85 144	85 144
Muu varhaiskasvatus:				
Avoim päiväkotii, kerho- ja leikkitoiminta				
Käyntikerrat (kerhotoiminta)	7 660	8 000	6 500	6 500
Kulut €	400 925	404 934	417 082	417 082
€/käyntikerta	52,34	50,62	64,17	64,17
Vakinaista henkilöstöä	12	12	9	9
Tuotot €	9 605	12 000	12 000	12 000
Koti- ja yksityishoidontuki ja kuntalisä:				
Kotihoidontuen ja osittaisen hoitorahan hakijat 31.12	340	414	310	310
Lapsia 31.12.	395	513	375	375
Kulut €	1 392 922	1 700 000	1 450 000	1 450 000
€/asiakas	4 097	4 106	4 677	4 677
€/lapsi	3 526	3 314	3 867	3 867
Yksityishoidontuen ja kuntalisän hakijat 31.12	16	20	20	20
Lapsia 31.12.	19	26	24	24
Kulut €	132 472	152 000	152 000	152 000
€/hakija	8 280	7 600	7 600	7 600
€/lapsi	6 972	5 846	6 333	6 333
Varhaiskasvatus yhteensä				
Tuotot €	2 231 383	1 958 270	2 191 320	2 191 320
Kulut €	29 462 410	31 711 610	33 104 559	33 113 523
Netto €	-27 231 027	-29 753 340	-30 913 239	-30 922 203

3200 Perusopetus

Toiminta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023
Infotietona osaston hallinto				
Vakinaista henkilöstöä	4	4	4	4
Kulut €	268 328	271 011	279 142	287 516
Infotietona varhe- ja eläkemenope- rust. eläkevak.maksukulut, päättyy 2022				
Kulut €	239 338	206 147		
Kevan tasausmaksu, vuodesta 2023 al- kaen				
Kulut €			1 043 410	1 043 410
Projektit				
Projektien määrä	14			
Kulut €	1 195 891	897 022	596 540	596 540
Henkilöstöä	49		45	45
Tuotot €	803 199	717 000	500 000	500 000
Perusopetus, yleisopetus				
Oppilaita	4 576	4 584	4 372	4 372
Kulut €	36 153 886	39 970 412	41 754 865	41 492 099
€/oppilas	7 901	8 720	9 551	9 490
Opetushenkilöstöä	345	345	340	340
Oppilaita/opettaja	13	13	13	13
Opetusryhmien keskipöytä	18	19	18	18
tuotot €	143 815	45 584	29 180	29 180
Opetus ostopalveluna				
Kulut €	1 501 145	1 185 600	1 443 000	1 443 000
Oppilaita	59	58	49	49
€/oppilas	25 443	20 441	29 449	29 449
Tuotot €	619 266	515 000	757 000	757 000
Perusopetus, erityisluokat				
Oppilaita	313	304	293	293
Kulut €	8 602 572	5 936 000	6 114 080	6 114 080
€/oppilas	27 484	19 526	20 867	20 867
Opetushenkilöstöä	45	45	45	45
Oppilaita/opettaja	7	7	7	7
Opetusryhmien keskipöytä	8	7	8	8
Perusopetus, erityiskoulut				
Hakastaro ja Uskelan koulu, Anjalankadun yksikkö				
Oppilaita	101	101	104	104
Kulut €	2 541 269	2 623 357	2 785 160	2 785 160
€ / oppilas	25 161	25 974	26 780	26 780
Opetushenkilöstöä	16	16	16	16
Oppilaita/opettaja	6	6	7	7
Opetusryhmien keskipöytä	8	7	8	8
Tuotot €	1 121	0	0	0
Aamu- ja iltapäivätoiminta				
Osallistujien määrä	372	338	358	358
Kulut €	831 388	1 039 564	1 075 563	1 075 563
€/osallistuja	2 235	3 076	3 004	3 004
Toimintatuntien määrä	32 700	29 500	28 900	28 900
€/toimintatunti	25,42	35,24	37,22	37,22
Ohjaava henkilöstö	31	29	30	30
Osallistujia/ohjaaja	12	12	12	12
Tuotot €	295 100	330 000	295 000	295 000
Oppilashuolto				
Asiakaskäynnit	4 792	4 600		
Kulut €	819 714	1 062 255		
€/asiakaskäynti	171	231		
Vakituista henkilöstöä	16	16		

Toiminta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023
Perusopetus yhteensä				
Tuotot €	1 862 501	1 607 584	1 581 180	1 581 180
Kulut €	51 645 865	52 714 210	54 812 618	54 549 852
Netto €	-49 783 364	-51 106 626	-53 231 438	-52 968 672
Oppilaiden kokonaismäärä	4 990	4 989	4 769	4 769

3360 Nuorisopalvelut

Toiminta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023
Osaston hallinto				
Vakinaista henkilöstöä	2	2	2	2
Kulut €	142 880	149 713	141 388	141 388
Tuotot €	1 276	0	0	0
Infotietona varhe- ja eläkemenopu- rust. eläkevak.maksukulut, päättyy 2022				
Kulut €	21 016	19 762		
Kevan tasausmaksu, vuodesta 2023 al- kaen				
Kulut €			40 000	40 000
Nuorisovaltuusto				
jäseniä	15		15	15
Kokoukset	11		11	11
Kulut €				
€/kokous				
Projektit				
Projektien määrä	5	4	4	4
Kulut €	607 151	499 959	494 862	494 862
Henkilöstöä	9	9	10	10
Tuotot €	492 824	446 000	513 000	513 000
Myönnetyt toimintatuet ja avustukset				
Tuettujen yhteisöjen toimijoiden määrä	3 512	2 010	2 002	2 002
Kulut €	17 400	16 000	32 000	32 000
€/toimija	4,95	7,96	15,98	15,98
Nuorten työllistäminen:	Siirtynyt työllisyyspalveluista 2022			
Kaupungin työllistämät nuoret		130	130	130
Kulut €		194 299	214 117	214 117
€/nuori		1 495	1 647	1 647
Yritysten kesätyöll.tuella työllistämät nuor- ret		230	230	230
Kulut €		70 000	70 000	70 000
€/nuori		304	304	304
Nuorisotyön lähipalvelut: Nuorisotyö, tapahtumat, leirit, retket, bänditoiminta				
Kulut €	834 103	846 523	1 058 716	991 392
€/alle 29 v	60,79	62,83	81,07	75,91
Vakinaista henkilöstöä	11	11	13	11
Tuotot €	8 295	25 060	24 100	24 100
Leirikeskus				
Käyttövurokaudet/oma käyttö	37	51	53	53
Käyttövurokaudet/ulkopuolisten käyttö	102	130	130	130
Kulut €	25 510	25 092	25 440	25 440
€/käyttövurokausi	184	139	139	139
Erityisnuorisotyö: Etsivätyö, yksilötyö, ryhmätoiminta				
Kulut €	97 131	100 811	121 314	121 314
Vakinaista henkilöstöä	4	2	5	5

Toiminta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023
Työpajatoiminta				
Osallistuneiden määrä	98	129	131	131
Kulut €	417 524	444 682	494 722	489 722
€/osallistuja	4 260	3 447	3 777	3 738
Vakinaista henkilöstöä	8	8	8	8
Tuotot €	23 418	32 200	29 000	29 000
Nuorisopalvelut yhteensä				
Tuotot €	525 813	503 260	566 100	566 100
Kulut €	2 141 699	2 347 079	2 692 559	2 620 235
Netto €	-1 615 886	-1 843 819	-2 126 459	-2 054 135
Kulut/alle 29-vuotias asukas €	156,09	174,21	206,17	200,63
Alle 29-vuotiaat	13 721	13 473	13 060	13 060

3300 Lukio koulutus

Toiminta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023
Osaston hallinto				
Vakinaista henkilöstöä	0,85	0,85	0,85	0,85
Kulut €	69 666	105 573	103 689	103 689
Ammatillisen koulutuksen järjestämisestä jäänyt eläkemenoperusteinen maksu ja ostopalvelut €	166 862	136 515	0	0
Infotietona eläkemenoperust. eläkevak.maksukulut, päättyy 2022				
Kulut €	8 425	7 263		
Kevan tasausmaksu, vuodesta 2023 alkaen				
Kulut €			151 850	151 850
Projektit				
Projektien määrä	14	4	3	3
Kulut €	114 081	95 000	95 000	95 000
Henkilöstöä	0	0	0	0
Tuotot €	99 325	100 000	100 000	100 000
Lukio				
Opiskelijoita yhteensä	893	907	894	894
Lukion varsinaiset opiskelijat	891	905	890	890
Aineopiskelijat	3	2	4	4
Ammatillisen tutkinnon suorittajat	0	0	1	1
Kulut €	6 752 463	7 334 686	7 770 145	7 629 580
€/varsinainen opiskelija	7 562	8 087	8 691	8 534
Opetuskurssien lukumäärä	1 005	1 052	1 117	1 117
€/opetuskurssi	6 719	6 972	6 956	6 830
Kurssia/opiskelija (lukion päättävät)	79			
Opetushenkilöstöä (pääkoulun mukaan)	54	53	55	55
Hallintohenkilöstö (rehtorit ja kanslistit)	5,2	5,2	4,2	4,2
Tuotot €	91 805	39 126	32 290	32 290
Aikuislukio				
Opiskelijoita yhteensä	135	115	91	91
Kulut €	192 194	204 468	209 107	209 107
Lukion varsinaiset opiskelijat	58	65	43	43
Aineopiskelijat	77	50	48	48
€/varsinainen opiskelija (sis. perusasteen opisk.)	3 314	3 146	4 863	4 863
Opetustunnit	1 321	1 300	1 500	1 500
€/opetustunti	145	157	139	139
Suoritettu kurssi/opiskelija	44	44	44	44
Opetushenkilöstöä/toistaiseksi otetut	1	1	1	1
Opetushenkilöstö/ määräaikaiset	9	9	10	10
Hallintohenkilöstö (rehtorit ja kanslistit)	1	1	1	1
Kokonaisopiskelijamäärä/opettaja	14	19	10	10
Tuotot €	3 844	0	0	0

Toiminta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023
Lukiokoulutus yhteensä				
Tuotot €	194 974	139 126	132 290	132 290
Kulut €	7 295 266	7 876 242	8 329 791	8 189 226
Netto €	-7 100 292	-7 737 116	-8 197 501	-8 056 936

3350 Musiikkiopisto

Toiminta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023
Opiskelijat	385	384	398	398
josta musiikkileikkikoululaisia	75	74	85	85
valmennus- perus- ja syventävien opinto- jen opiskelijoita	310	310	313	313
Kulut €	1 128 618	1 183 343	1 231 056	1 231 056
€/opiskelija	2 931	3 082	3 093	3 093
Opetustunnit	13 632	13 650	13 428	13 428
€/opetustunti	82,79	86,69	91,68	91,68
Opetushenkilöstöä	20	21	21	21
Tuotot €	182 356	166 500	166 500	166 500
Infotietona: varhe- ja eläkemenope- rust. eläkevak.maksukulut				
Yhteensä €	21 372	19 037	0	0
Kevan tasausmaksu vuodesta 2023 alkaen			19 520	19 520
Musiikkiopisto yhteensä				
Tuotot €	182 356	166 500	166 500	166 500
Kulut €	1 128 618	1 183 343	1 231 056	1 231 056
Netto €	-946 262	-1 016 843	-1 064 556	-1 064 556

4001 Vapaa-ajanpalvelujen hallinto

Toiminta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023
Vapaa-aika lautakunta				
Kokoukset	10	10	10	10
Käsitellyt asiat	118	100	105	105
Kulut €	17 516	15 907	22 160	22 160
€/käsitelty asia	148	159	211	211
€/kokous	1 752	1 591	2 216	2 216
Vapaa-ajan palvelujen hallinto				
Kulut €	23 636	77 431	77 980	73 980
Vakituista henkilöstöä	0,3	0,3	0,3	0,3
Kevan tasausmaksu, vuodesta 2023 al- kaen				
Kulut €			2 280	2 280
Vapaa-ajanpalvelujen hallinto yh- teensä				
Tuotot €	0	0	0	0
Kulut €	41 152	93 338	102 420	98 420
Netto €	-41 152	-93 338	-102 420	-98 420

4004 Kulttuuripalvelut

Toiminta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023
Osaston hallinto				
Kulut €	29 114	28 619	41 000	41 000
Infotietona varhe- ja eläkemenope- rust. eläkevak.maksukulut, päättyy 2022				
Kulut €	14 597	12 248		
Kevan tasausmaksu, vuodesta 2023 al- kaen				
Kulut €			33 880	33 880
Myönnetyt toimintatuet ja avustukset				
Kulut €	205 500	160 000	230 000	230 000

Toiminta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023
Yleiset kulttuuripalvelut:				
Kulttuuritapahtumat ja -tilaisuudet				
Tapahtumat ja tilaisuudet	166	233	200	200
Kävijämäärä	35 367	27 000	40 000	40 000
Kulut €	340 249	357 369	404 045	376 845
€/tapahtumat, tilaisuudet	2 050	1 534	2 020	1 884
€/kävijä	9,62	13,24	10,10	9,42
Vakinaista henkilöstöä	2	2	2	2
Tuotot €	2 974	5 000	5 000	5 000
€/asukas	6,62	6,93	7,83	7,30
Museopalvelut:				
Taidemuseopalvelut				
Kävijämäärä	17 842	27 000	25 000	25 000
Aukiolopäivät	253	258	245	245
Näyttely ja yleisötyö €	368 117	542 525	421 642	421 642
Taidekokoelmatyö €	101 356	85 050	90 325	90 325
Museoinfra €, josta				
Kiinteistömenot €	145 152	99 605	145 150	145 150
Markkinointi ja viestintä €	18 659	28 600	30 150	30 150
Ansaittu näkyvyys*	980 000	380 000	390 000	390 000
Vakinaista henkilöstöä	6	5	5	5
Kulut €	670 194	649 374	679 034	673 784
€/kävijä	37,56	24,05	27,16	26,95
€/asukas	13,04	12,58	13,16	13,06
Tuotot €	201 246	159 810	147 300	147 300
€/kävijä	11,28	5,92	5,89	5,89
€/asukas	3,91	12,58	13,16	13,06
Kulut €	61 925			
Kokoelman teosmäärä (sis. luonnokset)	2 465	2 455	2 460	2 460
Kokoelmasta kunnan tiloissa esillä	53 %	54 %	54 %	54 %
Vakinaista henkilöstöä	1	1	1	1
€/asukas	1,19		0,00	0,00
Samu, tuotanto- ja kulttuurihistorialliset museopalvelut				
Kävijämäärä	10 288	12 000	12 000	12 000
Aukiolopäivät (laskentatavan muutos 2021)	199	199	206	206
Näyttely ja yleisötyö €	154 105	146 000	59 500	59 500
Kokoelmatyö €	15 804	171 830	3 800	3 800
Museoinfra €, josta				
Kiinteistömenot	151 078	168 062	147 830	147 830
Markkinointi ja viestintä	6 577	14 500	20 650	20 650
Kokoelmien kokonaismäärä, josta	84 639	72 584	74 000	74 000
luetteloidut esineet ja valokuvat	46 217	43 308	43 400	43 400
Digitoidut esineet ja valokuvat	45 694	28 147	28 150	28 150
Ansaittu näkyvyys	93 810	35 500	36 000	36 000
Vakinaista henkilöstöä	3	2	3	2
Kulut €	553 825	582 688	567 957	521 484
€/kävijä	53,83	48,56	47,33	43,46
€/asukas	10,77	11,29	11,01	10,11
Tuotot €	83 829	41 570	5 000	5 000
€/kävijä	8,15	3,46	0,42	0,42
€/asukas	1,63	0,81	0,10	0,10
Kulttuuripalvelut yhteensä				
Tuotot €	288 049	206 380	157 300	157 300
Kulut €	1 798 882	1 778 050	1 955 916	1 876 993
Netto €	-1 510 833	-1 571 670	-1 798 616	-1 719 693
Netto €/asukas	-29,39	-30,46	-34,86	-33,33

4100 Kirjastopalvelut

Toiminta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023
Osaston hallinto				
Kulut €	176 648	207 528	211 659	211 659
Vakinaista henkilöstöä	2	3	3	3
Infotietona varhe- ja eläkemenope- rust. eläkevak.maksukulut, päättyy 2022				
Kulut €	92 526	71 695		
Kevan tasausmaksu, vuodesta 2023 al- kaen				
Kulut €			61 230	61 230
Pääkirjasto				
Kokoelmat	218 116	240 000	240 000	240 000
Tapahtumat, kirjailijavierailut	10	25	25	25
Näyttelyt	28	20	20	20
Ryhmäkäynnit, tiedonhaun opetus jne. ker- rat	26	80	80	80
Ryhmäkäynnit, tiedonhaun opetus jne. osallistujat	778	860	860	860
Kulut €	1 733 327	1 857 352	1 859 690	1 799 476
Lainat	428 030	840 000	500 000	500 000
€/laina	4,05	2,21	3,72	3,60
Käynnit	86 764	239 000	239 000	239 000
€/käynti	19,98	7,77	7,78	7,53
Vakinaista henkilöstöä	20	20	21	21
Tuotot €	57 258	100 863	85 000	85 000
Lähikirjastot				
Kokoelmat	95 395	183 325	183 325	183 325
Tapahtumat, kirjailijavierailut	21	80	80	80
Näyttelyt	28	55	55	55
Ryhmäkäynnit, tiedonhaun opetus jne. ker- rat	176	240	240	240
Ryhmäkäynnit, tiedonhaun opetus jne. osallistujat	1 848	1 600	1 600	1 600
Kulut €	961 499	994 192	1 013 939	1 003 799
Lainat	232 150	420 000	350 000	350 000
€/laina	4,14	2,37	2,90	2,87
Käynnit	167 631	200 000	200 000	200 000
€/käynti	5,74	4,97	5,07	5,02
Vakinaista henkilöstöä	11	11	11	11
Kirjastoautot				
Kokoelmat	22 891	24 715	24 175	24 175
Kulut €	153 229	155 908	161 138	159 598
Lainat	86 969	170 000	100 000	100 000
€/laina	1,76	0,92	1,61	1,60
Käynnit	32 809	60 000	60 000	60 000
€/käynti	4,67	2,60	2,69	2,66
Vakinaista henkilöstöä	3	3	3	3
Kirjastopalvelut yhteensä				
Tuotot €	57 258	100 863	85 000	85 000
Kulut €	3 024 703	3 214 980	3 307 656	3 235 762
Netto €	-2 967 445	-3 114 117	-3 222 656	-3 150 762

4500 Liikuntapalvelut

Toiminta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023
Osaston hallinto				
Kulut €	261 251	277 466	276 122	276 122
Vakinaista henkilöstöä	5	5	5	5
Tuotot €	492	0	0	0

Toiminta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023
Infotietona varhe- ja eläkemenope- rust. eläkevak.maksukulut, päättyy 2022				
Kulut €	81 359	66 630		
Kevan tasausmaksu, vuodesta 2023 al- kaen				
Kulut €			123 790	123 790
Myönnetyt toimintatuet				
Seuroja ja järjestöjä	112	112	114	114
Tuettuja seuroja kpl	48	60	65	65
Harjoituskertoja	233 285	270 000	252 456	252 456
Kulut €	182 308	123 500	123 500	123 500
€/ tuettu seura	3 798	2 058	1 900	1 900
€/asukas	3,55	2,39	2,39	2,39
Ulkoliikuntapaikat				
Liikuntapaikkoja kpl kesäkaudella 1.4- 31.10	119	114	114	114
Liikuntapaikkoja kpl talvikaudella 1.11-31.3	44	45	45	45
Oman toiminnan kulut €	926 773	829 820	838 059	838 059
Ostopalvelujen kulut €	424 001	346 901	393 740	393 740
Kulut yhteensä €	1 350 774	1 176 721	1 231 799	1 231 799
kesäkausi €	594 340	503 101	541 982	541 982
talvikausi €	756 432	640 310	662 423	662 423
€/kesäliikuntapaikka	4 994	4 413	4 754	4 754
€/talviliikuntapaikka	17 192	14 229	14 721	14 721
Vakinaista henkilöstöä	10	10	10	10
€/asukas	25,88	22,80	23,87	23,87
Tuotot €	31 168	25 150	9 800	9 800
Jäähallit				
Aukiolotunnit (ei sis. halliyhtiön tunteja)	3 744	3 393	3 393	3 393
Kulut € (sis. halliyhtiön kuluja)	409 206	378 523	376 371	376 371
Kaupungin jäähallin kulut	240 000	241 662	191 795	191 795
€/aukiolotunti	64,10	71,22	56,53	56,53
Varausaste %	90 %	90 %	90 %	90 %
Vakinaista henkilöstöä	3	3	3	3
Tuotot €	117 914	106 800	106 800	106 800
Uimahalli				
Aukiolotunnit vuodessa	2 172	3 722	3 722	3 722
Kävijämäärä	107 280	200 000	220 000	220 000
Kulut €	1 569 793	1 744 403	1 723 179	1 723 179
€/aukiolotunti	723	469	463	463
€/asiakas	14,63	8,72	7,83	7,83
Vakinaista henkilöstöä	11	11	11	11
Tuotot €	292 684	532 838	562 800	562 800
Saunalliset uimarannat				
Aukiolotunnit	6	6	7	7
Kulut €	2 737	2 737	3 100	3 100
€/aukiolotunti	156 940	162 880	178 360	178 360
€/asiakas	57,34	59,51	57,54	57,54
Uimapaikat				
Kulut €	8	8	8	8
€/uimaranta	6 500	3 000	4 000	4 000
Tuotot €	813	375	500	500
	51 116	87 000	58 300	58 300
Liikuntahallit ja kuntosalit:				
Aukiolotunnit vuodessa	13 417	23 000	23 000	23 000
Kulut €	1 488 632	1 480 452	1 525 348	1 525 348
€/aukiolotunti	110,95	64,37	66,32	66,32
Vakinaista henkilöstöä	3	3	3	3
Varausaste %	80 %	80 %	90 %	90 %
Tuotot €	149 513	213 100	208 950	208 950

Toiminta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023
Valvomattomat kuntosalit		7	7	7
Kulut €	269 277	262 233	265 060	265 060
€/kuntosali	29 920	37 462	37 866	37 866
Tuotot €	63 261	65 900	65 900	65 900
Koulujen salit		23	24	24
Aukiolotunnit/vuosi	30 391	54 400	56 765	56 765
Kulut €	658 911	605 430	692 930	692 930
€/aukiolotunti	21,68	11,13	12,21	12,21
Varausaste%, illat ja viikonloput	80 %	80 %	80 %	80 %
Vakinaista henkilöstöä	0	0	0	0
Tuotot €	65 587	68 240	64 450	64 450
Ohjattu liikuntatoiminta				
Oman toiminnan kulut €	259 057	274 120	299 286	299 286
Ostopalvelujen kulut €	57 983	119 690	110 220	110 220
Kulut yhteensä €	317 040	393 810	409 506	409 506
Asiakkaita	34 743	61 000	68 000	68 000
Ryhmiä	260	440	440	440
€/asiakas	9,13	6,46	6,02	6,02
€/ryhmä	1 219	895	931	931
Vakinaista henkilöstöä	6	5	6	6
Määräaikaista henkilöstöä (henkilötyövuosina)	1,5	1,0	1,5	1,5
Tuotot €	80 824	150 000	150 000	150 000
Liikuntapalvelut yhteensä				
Tuotot €	852 559	1 249 028	1 227 000	1 227 000
Kulut €	6 670 632	6 608 418	6 929 965	6 929 965
Netto €	-5 818 073	-5 359 390	-5 702 965	-5 702 965

4600 Kansalaisopisto

Toiminta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023
Infotietona varhe- ja eläkemenoperust. eläkevak.maksukulut, päättyy 2022				
Kulut €	49 825	42 022		
Kevan tasausmaksu, vuodesta 2023 alkaen				
Kulut €			38 550	38 550
Opiskelijat	3 601	4 800	4 800	4 800
Kulut €	1 902 888	1 951 947	1 961 859	1 961 859
€/opiskelija	528	407	409	409
Opetustunnit	17 469	24 599	22 900	22 900
€/opetustunti	108,93	79,35	85,67	85,67
Kurssilaisia	6 191	10 000	10 000	10 000
€/kurssilainen	307	195	196	196
Taiteen perusopetus				
opiskelijoita	567	430	420	420
kursseja	52	76	76	76
Opetushenkilöstöä (päätoimiset)	11	10	10	10
Hallinto henkilöstö (rehtorit ja kanslistit)	4,5	4,5	4,5	4,5
Tuotot €	415 507	460 240	328 000	328 000
Netto €/asukas	28,93	28,91	31,66	31,66
Maahanmuuttajakoulutus				
Opiskelijat (netto)	172	180	230	230
Kulut €	269 412	295 595	235 062	235 062
€/opiskelija	1 566	1 642	1 022	1 022
Opetustunnit	3 242	2 800	3 060	3 060
€/opetustunti	83	106	77	77
Kurssilaiset (brutto)	541	500	700	700
Tuotot €	90 193	67 500	15 000	15 000
Netto €	179 219	228 095	220 062	220 062
Netto €/asukas	3,49	4,42	4,26	4,26

Toiminta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023
Kansalaisopisto yhteensä				
Tuotot €	505 699	527 740	343 000	343 000
Kulut €	2 172 300	2 247 542	2 235 471	2 235 471
Netto €	-1 666 601	-1 719 802	-1 892 471	-1 892 471
Netto €/asukas	-32,32	-33,33	-36,68	-36,68

5000 Kaupunkikehityspalvelujen hallinto

Toiminta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023
Kaupunkikehityslautakunta				
Kokoukset ja seminaarit	11	12	12	12
Käsitellyt asiat	265	250	280	280
Kulut €	39 300	54 228	55 537	55 537
€/asiat	148	217	198	198
€/kokous	3 573	4 519	4 628	4 628
Toimialahallinto				
Kulut €	227 145	197 777	254 325	254 325
Vakinaista henkilöstöä	1	1	1	1
Infotietona varhe- ja eläkemenop- rust. eläkevak.maksukulut, päättyy 2022				
Kulut €	178 381	148 157		
Kevan tasausmaksu, vuodesta 2023 al- kaen				
Kulut €			84 900	84 900
V-S aluepelastuslaitos	Siirtyy Hyvinvointialueelle v. 2023			
Kulut €	3 819 278	3 954 542		
€/asukas	74,29	76,64	0,00	0,00
Väestönsuojelu	Siirtyy kaupunginhallituksen alle v. 2023			
Kulut €	1 430	707		
€/asukas	0,03	0,01	0,00	0,00
Kaupunkikehityspalvelujen hallinto yh- teensä				
Tuotot €	0	0	0	0
Kulut €	4 087 153	4 207 254	394 762	394 762
Netto €	-4 087 153	-4 207 254	-394 762	-394 762

5100 Maankäyttöpalvelut

Toiminta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023
Kiinteistö- ja mittauspalvelu:				
Infotietona varhe- ja eläkemenope- rust. eläkevak.maksukulut, päättyy 2022				
Kulut €	62 856	53 256		
Kevan tasausmaksu, vuodesta 2023 al- kaen				
Kulut €			47 530	47 530
Myönnetyt toimintatuet				
Yksityistiekulut €	392 153	415 224	445 586	475 586
josta avustuksia	358 213	385 000	415 000	445 000
Avustettavia teitä km	933	950	950	950
€/km	420	437	469	501
Tuotot	0	0	0	
Tonttipalvelut:				
Maa- ja vesialueet				
Kulut €	405 433	1 081 415	493 151	493 151
Kaupungin pinta-ala (km ²)	2 100	2 100	2 100	2 100
€/ km ²	193	515	235	235
Tonttien varaus (kpl/v)	47	20	20	20
Luovutusilmoitukset (kpl/v)	1 200	850	800	800
Vakinaista henkilöstöä	3	3,5	3,5	3,5
Tonttivuokratuotot €	4 250 812	3 904 400	4 010 300	4 010 300

Toiminta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023
Taloustmetsät				
Metsää (ha)	2 484	2 490	2 490	2 490
Kulut €	151 877	167 888	181 900	181 900
Vakinaista henkilöstöä	2,5	2,5	2,5	2,5
Kuluista 55% kohdistuu taloustmetsiin ja 45 % muihin ammattitaitoa vaativiin tehtäviin				
Kulut €/ha	33,63	37,08	40,18	40,18
Tuotot €/ha	131	145	130	130
Tuotot €	325 280	360 000	324 000	324 000
Kiinteistönmuodostuspalvelu:				
Kulut €	176 102	207 936	230 399	230 399
Toimitusmääräykset kpl	112	60	60	60
Kaupanhavistuksia kpl	26	30	30	30
Osoitteenmuutospäätöksiä kpl	26	30	35	35
Palvelutapahtumien määrä /vuosi	2 500	2 000	2 000	2 000
€/toimenpide	66,10	98,08	108,42	108,42
Vakinaista henkilöstöä	4			
Tuotot €	49 392	35 500	35 500	35 500
Mittauspalvelut:	Toiminta yhdistetty paikkatietopalveluihin 2022			
Kulut €	310 368			
Mittaustapahtumien lukumäärä kpl/v	800			
€/kaupungin km ²	148			
Vakinaista henkilöstöä	3			
Tuotot €	48 337			
Paikkatietopalvelut:				
Kulut €	232 234	556 875	517 076	517 076
Mittaustapahtumien lukumäärä kpl/v		700	850	850
Koulutus- ja opastustapahtumien määrä kpl	300	100	200	200
Ylläpidettävää opaskarttaa km ²	2 100	2 100	2 100	2 100
€/kaupungin km ²	110,59	265,18	246,23	246,23
Vakinaista henkilöstöä	3	6	6	6
Tuotot €	6 968	23 400	23 900	23 900
Kaupunkisuunnittelu:				
<u>Infotietona varhe- ja eläkemenope-</u>				
<u>rust. eläkevak.maksukulut, päättyy</u>				
2022				
Kulut €	10 798	11 128		
Oma kaupunkisuunnittelu				
Kulut €	766 514	827 205	1 134 196	1 134 196
Vakinaista henkilöstöä	11	11	15	15
Tuotot €	50 447	31 950	30 000	30 000
€/asukas	13,93	15,41	21,53	21,40
Ostopalveluna hankittu suunnittelu				
Kulut €	19 231	202 120	150 000	150 000
€/asukas	0,37	3,92	2,93	2,91
Maankäyttöpalvelut yhteensä				
Tuotot €	4 731 236	4 355 250	4 423 700	4 423 700
Kulut €	2 453 912	3 458 663	3 199 838	3 229 838
Netto €	-2 277 324	-896 587	-1 223 862	-1 193 862

5200 Yleisten alueiden ylläpito ja kehittäminen

Toiminta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023
<u>Infotietona varhe- ja eläkemenope-</u>				
<u>rust. eläkevak.maksukulut, päättyy</u>				
2022				
Kulut €	128 829	111 741		
Kevan tasausmaksu, vuodesta 2023 al-				
kaen				
Kulut €			186 120	186 120

Toiminta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023
Kunnallistekniikan suunnittelu				
Kulut €	279 103	362 990	287 196	287 196
Vakinaista henkilöstöä	4	4	3	3
€/asukas	5,43	7,03	5,57	5,57
Tuotot €	82 524	86 876	86 880	86 880
Liikenneväylien kunnossapito				
Kunnossapidetyt tiet, m ²	2 021 700	2 146 625	2 146 625	2 146 625
Kulut €	2 162 927	2 750 864	2 194 947	2 194 947
Vakinaista henkilöstöä	10	11	11	11
€/kunnossapito m ² (brutto)	1,07	1,28	1,02	1,02
Tuotot €	20 352	20 180	14 000	14 000
Ajoneuvojen siirtäminen ja hävittäminen				
Siirretyt ajoneuvot	85	90	90	90
Kulut €	1 252	3 126	3 100	3 100
€/ajoneuvo	14,73	34,73	34,44	34,44
Tuotot €	1 335	1 371	1 370	1 370
Katuvalaistuksen ylläpito				
Valaisinyksiköt	11 600	11 600	11 600	11 600
Kulut €	705 750	583 500	769 700	769 700
€/valaisinyksikkö	60,84	50,30	66,35	66,35
Tuotot €	18 574	20 000	20 000	20 000
Vanhon kaatopaikkojen ja maankaatopaikkojen hoito ja tarkkailuohjelman toteutus				
Vanhat kaatopaikat ja maankaatopaikat	5	5	5	5
Kulut €	28 816	59 551	45 000	45 000
€/kaatopaikka	5 763	11 910	9 000	9 000
Tuotot €	1 690	2 062	2 070	2 070
Venepaikat				
kpl	136	136	136	136
Kulut €	26 276	40 413	37 610	37 610
€/venepaikka	193	297	277	277
Tuotot €	16 205	15 900	15 900	15 900
Puistot				
Ylläpito, ha	838	838	838	838
Kulut €	1 473 740	1 676 866	1 688 301	1 651 539
€/ha	1 759	2 001	2 015	1 971
Puistometsät ha	662	662	662	662
Puistot ha	166	166	166	166
Maisemapellot ha	2	7	7	7
Leikkipaikat kpl	80	81	81	81
Vakinaista henkilöstöä	14	14	14	14
Tuotot €	42 838	30 750	33 790	22 090
Torialueet				
m ²	9 477	9 477	9 477	9 477
Kulut €	130 861	116 804	139 115	139 115
€/m ²	13,81	12,32	14,68	14,68
Vakinaista henkilöstöä	1	1	1	1
Tuotot	92 585	104 530	105 850	105 850
Matonpesupaikat				
Matonpesupaikat, kpl	13	13	13	13
Kulut €	25 516	35 320	26 960	26 960
€/matonpesupaikka	1 963	2 717	2 074	2 074
Muut yleiset alueet				
Ha	90	90	90	90
Kulut €	15 647	18 120	19 370	19 370
€/ha	174	201	215	215

Toiminta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023
Yleisten alueiden ylläpito ja kehittäminen yhteensä				
Tuotot €	276 103	281 669	279 860	268 160
Kulut €	4 849 888	5 647 554	5 397 419	5 360 657
Netto €	-4 573 785	-5 365 885	-5 117 559	-5 092 497

5300 Tilapalvelut

Toiminta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023
Osaston hallinto				
Vakinaista henkilöstöä	1	1	1	1
Kulut €	88 597	91 635	92 991	92 991
Tuotot €	0	0	0	0
Infotietona varhe- ja eläkemenopu- rust. eläkevak.maksukulut, päättyy 2022				
Kulut €	113 345	100 331		
Kevan tasausmaksu, vuodesta 2023 al- kaen				
Kulut €			56 170	56 170
Talonsuunnittelu				
Asukasluku, 31.12.	51 407	51 600	51 280	51 280
Kulut €	310 942	323 574	340 262	340 162
€/asukas	6,05	6,27	6,64	6,63
Vakinaista henkilöstöä	5	5	5	5
Isännöinti :				
Isännöinti ja kiinteistöjen valvonta				
Isännöidyt kiinteistöt m ²	265 563	267 948	264 442	264 442
Kulut €	685 955	765 994	858 346	851 735
Etävalvotut kiinteistöt (LVI) kpl	73	77	76	76
Vakinaista henkilöstöä	7	8	9	9
Tuotot €		3 000	3 000	3 000
Talonmiespalvelut				
Palvelua saavat kiinteistöt m ²	265 563	267 948	264 442	264 442
Kulut €	1 292 951	1 466 109	1 554 896	1 542 596
Vakinaista henkilöstöä	30	29	30	30
Tuotot €	11 303	5 000	3 000	3 000
Käytössä olevien kiinteistöjen käyttö- menot, m²				
Kulut €	236 355	239 347	232 277	232 277
€/m ² /kk	5 994 886	6 112 245	6 706 190	6 654 790
Tuotot €	2,11	2,13	2,41	2,39
	20 137 213	20 245 225	26 827 760	26 886 360
Tyhjät ja vajaakäytössä olevat kiin- teistöt, m² (sis.poistot)				
Kulut €	28 446	29 364	32 165	32 165
€/m ² /kk	1 819 976	1 923 748	2 003 980	2 003 980
Tuotot €	5,33	5,46	5,19	5,19
	1 819 976	1 923 748	2 003 980	2 003 980
Kiinteistöjen vuosikorjaukset				
Kulut €	1 117 578	1 337 942	1 382 423	1 382 423
Vakinaista henkilöstöä	6	7	7	7
Tuotot €	0	0	0	0
Tilapalvelut yhteensä				
Tuotot €	21 968 492	22 176 973	28 837 740	28 896 340
Kulut €	11 310 885	12 021 247	12 995 258	12 924 847
Netto €	10 657 607	10 155 726	15 842 482	15 971 493
Poistot €	8 207 473	8 697 913	8 975 580	8 975 580
Netto €	2 450 134	1 457 813	6 866 902	6 995 913
Pinta-ala yhteensä, m ²	264 801	268 711	264 442	264 442
Kaikki kiinteistöt, €/m ² /kk (ilman poistoja)	3,56	3,73	4,10	4,07
Kaikki kiinteistöt, poistot, €/m ² /kk	2,58	2,70	2,83	2,83
Kaikki kiinteistöt, menot yht. €/m²/kk	6,14	6,43	6,92	6,90

5400 Ravitsemis- ja puhtaanapitopalvelut

Toiminta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023
Osaston hallinto				
Ravitsemis- ja puhtaanapitopalvelut				
Kulut €	182 074	215 636	214 808	214 808
Vakinaista henkilöstöä	3	3	3	3
Tuotot €	14 062	13 095	13 090	13 090
Infotietona varhe- ja eläkemenope- rust. eläkevak.maksukulut, päättyy 2022				
Kulut €	63 901	52 654		
Kevan tasausmaksu, vuodesta 2023 al- kaen				
Kulut €			6 100	6 100
Ravitsemispalvelut:				
Monitoimikeittiö Kimara ja muut koko- päivähoitolaitosten keittiöt palvelu- keittiöineen ja Halikon koulukeskus				
Suoritteet	900 000	1 000 000	400 000	400 000
Kulut €	3 427 814	3 612 662	1 659 888	1 659 888
€/suorite	3,81	3,61	4,15	4,15
Vakinaista henkilöstöä	50	50	20	20
Tuotot €	3 202 301	3 267 176	1 771 690	1 771 690
Salon keskuskeittiö palvelukeittiöi- neen				
Suoritteet	1 300 000	1 500 000	1 450 000	1 450 000
Kulut €	4 450 469	4 301 725	4 489 412	4 489 412
€/suorite	3,42	2,87	3,10	3,10
Vakinaista henkilöstöä	68	68	66	66
Tuotot €	5 443 723	5 561 568	5 340 000	5 340 000
Valmistavat koulujen ja päiväkotien keittiöt palvelukeittiöineen				
Suoritteet	500 000	550 000	550 000	550 000
Kulut €	1 936 430	2 180 670	2 134 363	2 134 363
€/suorite	3,87	3,96	3,88	3,88
Vakinaista henkilöstöä	34	34	35	35
Tuotot €	1 851 932	2 051 925	1 777 030	1 777 030
Ravitsemispalvelut yhteensä				
Tuotot €	10 512 018	10 893 764	8 901 810	8 901 810
Kulut €	9 996 787	10 310 693	8 504 571	8 504 571
Netto €	515 231	583 071	397 239	397 239
Puhtaanapitopalvelut:				
Koulujen puhtaanapito, siivousala m²				
Kulut €	94 500	94 000	95 000	95 000
€/m ² /kk	2 025 111	2 000 906	2 040 378	2 040 378
Vakinaista henkilöstöä	1,79	1,77	1,79	1,79
Tuotot €	55	55	55	55
	2 381 692	2 388 880	2 482 000	2 482 000
Päiväkotien puhtaanapito, siivousala m²				
Kulut €	23 055	23 500	23 500	23 500
€/m ² /kk	975 628	1 079 640	1 084 267	1 084 267
Vakinaista henkilöstöä	3,53	3,83	3,84	3,84
Tuotot €	15	16	17	17
	1 213 529	1 271 800	1 221 000	1 221 000
Liikuntatoimen puhtaanapito, siivous- ala m²				
Kulut €	24 500	24 000	24 000	24 000
€/m ² /kk	485 045	456 533	470 246	470 246
Vakinaista henkilöstöä	1,65	1,59	1,63	1,63
Tuotot €	14	14	14	14
	587 805	606 507	610 500	610 500

Toiminta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023
Nuorisotoimen puhtaanapito, siivousala m²				
Kulut €	5 000	5 000	5 500	5 500
€/m ² /kk	35 408	30 224	32 968	32 968
Vakinaista henkilöstöä	0,59	0,50	0,50	0,50
Tuotot €	1	1	1	1
	56 868	81 210	66 600	66 600
Kirjastojen puhtaanapito, siivousala m²				
Kulut €	8 000	8 000	8 000	8 000
€/m ² /kk	66 077	61 955	69 568	69 568
Vakinaista henkilöstöä	0,69	0,65	0,72	0,72
Tuotot €	4	4	4	4
	162 866	169 153	177 600	177 600
Virastojen ja toimistojen puht.pito, siivousala m²				
Kulut €	22 000	22 000	23 000	23 000
€/m ² /kk	263 209	225 384	231 597	231 597
Vakinaista henkilöstöä	1,00	0,85	0,84	0,84
Tuotot €	4	4	5	5
	169 916	203 407	177 600	177 600
Liikelaitosten puhtaanapito, siivousala m²				
Kulut €	545	545	545	545
€/m ² /kk	3 361	2 700	2 700	2 700
Vakinaista henkilöstöä	0,51	0,41	0,41	0,41
Tuotot €	1	1	1	1
	34 873	55 460	53 960	53 960
Yhteiset palvelut				
Kulut €	826 744	809 687	899 732	858 622
Vakinaista henkilöstöä	17	18	18	18
Tuotot €	289 959	208 839	311 030	311 030
Puhtaanapitopalvelut yhteensä				
Tuotot €	4 897 508	4 985 256	5 100 290	5 100 290
Kulut €	4 680 583	4 667 029	4 831 456	4 790 346
Netto €	216 925	318 227	268 834	309 944
Ravitsemis- ja puhtaanapitopalvelut yhteensä				
Tuotot €	15 409 526	15 879 020	14 002 100	14 002 100
Kulut €	14 677 370	14 977 722	13 336 027	13 294 917
Netto €	732 156	901 298	666 073	707 183
Poistot ja arvon alentumiset				
Ravitsemuspalvelut	141 577	62 152	0	0
Puhtaanapitopalvelut	0			
Yhteensä	141 577	62 152	0	0
Netto €	590 579	839 146	666 073	707 183

6100 Liikennepalvelut

Toiminta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023
Kevan tasausmaksu, vuodesta 2023 alkaen				
Kulut €			29 720	29 720
Joukkoliikenne				
Tehtyjen matkojen määrä yhteensä josta oppilaiden matkoja	424 200	420 000	520 000	520 000
Kulut €	4 096 099	5 013 139	4 918 920	4 918 920
Joukkoliikenteen tuki €	320 909	230 000	285 000	285 000
Lipputulot €	601 818	669 000	650 000	650 000
Tuotto oppilaista joukkoliikenteessä €	831 300	1 285 000	1 285 000	1 285 000
€/matka netto	5,52	6,74	5,19	5,19
Joukkoliikenteessä kulkevia oppilaita	906	910	873	873
Kulut €/oppilas/v	918	1 412	1 472	1 472

Toiminta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023
Tilausliikenne				
Tilausliikenteessä kuljetettavia asiakkaita	-	-	-	-
Tilausliikenteessä kuljetettavia oppilaita	670	670	626	626
Kulut €	2 594 734	2 949 436	3 544 409	3 544 409
Tuotto muista asiakkaista tilausliikenteessä €	10 354	2 500	10 000	10 000
Tuotto oppilaita tilausliikenteessä €	2 633 313	3 000 000	3 349 980	3 349 980
Kulut €/asiakas/v				
Kulut €/oppilas/v	3 857	4 398	5 646	5 646
Ateriakuljetukset				
Kuljetettavia aterioita	1 379 348	1 525 500	1 450 000	1 450 000
Kulut €	756 162	875 572	482 183	482 183
Tuotot €	760 212	875 000	425 000	425 000
Kulut €/ateria/v	0,55	0,57	0,33	0,33
Vakinaista henkilöstöä	5	5	5	5
Liikennepalvelut yhteensä				
Tuotot €	5 157 906	6 061 500	6 004 980	6 004 980
Kulut €	7 446 995	8 838 147	8 975 232	8 975 232
Netto €	-2 289 089	-2 776 647	-2 970 252	-2 970 252

6500 Kehittämisen-, elinkeino- ja työllisyyspalvelut

Toiminta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023
Osaston hallinto ja strateginen suunnittelu				
Kulut €	118 727	133 305	110 596	110 596
Vakinaista henkilöstöä	1	1	1	1
Infotietona varhe- ja eläkemenopu- rust.eläkevak.maksukulut				
Kulut €	0			
Kevan tasausmaksu, vuodesta 2023 alkaen				
Kulut €	0		145 080	145 080
Elinkeinokehittäminen				
Kulut €	127 687	112 481	114 948	114 948
Vakituista henkilökuntaa	1	1	1	1
Tuotot €	-4 087			
Ostopalveluiden hankinta				
Yrityssalo Oy				
Perusrahoitus	645 000	645 800	643 051	645 800
Hankkeet	150 000	131 200	163 873	131 200
Markkinointi	200 000	60 000	109 000	60 000
Turku Science Park				
Turun Yliopisto		200 000	200 000	200 000
Muut yhteistoimintaosuudet				
Kulut €	995 000	1 037 000	1 115 924	1 037 000
Toimintatuet ja avustukset				
Maaseudun toimintaryhmät	82 794	82 794	82 790	82 790
Tuki järjestöille	2 644			
Kulut yhteensä €	85 438	82 794	82 790	82 790
Projektit ja hankkeet				
Määrä kpl	3	2	4	4
Projektien Kulut yhteensä €:	788 363	367 917	478 725	478 725
Strateginen suunnittelu kulut €	9 700	147 863	130 630	130 630
Kehittämistoimen hankkeet	56 260			
Elinkeinokehittäminen	109 882			
Työllistäminen Kulut €	0	220 054	348 095	348 095
Työllisyysyksikkö:	30 076			
Työllisyys-hankkeet	171 918			

Toiminta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023
Työmarkkinatuen toimenpiteet	98 623			
Kuntakokeilu	311 904			
Projektien Tuotot yhteensä €:	167 635	208 417	315 568	315 568
Strateginen suunnittelu	0	72 055	76 000	76 000
Kotoutus ja maahanmuutto	38 895			
Elinkeinokehittäminen tuotot €	115 879			
Työllistäminen tuotot €		136 362	239 568	239 568
Työllisyys Hankkeet	12 861			
Netto €	-620 728	-159 500	-163 157	-163 157
Henkilöstöä	3			
Työllisyyspalvelut				
Työllisyyspalvelut:				
Kulut €	634 406	316 581	476 846	434 140
Vakituista henkilöstöä		11	9	9
Tuotot €	36 986	0	0	0
Työllisyyden kuntakokeilu:				
Asiakkaita		2 700	2 700	2 700
Kulut €		634 780	612 151	612 151
€/asiakas		235	227	227
Henkilöstöä		29	29	29
Nuorten työllistäminen:	Siirtynyt 2022 nuorisopalveluihin			
Kaupungin työllistämät nuoret	230			
Kulut €	148 280			
€/nuori	645			
Tuotot €	100	0		
Yritysten kesätyöll.tuella työllistämät nuoret	230			
Kulut €	58 972			
€/nuori	256			
Palkkatukipaikat:				
Työllistettävien määrä	150	180	120	120
Kulut €	1 229 705	2 288 508	1 905 007	1 905 007
Tuotot €	467 644	907 320	919 000	919 000
Kulut €/työllistetty	8 198	12 714	15 875	15 875
Työllisyyslisä:				
Työllistettävien määrä		10	0	0
Kulut €	30 000	10 000	0	0
josta avustusta		10 000	0	0
Kulut €/työllistetty		1 000	0	0
Voimala:				
Kulut €	12 789	16 706	19 370	19 370
TYP-palvelut: (ent. Työvoiman palvelukeskus)				
Palvelukeskustoiminta		Verkoston kulut määritellään tilinpäätös vaiheessa		
Asiakkaita		200		
Kulut €				
€/asiakas		0		0
Waltin työpajat:				
Asiakkaita	205	150	150	150
Kulut €	836 754	608 652	579 229	574 106
€/asiakas	4 082	4 058	3 862	3 827
Tuotot €	233 068	69 400	75 400	75 400
Kuntouttava työtoiminta	Siirtyy Hyvinvointialueelle v. 2023			
Asiakkaita	398	500		
Kulut €	420 907	495 481		
€/asiakas	1 058	991		
Vakinaista henkilöstöä		3		
Tuotot €	66 101	259 000		
Salon Seudun Työkeskus Oy	Siirtyy sote -palveluilta v. 2023			
Kulut €				700 000
Tuotot €				

Toiminta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023
Työmarkkinatuen kuntaosuus Kelalle				
Pitkäaikaistyöttömiä 31.12		800	800	800
Aktivointi kulut €	46 549	109 820	57 256	57 256
Työmarkkinatuen kuntaosuus Kelalle €	4 106 482	3 500 000	3 390 000	3 390 000
€/työtön		4 512	4 309	4 309
Tuotot €	8 890	0	0	0
6500 Kehittämisen-, elinkeino- ja työllisyyspalvelut yhteensä				
Tuotot €	976 337	1 444 137	1 309 968	1 309 968
Kulut €	9 640 059	9 714 025	9 087 922	9 661 169
Netto €	-8 663 722	-8 269 888	-7 777 954	-8 351 201

700 Rakennus- ja ympäristövalvonta

Toiminta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023
Rakennus- ja ympäristölautakunta				
Kokoukset	10	11	11	11
Käsitellyt asiat	167	185	185	185
Kulut €	14 899	26 209	26 664	26 664
€/asia	89	142	144	144
€/kokous	1 490	2 383	2 424	2 424
Osaston hallinto				
Kulut €	11 069	23 811	36 383	36 383
Vakinaista henkilöstöä	0,5	0,5	0,5	0,5
Infotietona varhe- ja eläkemenopu- rust. eläkevak.maksukulut				
Kulut €	0	81 122	25 820	25 820
Rakennusvalvonta				
Rakentamiseen liittyvät luvat, kpl	706	750	700	700
Rakennetun ympäristön valvonta, kpl	114	115	120	120
Kulut €	668 288	695 330	727 166	727 166
€/käsitelty lupa	947	927	1 039	1 039
Vakinaista henkilöstöä	8	8	9	9
Tuotot €	458 995	352 731	351 120	351 000
Ympäristönsuojelu				
Tarkastukset, luvat, lausunnot ja ilmoitukset	369	400	400	400
Kulut €	598 017	644 615	675 734	675 734
€/suorite	1 621	1 612	1 689	1 689
Vakinaista henkilöstöä	7,5	7,5	8,5	8,5
€/asukas	11,63	12,49	13,10	13,10
Tuotot €	123 933	117 390	110 000	110 000
Ympäristöterveydenhuolto				
Terveysvalvonnan tarkastukset ja luvat				
Kulut €	544	500	700	700
€/tarkastus ja lupa	405 430	460 558	603 879	603 879
Vakinaista henkilöstöä	745	921	863	863
Tuotot €	6,5	6,5	7,5	7,5
	123 127	172 300	342 300	342 300
Eläinlääkinnän tarkastukset ja käynnit				
Kulut €	2 868	3 000	5 200	5 200
€/tarkastus ja käynti	441 877	460 299	715 160	715 160
Vakinaista henkilöstöä	154,07	153,43	137,53	137,53
Tuotot €	4,5	4,5	7,5	7,5
	104 051	83 630	300 000	300 000
Löytöeläimet, lkm				
Kulut €	72	75	60	60
€/löytöeläin	11 681	19 885	18 019	18 019
	162	265	300	300
Maaseutuyksikkö				
Neuvonta ja tukien hallinnointi				
Asiakkaat (maatilat)	940	900	820	820
Kulut €	263 880	285 179	287 099	287 161
€/asiakas	281	317	350	350

Toiminta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023
Vakinaista henkilöstöä		4,0	4,0	4,0
Maanvuokraus				
Kulut €	4 117	6 096	6 633	6 633
Vakinaista henkilöstöä				
Tuotot €	345 995	325 000	323 000	323 000
Lomituspalveluyksikkö	Palvelu keskitetty Vehmaalle			
Kunnalliset lomituspalvelut				
Lomituspäivien määrä	9 300			
Kulut €	2 145 580			
Varhaiseläkemenoperusteinen määräraha	74 957			
€/lomituspäivä	239			
Vakinaista henkilöstöä	4,00			
Vakinaiset maatalouslomittajat	40			
Ostopalveluna hankitut lomituspalvelut				
Lomituspäivien määrä	1 070			
Kulut €	238 281			
€/lomituspäivä	223			
Itsejärjestetyn lomituksen korvaukset				
Lomituspäivien määrä	6 500			
Kulut €	1 046 507			
€/lomituspäivä	161			
Tuotot €	3 770 203			
Lupa- ja valvontaosasto yhteensä				
Tuotot €	4 926 304	1 051 051	1 426 420	1 426 300
Kulut €	5 924 583	2 621 982	3 096 737	3 096 799
Netto €	-998 279	-1 570 931	-1 670 317	-1 670 499

800 Vesihuolto

Toiminta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023
Vesilaitoksen johtokunta				
Kokoukset	10	8	8	8
Käsitellyt asiat	97	100	100	100
Kulut €	5 800	6 500	6 200	6 200
€/asia	60	65	62	62
€/kokous	580	813	775	775
Osaston hallinto				
Vakinaista henkilöstöä	5	7	8	8
Infotietona varhe- ja eläkemenoperust. eläkevak.maksukulut, päättyy 2022				
Kulut yhteensä €	62 709	52 017		
Kevan tasausmaksu, vuodesta 2023 alkaen				
Kulut yhteensä €			36 360	36 360
Vedenjakelu				
Veden myynti, m ³	2 487 975	2 450 000	2 450 000	2 450 000
Kulut sis. johtokunta ja hallinto €	1 624 328	1 717 904	2 154 959	2 152 442
€/m ³	0,65	0,70	0,88	0,88
Vesijohtoa, km	1 478	1 500	1 500	1 500
Vuotovesi, %	20	19	20	20
Puhtaan veden taksa, €/m ³ , alv 0%	1,39	1,39	1,39	1,39
Vakinaista henkilöstöä	6	8	6	6
Kulutsmaksu ja perusmaksu €	4 042 227	3 990 000	3 990 000	3 990 000
Liittymismaksu, €	60 190	80 000	60 000	60 000
Muut toimintatuotot €	158 637	30 000	26 200	26 200
Tuotot yhteensä €	4 261 054	4 100 000	4 076 200	4 076 200

Toiminta	TP 2021	MTA 2022	LTK 2023	KHE 2023
Jäteveden puhdistus ja viemärointi				
Jäteveden käsittely , laskutettavat m ³	2 035 360	2 050 000	2 050 000	2 050 000
Jäteveden käsittely (sis. sadevedet), m ³	4 643 753	4 900 000	4 400 000	4 400 000
Kulut € sis. johtokunta ja hallinto €	2 293 044	2 522 724	2 993 749	2 991 230
€/m ³	1,13	1,23	1,46	1,46
Viemäriä, km	460	550	550	550
Sadevesiviemäriä, km	194	195	195	195
Puhdistamot, kpl	4	4	4	4
Pumppaamot, kpl	161	160	168	168
Vuotovesi, %	56	51	47	47
Jätevesitaksa, €/m ³ , alv 0 %	2,42	2,42	2,42	2,42
Vakinaista henkilöstöä	10	11	10	10
Kulutusmaksu, €	4 919 412	4 900 000	4 900 000	4 900 000
Liittymismaksu, €	60 313	75 000	55 000	55 000
Muut toimintatuotot €	263 343	169 220	256 000	256 000
Tuotot yhteensä €	5 243 068	5 144 220	5 211 000	5 211 000
Vesihuolto yhteensä				
Tuotot €	9 504 122	9 244 220	9 287 200	9 287 200
Kulut €	3 917 372	4 240 628	5 185 068	5 180 032
Netto €	5 586 750	5 003 592	4 102 132	4 107 168
Poistot, €	2 523 896	2 610 061	2 584 420	2 584 420
Korvaus peruspääomasta, €	1 562 805	1 562 805	1 562 805	1 562 805
ja %	4,0 %	4,0 %	4,0 %	4,0 %